

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with a marbled paper pattern in shades of dark green, black, and brown, featuring swirling, organic shapes. A dark red, rectangular label is affixed to the center of the cover. The label has a thin black border and contains the following text in a serif font:

LIBRARY OF THE
Lemna Stawlor, Junior University
of DISTRICTS, ALBANY

4
892.37
1111

11

12

ANALECTA EVRIPIDEA

SCRIPSIT

UDALRICUS DE WILAMOWITZ-MOELLENDORFF.

//

INEST

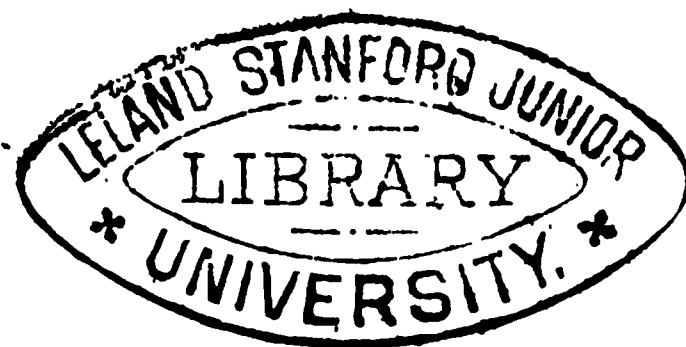
SUPPLICVM FABVLA AD CODICEM ARCHETYPVM RECOGNITA.

BEROLINI MDCCCLXXV.

SVMPTIBVS FRATRVM BORNTAEGER.

ED. EGGERS.

PA3978
W58

A13584

THEODORO MOMMSENO.

Subirascere fortasse neque id iniuria, vir summe, libro tibi oblato qui cum omnino in librariorum erroribus coacervandis versatur, quos nemo attingit nisi coactus, tum in eius poetae emendatione, quem quantum contemneres non reticuiisti. quodsi nihilo minus tibi potissimum quae scripsi sacra volo, facio id religione obstrictus, ut triplex votum exolverem meritissimo quidem ac libens sed idem tristissimus. cum enim adolescentulus ad Ottonis Iahnii pedes consedissem exciperemque ex ore in quo Suada sedebat sermones et copia et suavitate ornatissimos, diu noctuque ferventissimo excitabar maturescendi desiderio, ut ipsis dilectissimi praeceptoris oculis studiorum primitias liceret mihi subicere. mox cum Mauricii Hauptii gravissima eloquentia in animo meo stimulos infingeret, disceremque terminos quibus verae artis libertas a licentia quae artem mentitur discernitur, quid poteram altius concupiscere quam ut aliquando illi aliquid possem offerre, quod non dedignaretur nomine suo condecorare? sed utraque spes fefellit. ego vero domesticis quoque curis gravissime adflictus firmum columen quo quam maxime egebam non frustra circumspexi. quam comiter idem atque graviter tu me excepisses, ambitiosum foret si vellem publice profiteri, si gratias tibi referre vellem, foret inane. at hunc libellum, quamvis ex ille donum tamen quo melius cariusve non habeam, benevole quaeso accipias, et tibi et magnis illis viris, quorum memoria ad te mihi aditum paravit, dudum debitum atque in animo meo devotum. quod vero argumentum a me tractatum ab eis in quibus tu regnas studiis videri potest alienissimum: id vos tres viri saluti bonarum litterarum

nati, quorum nomina non per familiaritatem tantum in artis nostrae annalibus manebunt coniuncta, et exemplo praestitistis et doctrina confirmastis, unam esse artem nostram, certis quidem finibus circumscriptam, ita tamen ut intra hos fines nihil sit diversum aut dissitum, nulla regio quae sine communi damno praetereatur, nullus ager quin excultus ceterorum quoque fertilitatem augeat: me quoque philologiae maiestatem revereri docuistis istorumque spernere audaciam qui tam magnae artis compendiarium invenerunt. itaque eo quod Euripidea sint haec Analecta non minus tibi fore accepta confido; num ceteroquin te digna sint, tu videas. me mihi in paucissimis satis fecisse nec sine anxio timore haec foras edere non mirabere. quidquid vero statuetur, me scias meaque omnia aut certe quantumcumque in me est boni probique tibi esse dedita atque devota.

Berolini Id. Mai. 1875.

I.

De fabularum secundi ordinis recensione.

1.

Decem fabulas Euripideas, quas Kirchhoffio duce secundi ordinis vocare consuevimus, duobus tantum codicibus Palatino 287 et Laurentiano 32, 2 ad nos pervenisse ¹⁾ primus intellexisse videtur Petrus Elmsleius, unus qui emendandi et studiosus et compos codices illos evolverit. quamquam Laurentianum delibavit tantum, sola Bacchis conlata, neque id satis adcurate: vel id eum fugit, et ab alia manu quam cetera hanc fabulam et in separato olim quaternione scriptam esse.

Quae Elmsleius senserat magis quam intellexerat, persecutus est Kirchhoffius, abiectis tandem apographorum et Aldinae sordibus: atque speramus fore ut istorum conamina inrita cadant, qui semitam satis salebrosam, quam ad iustam harum tragoediarum recensionem Kirchhoffius aperuit, in avia rursus deducere student. at defecit Kirchhoffium adcurata codicum cognitio. Palatini quidem conlationem habuit satis diligenter confectam: quod pronuntiare meum est, cum saepe eam correcturus sim. namque in enotatis codicis lectionibus errores pauci sunt; longe plures inde nati, quod ex silentio conlatoris concludendum erat. fieri vero posse ut in tam ampla opera nihil praetereatur, non opinantur nisi qui libros manu scriptos nec oculis nec manibus adtigerint. at Laurentiani, quo subtilius et circumspectius egit, eo

1) Sunt quae ex altero tantum horum fontium promanarint. ex Laurentiano praeter tres fabulas Helenam Herculem Electram integras Cycl. 244-351. Heraclid. 1005-fin. quae in Palatino casu interciderunt. contra Palatinus solus Baccharum argumenta et vss. 755-fin. continet, quae in Laurentiano numquam extiterunt.

falsiorem animo sibi conformare debuit Kirchhoffius imaginem. cum enim liber ipse fere solum per Furiam virum optimum at vel faciliori operae parum idoneum notus esset, Kirchhoffius ex quinque apographorum lectione ad artis normam exacta hoc damnum resarcire studuit. quae cum miro consensu non genuinum codicem sed foedissimis interpolationibus depravatum referrent, fieri non poterat, quin non solum vera lectio non inveniretur, sed etiam ea, quae Petrus Victorius, vir venerandae memoriae, recto iudicio usus detergo interpolationum fuco enotaverat, debitam auctoritatem non haberent. praeterea commune generis humani vitium ne cautissimi quidem prorsus vitare possunt, ut notiora nobis et familiariora certiora quoque et meliora reamur. praeverat in praefendo Palatino idem Elmsleius, etsi fateri debebat, in Laurentiano *longe plures bonas lectiones reperiri*; Kirchhoffii crisis, ex qua ceteri pendent, in hac Palatini aestimatione posita est, quamquam, uti par est, longe afuit a quorundam temeritate, veluti extitit qui Iphigeniae Tauricae recensionem ex Palatino fere repetendam esse diceret: quanta levitate in ea potissimum fabula librarius illius codicis rem suam egisset, discere poterat ex Kirchhoffii adnotatione. ego qui Laurentiano patronus extiterim, quin interdum in contrarium peccaverim non dubito; nec nimis hoc doleo: nocent enim talia tunc tantum cum auctoritate praeclari hominis fulta sunt.

Post Kirchhoffium emendatio harum fabularum haud pauca profecit, recensionem quidquam profecisse nego.²⁾ ipse postquam Kirchhoffianam recensionem firmum atque solidum fundamentum esse didici, quae deesse Kirchhoffius indicaverat addere constitui. itaque iteratis curis per multos menses utrumque codicem versavi. multa me rectiora et adcuratiora daturum esse, quam qui praeter me codices illos evolverint, promittere possum; tamen diutius ad hunc laborem incubui, quam qui confidentior essem. quid quod singularis sane dementiae et dedi poenas et dabo, qui in conferendo usus sim quinta scaenicorum editione, quam incre-

2) In prioris ordinis fabulis pauca quaedam rectius instituta sunt. est ubi Kirchhoffius ipse ab iniuria praelato Marciano recesserit (egregius enim codex interdum puerili manu interpolatus est). in Alcestide et aliquoties in Troadibus codicibus PC vere fidem a Kirchhoffio derogatam restituit Nauckius. contra quae de Havniensi ille dixit, probare non possum, arbitror enim librum illum omni auctoritate carere.

dibili levitate conpilavit Dindorfius. ceterum invenisse mihi videor paullo plura quam expectaveram: quae in fronte dissertationis nuda et, ut spero, concinna ponere e re visum est.

Circa annum 1300 in bibliotheca quadam Byzantina codex extabat non ante saeculum duodecimum litteris quas vocant minusculis adhibitisque pro aetatis usu compendiis scriptus. hoc est fabularum Euripidearum, quas scholiis destitutas habemus praeter Bacchas fundamentum unicum, et Palatini et Laurentiani archetypon; mihi Φ audit. continebat (ut dubia mittam) Sophoclis Aeschylisque fabulas aliquot aut ex ipso Laurentiano 32, 9 aut ex apographo eius descriptas (quod paucis Sophoclis paginis perlectis de utroque apographo contendere possum) quibus interpositae erant Euripidis Supplices Cyclops Heraclidae Hercules Helena Hippolytus Medea Alcestis Andromacha Electra Hecuba Orestes Phoenissae; Rhesus Ion Iphigeniae nescio quo loco evulsae circumferebantur separatae. columnarum dispositionem codices apographi non referunt; archetypon una certe pagina viginti quatuor complectebatur versus, haud dubie una columna.³⁾ correctores Φ perpessus erat conplures; nam non solum sive scriba ipse sive alius argumenta vel potius frustula eorum et nonnumquam etiam personarum indicem addidisse videtur⁴⁾ sed etiam in versibus ipsis cum aliquot errores correxit tum varias lectiones pauculasque notas modo plures modo pauciores, nimirum pro exemplaris natura, adpersit. at multa etiam ex Φ tamquam alteram lectionem sumpserunt apographa, quae ex mera lectorum coniectura prognata esse facile intelleguntur. cum tamen apertum sit, ex apographis singulas manus distingui non posse, haec omnia φ vocanda duxi summa cum cautione adhibenda. titulis et personarum indicibus haud paucae tragoediae carebant, at nomen tragoediae in subscriptione ponebatur.⁵⁾ denique metricorum vio-

3) Conf. huius libri cap. 5. ad Iph. Taur. 1380 in classi B. in Laurentiano binae cuiusque paginae columnae ita dispositae sunt, ut in altera pares in altera impares versuum numeri conlocarentur, in Palatino exacta demum una columna ad alteram transitur.

4) Certe in apographis plerumque spatium vacuo relicto altera manus haec addidit. et antea quoque idem factum esse inde consequitur, quod ita tantum cur pleraque argumenta mutilata sint explicari potest, ut parum spatii a priore scriba eis relictum esse existimetur.

5) Ita clarescit, cur librarius C mero errore Hippolyto inscripserit Phaedram. nam merum errorem esse inde consequitur, quod subscriptio solita manu

lencia codici pepercerat, at notabantur versuum melicorum fines duobus punctis ex traditione non nimis antiqua fortasse (certe prae Phaethontis codice Claromontano mirum quantum sordet) tamen nequaquam penitus abicienda.

Pleraque de codicis Φ natura docuit apographon initio saeculi XIV confectum, codex Laurentianus plutei 32 secundus: C . cuius satis diligentem descriptionem Bandinius dedit, ⁶⁾ quam velim cum meis conferant, qui externam libri utilissimi formam per noscere cupiant. est chartaceus, at illius et crassioris et fulvioris et levioris chartae, quae bombycem imitatur, a Bandinio nescio quo iure constanter papyracea vocata. codicum periti sciunt ea librum melioris notae doctiore manu scriptum fere indicari. continet quaternionibus α' — ϑ' fol. 2 Sophoclis tragoedias sex et Hesiodi Operas et Dies, hoc cum scholiis futilibus. quaternionis ϑ' reliqua pars una cum tribus proximis integris intercidit iam ante medium saeculum XV. secuntur $\iota\gamma'$ — $\iota\eta'$ codicis Φ fabulae Euripideae a Supplicibus usque ad Helenam, $\iota\vartheta'$ Baccharum fragmentum nunc quidem bibliopegae saeculi XVI incuria post paenultimum Supplicum folium traiectum, dein Rhesus Ion Iphigeniae Hippolytus et reliqua codicis Φ . scribae quos communi nomine manus primae complecti licet distinguuntur tres, unus qui totum codicis Φ volumen non uno quidem tenore, at scribendi genere quod facillime a ceteris dignoscas, diligenter quamquam parum nitide expressit; ⁷⁾ alter magis nitide nec multo minus

exarata *Εὐριπίδου Ἰππόλυτος στεφανηφόρος* est. non igitur haec fabula singulari titulo in C designata esse dici debebat. quod vero Orestes dicitur Electra inscribi, error Furiae est, qui eodem iure Electram *αὐτουργόν* Hecubam *Πολύδωρον* Phoenissas *Ἰοκάστην* vocari poterat testari. nimirum deficiente titulo a nomine *τοῦ προλογίζοντος* tragoediae ordiuntur. quo modo res in Bacchis se habeat, nescitur, quoniam haec tragoedia ex aliis fontibus repetenda est. videtur tamen aliter sese habere: Stobaeus enim Penthei titulum novit, Victoriusque potioem ei fidem habuit, quod verum non esse didascaliam clamat.

6) Non inpune Bandinium neglexerunt editores, quo inspecto cum ab aliis cavissent erroribus, tum Dindorfio fidem non habuissent adseveranti prius Medae argumentum Dicaearcho tribui. quod codex nullo modo testatur, nisi forte eo quod hoc argumentum in eadem pagina scriptum est, in qua Dicaearcheum Alcestidis exstat. ceterum si testaretur, mentiretur, si quidem Dicaearchus in ipso illo argumento nominatur.

7) Ex eo quod unus scriba illa omnia exaravit, uni codicis Φ volumini ea tribui; quod quin in Euripide iure factum sit, constans sibi per omnes

perite partem evulsam archetypi, tertius et ordine et fide Baccharum fragmentum scripsit. eodem fere tempore hos scribas munere suo functos esse id demonstrat, quod sua cuique data erat charta, unde factum est, ut post Bacchas et Iphigeniam Aulidensem aliquot folia vacua relicta sint. opere absoluto primum sua ipsi dein alius totum volumen cum archetypo contulerunt, errores corrigentes omissa, argumenta etiam, addentes multa ex eis quae φ adiunxerat supplentes, nam prima manus (C) primam manum Ψ fere secuta erat. haec omnia C² voco. qua sane laudabili cura effectum est, ut codex apographus satis fidem archetypi imaginem referret, cum ante annum 1347 aequalis fere Homeri illius, quem a Barlaamo Calabro accepit Petrarca, in occidentem transportaretur, a Symeone, ut videtur, Barlaami eo anno mortui successore in sede episcopali Hieracis i. e. Locrorum, item Calabro item monacho Basiliano.⁸⁾ quorum factorum testem ipsum codicem habemus, in cuius prima pagina haec extant descripta iam a Bandinio, quem tamen, cum Hieracem (hodie Gerace), et Hebradunam (hodie Yverdun) ignoraret scriptoris nomen fugit.

† τῆ κγ' τοῦ ἰουνίου μηνὸς τοῦ ςωνς ἔτους (1348) τῆς α' ἰνδ. ἐγενόμην ἐπίσκοπος τοῦ Ἱερακος ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος † κατὰ τὴν ιγ' τοῦ ἰουλίου μηνὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ τῆς αὐτῆς ἰνδ. προεβιβάσθην εἰς τοὺς ἱερατικούς ἤπτονας βαθμοὺς ὑπὸ τοῦ ἁγιωτάτου μου δεσπότη κυρίου Βερτράνδου τοῦ Ὀστίων καρδινάλιου τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγιωτάτου Ἀνδρέου πλησίον τοῦ Ἀβινιῶνος ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ Βίλανόβα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος τῆς μιᾶς Θεότητος ἀμήν †

et proximo anno ibidem notavit

fabulas praeter Bacchas spondet natura; Sophoclem ibidem extitisse, consentiens apographon alterum. Aeschylum, quo Laurentianus finitur, quod addidi, Hesiodum, iniuria ut videtur, quod omisi, cum ad illos scriptores recensendos tum ad iudicium de Euripideis ferendum nihil adfert momenti.

8) Nomina et tempora episcoporum illorum praeclara illa et vel inter Italos singulari, qua studia bonarum artium fovet, liberalitate mihi indicavit N. Anziani, bibliothecarii Laurentiani vice fungens. cui quod publice gratissimum animum possim testari, quam maxime laetor,

† τῆς ζ' τοῦ δεκεμβρίου μηνὸς τῆς β' ἰνδ. τοῦ ςωνζ' χάριτος
δοθείσης εἰδικῆς παρὰ τοῦ θειοτάτου πάπα τοῦ ζ' Κλήμεντος
γενέσθαι βαθμούς· ἦν δὲ ἡμέρα σάββατον· ἐχειροτονήθη ὑπὸ
τοῦ Βάβρας ἐπισκόπου ἐν τῷ παρθενίῳ τῆς ἁγίας Καθερίνης
τῷ ἐν Ἀβινιῶνι† τῆς δὲ ζ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρα κυριακῆ κεχει-
ροτόνηται ἐπίσκοπος ἐν τῷ ναῷ τῶν παιδικατέρων ὑπὸ τοῦ
ὑψηλοτάτου καρδινάλιου τοῦ Ἐβραδουνῆς†

nec solum possedit Symeon pretiosissimum librum, raram profecto
eo tempore inter barbaros avem, sed legit etiam et cum alibi
tum in Helena notulas margini adpersit, quales ab otiosis lecto-
ribus profundi solent; nam distortam et diffluentem eius manum
facile adgnoscis, cum agnosti, spernis.

Quonam felici casu acciderit, ut ex Avinionis exilio codex
in civitatis Florentinae sinum, litterarum Graecarum vere patriam
delatus sit, ego demonstrare nequeo: demonstrabunt olim doctio-
res.⁹⁾ at fuisse eum Florentiae saeculo XIV ad finem vergente,
apographon docet illo tempore in elegantibus, quas facile a sordi-
dioribus Graecis dignoscimus, Florentinis membranis scriptum,
codex qui in Abbatia Florentina primum 9 deinde 18 denique
2664 signatus erat, nunc in Laurentiana 172 audit. ex forma
et litteris vix tam veterem hunc librum iudicaveris, quam re
vera demonstrari potest. librum nonum inter primos bibliothecae
fuisse par est; quae anno 1424 probata est. nec tamen in eius
usum scriptus est, cum enim ei inferretur, non minus mutilus
erat, quam hodie. continet Heraclidarum exodi paucos versus,
Helenam Herculem Electram cum Euripidis Sophoclisque triade
Byzantina et Antigoniae paucis versibus. contuli tres Euripidis
fabulas in quibus apographon aliquid docere potest, necessaria
de eo in capite 8 dicturus. signum huius codicis mihi I' est.

9) Permisit Anziani, ut splendidam eius coniecturam commemora-
rem. suspicatur enim, Petrarcam non temere desiderasse, *Sophoclis Euri-
pidisque tragoedias*, sed id ipsum exemplum, sine dubio unicum, quod
tum cis Hadriam extaret, Petrarca fortasse Avinione vidisset. quod si obti-
nuit, fata codicis a saec. XIV ad saec. XVI persequi licet. nam Petrarcae
libros ad Nicolaum Niccoli, huius ad monasterium S. Marci Florentinum, libros
Marcianos post multa pericula ad familiam Mediceam, denique in publicam
S. Laurentii bibliothecam transisse notum est. at sensit ipse Anziani, mul-
tum abesse, ut quamvis speciosa suspicio probata esset. speramus tamen
fore ut aut Anzianus aut alii qui laudabilissimo studio in fata codicum
Laurentianorum inquirunt mox certa et indubitata nos doceant.

Saeculo XV efflorescente magis magisque linguae Graecae studio quinque illa apographa facta sunt, quae Kirchhoffius enumerat praef. X adn. recentissimum eorum secundum ea quae in Baccharum praefatione Elmsleius testis oculatus dixit Laurentianum 31, 1 re vera vilissimum exemplum esse videtur; quod moneo propterea quod hic liber in usum Fr. Philelphi mortui 1482 scriptus est. at interea ingenti malo codex C pessumdatus erat, ut, qui unus ex integerrimis Euripidearum carminum fontibus fuisset, foedam libri interpolatissimi imaginem prae se ferret, eam, quae omnibus praeter Victorium criticis adhuc ante oculos versatur. nam grammaticus doctus quidem at doctrinam audacia superans, metricis Byzantinorum regulis addictus, ut nihil furorem eius in corrumpendis canticis aequiperare possit, radendo oblinendo supplendo mutando impudentissime per omnes fere fabulas grassatus erat (c) quem cum sequerentur apographa, sequeretur etiam plerumque Furia, factum est, ut ubi ex C recensio penderet non in rupe solida sed in harena extrueretur. at paullo intentiores oculi c a C et C² distinguere valent, atque quoniam in eis fabulis, quibus alterum codicis Φ apographon caret, rara fortunae benignitas I nobis concessit, descriptum ex C antequam interpolator saeviret, rarissime de genuina eius lectione dubitatio oriri potest. at hercle primaria in hoc codice usurpando lex est, ut quidquid a c profectum est, nisi forte recte coniecit, forti animo abicias et contemnas.

Revertamur ad codicem Φ saeculumque XIV exiens, quo tempore I ex C Florentiae describebatur. iam multa mala Φ perpessus erat; quatuor quidem separatae fabulae integrae manserant: at quidquid Heraclidas sequebatur, abscissum interierat, nec damnum eo reparabatur, quod Andromachae Medae Hippolyti Alcestidis exempla circumferebantur aut ex Φ ipso aut ex fratre eius desumpta: nam exempla illa ex vulgata Byzantina (peioribus Kirchhoffiani ordinis prioris libris) interpolata erant. haec ita se habuisse docemur codice Musuri, Palatino 287, Kirchhoffii B, mihi e re visum est, P potius cum Dindorfio eum vocare. conferantur velim, quae Kirchhoffius de eo praefatus est. scriptus est saeculo XIV exeunte in membranis satis elegantibus, uti etiam in Graecia in usum Italorum eo tempore interdum scribebatur; quamquam non ita diligentem scribam promittere solent, neque hunc librarium nimis aut laudabimus aut vituperabimus. complectitur autem P Sophoclis tragoedias posteriores, Euripidis

Iovem
 Andromacham et Medeam ex genere isto contaminato, Supplices Rhesum, Iphigenias ex Φ sumptas, Danaen,¹⁰⁾ postquam mutilam scilicet folia aliquot vacua sunt, Hippolytum Alcestidem ex codice contaminato at magis ad Φ accedente quam Andromacha et Medea, Bacchas Troadas ex alio fonte, Cyclopem Heraclidas ex Φ , denique Aeschyli triadem Byzantinam.¹¹⁾ inveniuntur variae manus; una totius codicis volumen scripsit et cum exemplis iterum conferens nonnulla addidit et correxit, altera eiusdem aetatis ex ipsis exemplis argumenta aliquot et additamenta, verbi causa ex Φ ea quae φ scripserat addidit, quamquam ita quoque haud raro res se habet, ut $P\varphi$, $P^2\Phi$ secuta esse videatur. eadem Iphigeniae Aulidensis versus 1570¹²⁾ usque ad Danaes vs. 36 supplevit, tertia quam usquam recurrere non memini reliqua Danaes adiecit; rubricator titulos et personarum notas per totum volumen, etiam Iphigeniae Aulidensis ultima et Danaen, pinxit. at nihil iuvat in enotanda scriptura haec ita discernere; imo ea, quae primitus scripta sunt ab eis quae ex exemplaribus postea inlata sunt, uti in Laurentiano per signa C et C² ita hic per P et P² distinguenda sunt. denique in Italia recens, quam facile distinguis, manus interpolatrix, doctior quidem nec tam perniciosa quam c per totum codicem grassata est. quamvis Elmsleio haec imposuerint, nec Kirchhoffius satis ab eis sibi cavere potuerit (unus tamen est, qui iusto ea loco habuerit, titubant et Dindorfius et Nauckius, inperitiores foedissime cadunt) eadem constantia omnes istae, fortasse Musuri, coniecturae in recensione prorsus procul habendae sunt, in emendatione eorum is fere usus est,

10) De Danaes origine quoniam probabilem non habeo, nullam periclitator coniecturam.

11) Cur P ab ordine Φ desciverit, partim proximo libro elucebit, partim ne quaeri quidem potest. Byzantinae enim libidinis et Φ ipse et Aeschylearum in Laurentiano 32, 9 ordo satis luculenta exempla. ne id quidem dicere ausim, interisse tres primas Sophoclis fabulas in Φ , cum in P non adpareant; nam nimis nota a P omissa esse probant Hecuba Orestes Phoenissae absentes, quarum si voluisset habere poterat exempla; at Aeschyli apud Byzantinos raro extiterunt praeter tres primas tragoediae.

12) Conlatorum error est, aliam manum vs. 1572 i. e. pagina 147^a incipere, nam duos ultimos proximae paginae 146^b versus eadem scripsit. ceterum in iudicanda origine exodi hanc quaestionem nullius esse momenti, intellegentes existimatores his disputationibus, quibus sane idem probatur, docerentur non oportebat.

quem in Latinis poetis ex Italorum coniecturis capimus, aut inter Graecos Musurus in Hesychio praebet. Vix opus est exponere, quae leges recensiois, modo haec vera sint, necessario consequantur. ut mittam prioris ordinis fabulas, quas nunc non curo, in Bacchis recensendis nihil mutatum est, nisi quod Laurentiano paullo plus fidei habebimus, in tribus quas C solus praebet fabulis via non monstrata est alia, sed abstersis interpolationibus vera, quam novimus obrutam, aperta est. at in sex reliquis id agendum est, ut ex comparata apographorum lectione primum ipsum Φ deinde φ quoque, quod bona et genuina praebere certe potest, restituatur, fundamentum iustae recensiois unicum.

Haud ignoro et brevissimum et aptissimum futurum fuisse, si ea quae modo posui ipsa fabularum recensione probassem. at vires meas hoc onus longe superabat, quoniam in recensendo subsistere, manibus ab omni emendatione procul habitis, nec possumus nec debemus. itaque exempli gratia Supplices et recensere et ut potui emendate describere conatus sum, ceteroquin via et pulvere et taedio plena incedenda erat, quam si quis mecum ingredi voluerit, nolit expectare, criticis observatiunculis aut coniecturis aut criticorum censura aut aliis quibuslibet inlecebris taedia, quae variis lectionibus constipatis parantur, conditum iri: nefas duxi ulli alii rei studere atque perspicuitati. at quae huc facerent omittere certe nolui.

2.

Ordior a fabulis, quas et C et P ex Φ sumpserunt. quod ut probari possit cunctos locos componere et examinare debemus ubi C et P diversa exhibent. quod facile foret (pauci enim sunt) si lectiones codicum satis notae essent. nunc vero facere non poteram, quin comparata Kirchhoffii adnotatione cum eis quae ipse ex codicibus enotassem primum omnes locos enumerarem, qui diversas lectiones per errorem conlatorum praerberent, (quibus quod hic illic interposui si quando utriusque lectiones rectiores proferre poteram, neminem mihi succensurum esse spero) secundo loco omnia composui etiam nota, ex quibus duplici archetypi lectione discrepantia quae videbatur codicum nulla esse cognoscitur, denique ea secuntur, quae re vera diversa adparent vel mihi adparuerunt, nam diligentiores fortasse haud unum locum ex tertia in secundam primamve classem relegabunt; agmen

claudunt dubii si qui fuerunt loci. at pauca etiam praemonenda habeo; Dindorfius, cuius editione me usum esse supra dixi, ξ atticum ubi locum habere potest, ἐς ante consonas εἰς ante vocales (quo perversius cogitari nequit) κλάω ἀεὶ similia γίγνομαι γινώσκω augmenta diphthongorum εῦ et αῦ alia id genus ad arbitrium restituit non monito lectore. est ubi discrepantias codicum his quoque in rebus notaverim; at difficillimum est ad ea per multa milia versuum adtendere, neque cum conferre codices inciperem, satis diligenter animum ad res per se pusillas et pro codicis φ natura nullius pretii adverti. nolint igitur quaeso lectores nimis confidenter ex silentio meo quidquam concludere. at in univ-
sum dicere possum, vel hisce in minutiis codices ita conspirare, ut lectori inde potissimum quam arto cognationis vinculo iuncti sint adpareat. denique metricam discriptionem non excerpo, professus, praeter locos dubios (nam nulla in re c inprudens mutavit, nec P satis diligens fuit) mihi nullum praesto esse locum qui discriptionem re vera diversam praebat. hoc quoque nisi in fratribus aegre explicari possit. denique in prima classi non repeti, quae apud Kirchhoffium recte posita sint, vix necesse est praemoneam. mea enim ab eis tantum qui Euripidis vere studiosi commentarium Kirchhoffii de manibus non deponunt lectum iri haud ignoro. at in versuum numeris non Kirchhoffianum sed solitum nunc ab ipso quoque receptum ordinem sequor.

Cyclops.

A. Loci post novam collationem congruentes.

In argumento et personarum indice Σιληνός. CP.

vs. 2 εὐθένοι quod L. Dindorfius coniecit praecepit p. non opus.

13 πυθόμενος (πειθόμενος P) σὺν τέκνοισι PC. ἐγὼ ante versum supplet c, οὖν γε ante σὺν p.

27 κλιτύων PC. quae Kirchhoffius aut ex silentio aut ex apographis recte conclusit non noto amplius.

33 ἀρπάγη PC. fere semper iota subscriptum omittitur, quod non erat notandum neque notavi.

41 χορὸς σατύρων PC.

43 νίση C ^α νίση P quod idem est.

46 δινᾶεν C, P post rasuram, δεινᾶεν ante.

49 οὐ τᾶδ' οὐτ' οὐ τᾶδε νέμει PC.

50 κλιτὴν δροσερὰν PC. οὐτ' οὖν interpolavit c.

- vs. 55 *σπαργῶντας μαστούς χάλασον*. PC. *μοι τοὺς post σπαργῶντας interpolat c.*
- 61 *λιποῦσα* PC. *λείπουσα c.*
- 63 *τᾶδε utrobique* PC.
- 66 *κρήναις* PC. *κρήναισι c.*
- 68 *οὐδ' ἐννύσσα* P et haud dubie C ubi post interpolatorem, qui *οὐ νύσσα* fecit, genuini superest . . . *νύς . .*
- 75 *σελείς* PC. *σειῶν c.*
- 76 *πρόπολος* PC. *πρόσπολος c.!*
- 86 *ἄνακτα* PC. *ἄνακτας c.*
- 88 *φέρονται* PC.
- 118 *ἔχοντες* P²C. *ἔχον* P quod oscitantiae scribae tribuendum videtur.
- 155 *γεῦσαι νυν* PC.
- 172 *ἐγὼ κυνήσομαι* PC. nihil aliud, quid verba apographi Parisini sibi velint, nescio.
- 202 *πάρος εὖ* PC. *γ'* inserit c. *versum spurium esse infra demonstrabo.*
- 207 *ἦ πρός γε* PC.
- 233 *ἔόντος* PC. *ἔῶντος p.*
- 238 *τὰδῶλια* PC plurimis locis evincitur, in Φ persaepe aut non extitisse crasin et elisionem aut ab inperito demum intrusas esse. unde ingens numerus corruptelarum ortus est.
- 244—351 C solus habet.
- 293 *οἱ τε Σουνίου* C. *ἦ τε Σ. c.*
- 296 *δύσφρον' ὀνειδῆ* C *δύσφρονα γ' ὀ. c.*
- 338 *λιπεῖν* C. *λυπεῖν C².*
- 346 *ἀμφὶ κῶμον* C.
- 359 *κρεωκοπεῖν* PC.
- 361 *προσδίδου* PC. *προδίδου c.*
- 365 *θυσίαν* PC. nam P qui primum *θυσίας* scripserat se ipse correxit.
- 380 *ἐντρεφέστατον* nihil aliud PC.
- 413 *ὦ τοῦ ποντίου* PC. correxit in Aldina Musurus.
- 417 *ἔσπασεν ἄμυστιν* PC.
- 425 *σὺν ναύταις* PC.
- 447 *ῥυθμοῖσι νιν* PC.
- 483—504 choro tribuunt PC. *ἡμιχόρια* introduxit c.
- 498 *ὑπαγκαλίζων* PC. error conlatoris in P propter compendium proclivis erat.
- 511 *ὄμμασι* PC. *ὄμμασιν c.*
- 513 *ἀμμένει* PC. at legerat Furia *ἀμμει*, et insolentissimum in C compendium.
- 525 *οἴλους* PC.
- 541 *λαχνῶδες τοῦδας* PC.
- 545 *τιθεῖς* PC. *τίθης c.* scilicet Φ cum Cobeto Mnem. IX 373 facit. cui utique obtemperandum. cf. v. Bamberg. Zeitsch. Gymnas. 1874. 28.
- 546 *καταλάρη* PC. *καταβάλη p.*
- 555 *φῆς* PC.
- 563 *θές νυν* PC. *νῦν* suprascripto *δή c.*
- 572 *παπαί* PC, uti hoc fere accentu utuntur.

- vs. 588 lineola praefixa PC, quae secundum codicum usum Cyclopem tantum designare potest, idque verum est. P, qui in loco lineolarum, quas Φ praebuit, C praebet, plerumque personarum notas ponit, per totam hanc scaenam idem fecit, hoc vero in versu lineolam retinuit: haesitabat scilicet ut recentes editores.
- 589 deest personae nota.
- 604 αὐτόν τε PC.
- 632 chori nota clara et distincta PC.
- 637 χολοί PC.
- 660 ἔτνας PC.
- 674 σύ· τίς ἄν PC.
678. 9. personarum notae desunt PC.
- 683 Cyclopis nota post ἔχεις C, ante P, at per errorem manifestum rubricatoris, nam scriba iusto loco spatium vacuum reliquit.
- 684 παίσας PC, nam P ipse cum παιδᾶς scripsisset se correxit.
- 686 περιάγουσι PC.
- 690 δῶμ' PC.
- 696 αἰ̄ αἰ̄ PC. in hac scriptura sibi constant.
- 705 σὺν ναύταισι PC.

B. Duplices lectiones iam ex Φ sumptae.

- 30 τῶδε δυσσεβεῖ PC. τῶ τε δυσσεβεῖ C² non c.
- 32 ἔχει P. ἔχει^{οι} C. ἔχει verum, alterum vana suspicio φ , quae unde nata sit, aegre dispicias.
- 38 καὶ ὅτε C χῶτε C²P. cf. ad 238. idem 2.
- 54 ἀγροβότα C ἀγροβάτα C²P.
- 60 ἀμφιβαίνεις CP. γρ. ἀμφιβάλη fortasse C². ἀμφιβαλῆς c. locus lectu difficillimus.
- 124 ἄχορον C' P. ἄχαριν C².
- 207 εἰσὶ καὶ ὑπὸ C. εἰσὶ χυπὸ P et haud dubie C² oblitus a c qui εἰσὶν ἧ ὑπό.
- 419 πρὸς καλὸν P. πρὸς καλὸν^ῆ C utrumque a manu prima.
- 468 ἀποστέλλω CP. ἀποστελῶ C²P².
- 476 ἐκθρύψομεν CP. ἐκτρίψομεν C².
- 503 γάνυμαι δαιτός CP. δέ inserit C² non c.
- 560 Σιλ. . . μὰ δί' C. habuerit igitur, quod coniectura Hermannus reperit, οὐ μὰ δί'. erasum ignorat P. μὰ a Byzantinis productum esse constat.
- 561 ἀπομυκτέον δέ σοι . . . ὡς λήψη πιεῖν C. certum igitur, extitisse σοί ἐστιν ὡς, quod verissimum est. σοῦσθ' ὅπως coniecit Kirchhoffius. σοί γ' ὅπως C²P.
- 661 μηδ' PC. μή σ' P²C².

C. Loci, ubi apographis diversa tradantur.

erravit manifesto P.

- vs. 13 *πυθόμενος* C. *πειθόμενος* P. coniectura verum invenit p.
 53 *στασίωρον* C. *στασίορον* P.
 183 *περὶ τοῖν σκελοῖν* C. *περὶ τὴν σκελοῖν* P.
 355 *νομίζη* C p. *νομίζει* P. nescio an futurus sit, qui P ex hoc errore laudare cupiat, quia nos secundam passivi per *ει* scribere consuevimus. at erravit P, nam *Φ* scripturam illam ignoravit.
 427 *βούλη* C. *βούλει* P.
 513 *λύχνα* C. *λίχνα* P.
 561 *ἀπομυκτέον* C p. *ἀπομικτέον* P.
 565 *ἡμύστισα* C p. *ἡμίστυσα* P.
 haec omnia ex neograeco pronuntiandi more provenerunt, tam pusilla, ut etiamsi conpluria omiserim non ita multum me pigere possit. vel magis pusilla haec sunt,
 14 *κατὰ ζήτησιν* C. *κακαζήτησιν* P.
 60 *εἰς αὐλὰν πότ'* C ut coniecit Dindorfius *εἰς αὐλὰν ποτ'* P.
 118 *ἄντρ'* C. *ἄντ'* P.
 236 *σπλάγγν'* C. *σπλάγγ'* P.
 442 *πανούργου* C. *πανούγου* P.
 445 *ἔρπειν* C. *ἔρπει* P.
 nam haec vitia sunt, quae invito excidunt scribae, dum verum se pingere credit; qua de causa ad haec quoque excerpta non nimis adtendi, eis quae praesto erant contentus, quoniam ad id sufficiunt probandum, multo neglegentiolem fuisse P quam C, serio discrepare hisce in minutiis codices dici non posse. at commisit P etiam graviora.
 106 *πάρει* C. *πάρα* P. vel hodie C ostendit hoc ipso vocabulo quam facile *α* cum compendio *ει* confundi possit.
 502 *πα πα πᾶ* C. *πᾶ πᾶ πᾶ* P. anapaestus flagitatur, atque veram interiectionem, quam C praebet, L. Dindorfius invenerat.
 506 *σέλμα γαστρος* C. *σέλας σταστρός* P.
 510 *φέρε μοι ξεῖνε φέρ' ἀσκόν* C. *φέρε μοι φέρε ξέν' ἀσκόν* P. hoc paene interpolatum dici potest. susurrabant in auribus scribae anacreontea Byzantina.
 605 *ὕπ' ἀνδρός* C. *ἀπ' ἀνδρός* P.
 dein omittendo peccavit.
 526 *ὄπου τιθεῖ τις ἐνθάδ' ἐστὶν εὐπειθής* C.
ὄπου τιθεῖς ἐνθ. κ. τ. ε. P.
 verum *τιθῆ* *τις* invenit Porsonus, nam nihil iam est cur cum Kirchoffio de interpolato C cogitemus.
 544 sq. *ΣΕΙ. κλίθητί νυν μοι πλευρὰ θεῖς ἐπὶ χθονός.*
ΚΥ. τί δῆτα τὸν κρατῆρ' ὀπισθὲ μου τιθεῖς;
 ineptum et lacerum hoc est. nam ex sequentibus liquido elucet, Cyclopem Sileni hortatui obsecutum adcubuisse; at ut nunc versus se excipiunt, nihil aliud dicit Cyclops nisi, *quid, si me adcumbere*

iubes, cratera pone me conlocas? quod absurdissimum non uno nomine est. debebant igitur editores *ἰδοῦ*, quod Aldina Cyclopiis verbis praemittit, etiamsi Musuri coniectura esset, (nec tamen coniciuntur talia) recipere. at C dilucide idem praebet. apographa igitur Laurentiani eadem desipiente sapientia poetam correxerunt qua librarius P; omisere scilicet, quibus numeros pessumdari credebant.¹⁾ cf. Arist. Equ. 1237 ubi *εἶεν* extra versum positum unus V servavit.

vs. 604 *ναύτας τ'* C. *ναῦς τ'* P.

addidit etiam perversa, plerumque repetendo sive litteras sive syllabas, quo in iudicando memineris velim ultimas verborum syllabas saepissime per compendia scriptas iam in Φ fuisse.

369 *δωμάτων* C. *δωμάτων τ'* P.

in loco difficillimo nihil certius est, quam *τ'* illud socordiae scribae deberi, ultimam litteram vocis *δωμάτ* repetentis.

373 *ἐφθά τε δαινύμενος* C. *ἐφθά τε καὶ δαινύμενος* P.

638 *ταυτόν πεπόνθατ'* C. *ταυτόν τε πεπόνθατ'* P.

C peccavit.

198 *στένοι* P. *στένει* C. ex pronuntiandi vitio.

204 *Διώνυσος* P, *διώνυσος* C. eadem de causa.

390 *σχύφος δέ* P. *σχύφος τε* C. in istis particulis multi scribarum errores nobis occurrent.

481 *ἐμοῦς* P. *ἐμοῖ* C. omissa littera accentum quoque mutavit.

dubii loci.

in argumento *παρὰ αὐτῶν* C. *παρ' αὐτῶν* P.

87 in fine versus *αὐχέσι* C. *αὐχέσιν* P. solet Φ litteram paragogicam eo loco omittere, raro discrepant apographa. c et p saepe eam supplevere.

495 unicus locus paullo gravior. verum certissima coniectura restituit Hermannus *μάκαρ ὅστις εὐιάζει*.

C habet *μακάριος ὅς εὐιάζει*.

P *μακάριος ὅστις σεβιάζει*.

hinc sequitur Φ habuisse *μακάριος ὅστις εὐιάζει*. P propter pronuntiandi vitium peccavit, C omittendo *τις*, gravius sane neque ut interpolationis metricae suspicionem effugere posset.

1) Graviter vituperandi sunt editores excepto Kirchhoffio, qui ne monito quidem lectore notam ante vs. 485 *ὥδῃ ἐνδοθεν* quam PC praebere sciebant, omittendam duxerunt. an idem in *μυγμῶ* Eumenidum vel Arist. Av. 223 facturi sunt? si quando raro casu accidit, ut tales notulae aetatem ferrent, id iusto gaudio extollendam nequaquam opinor adroganti silentio premedandum est.

3.

Heraclidae.

A. Loci post novam conlationem congruentes.

- vs. 5 αὐτῷ PC. αὐτῷ c. at cum librarii Byzantini ad spiritus omnino non adtendissent, nihil iuvaret talia monere.
- 22 γε θέσθαι PC.
- 26 συμφεύγουσι συμφεύγω PC.
- 60 μενεῖ PC.
- 87 λεώς PC Elmsleius. λαός c.
- 90 ἀλλὰ τοῦ PC.
- 91 χερὶ PC. χειρὶ c.
- 116 πρὸς τοῦτον ἀγὼν ἄρα PC. πρὸς τόνδ' ἀγὼν τις ἄρα c. omissa est personarum nota PC. at 115 etiam in P aderat nunc eluta, ne bis eadem nota eidem orationi praescriberetur.
- 117 καὶ μάλισι' ἄν P et ante rasorem C. καὶ illud Coprei nota est delapsa ex versu praecedente.
- 129 μὴ βαλεῖν PC. μοι βαλεῖν c.
- 135 καίπερ οὐ PC. at ex silentio concludo. see p. 254
- 140 τούτους γε PC. τούσδε p. Scaliger.
- 159 πάλιν PC. πάλην p.
- 165 ἦ PC.
- 168 παίδων τῶνδ' PC. τε add. c.
- 188 ὦδ' PC.
- 200 ἦ γὰρ αἰσχύνη PC. C² add. λείπ. interpolat p ἐνδεῶς pro ἦ, c in fine βάρος.
- 203 λῖαν PC. γ' add. c.
- 204 ἄγαν PC. γ' add. c.
- 224 οἴμοι κακῶς PC. οἴμοι κακῶν recte c.
- 243 συλλᾶσθαι PC. συλλᾶσθαι c.
- 245 ὀκνῶ PC.
- 247 εὐτυχέστερον PC. εὐτυχέστερος recte coniecit apogr. Paris.
- 251 τοῖσδ' ἔτ' εἰ PC.
τοῖσιδ' PC. τοῖσί γ' c.
- 252 κυρήσειε P. κυρήσει. C.
- 262 οὐκοῦν ἐγὼ τῶν δ' ἐνθάδ' εἰμὶ κύριος; PC.
corrigen- dum igitur ex more quam maxime Euripideo τῶν γ' ἐνθάδ'.
- 271 θένειν PC.
- 313 αἴρεσθαι PC.
- 323 ὡς εὖ τ' ἐδέξω nihil aliud PC.
- 356 μεγαληγορίαισι δ' ἐμὰς PC. μ. δέ γ' ἐμὰς c.
- 359 Ἀθήναις PC. Ἀθάναις c.
- 394 PC praebent insipidum scholion ad λεπάραν, quod ex λεπαίαν corruptum esse iam Stiblinus vidit, ὄνομα τόπου.
- 398 ἄραρ' PC. ἄρηρ' c. in hoc vitio inferendo sibi constat.

- vs. 409 *Δήμητρος* quod Barnesius reppererat P. *Δήμητρο.* ., C quod idem est;
δήμητροί γ' c.
- 413 *ἄκοντ' ἐκών* PC.
- 416 *δίκαιον ἦ* PC.
- 427 *ναυτίλλοισιν* PC.
- 430 *πνοιαῖσιν* PC.
- 435 *τοῦδ' εἰ* C et P quamquam in rasura tamen a prima.
- 454 *σωθήτω* PC. *δ'* et *σ* in C non solum Furia sed iam apographorum scriptores confuderunt. ¹⁾
- 455 *φιλεῖν δεῖ* PC.
- 459 *μὴ μαθεῖ* PC.
- 494 *καί μοι δὲ λέγει μὲν* PC.
- 504 *οὔνεχ' αἰρεῖσθαι* PC.
- 509 *φύντας* PC.
- 548 *λέξης* PC.
- 557 *θνήσκειν γ' ἀδελφούς ὠφελεῖς* PC.
- 568 *κοσμεῖσθαι* P. *κοσμ C. κοσμησαι c.*
- 576 *ἀρέσκουσι* PC.
- 583 *πάροιθε* PC. *ν* add. c.
- 597 *εὐθυχίας* PC. *εὐψυχία p*
- 611 *ἄλλον* PC. *γ'* add. c.
- 617 *ἔξει* PC. *γ'* add. c.
- 626 *εὐγενείας* PC.
- 633 *κατηφές* PC.
- 640 *ἦκες* PC.
- 649 *τοσόνδ' εἰδέναι* PC. *τοσόνδε δ' εἰδ. c.*
- 673 *παρήκται σφάγια* PC. *τὰ σφάγια c.*
- 685 lineola personam indicans perperam omissa 696 perperam addita PC.²⁾
- 685 *σθένοιμι* PC.
- 689 *μαχοῦμαι γ' P, C ante rasorem, Elmsleius. μαχοῦμ' c.*
- 690 *προστιθεῖς C. προστιθεῖς P. προστίθης c.*
- 696 *τοῖσδ' οὔσι* PC. *τοῖσδ' οἴσι c.*
- 733 *οὐκ ἐγὼ* PC. *κοῦκ ἐγὼ c.*
δοκῶ PC.

1) Luculentissimum eius confusionis exemplum Helena praebet 298

διαν πόσις πικρὸς

ξυνη γυναικὶ καὶ τὸ δῶμ' ἐστὶν πικρόν.

ita codex verissime. *δῶμα* dicitur quod antea *πλουσία τράπεζα* vocatum est; nec desunt similia velut Med. 77. fortasse hoc nunc etiam editoribus ita videbitur, qui etiamsi Scaliger verum proposuisset aut in errore apographorum (etiam *Γ*) conlatorumque subsistere aut incredibilia moliri maluerunt.

2) Ceterum iam facile patet, Madvicum (Adv. I. 243) partem veri vidisse. permutat ille 684 et 687. at ponendi sunt 685. 6. 7. 4 post 690. et causam omissionis et quam apte *δρώσης χερὸς* et *δρᾶν* se excipiant nemo non perspicit.

- vs. 736 σὺ ταῦτα PC.
- 740 εἶθ' ὦ PC. εἶθε p. si recte lectum est.
- 741 ἦνίκα σὺν Ἡρακλεῖ PC.
- 745 ὀρθῶς ἔχων PC. ὀρθῶς ἔχον c.
- 750 φαισίβροτοι PC.
- 751 ἐνέγκατ' PC.
- 756 καὶ περὶ δόμων PC. περὶ τῶν δόμων c.
- 766 σύμμαχος PC.
- 769 ἦσσοις εἶτ' ἐμοῦ φανοῦνται PC. λείπ. C². φανεῖται p. ἦσσοιές ποτ' ἂν οὔτ' ἐμοῦ φανοῦνται ut videtur c.
- 774 δορύσποντα PC. τᾶδ' an τὰδ' P habeat, non notavi neque tutum ex silentio conligere.
- 777 ἐπὶ σοί nihil aliud PC. ἀλλ' in principio add. c.
- 778 λάθει ut Kirchhoffius coniecit PC. p nescio quid mutavit.
- 780 ναῶν PC. νέων ut Barnesius recte coniecit c. cf. El. 1348.
- 781 δ' ἐπ' PC. δέ γ' ἐπ' c.
- 789 ἀγγέλμασιν PC.
- 794 μάλιστα PC.
- 801 ἀντετάξαμεν C. ἀντεταξάμεν cum P pusillo errore scripsisset P² non accentum sed conpendium mutavit, ita ut nunc ἀντεταξάμην adpareat.
- 805 εἶα σὰ μὲν PC.
- 839 Ἀργείων PC.
- 855 σταθέντ' PC. diserte testatur nec extare nec extitisse ες in C, quod dispicere sibi visus est ipse Victorius, qui mea causa aliquot locos denuo examinavit ultro oblata humanitate vir doctissimus Benedictus Niese.
- 857 ἐκδὺς αἰθροῦ C et P ex silentio meo.
- 863 πάροιθεν PC.
- 886 ἀνάγκη PC. quod eodem iure dativus et nominativus haberi potest, hic ergo dativus est.
- 893 λοτοῦ PC. corr. c.
- 902 τοῦδ' PC. τόδ' c.
- 903 ὁ μή PC. δέ inserit c.
- 906 ἐπισήματα PC. ἐπίσημα c.
- 909 αἰεί PC. αἰεί c.
- 911 θεὸς γόνος PC.
- 912 αἶδα PC. uti hoc vocabulum in canticis plerumque scribitur.
- 914 δαῖσθεις PC.
- 915 χροῖζει PC. cf. Cycl. 498 in classi A.
- 924 ἔσχε δ' PC.
- 930 τῶνδέ τ' PC.
- 965 τοῖσιδ' PC.
- 973 καὶ τί φημι κἄν μείναι τινά PC.
inde a 1002 P deest.
- 1014 πρὸς ἅ εἰπας C. γ' inserit c.
- 1018 χορ. C. ἢ ἄγγ. add. c.
- 1019 δοκεῖ πόλει C.

vs.1026 τὴν δὲ δὴ πόλιν C.

1044 τοὺς δέ τε C.

B. Duplices lectiones iam ex Φ sumptae.

- 8 εἰς ἀνὴρ Ἡρακλεῖ PC. verum igitur ac paene traditum Porsoni εἰς ἀνὴρ Ἡρακλέει. ὦν margo C. ὦν post ἀνὴρ inserit P².
- 38 τόνδε C τῶνδε P. loci corrupti certa medella nondum reperta videtur.
- 132 μέλλειν PC. at τ' addidit C² non c. interpolaverit ergo φ.
- 193 Ἀχαικόν P et corrector C, utrum C² an c sit certo dicere non potui. Ἀχαικόν C. potest igitur etiam C errasse.
- 279 μένειν PC. μένει quod verum est C² non c.
- 285 ἐνθενδ' οὐκ PC. ἐνθενδε δ' οὐκ quod verum est C² non c.
- 355 ξεῖν' Ἀργόθεν ἐλθών C. verum igitur coniecit Erfurdcius. ξ. Ἀ. ἐπελθών C²P.
- 513 κᾶπειτα τινὰ P qui postmodo fecit δεινά. κᾶπειτα τινὰ C. habemus igitur ex utroque lectionem φ δεινά, cui ego fidem non negaverim.
- 597 εὐψυχίας PC. εὐψυχία P² non p. nullus dubito, quin hic Φ verum praebuerit, quod scribae iota mutum fere ignorantes praeterierint.
- 619 προσπεσών P προσπεσών C. nolim igitur Elmslei προπίτνων repudiare.
- 673 τάξων PC. τάξεων P²C².
- 693 μενοῦντα PC. μενοῦντος C².
- 789 ἐλευθερῶσαι PC. ἠλευθερῶσθαι quod verum est C² non c.
- 859 ἄρει PC. γρ. αἶρεϊ C margo. αἶρεϊ quod idem est p (non P²) dividendo invenit.

his adicienda series locorum eiusdem generis qui quod supra monui probant, Φ elisiones crasesque fere ignorasse, φ easdem intulisse, C secutum esse primam manum, C²P secundam.

- 52 καὶ ὁ C. χῶ C²P.
- 70 ἀμύνετε ἰκέται C. ἀμύνετ' ἰκέται C² ἀμύνεθ' ἰκέται praeter solitum animadverso errore leviusculo P.
- 173 καὶ ὁ ἐν in rasura C. χούν C²P.
- 190 δικαιούντα ὅστις C. δικαιούντ' ὁ. C². δικαιούνθ' ὁ. P. uti 70.
- 857 ἦβην τε C. ἦβην θ' C²P.
- 877 θύσειτ' ὦν PC². θύσετε ὦν C.
- 928 δέσποινα ὄρᾱς C. δέσποιν' ὄρᾱς C²P.
- 939 φρένα ἐκ C. φρέν' ἐκ C²P.
- 967 δόξαντα Ὑλλος C. δόξαντ' Ὑ. C²P.
- 985 λέξοντα ὄθεν C. λέξοντ' ὁ. C²P.
- 992 καὶ ἔγνω C. κᾶγνω C²P.

arbitror hac in re iam satis esse cognitam et archetypi et apographorum naturam. itaque nisi potiora non amplius excerpo.

C. Apographis diversa traduntur.

P erravit.

Non e re visum est omnes huius apographi errores per genera disponere, sufficit enim, opinor, quod in Cyclope dedimus exemplum. quin etiam nonnullos locos, in quibus pusillum errorem quem C vitaverat, a P commis-

sum sive P^s sive p correxerat, omnino aut non enotavi ex codicibus, aut enotatos hic repetere nolui. cordati homines mecum consentient, operae pretium non futurum fuisse, et recte me fecisse, quod et meo et aliorum temporis parcerem.

- vs. 10 τὰ κείνου C. κὰ κείνου P. τὰ κείνου c. Barnesius.
 41 ἡ δ' αὖ τὸ C. ἡ δ' αὐτό P.
 45 Ὑλλος C. Ὑλος P.
 80 τετράπολιν C. τετράπολιν P.
 138 ὁμαρτῆ C. ἀμαρτῆ P.
 205 σοί C. σύ P.
 242 τό τ' αἰσχρόν C. τὸ δ' α. P.
 282 ἦβην C. ὕβριν P. hoc quoque, modo pronuntiationem reputes, leve vitium.
 294 βασιλεῦσι C. βασιλεύσει P.
 304 εἰς τοῦσχατον C, εἰ τοῦσχατον P.
 305 οἱ τοσῆσδ' C. ἡ τοσῆσδ' P.
 338 λάθη C. λάβη P.
 346 ἀπαλλαχθῆς C. ἀπαλλαχθῆ P.
 354 μέλονται C. μέλλονται P.
 384 τι C. τοι P.
 386 μάλ' C. μάλλ' P.
 395 σκοπεῖ C. σκοπεῖν P.
 398 μέντοι C. μέν P. aegre adduci potero, ut C interpolasse credam.
 433 ἔτερψας C. ἔτρεψας P.
 472 βουλήν C. βολήν P.
 499 τᾶλλα γ' C. τᾶλλα δ' P.
 500 τρέσης C. τρέσεις P.
 515 ἀλητεύω C. ἀλιτεύω P.
 549 βοίλεσθε C. βούλοισθε P.
 551 τοῖσδε C. τῆσδε P.
 582 εὐδαιμονοῖτε C. εὐδαιμονεῖτε P.
 588 σώτειραν C. σώτηραν P.
 596 κακῶν C. κακόν P.
 704 μὲν C. μὴ P.
 713 μελήσει C. μελήση P.
 720 ὄπλων C. ὄπλω P.
 736 λεύσσης C. λεύσσεις P.
 737 εὐτυχοῦντά γε C quod sanum puto. εὐτυχοῦντά σε P.
 755 sq. μέλλω C. μέλω P.
 805 ἐπὶ τήνδε C. ἐπεὶ τήνδε P. quoniam τί τήνδε verum esse videtur, C proprius vero.
 836 ἐπαλλαχθεῖς C. ἀπαλλαχθεῖς P, at de C iudico ex silentio.
 848 λέγοι μὲν ἄλλος C. λέγει μὲν ἄλλος P (nihil aliud notavi) verum λέγοιμ' ἂν ἄλλων cui C proprius.
 918 παῖδας C. παῖδα P.
 943 προσβλέπειν C. προβλέπειν P.
 983 θαπείσοντα C. θαπεύσωντα P.

C erravit.

- vs. 386 ἔστιν P. ἔστι C.
 581 ὑμεῖς δ' P. ἰμεῖς τ' C.
 825 παρήγγειλ' P. παρήγγελλ' C.
 899 τελεσιδῶτειρ' P. τελεσιδῶτειρ' C.

loci dubii.

- 27 σὺν κακῶς πράσσουσι συμπράσσω κακῶς C. συμπάσχω P.
 hodie praefertur συμπάσχω et fatendum est, ita originem vitii facilius intellegi. me tamen πάσχω cum adverbio iunctum offendit, ut C libentius secuturus sim. at digladiari nolo in re, quam certo dirimere is tantum poterit, qui et sermonis naturam et usum melius noverit quam ego.

4.

Ion.

Quoniam Supplicum recensionem legitimam huic disputationi adiunximus, ex fabulis, quas a C et P ex eodem libro desumptas esse contendimus, quatuor restant in parte evulsa codicis Φ scriptae. at Rhesum cum prioris quoque ordinis codices eamque multo emendatiorem contineant omnino procul habendam esse patet. ego vero, cui et fabula ipsa profecto satis absurda et ingentes codicis Φ mendae taedium moverent, non plura contuli, quam quae idem quod in Ione et Iphigeniis, in Rheso quoque locum habere probarent. quae hic repetere nihil adtinet: si quis vero et his et gravioribus, quas fere excerpsi, codicis C lectionibus ad rem seriam uti volet, ei mea semper praesto fore profiteor.

Iudicium in his fabulis non tam pronum est, quam in tribus prioribus. nam et C ab alia manu scriptus est et ex numero errorum, quos P commisit, certissimo iudicio conligimus non per correctores quidem at per tempus tineasque hanc partem codicis Φ , postquam C ex ea descriptus est, multa vulnera contraxisse. accedit quod Ion et Aulidensis Iphigenia (nam Taurica non multo diversam a Supplicibus prae se fert speciem) plurimis in versibus duas exhibebant lectiones, quarum cum modo utramque manu prima apographa referrent, modo manu secunda alteram supplerent, modo alteram omitterent, secuti nequaquam certo usu aut priorem aut posteriorem, quanto in discrimine et in legendis codicibus et in iudicandis lectionibus versaremur, exemplis probarem, nisi peritos docere adrogantis esset. quos ut in summa huius disputationis consentientes habiturus sim, non vereor. at hercle per-

velim, conlationes meae iterum cum codicibus conferantur, modo ne ex delicatulis quisquam hoc onus capessat, qui semel et in transcurso inspectis paucis locis diiudicari opinetur, utrum a prima an a secunda an ab interpolatore Italo locus correctus sit, hocine an illud in rasura lateat. ego cum ad has fabulas transeo, duas res certissimas habeo, me et saepe errasse, (saepe enim idem non Furiae tantum sed diligentium hominum errores correxi) et pro oculorum mentisque et acie et sollertia nisi in minutis adcuratiora dare non potuisse.

A. Loci post novam conlationem congruentes.

- vs. 4 λάτρην PC. λάτρην c.
 9 χρυσολόγου PC. χρυσολόγου p.
 14 άγνώως PC.
 22 φρουρῶ PC.
 40 εἰλικτόν PC.
 81 ἐγώ PC. ἔγωγε c.
 134 εὐφάμοις δὲ πόνοις P et C ante rasorem (c).
 151 αἰεὶ PC.
 156 χρίπτειν θριγγοῖς PC. correxit Musurus.
 162 ἄλλα i. e. ἄλλα PC.
 167 λίμνας ἐπίβα PC.
 174 χωρῶν δίναις PC. ἐν inserit c.
 195 ἐμαῖς PC.
 217 ἀπολέμοις PC. ἀπολεμίους c.
 222 ξένοι PC.
 251 ἔσχομεν PC.
 257 φρόντιζέ τι PC.
 264 τοσαῦτα· κεύτυχοῦμεν PC.
 282 τριαίνεις PC. τριαίνης p.
 312 αὐτίς PC. constat sibi Φ in hac scriptura.
 318 καὶ τίς PC.
 331 εἶπον εἴ μοι ξυλλάβη PC.
 337 ἄργος ἢ θεός PC. schol. C versus marginem scriptum ἢ αἰδώς.
 340 πάρος PC.
 342 ἀθλία PC.
 370 lineola praefixa PC.
 386 σὺ δ' P. σὺ. C. σὺ γ' c.
 416 πάρος PC. πάλος c.
 429 ἢ ξένη C et P qui errorem quem commiserat οἱ ξένοι ipse statim correxit.
 430 αἰεὶ PC.
 434 προσήκει τοῦδας PC.
 435 πρόχουσιν PC. πρόχοισιν p.
 441 πεφύκει PC.

vb. 449¹⁾

- 452 *λοχείαν ελλείθυιαν ἐμάν* PC.
 463 *παραχορευομένω* PC.
 465 *σύ τε καί* PC. *τε* del. c.
 479 *ὡς ἔξοντες* PC. *γ'* add. c.
 486 *βασιλικῶν τ' εἰεν θαλάμων* PC. c traiecit vocabula positis α β litteris, at non Aldinae voluit ordinem sed *θαλάμων βασιλικῶν τ' εἰεν*.
 487 *γε τέκνων* PC. *γε* del c.
 494 *μυχοῖδαισὶ* PC.
 521 *φυγεῖν* PC. *φιλεῖν* c non C².
 522 *δήξεις* PC. •
 533 *ἐσφάλης* PC.
 541 *τούτω* PC. at *cautus homo nihil coniciet nisi antiquum illud τοῦτο*.
 559 *ἦ* PC. *ἦ* p. Barnesius.
 565 *οὐδὲν ἄν* PC.
 610 *αὐτὴν καθ' αὐτὴν* PC.
 676 *δάκρυα καί* PC. *μὲν* inserit c.
 677 *στεναγμῶν τ'* P et C in quo *τ'* nunc erasum est.
 679 *ἦδη* PC.
 681 *ἔχρησας ὑμνωδίαν* PC. *εἰς* inserit c.
 691 *τόδε τ' εὐφημα* PC post correcturas; quid primitus fuerit, nescio. *τοδί ποτ' εὐ. c.*
 693 *ἔξ* PC. *ἀφ'* c.
 703 *ᾄλοῖτο* PC. *ᾄλοῖτ' ᾧ* c.
 705 *θεοῖσι* PC. *θεοῖσιν* c.
 735 codices uti in personarum indice ita hic quoque *παιδαγωγόν* omnino ignorant. *πρεσβύτης* igitur vocandus est.
 753—56 lineolae personas indicantes desunt PC.
 759 *εἶπ' ὡς* PC.
 775 *εὐτυχῶ* PC. *εὐτυχεῖ* p.
 785 *ΠΡ. κᾶμοιγε ΚΡΕ.* PC.

1) Hic temperare mihi non possum, quin paullulum digrediar. 449 sq. ex PC et Iustino martyre de monarch. I. 128 ita scribuntur

οὐκέτ' ἀνθρώπους κακούς (sic Iustinus, *κακῶς* PC)

450 *λέγειν δίκαιον, εἰ τὰ τῶν θεῶν καλὰ
 μιμούμεθ' ἀλλὰ τοὺς διδάσκοντας τάδε.*

post Stephanum 450 *κακά* scribitur, iniuria, ut mihi quidem videtur. dicit enim Euripides acerba at nequaquam obscura ironia. homines malos non esse vocandos, qui ea imitentur, quae apud deos bona sint. utut hoc est, hos versus ita scriptos a Iustino aut a Iustini compilatore acceperat Lactantius cum Euripidem verissimae sententiae testem excitavit „quae hic mala putantur, haec sunt in caelo bona.“ (Inst. V. 15. 11) delendum igitur fragmentum quod inter dubia posuit Nauckius 1100. at non sine gaudio leges, quem in modum sanctissimus homo hoc versu usus sit, quo vel Euripides vix protulit magis inpiam.

- vs. 799 φίλοι PC. in C nunc erasum est.
 807 παῖδα παιδί PC.
 832 αἰεί PC.
 870 οὐ τὸ PC. μά interpretamentum suprascriptis c.
 886 ἀγὰν αἰθέρος PC. αἰθέρος del. c.
 909 δς ὁμφάν PC. γ' inserit c.
 910 μεσήρεις PC. μεσσήρεις c.
 915 ἐς οἴκους PC. εἰς οἴ. c.
 916 σὸς ἀμαθής PC. γ' inserit c.
 925 θύγατερ. PC. ὃ add. rubricator P cui fidem, etsi recte coniecero, negaverim.
 927 καχόν PC.
 968 εἰσορῶ PC. εἰσορῶν c.
 984 ὄμοι PC.
 1009 αὐτὸ ἰγὼ PC.
 1035 versum qualem Byzantina fabrica eum procudit exhibent PC.
 ἰδία δὲ μὴ πᾶσι χωρίσας ποτόν
 nihil iuvant nec coniectura p, qui μὴ ἐν ἅπασιν voluit, nec recentiores.
 1048 ἐνοδία PC. εἰνοδία c.
 1059 πόλεος PC. πόλεως c.
 1075 παρά PC.
 1076 ἐννύχιος PC. alterum ν erasit c.
 1081 κόραι quod Heathius restituerat PC. κοῦραι a c demum profectum est.
 1083 ἀενάων praeter solitum PC.
 1115 κὲν ὑστάτοις PC.
 1128 μὲν νῦν PC.
 1131 μενῶ PC. nam quod P primo μένω id fide caret, cum ipse mutaverit.
 1166 κρητῆρας PC.
 1194 οἰγῆ PC.
 1199 ἐς αὐτὸ PC. κείς αὐτά c.
 1205 θάμβησε PC.
 1251 πυθίω PC.
 1253 μόγις PC.
 1265 κτανεῖν PC.
 1297 τοῖς Αἰόλου δὲ πῶς μετῆν τῶν Παλλάδος PC.
 iam apographa τῆς Παλλάδος perperam legerunt ($\tilde{\tau}$ et $\hat{\tau}$ confusis)
 neque aliter conlatores. ego advocatis amicis utrumque codicem
 examinavi, deque consilii sententia novam et me iudice veram lectio-
 nem ita extare spondeo. cf. Iph. Aul. 860. in classi C.
 1309 θέλης PC.
 1311 λελυπήμεθ' ὑπό PC.
 1317 ἐρά PC.
 1356 Ἰσταν PC. de P iudico ex silentio hic satis tuto. (p. 254)
 1364 ζητεῖσθαι PC. ζητεῖν σε coniecit c. fortasse nulla medella dignus
 est spurius versus.
 1381 μηθέν PC.

- vs. 1426 τῶδ' P. τῶ. C. τῶ γ' c.
 1454 ἐς ἀγκάλας P et C ante rasorem c, qui ἀγκάλαις.
 1471 ἄλλοθεν γέγονας PC. γάρ inserit c.
 1472 ἰὼ μοι P et C ante rasorem, qui ὦμοι restituit.
 1513 καὺτις PC.
 1525 προστιθεὶς PC.
 1579 δεύτερος PC.

B. Duplices lectiones iam ex φ sumptae.

- 11 προσβόροις πέτραις P. προσβόροις πέτραις C.
 23 Ἀγλαυρίσι P. Ἀγλαυρίσι C.
 59 χαλκοδοντίδαις PC. χαλκωδοντίδαις C².
 84 φεύγει PC. φλέγει C².
 85 πυρὶ τόδ' CP. πῦρ τόδ' C²P² at etiam in τόδ' rasura. coniecero igitur φ etiam πυρὶ τῶδ'.
 100 μαντεύεσθαι PC.
 112 νεοθαλές P. νεοθαλές C.
 130 τιμῶν μαντεῖον Cc. τιμῶν τὴν μαντεῖον C²P.
 139 πῑς i. e. πατρός CP. πατέρος C².
 152 μὴ παυσαίμην ἢ παυσαίμαν P. idem C nisi quod εἰ^ῆ habet, quod etiam correctura scribae esse potest.
 185 sq. θεραπείαι: ἀλλὰ καὶ C.
 θεραπεί' ἀλλά γε καὶ C²P. γε deleverat Boeckhius.
 212 ὄβριμον PC. ὄβριμον P²C².
 213 ἐκηβόλης CP. ἐκηβόλοισι P se ipsum ex φ corrigens.
 226 ἐδύσατε PC. ἐλύσατε P²C².
 236 τὰδ' ἐρώτᾶς PC.
 335 τ' ἄλλα C. δὲ τᾶλλα P inperite contaminatis duabus lectionibus.
 383 βῑον C. βῑον P. βῑω P² eraso priore.
 456 μάκαιρα PC. πότνα C² non solita vetusta tamen manu.
 458 μόλει PC. μόλοι P² non p. μόλε verum est iam a Musuro repertum.
 467 σεμναὶ φοίβου PC. τοῦ inserit C² manu 456.
 472 ὑπερβαλλούσας P. ὑπερβαλλούσας C.
 528 ἐμοῦ P. ἐμοῦ C.
 649 φίλοις PC. γρ. λόγοις margo C.
 677 πενθίμους: στεναγμῶν PC. inserit ἄλλας C². γε c. ex optimo additamento C² ἀλαλαγᾶς elicuit Hermannus.
 679 ἐμά P. ἐμά C. quod de suo eum adiecisse minus probabile est.
 703 ἐξαπάφων PC. ἐξαπαφῶν C² non c.
 847 εἰ γὰρ γ' PC². C id ignorat spatio vacuo relicto.

- vs. 867 ἐδυνάθην C. ἐδυνάσθην PC².
- 894 ὀμευνέτας^{ης} PC. ,
- 928 ὑπὲρ^δ PC.
- 932 πόλεως P. πόλεως^ο C.
- 959 πῶς δ' P. πῶς δ' C. ergo φ particulam delevit uti Matthiae. nam e tam modestis delendi signis non utitur.
- 999 ἦ τί δ' οὐ P. ἦ τί δ' οὐ^γ C.
- 1011 φόνω P. φόνω^{ου} C.
- 1049 νυκτιπόλων P. νυκτιπόλων^δ C.
- 1064 ᾧ νῦν ἐλπίς φέρει ἦ P.
- ᾧ νῦν ἐλπίς φέρει ἦ^{α β γ} C.
- 1065 ἐξάψει PC. Reiskius. ἐξάψειν C².
- 1071 ὄμμασι PC. ὀμμάτων ἐν supra scripsit C².
- 1089 φοίβειος PC. ὄ praefigit C² ut videtur.
- 1090 sq. δυσκελάδοις... ὕμνοισιν PC. δυσκελάδοισιν... ὕμνοις C².
- 1093 Κύπριδος ἀθέμιτους PC. Κύπριδας ἀθέμιτας C².
- 1105 νόθων παίδων P. νόθων^{ου} παίδων^{ός} C.
- 1268 δισκηθήσεται^{ευ} PC.
- 1290 εὐσεβῆ P. εὐσεβῆ^{εις} C.
- 1294 πτανοῖς P. πτανοῖς^{γο δαλοῖς} C. verum πανοῖς Musgravius.
- 1295 λαχῶν^{βῶν} PC.
- 1296 τε P. τε^γ C.
- 1306 ἔκλειπε P. ἔκλιπε P²C.
- 1314 ἔζειν P. ἔζειν^γ C.
- 1347 τότε C τότε τε P. cf. 335.
- 1411 τοξεύω P. τοξεύω^{σαι} C.
- 1423 κέκρασπέδωτ' ὄφρῃσιν C.
καικρασπέδωτ' ὄφρῃσιν P.
κεκρασπέδωται δ' ὄφρῃσιν P².
- 1464 τάδ' ἔχει C. τάδε δ' ἔχει P verum γὰρ δ' ἔχει Reiskius.
- 1538 ταράσσει^{ων} PC.
- 1574 τῆς δ' P. τῆς δ' C.
- 1591 Πελοπίαν γ' ὁ P. Πελοπίαν γ' ὁ C. cf. 959.
- 1603 εἶη CP. εἶης C². εἶσ P² qui φ non bene descripsit.

C. Apographis diversa traduntur.

P errat.

- vs. 28 Φοῖβος C. φίλος P.
 39 ναοῦ τοῦδ' ἀναπτύξας C. ναοῦ τ' οὐδένα πτύξας P.
 117 δρόσοι C. δρόσω P.
 228 καί τι C. καί τοι P.
 248 θαύματ' C. θαῦμά τ' P at ego hoc non notavi. (p. 254)
 288 ἄντροισιν C. ἐν ἄντροισιν P si recte enotata interpretor. ..
 483 γᾶ C. γάρ P.
 492 καί: παραυλλίζουσα C. καί: καὶ παραυλλίζουσα P.
 495 στείβουσι C. στείχουσι P.
 526 φρενοῦν C. φρενῶν P.
 561 φίλον φθέγμ' C. φίλον γε φθέγμ' P utrum ipse interpolaverit, an forte φ praetulerit neglectum a C, sciri nequit: at falsum est γε. Ion post longas ambages patrem amplectitur, vociferatus χαῖρέ μοι πάτερ. cui si responderet Xuthus, φίλον γε φθέγμ' ἔδεξάμην τόδε, laetor sane diceret, quia hoc amantis verbum audioi; at diu laetatus est: hic ei dicendum, nunc tandem a te me amari sentio scribendum igitur φίλον τὸ φθέγμ'.
 593 ἔχων C. ἔχον P.
 595 πόλεος C. πόλεως P.
 659 λαμβάνων C. λαμβάνω P.
 668 ἐν C. ἐν P.
 686 ἔχη C. ἔχει P.
 696 ἐς οὖς C. εἰς οὖς P.
 703 πότνια C. πότνια P quamquam ego id praeterivi.
 705 καὶ θεοῖσι C. καὶ om. P.
 716 ἀμφιπόρους C. ἀμφὶ πόρους P verum ἀμφιπύρους Brodaeus.
 728 συνησθῆς C. συνησθεῖς P. συνησθεῖς p.
 741 τιθεῖς C. τιθεῖς P. cf. ad Cycl. 545.
 790 ἄτεκνον bis C ter P.
 792 ΚΡΕ. C. om. P. senis notam restituit Seidler. fideliter errorem φ expressit C, P cum animadvertisset bis ΚΡΕ eidem orationi praescribi, semel omisit.
 818 ὅμοιος εἶναι C. ὅμοιός τ' εἶναι P.
 846 ἐκ κείνων C. ἐκείνων P.
 899 βάλλω C. λάβω P.
 900 μελέαν μελέοις C. μελέαν μελέαν P confundens compendia sane simillima.
 935 ὡς συστενάζειν C. ὡς σοιστενάζειν P.
 956 οὐδὲ ξυνήδη C. οὐδὲ ξήδη P.
 974 πέρπρη C. πέρπρη P at 925 uterque ἐμπίπλαμαι.
 1025 φθονεῖν C. φρονεῖν P.
 1033 λείβειν C. λήβειν P.
 1039 senis notam om. P.

- vs. 1060 Ἐρεχθιδᾶν C. Ἐρεχθιδῶν P.
 1064 cf. in classi altera.
 1065 ἡ δαίμων C. ὁ δαίμων P. ἡ λαιμῶν Scaliger.
 1073 εὐπατριδᾶν C. ἀπατριδᾶν P.
 1103 δεσποίνα C. δέσποινα P.
 1128 ἀμφήρεις C. ἀμφήρης P.
 1150 ἀσείρωτον C. ἀσύρωτον P.
 1236 καταφθοραί C. καταφοραί P.
 1238 σκοτίων C. σκότων P.
 1258 chori notam om. P.
 1293 γ' om. P.
 1305 ὄσ' ἀσπίς C. ὡς ἀσπίς P.
 1321 τοῦδ' C. τοῦθ' P.
 1335 δ' om. P.
 1405 τῶν τε σῶν C. τῶν γε σῶν P. τῶν τ' ἔσω verum Tyrwhitt.
 1453 ἔλαβες C. ἔβαλες P.
 1506 Ionis 1508 Creusae notam add. P perperam; om. C.
 1556 Παλλάς C. πολλάς P.
 1562 νομίξης C. νομίξεις P locus dubiae scripturae, at P errasse certum.
 1578 λαῶν-ναίουσ' C. λαόν-νέουσ' P.
 1583 Κυκλάδας C. Κυκλάδος P.
 1607 ἐνδεξόμεσθα C. ἐν ἐνδεξόμεσθα P.
 1612 ῥόπτρων C. ῥόπτρωξ P.

C erravit.

- 7 καὶ μέλλοντα P. καὶ καὶ μέλλοντα C alterum καὶ per compendium
 165 ῥύσαιτ' ἂν Pc. ῥύσειτ' ἂν C.
 314 τοῖσδε ἦ P. τοῖσδε γ' ἦ C. hac in re C interpolare solet. τοισίδ' ἦ Wakefieldius restituit.
 1195 πώματος Pc (?) πόματος C.
 1304 πτῖ γῆς P. πῖς γῆς C. πατρικῆς Musurus.
 1320 ΠΥΘ. C. πυθία ἦ προφήτις P. omitendo peccavit C, nam duplicem notam personarum index testatur. ceterum veteres grammatici rectius quam nostri fecerunt, quos hanc personam προφήτιν vocasse argumentum probat, Euripidem idem voluisse versus 1322. atque codex etiam in Eumenidibus προφήτιν praebet, πυθιάδα editorum libido.
 1343 ὁ θεὸς ἐβούλετ' P. ὁ θεός σ' ἐβούλετ' C.

Graviores loci paullo plures restant.

- 10 παῖδ' Ἐρεχθέως C. παῖδ' ἐξ Ἐρεχθέως P. quin hic erraverit, non dubito. num fortasse φ primum παῖδα scripserat, quo correcto fieri non poterat, quin δ longum per duarum litterarum spatium produceretur? certe tum ab ἐξ aegre poterat discerni.
 52 ἀμφιβωμίους C. ἀμφὶ βωμίους P. loci emendatio dubia. at ego C sequendum duco cum omnino tum propter 716 quem vide inter P errores.

- vs. 188 τῶ Λατοῦς διδύμων C. τῶν Λατοῦς διδύμων P. locus inter corruptissimos est. me iudice cum erroris per se pusilli causa in propatulo sit, a C uno proficiscendum.
- 116 κήπων verum C. κόμπων P. hic locus ex eis est, qui mihi persuaserunt, ut Φ post descriptum C valde detritum esse crederem. nam solito maior error P.
- 165 ξύμμολος P. σύμμολος C. etsi quaestio de litterae ξ usu apud tragicos ad finem nondum perducta est, hic C errasse probabile reor, quoniam vulgarius dedit.
- 235 ΧΟ. P. ΧΟ. ἡ ΚΡΕ. C. etsi P verum servavit, tamen omittendo peccasse censendus est.
- 300 σηκὸς δ' εὖ στρέφει P.
σηκοὺς δ' εὖ στρέφει C.
uter erraverit, dici nequit. verum σηκοῖς δ' ἐνστρέφει praebet scholion C ἐνστρέφεται τῷ τοῦ Τροφωνίου σηκῶ.²⁾
- 545 τοῦ νέου C. τοῦ λόγου P inepte. tamen P non dormitasse credo, sed primam manum rettulisse, C alteram quae cum scholio congrueret.
- 651 θέλω C. ἐλθῶν P. cum locus nondum sanatus sit, iudicium cohibendum est.
- 577 στεῖχε C haud dubie verum. ἤλθε P quod iniuria dicunt ἐλθέ esse, pronuntiationis immemores. qui factum sit, ut P tantum dormitaverit, obscurum mihi.
- 1168 ἐς P. εἰς C. erraverit C.

2) In hac fabula notulas non semper spernendas, quas P cunctas omisit, C ex archetypo sumpsit. quas hic coniunctas exhibeo. quamvis enim viles aliquot bonas lectiones servarunt, nec in quaestione de correctore codicis Φ instituenda omitti possunt. accepit eas a Furia Matthiae, a Matthiae Dindorf. schol. IV. 218.

- vs. 87 ἡμέραν: τὴν πρᾶξιαν.
- 172 εὐναίας· λέγει δὲ τοὺς φωλεοὺς οἱ κατὰ (τὸ πολὺ resecto margine periit) ἐκ καρφῶν γίνονται.
- 173 ἰαχαί· κατὰ τὸ νευρίσ (leg. νευρή) δὲ μέγ' ἰαχεν (A 125).
- 337 ad ἀργὸς ἢ θεὸς, ἢ αἰδώς.
- 353 super Μακραί, ὄνομα τόπου.
- 545 ad τοῦ νέου — τῆς νεότητος.
- 550 τόπος αἰ Φαναὶ οὗ μέμνηται καὶ ὁ κωμικός (Av. 1694.)
- 585 supra ταῦτ' ὄνειδος τὸ αὐτό.
- 1023 τὸ ἄρα πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ μέτρου καὶ δίχα τοῦ ἐρωτᾶν περισπᾶται καὶ δασύνεται.
- 1026 νὺν ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ νῦ παραπληρώματι τοῦ συνδέσμου· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ βραχὺ αὐτὸ παραλήγεται καὶ ὀφείλεται ὀξύνεσθαι.
- 1139 εὐγώνιον: σκηρὴν δηλαδὴ.
- 1421 ad ἡτρίων. εὐτελὲς ἱμάτιον.
- 1454 supra γύναι, Πυθία.

vs. 1181 *μόχθοις* P. *μόχθους* C. *μόχθος* Brodaeus. culpa erroris in utrum cadat, ambiguum.

1360 *σῶσαι θ' ὅτου δ' ἐβούλεθ' οὔνεκ' οὐκ ἔχω λέγειν* C.

οὔνεκ' omittit P, de metro sollicitus interpolator. recentiores locum non sanarunt. nam nihil facilius, quam ut intellegas *λέγειν* interpretamentum ex margine adhaesisse integro et optimo versui, modo memineris Euripidem vocabulo *ἔχειν* in hunc modum uti, conlato Alc. 51, qui satis facit.

Quibus pensitatis in gravioribus quoque locis codicis P septem errores, codicis C duos repperimus; ambiguos tres tantum vel quatuor. at hac in fabula lectionibus φ insunt apertissime ex coniectura non profectae.

5.

Iphigenia Taurica.

A. Loci post novam conlationem congruentes.

argum. *κατὰ χρησμόν ἐλθῶν* P. *κατὰ χρησμόν* — vocabulo eraso C. *ἐντοπίων* P. *ἐγχωρίων* C at in rasura. scripsit hoc C, uti fortasse duplex in φ extitisse credenda sit lectio. at in argumentis non nimis adcuratos se gessisse librarios cum omnino constat, tum CP probant.

vs. 14 *ἑλένη* PC. *ἑλένης* p.

18 *ἀφορμίσση* PC.

50 *ἐλήφθη* PC.

59 *ἔς* ex P ego quoque notavi, C idem habere non sine specie veri ex silentio meo concludo.

73 *τριχῶματα* PC.

79 *Ἐριννύων* PC. P semper C plerumque hac scribendi ratione utitur, quod non amplius noto.

106 *ἀπαλλαχθέντες* PC.

111 *τοι* PC. *τὸ* c.

115 *οὐθέν* PC. *οὐδέν* c. fortasse C².

117 *ἀροῦμεν* PC. *ἄρωμεν* p.

118 *χώρει νεκρῶν* PC.

123—137. Iphigeniae tribuunt PC.

159 *ὦ τᾶσδε* PC.

159. 169. *Αἶδα* PC. monui iam : sibi constare in hac scriptura etiam apographa. omitto igitur cetera exempla.

187 *φόως* PC.

193 *ἐξέδρας* PC.

200 *ἔς οἴκους* PC.

202 *ἐξορχᾶς* PC. *ἐξ ἀρχᾶς* c.

207 *συντείνουσι* PC.

237 *σημαίνων* PC.

291 *κτείνει* PC. *κτενεῖ* p.

294 *ᾄς φᾶσ'* PC.

312 *εὐπήγους* PC. *εὐπήκτους* ex Luciano p.

- vs. 318 *πέτρους* PC. *πέτροις* c.
 327 *αὐτίς* PC. nam quod *οὐτίς* in P esse videtur, membrana laesa effectum est.
 349 *δοκοῦσ'* PC. *δοκοῦσαν* c.
 374 *κασιγνήτη* PC. *κασιγνήτω* c.
 395 *ποτε* ignorant PC. *invenit* c.
 404 *διατέγγει* PC.
 405 *ναοῦ* P. *να . . C.* *ναῶν* c.
 407 *ἐλατίνοις* PC. *εἰλατίνοις* c.
 417 *τε* ignorant PC. *interpolavit* c.
 418 *κοινά* PC. *κενά* c.
 428 *νηρηίδων* PC. *τῶν* interpolat c.
 433 *αὔραις* PC. *ἐν* add. c.
 435 *πολιόρνιθον* PC.
 436 *Ἀχιλλῆος* PC.
 438 *ἄξεινον* P. . . *ξεινον* C. *εὐξεινον* c.
 442 *χαίτα* PC. quod dativum significat.
 444 *εἰλιχθεῖσα* PC. *ἐλιχθεῖσα* c.
 452 *καί* ignorant PC. *interpolavit* c.
 454 *ἀπόλαυσιν* P. *ἀπόλαυ . . . C.* *ἀπολαύειν* c potius quam C².
 455 *ὄλβα* PC. *ὄλβω* c.
 486 *οὐχ* PC.
 498 *ἔσμεν δ'* PC.
 539 *ὡς φασιν* PC. *γε* inserit c.
 544 *τῶν εὐδαιμόνων* PC. *ἔστι* scholion C supra versum. ¹⁾
 553 *κτανῶν* P. *ανῶν* C. . . *θανῶν* c.
 554 *ἔρωτήσεις* PC. *ἔρωτησης* P.
 570 *οὐδ'* PC.
 573 *λυπεῖται* PC. *λείπεται* manus recentissima c.
 576 *ἡμεῖς οἳ τ' ἐμοί* C et P. qui quod errore omisit ipse supplevit.
 579 *σπουδῆς* PC. *σπουδαῖς* c manu 573.
 622 *οὔκουν* PC. *ουν* erasit c.
 629 *ἠὔξω* PC.
 655 *ἀμφιφλόγα* C. *ἀμφι . . ὀ. α* P. *ἀμφιβόλα* p. *ἀμφιλόγα* Brubachiana.

1) Exhibeo hic quoque scholia C si ita dici possunt. a Furia excerpta habet Matthiae et Dindorf. IV. 216. omitto, ut par est, quae c demum invexit.

- vs. 303 *ad κόχλους*: τὸ κέρας λέγει, ὃ κρούοντες οἱ βουκόλοι καὶ οἱ αἰπόλοι (λοιποί C) τοὺς ἐγχωρίους συλλέγουσιν, ὅταν τινὲς αὐτοῖς ἐπιπέσωσι πολέμιοι· τοῦτο δὲ τὸ κέρας κόχλου ἦν ὄστρακον.
 819 *ad ἀφείλετο*: τοῦτο, τὸ μὴ εἰδέναι. eodem iure quo ἔστι 544 a C Euripidis verbis additum esse dictum est, hic τοῦτο dici debebat.
 1096 *supra Κύνθιον*: *Δήλιον*.
 1213 *supra τοῦτ' ἔλεξας* = quo signo ad scholion marginale remittimur. at resecto margine paucae eius litterae restant.

- vs. 664** ὠκτιρεν PC.
669 ταῦτα PC.
682 ἔγκληρον PC.
710 ὦ πόλλ' PC.
720 ἔστηκας PC.
730 δταν τε PC. at ex silentio concludo. (p. 254)
742 ναί in C supra vasum scripsit c. ex P cum nihil enotaverim, omnino id deesse arbitror. certe φ id ignoravit. (p. 254)
761 ἀναγγεῖλαι PC.
762 ἐκσώσης PC.
778 sq. PC. Iphigeniae tribuunt 778. Pyladi 779 et 780 ὦ θεοί, reliquum versum Iphigeniae, 781. 2. Pyladi. c ΠΥΛ ante 779 erasit ante 780 posuit.
779 αὐτις PC.
786 ὠκησ' PC. ὠκισ' p.
799 κραίνεις PC.
808 ἔχεις PC.
824 πισσάτιδα PC.
832 δάκρυ PC.
880 ξίφος PC.
934 μητρὸς οὔνεκ' PC.
947 ἐλθῶν PC. ἐλθόντα c manu 573.
986 ληψόμεθα PC. ληψόμεσθα p.
991 πόνον PC.
1025 ἐξωθεῖμεν PC.
1041 ἐρῶ PC. ἐρᾶ p.
1044 σοὶ δή PC.
1073 φθέγξασθε PC.
1100 ἱερὸν ἐλάτας PC. ἱρόν ἐ. c.
1109 ἐν PC. ἐνί c.
ὄλομένων PC. οὐλομένων c ut videtur.
1114 κόραν PC. κούραν c.
1116 τοὺς μηλοθύτας PC. τε μηλ. c.
1131 ἐς Ἀθηναίων PC. εἰς Ἀ. c.
1148 ἀβροπλούτιο χαίτας εἰς ἔριν PC. χ. ἀ. ἐς ἐ. c.
1163 ἠγρεύσαθ' P. ἠγρεύσα. C. ἠγρεύσατ' p. ἠγρεύσασθ' c.
1201 ποτ' ἄν νιν C. ποτ. νιν P. ποτέ νιν p.
1204 δέ σ' PC.
1207 ante ἡλίου persona non indicata (C lineolas P notas habet) hinc continui errores, quos ut tandem finiret, olim interpolator 1214 confecit. consentiunt PC. c. 1213. sq. lineolas erasit.
1237 ἐπὶ τόξων PC. ἐπὶ τόξον c.
1239 ἐναλλίας PC. εἰναλλίας c.
1260 ἀπενάσατο PC.
1262 ἐτεκνώσατο PC. augmentum erasit c.
1265 κατὰ δνοφερᾶς γᾶς εὐνάς PC.
1266 τὴν ignorant PC. interpolat c.

- vs. 1320 θεά PC.
 1380 ἦν spatium vacuum τέγξαι PC. ὥστε μή coniecit c. ναβάταις p. 1404. γυμνάς ἐκ sp. vac. ἐπωμίδας PC. βαλόντες coniecit c. χερῶν p. videmus manifesto laeso codice ϕ interisse vocabula pauca, quae, cum uterque librarius sobrie spatia vacua reliquisset, interpolatores supplere conati sunt. atque in ϕ ipso fenestram fuisse certum est, propterea quod nemo dum resarcire eam conatus erat. constat igitur hac certe in pagina viginti quatuor fuisse versus.
 1384 τὸ δ' PC.
 1396 εἰς γῆν δέ PC. εἰς γῆν δὴ c.
 1458 θεσθε PC.
 1490 ΑΘ. 1492 ΧΟ. PC.

B. Binae lectiones iam in ϕ.

- 30 ὤκισε PC. ὤκισεν P² C².
 35 τοῖσιδ' P. τοῖσιν CP².
 65 εἰς μ' PC. εἰς ἔμ' P². ἐς ἔμ' C². εἰμ' restituit Hermannus.
 86 σὺ CP. σή P² non p. tamen huic coniecturae ϕ fidem non habeo: σοι enim quod Kirchhoffius invenit longe praestat.
 98 πῶς οὖν λάθοιμεν P. πῶς ἂν (ἂν C) οὖν λάθοιμεν P² C.
 138 ἄγες bis CP. ἄγαγες bis C² P².
 150 εἰδόμαν PC. ἰδόμαν C².
 181 δεσποῖνα τ' PC. δεσποῖνα γ' C². δέσποιν' p.
 254 κοινωνίαν PC. κοινωνία C².
 257 θέλω C. θέλει P.
 295 θανούμενοι PC. quod sanum esse mihi non persuadeo. θαμβού-
 μένοι C² quod non melius est, at fortasse non e coniectura profectum.
 394 πετόμενος PC. ποτώμενος C².
 395 εὔξεινον PC. εὔξενον C².
 399 δονακόχλοον C Elmsleius. δονακόχλοα C² P.
 475 ὅτω C. ὅτι. P. ὅτι P².
 494 ἔστι CP. εἶ τι C².
 590 τίνος C. τίνος P. τίνι P².
 601 ἐμέ C. ἐμέ P quod huc referendum mihi erat, quia manus P non
 distinxeram. (p. 254)
 610 ὀρθός PC. ὀρθῶς C².
 636 τε PC. τ' ἐκ C².
 651 huic versui praescribit ΧΟ C². 652 CP.
 655 μέμηνε C. μέμηνε P. cf. I. A. 1495.
 673 μάθης C. μάθης P. μάθοις P².
 748 ἦσπερ CP². οἷσπερ P nescio an errore.
 811 Ἠλέκτρα P. Ἠλέκτρα C sic: quod etiam ita potest explicari ut C
 dubitaverit, essetne signum in ϕ adscriptum iota an sigma, P iota
 crediderit omiseritque more solito.

- vs. 845 *ἰὼ Κυκλωπίδες ἐστὶαι ἰὼ πατρίς* C Seidler. *ō utrobique* PC².
- 854 *δέρα* C. *δέρα*^η P.
- 930 *οὐ̄ που* PC. *ἦπου* P² *margo* C. *οὐ̄πω* c.
- 990 *ἐσιδεῖν* PC. *εἰσιδεῖν* P primitus a se ipso correctus. videtur igitur per errorem verum exhibuisse.
- 1011 *εἴ σου* C. *εἴ σου*^η P.
- 1092 *ξυνετοῖς* PC. *ξυνετοῖσι* C².
- 1109 *εἰς μὰς* C. *ἐς' μὰς* P. *εἰς ἐμὰς* P²C².
- 1220 *μηθὲν* PC². *μηδὲν* C errore ut videtur.
- 1270 *παιδνόν* PC Scaliger. *ψαιδνόν* P²C².
- 1285 *τῆσδε γῆς* PC. *γῆς τῆσδε* C² sive c.

C. Apographa diversa tradunt.

Erravit P. cum per Ionem satis cognita videretur librarii P negligentia, vere tantum gravia posui et siquae erant dubia.

- vs. 11 *Ἑλληνικόν* C. *Ἑλληνικήν* P. *Ἑλληνικῶν* p.
- 38 *θύω γὰρ* C. *θύ γαρ* P. *θείου* p. ceciderunt igitur ingentia molimina, quibus sanissimus versus obrutus est, subtracto fundamento. sanissimum dico, nam difficultatem, qua hic locus laborabat, optime vidit in alia parte latere Stedefeldtius²⁾ et sustulit deletis 40. 41 fictis ex 621 sqq.
- 58 *οὐ̄ς* C. *ὡς* P.
- 78 *ἐτισάμην* Cp. *αἰτησάμην* P.
- 106 *δέμας* CP². *δόμους* P.
- 112 *προσφέροντε* C. *προσφέροντα* P.
- 132 *τὰς* C. *τῆς* P. del. p.
- 178 *σφαχθεῖσα* C. *σφαγχθεῖσα* P.
- 232 *ἔτι θάλος* C. *ὄτι θάλος* P.
- 256 *νιν* C. *νυν* P.
- 263 *ἀγμός* C. *ἀρμός* P.
- 281 *πέτραν* C. *πέτροις* P. cf. Ion. 900 eundem in conpendiis errorem a P commissum; huius fabulae 327 Furia ita peccavit, 1350 iterum P.
- 329 *βαλών* C. *λαβών* P.
- 390 *τὸ φαῖλον* C. *τὸν φαῦλον* P.
- 503 *φθονεῖς* C. *φρονεῖς* P. idem vitium Ion. 1025.
- 538 *ἄλλως λέκτρ'* C. *ἄλλως δὲ λέκτρ'* P.
- 552 *δεινῶς* C. *δεινός* P.
- 556 *παῖς* C. *πῶς* P.
- 568 *ἔστ'* C. *ἔστιν* P.
- 591 *δυσγενής* C. *δυσμενής* P. idem habes Iph. Aul. 1376.

2) Gratum viris doctis me fecisse arbitror, quod optimam emendationem ex latebris sententiarum controversarum dissertationi de Lysandri Plutarchei fontibus additarum protraxi.

- vs. 607 σέσωται C. σώσεται P in litura quidem, sed in qua nihil latere videtur, genuinum certe non latet.
- 637 οἶσω C. εἶσω P.
λάβης C. βάλης P. vocabulum corruptum, at in emendando a C proficiscendum esse inde consequitur, quod in permutando λαβεῖν et βαλεῖν P constanter peccat.
- 669 φθάσας C. φράσας P.
- 719 διέφθορεν C. διέφθειρεν P.
- 733 ἔ τήνδε C. δταν δὲ P. ὁ τάνδε p.
- 742 εἰσθήσω CP². εἰσθήσω P. error est non varia lectio.
- 748 ἦσπερ CP². οἷσπερ P. item error.
- 776 ξενοφόνους C. ξενοκτόνους P. gravior hic error.
- 839 sq. ψυχὰ τί φῶ θανμάτων πέρα
καὶ λόγου πρόσω τὰδ' ἐπέβα
sic CP. C² monet ad utrumque ἐν κῶλον. at rubricator P spatiis vacuis vs. 839 OP et IΦ intulit.
- 842 ἠδονὰν C. ἠδονᾶν P.
- 880 πελάσαι C. παλαιῖσαι P.
- 912 ἀποστήση C. ἀποστήσει P.
- 913 πυθέσθαι C. τι θέσθαι P.
- 951 ἐτεκτῆναντ' C. ἐτεκτῆνατ' P.
- 983 φιληθεῖσ' C. φιλεῖσ' P.
- 1017 θανεῖν C. κτανεῖν P.
- 1018 λαβεῖν C. λαθεῖν P.
- 1028 διεφάρμεσθα C. διεφάρμεσθα P.
- 1040 ἔτ' C. ἔστ' P.
- 1061 ἀλλήλαις C. ἀλλήλων P. hoc non ex confusis compendiis ortum sed ex detrita membrana.
- 1064 τοι C. τι P.
- 1078 IΦ. C. ante 1079 ponit P.
- 1080 κοίρανος C. τύραννος P. per pronuntiandi morem degenerem facilis mutatio.
- 1101 θάλλος C. θάλος P. θαλλὸν restituit Brubachiana.
- 1105 Μούσας C. Μούσα P.
- 1117 ζηλοῦσ' C. ζητοῦσ' P.
- 1134 πρότονοι C. πρότονος P.
- 1137 λαμπρὸν ἵπποδρόμον C. λαμπροὺς ἵπποδρόμους P. de interpolato C iam nemo cogitabit.
- 1146 ματρός C. ματέρος P.
- 1159 παραστάσιν C. παραστάσει P.
- 1162 φροιμιάζη Cp. φροιμιόζει P. cf. Cycl. 355.
- 1185 καὶ post ζῆν habet C omittit P.
- 1216 μόλης C. μόλις P.
- 1220 ἐπὶ σχολῇ C. ἐπεὶ σχολῇ P.
- 1233 θεά C. θεᾶ P.
- 1237 ἐν κιθάρα C. ἐκιθάρα P.
- 1254 θρόνω C. χρόνω P.

- vs.1308 ψόφον C. φόβον P.
 1319 τόν C. τό P.
 1334 χερσί C quod p divinando invenit. χεροῖν P. non tantum in uncia-
 libus litteris discrimen inter χερσίν et χεροῖν minimum.
 1350 πρῶραν C. πρῶροις P. cf. 281.
 1421 πάλιν C. πόλιν P.
 1439 τόν C. τῶν P.
 1465 θήσουσιν C. θήσουσ' P.
 1497 νίκη C. νίκα P.
 viden quam bella res sit codicem, qui prae altero in vicesimo tertio
 quoque versu peccaverit, recensiois fundamentum vocare. at etiam
 C errat. et paullo negligentioem solito se praestitit.
 44 ἔδοξ' ἐν C. ἔδοξεν C.
 51 δόμων P. δώμων C.
 209 θάλος P. θάλλος C.
 399 ἄρα P Seidler. ἄρα C.
 966 διηρίθμιζε P. διηρίθμησε C. διερρύθμιζε Seidler. paullo doctior
 erat librarius C, quam qui sensu cassa semper fideliter repeteret.
 1006 γυναικός P. γυναικῶν C. unus ex gravissimis erroribus librarii C.
 1358 πορθεύετε Pc. πορθεύετε C.

dubia et graviora.

- argum. παραγινόμενος C. παρακινηθείς P. vocabulum corruptum ut in
 argumento ad arbitrium uterque scripsit, necdum sanatum est.
 vs. 412 μελάθροισιν C. 414 πήμασιν C. utrobique v ephelcysticon omittit P.
 nulli librario hac in re fides habenda.
 430 καὶ πλησιιστίοισι C. πλησιιστίοισι P. in loco dubio certum iudicium
 ego certe non habeo.
 570 lineola personam indicans omittitur PC. C eam 572 habet P omit-
 tit. convenit unice 570. dubia igitur fortasse aliis res erit, ego P
 errasse persuasissimum habeo.
 692 λήσειν C. λήγειν C². λύσειν P. verum λιπεῖν repperit Badhamus;
 quid Φ habuerit eatenus latet ut vel duas ei tribuere possis lectiones.
 859 λέκτρων C. λένων P. λύκων P². hinc luculentissimum est, post
 descriptum C male habitum esse Φ, ut sine culpa negligentiae P
 peccaret. idem accidit
 899 ubi φανεῖ quod C praebet in P omnino deest. at spero optimo
 vocabulo, quod nunc tanquam interpolatum exulat, suum locum ab
 editoribus restitutum iri. nam intercidisse in P quae C servasset
 omnes concesserunt
 1262 ubi φάσματ' ὀνειρών C. φάσματ' ἄ P.
 difficillimum autem est in tota fabularum serie quod post 1441 aperte
 spurium et inepte ex Hipp. 600 confictum versum

τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἀναψυχάς

C praebet, P ignorat. quoniam vero ea, quae omnis haec dispu-
 tatio manifesto opinor docet, ab interpolationis crimine librarium
 C defendunt, modo ne singularem fortunae lusum incusare velimus,

credendus est hic versus a sciola manu φ in margine vel intra versus additus esse, fortasse ab ipso, qui eum composuerat; C autem in contextum recepisse, quae P sperneret non consilio at hic certe feliciter.

6.

Iphigenia Aulidensis.

A. Loci post novam conlationem congruentes.

- vs. 1 δόμων τῶνδε PC. traiecit c.
 2 στεῖχε. Πρεσ. στείχω PC.
 63 ἀπωθολή C. ἀπωθ . . . P. ἀπώσασθαι p.
 77 οἰστρήσας μόρω PC. οἱ. μόνος p.
 98 πτύχαις PC. πτυχαῖς p.
 180 ἔλαβε C = ἔλαβεν P. nam quod hic diversum habere dicitur macula atramenti factum est.
 191 ὄχλον τ' PC, hic in rasura
 194 τοῖς Σαλαμινίοις PC. τοῖς Σαλαμῖνος p.
 225 μονόχαλα PC. hic in litura per mutatam descriptionem versuum nata.
 265 Κυκλωπέας PC. Κυκλωπίας p. τὰς non enotavi.
 276 τὸν πάροικον PC. τὸν erasit et ὄραῖν (proximi versus clausulam) posuit p mutata descriptione.
 299 ἐνθάδ' αἶον PC.
 303 δειν' PC.
 313 μακροῦς δὲ PC. μ. γὰρ p.
 320 ἐς ἔριν PC.
 326 οἷσθ' PC. ἦσθ' p.
 350 εὔρω PC.
 380 αἰσχρὸς PC.
 394 στράτευε οἶμαι PC. γ' inserit p.
 396 τὰμὰ δ' οὐκ PC.
 425 ταχεῖα γάρ PC. τ. δὲ p.
 436 στεφανοῦσθε PC.
 452 αὐτίς PC.
 455 συμβάλω PC. συμβαλῶ p.
 456 πάρος PC. πάρα p. add. C² schol. ὑπῆρχε.
 515 ἦν PC.
 534 Κυκλωπέοις PC. Κυκλωπίοις p. uti 265.
 553 ὦ Κύπρι PC. ὦ erasit c.
 584 πάροιθε: δόμων PC². πάροιθε δόμων C per errorem.
 600 δεξόμεθ' PC². δεξόμεθ' C per errorem.
 609 ἐσθλοῖσι PC. ἐσθλοῖσιν c.
 616 νεανίδαισιν PC. νεανίδεσσιν c.
 623 θακεύεις PC. καθεύδεις p. Musurus longe melior poeta fuit quam recens iste Iphigeniae interpolator.

- vs. 626 *νηηίδος* PC. *uti semper, νηηῆδος* p.
- 642 *πρός σ' ἐποίησας* CP². *σ' om. P per errorem.*
- 646 *παρ' ἐμοὶ* PC. *πρὸς ἐμοῦ* p.
- 664 *μακρὰν ἀπαίρεις* PC. *γ' inserit c. quod vide quantas moverit disputationes. at interpolavit illud metricus de numeris sollicitus et inepte interpolavit. cohaeret enim hic versus, cui deleto γε interrogandi signum restituendum est, cum praecedentibus. interroganti Iphigeniae, ubi sita esset Troia, per ambages responderat Agamemno, ubi vellem Paris numquam habitasset, quod filia, quam familiariter confabulantem inducit Euripides, non intellegit; pergit igitur, num procul hinc abest? debebat Agamemno hoc adfirmare, non nude quidem, sed ut spectatores eum de morte Iphigeniae, Clytaemnestra de nuptiis Achillis cogitare crederent, veluti*
σὸν γ' ὄμμα δαρὸν οὐκ ἐπόψεται πατήρ.
tum Iphigenia, ut simplicem puellam decet, amore patris permota exclamat, utinam tecum Troiam possem proficisci. etc. haec bene se habere, contra quidquid inde a Marklando usque ad Weilium excogitatum est contortum et veri dissimile esse vix quisquam negabit; neque violenta medella: delevi scilicet vs. 665, in quo Byzantina origo manifesta est duplici vitio
εἰς ταῦτόν ᾧ θύγατερ ἦκεις σῶ πατρί
et eius loco ludendo aptum reposui. oleum et operam perdiderunt critici inde a correctore φ, qui σύ θ' post θύγατερ posuit; in hac enim tragoedia nisi urendo et secando Euripidis manus non restituitur.
- 671 *ἔα γε* PC. *ἔα γε τ' p.*
- 694 *συνανίσχει* PC. *συνισχάνει* p. *συνανίσχεται* c.
- 705 *πηλείου* PC.
- 719 *μέλλω ἐπὶ* PC. *μέλλω 'πί* c. *μέλλω γ' ἐπὶ* c.
- 721 *ἄμ' ἐχρῆν* PC. *ἄπερ μ' ἐ.* c.
- 726 *εἶθισμαι* PC. *εἶθισμ' ἐκ* c.
- 740 *ἐλθῶν δὲ* P. *ἐλθῶν.* C. *ἐλθῶν γε* c.
- 742 *ἦξα ἐλπίδος* PC. *ἦξ' ἐλ.* p.
- 755 *εἰς* PC. *ἐς* p.
- 757 *Κασάνδραν* PC.
- 765 *εὐπρώροισι* PC. *εὐπρώροις* c.
- 774 *λαίνους* PC.
- 775 *φονίω* PC. *φοινίω* p.
- 776 *λαιμοτόμους* C. *λαιμ.τόμους* P. *λαιμητόμους* p.
- 784 *τέκνοις* PC. *τέκνοισιν* c.
- 834 *ἄν ᾧν* PC. *ᾧν* p.
- 835 *γαμοῖς* PC. *γαμεῖς* p.
- 850 *ἀμελεία* PC. *ἀμελία* p. *addito scholio ἰωνικῶς διὰ τὸ μέτρον. ita 601 C² addito, quod etiam P² habet, τήν, διὰ τὸ μέτρον. fortasse hic quoque iniuria correcturam p non P² esse dixi. et scholion certe non solitae manus p.*
- 855 *ΘΕΡ.* PC. *consentit personarum index.*

vs. 863 lineola praefigitur PC. quae iniuria Clytaemnestram significare credita est, donec Hermannus id restitueret quod codices exhibent. lineolarum enim omnino usus ea certissima lege cohibitus est, ut in diverbio primum nomina ponantur dein lineolae, quae quid velint iam satis declarant; intercedente nova persona nomen ponitur non solum novum sed etiam eius qui respondet; quodsi altera ex eis quae modo verba fecerant personis iam tacet, lineolas rursus poni posse adparet. peccasse nonnumquam librarios hac quoque in re consentaneum est, sed saepius ei qui codices legerunt signa falso interpretati sunt. cf. Cycl. 588.

864 σώσασ' PC. σωσον p.

868 παλαιῶν PC.

870 καὶ ἐμός PC. κάμός c.
ἐς Ἄργος PC.

872 ποθ' PC.

876 ἄρα PC.

880 κτενεῖν PC. κτανεῖν ne p vel c quidem.

886 ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ σή P. ἐπ' ὀλέθ' C. in rasura ρω σή C².

901 γεγῶτα PC. γεγῶτος c ut videtur, fortasse C².

917 φέρειν PC. φέρει c.

921¹⁾

929 πεισόμεθα P. πεισό C in rasura πείσομαι c.

947 ὅσπερ PC.

954 φθία δὲ τοῦμόν τ' PC. τ' del. p.

980 ἦν C. ν P. ἐάν p.

1002 ἔξειτ' PC. ἔξειτ' p.

1011 πειθώμεθ' PC. πείθωμεν c.
αὐτίς PC.

1017 εἶη C. εἶ. P. quae correctura a p profecta videtur.

1022 κρανθέντων καὶ πρὸς P. et procul dubio C ante rasorem c qui καὶ delevit.

1034 ἀνὴρ PC. ἀνὴρ σύ γε c manu recentissima.

1050 φίλιον PC.

1111 ηὔτρεπισμένοι PC. ηὔτρεπισμένοι p.

1117 χώρει δὲ PC. δὲ erasit c.

1121 πρὸς τῆσδε PC.

1131 κτανεῖν PC.

1135 οὐκ· ἀλλ' ἐρωτῶ PC.

1136 ὦ πότνια τύχη καὶ μοῖρα δαίμων τ' ἐμός PC. ὦ π. τ. κ. μ. καὶ δαίμων γ' ἐμός p.

1139 non 1140 — ponunt PC. tribuunt igitur hunc versum Agamemnoni, cui sane non convenit. num vero melius Clytaemnestrae, cui inde

1) 922 PC χορ. praescribunt. hoc nisi fallor unicum in tragoedia exemplum est turbae per XP i. e. χρήσιμον paratae, qualia in pedestribus scriptoribus conpluria observata sunt. hic sententiae adscriptum cum signo chori facillime coaluit XP.

a Musuro datur? ὁ νοῦς ὁδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει profecto de se ipso dicere videtur. me iudice hoc frustum aliunde furatus est qui hanc scaenam ex disiectis pannis consarcinavit. nam proximum quoque versum, quem ab Hermanno recte scriptum esse sub B videbimus τίν' ἠδίκησα ΚΑ. τοῦτ' ἐμοῦ πεύθει πάρα; ab Euripide non scriptum esse certissima lex, quam in versibus inter binas personas dividendis ab eo observatam esse infra demonstrabo, evincit. atque deletis 1139. 40 sententias aptiores fieri facile intelligitur.

- vs. 1151 προσουρίσας P²C. προσουρήσας P errore.
- 1185 δὲ παῖδ' ἔνθα PC. τὴν ante παῖδ' inserit c. moneo praeterea παῖδ' ἔνθα in C extare in rasura, ut fortasse aliud extiterit atque παῖδα ἔνθα. recte fecit Kirchhoffius, quod in editione altera versum qualis traditur exhibuit. tantum enim abest, ut sanatus sit, ut num omnino sanari possit dubitandum sit. vereor ut δὲ defendi possit neque ἔνθα bene se habet.
- 1186 ὁ σφάζων P et C ubi nunc erasum est.
- 1194 ἦλθ' PC. ἦλθεν c.
- 1247 δύω PC.
- 1252 καλῶς θανεῖν PC. cum Stobaeo 109,5 θανεῖν καλῶς p. illud hunc poetam unice decet.
- 1267 κτείνουσι PC.
- 1268 θέσφατον PC.
- 1277 θανάτου σοῦ PC.
- 1299 καὶ ῥοδόεντ' PC.
- 1327 τοῖς bis PC.
- 1335 Δαναδαῖς PC. τοῖς addit p.
- 1343 πεπιωκότα PC. πράγματα glossa interlinearis p.
- 1347 λόγον PC.
- 1348 κούδεις ἐναντία λέγει PC.
κ. τοῖσδ' ἐναντίον λ. p.
- 1351 τοῦ σώματος PC. in quo nunc erasum est τοῦ.
- 1352 Μυρμιδόνων PC.
- 1354 τὸν γάμων PC. uti Matthiae correxerat.
- 1359 μάχη PC.
- 1367 ἀντέχου P²C. ἀντέχη P mero errore uti arbitror.
- 1374 ἐννοουμένην CP². ἐννοουμένη P mero errore.
- 1393 ἐνεκ' CP uti 1367 et 1621. hic c correxit. caveant his utantur ad fulciendam sententiam defensores formae legitimae εἵνεκα; nam analogiam quidem consentientem, usum constantem et veterum grammaticorum et codicum dissentientem habent, quem pauci loci corruptissimorum scriptorum non infringunt.
- 1395 τὸ om. PC. add. p.
- 1398 θύετ' ἐκπορθεῖτε P²C. θύετε πορθεῖτε P mero errore.
- 1455 τὸν ἐμὸν PC. γε add. c.
- 1480 γὰρ CP qui ipse λαὸν quod primum scripserat correxit.

- vs. 1485 *θύμασί τε* PC. non habet C alteram lectionem τὰς sed posuit hic τέλος uti supra ei ἀρχή compendiis leviter confusis. at solet ita numeris recte dividendis prospicere.
- 1495 *μέμονε* PC. *μέμνην* p.
- 1496 *τὰσδ'* PC.
- 1501 *Κυκλοπέων* PC. *Κυκλοπίων* c.
- 1502 *ἔθρευας Ἑλλάδι* PC. *ἐμὲ* glossa interlinearis C.
- 1570 *ὦ παῖ ζηνός* P. *ὦ . . .* C. sane spatio satis parco in quo διός c.
- 1592 *ἦ θεός* PC². *ὁ θεός* C errans, opinor.
- 1607 *παρών τε* PC. *δὲ* c.
- 1616 *δ' οἱ φῶ* PC. *δὲ φῶ* c.

B. Binae lectiones iam in φ.

- 9 *οὔκουν* PC. *οὔκοῦν* P²C².
- 39 *πέδω πεύκη* P. *πεύκη*^β *πέδω*^α C.
- 42 sq. *μὴ οὐ μαίνεσθαι* (μὴ θυμαίνεσθαι P mox correcto errore): *τί πονεῖς τί πονεῖς τί νέον περὶ σοὶ βασιλεῦ*. PC.
τί νέον alterum inserit P²C².
τί πονεῖς prius delet c. recte descriptionem interpretatus. codices igitur Blomfieldianam emendationem tantum non ipsi praebent.
- 47 *πέμπεν* CP². *πέμπε* per errorem fortasse P. nam *πέμπει* recte Porson.
- 54 *μὴ* PC. *ἄν* C². quamvis inprudenter interpolationes interdum iam ex φ repetendae sunt.
- 79 *ἀδικουμένοις* PC. *ἠδικημένοις* P²C².
- 122 *εἰς ἄλλας* PC. *εἰς τὰς ἄλλας* P²C².
- 124 *λέκτρ' ἀμπλακῶν* PC. *κατὰ* add. C².
- 128 *Ἀχιλλεύς* PC. erasum λ utrobique quod etiam a pc factum esse potest.
- 148 *πρὸς ναούς* PC. *πρὸς ναῦς* P²C².
- 149 *ἔσται* PC. *τάδε* add. C².
- 150 *ἦν νιν* PC. *γὰρ* inserit P²C².
- 151 *ἔξορμάσης χαλινούς* PC. *ἔξορμάσεις τοὺς χαλινούς* P²C².
τῆδε
- 156 *τῆνδε* C. *τῆνδε* P.
- 191 *ἐθέλουσ'* PC. *θέλουσ'* P²C².
- 193 *Τελαμῶνος ἔχγονον* PC. in rasura *Τελαμῶνός τε γόνον* P²C².
- 209 *ἐξεπόνασεν* PC². *ἐξεπόνησεν* C.
- 224 *καμπαῖς* C. *καμπαῖσι* C²P.
- 239 *χρυσέαισι* P. *χρυσέαις* P²C.
- 241 *πρύμναισι* PC. *πρύμναις* P²C².
- 253 *Βοιωτῶν* PC. *τῶν* addit P²C².
- 255 *σημειοῖσιν* PC. *σημείοις* P²C².
- 260 *ἄρχε* PC. *ἀρχε* P²C².
- 308 *οὐδέ γε φέρειν σε* PC. in rasura *οὐδέ σε φέρειν* P²C².
- 334 *νοῦς δ' οὐ* PC. *νοῦς δὲ γ' οὐ* P²C².
- 335 *σ' ἐλέγξαι* PC. *σ' ἐξελέγξαι* P²C².

- vs. 336 ἀποτρέπου CP². ἀποστρέφου P quod errori vix tribuerim.
 339 ἦσθ' ἀπάσης C = ἦσθα πάσης Markland.
 ἦς ἀπάσης C² = ἦς ἀπάσης P.
 354 ὡς ἄνολβον PC. δ' inserit P²C².
 355 τὸ Πριάμου PC. τὸ delet P²C².
 356 τίνα πόρον PC. δὲ inserit P²C².
 373 μηδὲν ἄν χρείους PC. μηδέν' ἄν χρέους P²C².
 378 ἄν ὦ PC. γρ. ἀνω C². ἄνω restitutum ex Stobaeo.
 399 ἐγείναμεν PC. ἐγεινάμην C².
 430 πράσσεται C. πράσσεται P.
 443 εἰς οἷά γ' PC. εἰς οἷ' P²C².
 502 τρόποι τοιαῖδε C. τρόποι τοιοῖδε P sic. qui suprascriptum οἷ male interpretatus est. φ duas fecerat coniecturas.
 505 κατασχύνεις C. κατασχύνεις P.
 508 ταραχή γ' ἀδελφῶν διὰ ἔρωτα γίνεται C.
 γε δι' ἔρωτα C²P. τις δι' ἔρωτα c. διὰ τ' ἔρωτα Dobraeus.
 513 ἀναγκάσει τήν PC. σε inserit P²C².
 515 ἄργος PC. γ' addit P²C².
 516 λήσομεν CP. λήσομαι P² an p dederit notare oblitus sum.
 524 εἶδε PC. εἶδεν P²C². οἶδεν p.
 534 τείχεσι PC. τείχεσιν P²C².
 549 ὁ χρυσοκόμας ἔρωσ PC. ἔρωσ ὁ χρυσοκόμας P²C².
 553 ἀπεννέπω PC. ν alterum del. C²P².
 563 εἰς τὰν ἀρετὰν PC. in rasura εἰς ἀρετὰν P²C².
 571 ἐν δ' ἀνδράσιν PC. ἐν ἀνδράσι δ' P²C².
 579 πνέων CP². πλέων P ex errore fortasse πλέκων p.
 598 θνατῶν PC. τῶν addit P²C².
 600 τήνδε PC. τήν P²C².
 601 γαῖαν PC. τήν add. P²C².
 604 κλεινὸν PC. τὸ add. P²C².
 631 ὑποδραμοῦσά σ' PC. ὑποδραμοῦσά γ' P²C².
 637 ὄμμα σὸν PC. δὴ inserit P²C².
 639 ἐγὼ τέκον CP². ἐγὼ τέκνον PC².
 653 μᾶλλον μ' εἰς οἶκτον ἄγεις PC. μᾶλλον εἰς οἶκτόν μ' ἄγεις P²C².
 665 θύγατερ ἦκεις PC. σύ θ' inserit P²C².
 670 οὗ που C = οὐποῦ P. ἦπου P². vix unquam φ intactum reliquit οὗ που.
 747 φίλον PC. γ' add. P²C². ceterum κοινῆ PC. del. c.
 748 ἐξ.στορήσων PC. ἐξιστορήσων P²C².
 792 δακρυόεν τανύσας PC. δακρύοεντ' ἀνύσας P², certe non p.
 809 ἐλλάδ' C Scaliger. Ἐλλάδι γ' C²P.
 816 Ἰλλου PC.
 819 Νηρηΐδος PC. Νηρηῆδος P²C². hic ergo φ semel correxit, quod totiens intactum reliquit.
 824 προσέβης CP². προσέβης ἄν C²P. κατεῖδες audaci interpolatione manus p, quam recurrere non memini.

- vi. 867 *δητα ὅστις* C = *δηθ' ὅστις* P. *διτά γ' ὅστις* P²C². *verum δητά μ' ὅστις* Porsonus.
 869 *με ταῖς σαῖς* P. *μ' ἐν ταῖς σαῖς* C at in rasura.
 888 *στέγω* PC. *στέγει* P²C².
δακρυ sine accentu PC. *δακρύων* P². *δάκρυον* C². P² leviter erravit compendia confundens.
 895 *ὄς τῶν κακῶν* PC. *τῶν* del. P²C².
 909 *πρός μητέρος* C Markland. *πρός τε μητέρος* PC².
 931 *ἄρει* PC. *ἄρη* P²C².
 945 *Μενέλεως τ'* PC. *Μενέλεως δ'* C².
 978 *ἐνδεῶς* PC. *ἐνδεής* C².
 1009 *ἐχη* CP². *ἐχει* PC².
 1019 *καγὼ τ' ἀμείνων* PC. *τοι* suprascribit P nec talis ignorantia φ dedecet.
 1021 *σθένει* C. *σθένει* P.
 1024 *ὦ σώφρον'* P et C ante rasuram. *ὡς σώφρον'* C².
 1056 *τηρέως* PC. *τηρῆος* P²C².
 1064 *ὁ φοῖβα μοῦσαν* PC. *ὁ φοῖβος ὁ μοῦσάν τ'* P²C².
 1065 *γεννάσεις* PC. *γεννήσεις* P²C².
 1068 *λογγήρεσι* PC. *λογγήρεσι* P²C².
 1069 *ἀσπισταῖς* C Hermannus. *ἀσπισταῖσι* C²P.
 1099 *ἀπόντ' ἐκλελοιπότα* PC. *ἀπόντα κακλελοιπότα* C²P².
 1112 *καθάρσιον χεροῖν* PC. *ἐκ* inserit P²C².
 1114 *φυσήματα* C. *φυσσήματα* PC².
 1118 *μέλλειν χυπό* PC. *γε* inserit P²C².
 1130 *κελευσμοῦ* C Canter. *δει* PC.
κέλευσμ' οὐ δὴ μ' ἐρωτᾶσθαι θέλω PC².
 1132 *τλήμον' ἐλεξας* C. *τλήμονά γ' ἐλεξας* PC².
potest C errorem commisisse, at si in φ τλήμονα ἐλεξας extitit (nec elisit vocalem, velut in hoc ipso versu τε ᾧ habuisse apographa suadent) coniectura γ' fortasse vera satis prona erat. si tamen coniectura est aequo iure τλήμονά μ' scribi potest.
 1138 *τί μ' ἠδίκησ.* CP. *fuerat ἠδίκησε.*
τίν' ἠδίκησαι C²P². *verum igitur Hermannus repperit τίν' ἠδίκησα;*
 1141 *σὺ μέλλεις* PC. *γε* inserit P²C².
 1146 *ἀνακαλύψω* P. *ἀνακαλύψω γάρ* CP².
 1207 *νωῖ* P²C. *νω* P ex errore fortasse.
 1243 *τοι* PC. *τι* P²C².
 1279 *οἱ ἐγὼ μῆτερ ταυτὸν ταυτὸ γάρ* P et C ante rasuras.
οἱ ἐγὼ μῆτερ μῆτερ ταυτὸν ταυτὸ γάρ P².
οἱ ἐγὼ μᾶτερ μᾶτερ ταυτὸ γάρ C² haud dubie genuinum φ referens.
 1302 *Ἐρμᾶς* PC. *θ'* add. C².
 1309 *ὄνομα μὲν* C. *ὄνομα μὲν* PC².
 1317 *ἀνοσίους* C. *ἀνοσίουσιν* PC² futile hoc inventum ut senarius evaderet.
 1333 *ἰὼ* PC. *ἰὼ ἰὼ* P²C²

- vs. 1369 τῶν ἐμῶν ^{λείπει} μάτην γὰρ εἰσορῶ PC.
 τῶν ἐμῶν λόγων μάτην γὰρ σ' εἰσορῶ C² et P² nisi quod hic γὰρ
 εἰς σ' ὀρῶ leviter errans.
- 1378 συναποβλέπει PC. νῦν ἀποβλέπει P²C².
- 1382 ἦν PC. ἦντιν' P²C².
- 1387 χυπερ PC. τε χυπερ P²C².
- 1389 τολμήσουσ' PC. τολμήσουσιν P²C².
- 1391 τοῦ ἄρ' PC. τοῦτο γ' ἄρ' P²C².
- 1401 τὸ δ' ἐλεύθερον PC. οἱ δ' ἐλεύθεροι P²C².
- 1410 τὰ τ' ἀναγκαῖα CP². τὰ δ' ἀναγκαῖα P. cum τὰ ἀναγκαῖα verum sit,
 τὰ ἀναγκαῖα Φ habuisse, φ variis interpolationibus hiatum oble-
 visse credible est.
- 1416 λέγω τὰδ' ^{λείπει} PC. οὐδὲν οὐδὲν εὐλαβουμένη add. P²C².
- 1418 μάχας C. μάχας P.
- 1444 δῆ PC. δαλ C². δὲ P².
- 1448 idem.
- 1477 παγαῖ C. παγὰς Reiske. παγαῖσι PC².
- 1495 δώρατα PC. δόρατα P²C².
- 1527 ἔδη PC² in rasura. talia conpluria sciens taceo.
- 1533 κλύης C² et P ante rasuram. κλύεις P²C.
- 1544 ἀνθροφόρους PC. ἀνθηφόρους P²C².
- 1567 κολεῶν PC. κολεῶν P²C².
- 1589 ἐραίνετ' PC. ἐρραίνετ' P²C².
- 1621 ἔνεκ' PC. οὔνεκ' P²C².

C. Discrepant apographa.

Errat P.

- 16 στείχωμεν C. στείχομεν P.
- 155 personae notam om. P.
- 211 κροκάλαις C. κροτάλαις P.
- 219 στομίσις C. στομίσις P.
- 278 γουνεύς C Canter. λουνεύς P.
- 281 ὠνόμαζε C. ὀνόμαζε P.
- 325 πᾶσι C. ἅπασιν P.
- 354 ὄμμα C. ὄνομα P.
- 362 ἀποστέλλειν Cp. ἀπόστέλλ' P. compendium evanuerat.
- 375 ἄρχων C. ἄρχον P.
- 376 γίνεσθαι C. γίνεσθαι P.
- 438 λωτός C. λωτός P solito vitio.
- 466 οὐ συνετὰ συνετῶς C. οὐ ξυνετὰ ξυνετῶς P.
- 470 ξυμφορᾶς C. συμφορᾶς P.
- 522 ὃ μ' P. ὃ .. C ex spatio sequitur id ὃ ἔμ' fuisse ut Marklandus
 coniecit. ὅτι μ' c.

- vs. 528 *νιν* C Canter. *νυν* P. *δή* p scholii instar.
 644 *βλέπεις εὔκηλον* C. *βλέπεις μ' εὔκηλον* P.
 654 *νῦν* C. *μέν* P. *μέν γ' p*.
 674 *τό γ'* C. *τόδ'* P.
 698 *ἐγένετ'* C. *ἐγένεατ'* P.
 724 *καλῶς* C. *καλῶς δ'* P.
 761 *μαντόσυνοι* C. *παντόσυνοι* P.
 833 *αἰδοίμεθ'* C. *αἰδούμεθ'* P.
 860 *τῆσδε τῆς* C. *τῶνδε τῶν* P vide *conpendia iam saepius confusa.*
cf. Ion 1297 in classi A.
 866 *μέλλ'* C. *μέλ'* P.
 869 *σαῖσι* C. *σαῖς* P.
 911 *ἄλλον* C. *ἄλλ'* P.
 940 *ἀγνὸν* C. *ἀγνὸς* P.
 1204 *ὑπότροφον* C. *ὑπόστροφον* P. *ὑπόροφον* Scaliger.
 1227 *νῦν* C. *νιν* P.
 1234 *τῆσδε* C. *τῆς γε* P.
 1242 *συνδάκρυσον* C. *συνδάκρυσιν* P.
 1245 *ὄδ'* C. om P. p. coniecit primum *σέ γ'* dein *ὄ δ'* ita serum reperiens.
 1260 *χαλκέων θ'* C. *χαλκέων* P.
 1336 *κακῆς* C. *κακῶν* P. cf. 860.
 1354 *ἀπεκρίνω* C. *ὑπεκρίνω* P.
 1376 *δυσγενές* C. *δυσμενές* P. cf. *Iph. Taur. 591.*
 1416 *ἄθρησον* C. *ἄθροισον* P.
 1578 *ἱερεύς* C. *ἱρεύς* P.
 1621 *ναυβάτης* C. *ναβάτης* P. in pronuntiando nullum discrimen. cf. p.
 I. T. 1380. cl. A.

C errat.

- 226 *ποικιλοδέρμονας* P. *ποικιλλοδέρμονας* C.
 435 *τοιῖσιδ'* P. *τοιῖσιν* C.
 767 *Σιμωνντίοις* P. *Σιμωνντείοις* C.
 1044 *Πηλεώς* P. *Πηλέος* C idem 1568.
 1145 *ψευδῆ* P. *ψιδῆ* C. vereor ne extiturus sit, qui *ψυθῆ* coniciat.
 1568 *Πηλέως* P. *Πηλέος* C.

Loci dubii et graviores.

- dubii sunt
 492 *εἰσῆλθε* P. *ἐσῆλθε* C.
 561 *αἰεί* Cp. *ἀεί* P.
 839 *πᾶσι* C. *πᾶσιν* Pc.
 1147 *χρησώμεσθ'* C. *χρησόμεθ'* P. verum *χρησόμεσθα* φ haud dubie
 habuit. suum utrumque ex apographis commisit errorem.
 1350 *ἐς τίν'* P. *εἰς τίν'* C.

subtilius contemplandi quinque loci sunt.

- 109 *κατ' εὐφρόνης.* *κιάν* P. σ in litura posuit p.
κατ' εὐφρόνην C at ν ex σ factum est.

hoc probabiliori modo explicare nequeo, quam ut mihi sumam Φ *εὐφρόνην* habuisse, *εὐφρόνης σκιάν φ.* quod modo ita scriptum

fuerit *εὐφρόν^σησκιάν*, lapsus apographorum nihil obscuri habent; C oscitanter partem lectionis φ omisit, cuius quaenam in hac potissimum fabula fides sit, quaestio est nunc demum recte incohanda.

vs. 260 post hunc versum in P duorum versuum spatium vacuum, in C columna eo terminatur, 261 omissus et in principio novae columnae additus est, ut hic codicis C auctoritate destituamur; at etiam post 812 tres versus vacui in P, non vero in C. iudicium rehibeo.

317 *ἔα τις δή ποτ' ἐν πύλαισι: θόρυβος ἐστὶ καὶ λόγων ἀκοσμία* C voluit igitur, qui *ἐστὶ* interpolavit, senarium se dignum. C² hunc vel elegantio-rem proculdit octonarium

τις δῆτ' ἐν πύλαις θόρυβος καὶ λόγων ἀκοσμία.

P ex utraque lectione quae sibi apta viderentur, elegit

ἔα τις δῆτ' ἐν πύλαισιν

θόρυβος καὶ λόγων ἀκοσμία.

vides hic quoque vestigia falsae quidem at primariae lectionis non penitus interisse. atque vel sine ope grammatici Anecd. Bekk. 369, 8 verum ex C elicuissemus

ἔα

τις ποτ' ἐν πύλαισι θόρυβος κ. λ. ἄ.

1014 *χρή* P. *χρής* C.

habemus ergo *δτι δὲ χρής με δρᾶν φράσον.* amplector hanc lectionem; persuasum enim habeo saepius tragicos hac forma usos esse, cui librarii vix umquam pepercerunt, cuius rei luculentissimum exemplum est Hipp. 345, ubi *χρή* non solum Euripidis codices habent sed Aristophanis quoque longe meliores Equ. 16. *χρής* restituit Bergk. praeterea memoria teneo Soph. El. 606 ubi Wunderus *χρής* repperit et Helen. 1083 ubi C *χρήν*, c *χρή*; ego *χρής* praetulerim. at plerorumque locorum non memini.

1339 *θεᾶς παῖδ' ὦ τέκνον* C.

θεᾶς Ἀχιλλέα τέκνον P. γ' post *τέκνον* inserunt P²C².

locus conclamatus, id vero me iudice certum est, P glossa interlineari tanquam lectione φ usum esse.

Tandem hanc quoque difficillimam fabulam ad finem perlustravimus. longe aliam in ea Φ non solum sed etiam apographa praebent imaginem atque in ceteris. quod P quidem minus saepe errasse videtur, quamquam vel sic laudem non meruit, partim inde factum est, quod P² cum tot lectiones adderet multo plura leviuscula correxit, quae ego omittenda duxi; partim vero mea culpa, siqua est: nam utrum $\epsilon\iota$ et ι et $\epsilon\iota$, ω et o confusa P² an p correxerit, utrum P² an p litteram casu omissam suppleverit, summa oculorum intentione quaerere inane duco. at hercle quod ex Taurica Iphigenia in classem alteram triginta quatuor versus

rettuli (ut de Heraclidis taceam) ex Aulidensi fere centum et viginti, id nec casui nec conlationum aut apographorum negligentiae tribuendum: id ex archetypo repetendum est. atque effectum est per hasce φ lectiones, quae praeterquam quod in archetypo extiterunt originis nullum prae se ferunt indicium, ut fabula, cuius emendatio difficillima est, etiam ad recensendum fieret difficillima. quamquam vereor ne intentior disquisitio plerasque lectiones Byzantino magistro traditura sit cum hic tum in Taurica Iphigenia Cyclope Supplicibus, aliter res in Heraclidis et Ione se habere videtur. nisi vero plane caecutio nulla re magis probatur C et P ex eodem libro descriptos esse quam ex hoc in binis lectionibus egregio consensu.

7.

Vanitatis crimini vix sum obnoxius quod confido fore ut codicum CP cognatio qualis modo exposita est apud intellegentes existimatores non tamquam plus minus probabilis sed tamquam explorata res citraque opinandi vicissitudines posita valeat. octo novemve locos in plus quinque milibus versuum invenimus, in quibus discrepantia codicum non potuit facillime explicari. iuvat hisce opponere diversas lectiones ex tragoediae parte quam non e Φ provenisse diximus enotatas, Baccharum scilicet vss. 1—751, nam ceteri per P tantum servati sunt. at minorem verborum in fastidiosissimo labore sufficere credidi, primum quia ubi concinere duos codices contendimus vel leviusculam discrepantiam non notasse et nostrum et aliorum iudicium adulterare potest, ubi differre contendimus per talem negligentiam nostrae tantum causae officimus, quae si vel sine hoc adminiculo stat, salva res est. deinde vero et P et C hac in fabula melius conlati sunt, ut novae conlationis fructus necessario parcior factus sit. denique interpolationes e omnino omittendas duxi, nisi ubi a C² distinguere non potueram, quod apud hunc scribam difficilius quam apud reliquos est. disposui locos in easdem tres classes atque supra, non quod ad id quod probare volo aptum id iudicarem; at cum supra scriptis ita facilius conferri poterunt.

Bacchae.**A. Loci post novam conlationem congruentes.**vs. 25 *θύρον* PC.69 *τις μελάθροις* PC.

- vs. 70 ἐξοσιούσθω P et C ante rasorem.
 84 ὦ ἴτε βάχαι P et C ante rasorem.
 87 εὐρυχώρους PC. corr. p.
 97 χρυσέαις PC.
 111 στικτῶν τ' PC.
 125 ἠῦρον PC.
 135 ὄρεσιν PC.
 149 ἐπιβρέμει PC. in C supra versum glossae ἐπιλέγει ἠχεῖ et a metrico Florentino qui omnia inquinavit περισσόον.
 152 ὦ ἴτε βάχαι ὦ PC ante rasorem.
 170 ΘΕΡ. praescripsit c. ΤΕΙΡ. PC. C errore 172 quoque eandem notam posuerat.
 182 πέφην' PC.
 189 ταῦτά μοι PC.
 222 ἄλλος PC.
 261 γίνεται PC.
 282 ὕπνον PC.
 345 τόνδε PC.
 347 οἰωνοσκοπῆ PC.
 373 τὰ δὲ PC.
 391 δώματα P et C ante rasorem.
 415 βάχαισιν PC.
 543 θεοῖς PC.
 560 ταῖσι P et C ante rasorem.
 590 Ἡμίχ. ante σέβομεν ὦ PC.
 599 nulla personae nota PC.
 636 ἐτόλμησε C = ἐτόλμησ' P. ἐτόλμησεν c.
 715 κοινῶν PC.
 746 ἐνδυτα PC.

B. Binae lectiones in altero ntro codicum.

- 55 λιποῦσα PC. λιποῦσαι C².
 67 βάχχιον εὐαζομένα PC. . θεὸν add. C² qui compluria, etiam versus, addidit, hic non notanda.
 94 πληγᾶ PC. πλαγᾶ C².
 107 χλοηρεῖ P. χλοηρεῖ^{ου} C², qui totum vocabulum in rasura scripsit.
 120 Κρηῆτες P. Κρηῆτας C at eadem in Strabonis libris variantur.
 137 ἀγορεύων PC. ἀγρεύων C².
 227 πανδήμοις PC. πανδήμοισι C².
 314 σωφρονεῖν PC. μή σωφρονεῖν P² cum Stobaeo. (p ex Stobaeo?)
 448 κληδές τ' ἀνῆκαν P. κληίδες ἀνῆκαν C. τ' add C².
 451 μαίνεσθε· χειρῶν PC. γρ. λάζυσθε P².
 501 φανερός PC². φανερόν C.
 503 μου καὶ θήβης PC. με καὶ θήβας c vel C² cum scholiasta Aristophanis.
 534 ναὶ C. ναί^η P.
 557 θυρσοφορεῖς P. θυρσοφοραῖς^{αις} c.

- vs. 612 μοι P. ^{οι} μου C.
 653 κλύειν PC. κλείειν C².
 683 τρίτου C. τρίτη C²P.
 709 διαμῶσαι PC. λιχμῶσαι suprascribit C non P. nullo loco CP in
 binis lectionibus conspirant.

C. C et P diversa tradunt.

Errores codicum distinguere non possum: nam ne supra quidem id quaesivi, uter veram i. e. Euripideam sed uter genuinam i. e. Φ lectionem referret. at plerumque priorem posui veram lectionem.

titulus: Βάχαι P. Πενθεύς C.

argumenta om. C.

- vs. 14 om C.
 22 εἶην C. εἶη P.
 46 οὐδαμοῦ P. οὐδαμῶς C.
 52 ξυνάψω C. συνάψω P.
 57 ξυνεμπόρους P. συνεμπόρους C.
 77 ὁσίοις C Elmsley. ὁσίοισι Pc.
 94 κεραυνίω C. κεραυνία P.
 104 θυρσοφόροι C. θηροτρόφοι P.
 110 κλάδοισιν P. ἐν κλάδοις C.
 111 ἐνδυτά C. ἐνδυκτά P.
 118 ἀφ' ἰστῶν C. ἀμφ' ἰστῶν P.
 136 πεδόσε C. πεδόσσε P.
 141 εὖ οἱ P. εὖ οἱ C.
 143 νέκταρι συρίας C. νέκταρ συρείας P.
 148 πλανάτας C. πλάνας P.
 149 ἀναπάλλον P. ἄν ἀπ' ἄλλων C.
 189—200 personarum notas permutat P posito Cadmi nomine 190.
 202 καταβάλλει C. καταβάλλη P.
 207 χορεύειν C. χηρεύειν P.
 210 personarum notam om. P.
 217 δώματ' C. σώματ' P.
 220 Διόνυσον C. Διόνυσος P.
 227 στέγαις C. δόμοις P.
 229 Ἴνώ Pc. οἰνώ C.
 236 οἰνῶπας τ' P. οἰνῶπά τ' C.
 261 γάνος C. γάμος P.
 270 τε P. δέ C.
 276 ὄνομα C. ὄπομα P.
 289 εἰς δ' C. εἰς P.
 295 ἐν μηρῶ διός C. ἐκ μητρὸς διός P.
 302 Ἄρεως C. Ἄρεος P.
 306 ἔτ' — δελφοῖσιν P. ἐν δελφοῖς ἔτ' — δελφίσιν C.
 307 πεύκαισι C. πεύκοισι P.

- vs. 343 χεῖρα P. χεῖρα καὶ C.
 348 τριαίνου C. τριαίνης P.
 365 γέροντε C. γέροντες P.
 375 ἐς P. εἰς C.
 399 ἔμοιγε P. ἐμοί C.
 408 Πιερία C. Πιερεία P.
 415 βάκχαισι P. βάκχαισιν C.
 420 εἰρή:ναν C. εἰρήνην: P. discriptio saepius non congruit; quam eno-
 tavi sed hic repetere nolo.
 427 πρᾶπίδα C. παρ' ἀσπίδα P.
 429 ὅτι τε C quamquam in litura. ὅτι περ P.
 430 χρῆται τε . . τόδε λέγοιμ . . ἄν C. χρῆται τ' ἐν τῷδε λεγόμενῃ ἄν P.
 scripserim partim aliis praeceuntibus
 τὸ πλῆθος ὃ τι τὸ φαυλότερον
 ἐνόμισε χρῆται τε, τόδ' ἀεὶ δεχοίμαν.
 431 ἄγω C. ἐγώ P. quamquam ne ego quidem id notavi.
 468 ὁ Σεμέλην C. ὃς Σεμέλην P.
 469 νύκτωρ σ' P. νύκτωρ C.
 ὄμμ' C. ὄμματ' P.
 476 ἀσκοῦνθ' ὄργι' C. ἀσκοῦνθ' ὄργι' P.
 477 ἦ P. om. C. ὦν c. ἦν Musgravius.
 484 δέ om. P.
 490 ἀμαθίας γε κάσεβοῦντ' C. ἀμαθίας ἀσεβοῦντ' P.
 513 κτίπους P. κτύπου C.
 514 παύσας P. πάσας C.
 515 οὔτι C. οὔτε P. οὔτοι Porson.
 547 δ' om. C.
 551 σοὺς C. σὰς P.
 559 κορυφαῖς C. κορυφές P.
 560 πολυδένδρῳσιν P. πολυδένδρεσιν C.
 564 σύναγεν P. σύναγε C.
 570 Ἄξιόν C. ἄξιον P.
 588 διατινάξεται C. διατινάζεται P.
 592 λάινα C. τὰ λάινα P.
 κίωσιν om. P.
 593 ante Βρόμιος XO. C. om. P.
 ἀλαλάξεται P. ἀλαλάζεται C.
 599 βροντᾶς P. βροντῆς C.
 601 τιθεῖς C. τίθει P.
 602 Διόνυσος om. P.
 612 πῶς γὰρ οὔ· τις C. πῶς γάρ· οὔ τις P.
 τύχοις C. τύχας P.
 617 ἐλπίσιν C. ἐλπίσι P.
 619 ἔβαλλε C. ἔβαλε P.
 621 δ' ἐγώ P. γ' ἐγώ C.
 622 θάσσων P. θᾶσσον C.
 631 κάκέντει C. κάκέντα P.

- vs. 635 *παρεῖται* om. C.
 641 *ἀσχεῖν* C. *ἀρκεῖ* P.
εὐοργησίαν P. *εὐοργησία* C. quamquam ut hoc extet vereor, nihil enim ego enotavi.
 649 *ἦ* om. P.
 653—57 personarum signa confusa P.
 659 *φευξούμεθα* Pc. *φευξόμεθα* C.
 675 *τὰς* om. P.
 688 *ἡρημώμενας* C. *ἡρεμώμενας* P. *ν* a P².
 696 *ἀμμάτων* C. *ὀμμάτων* P.
 698 *γένυν* C. *γέναν* P.
 708 *πώματος* C. *πόματος* P.
 722 *ἐλλοχίζομεν* C. *ἐλοχίζομεν* P.
 735 *σπαραγμόν* P. *σπαραγμῶν* C.
νεμομέναις C. *νεμόμεναι* P.
 747 *σε ξυνάψαι* C. *σὺ ξυνάψαι* P. *σὺ ξυνάψαις* P².
 749 *Ἄσωποῦ* C. *Αἰσωποῦ* P.
 750 *θηβαίων* C. *θηβαῖον* P.
 751 *θ'* om. P.

Pleraque sane leviuscula sunt neque per se spectata alius videri possunt generis atque quae supra excerpimus. at vel librariorum negligentiae certi denique fines sunt, et levissima numero gravia fiunt. quis consensum librariorum viderit ubi in octavo quoque versu discrepant? neque vere gravia desunt; confer, ut de titulo et argumentis sileam (etsi C personarum indicem adscripsit), quotiens alter verba ab altero omissa praebat, quin genuinus versus 14 in P deest, quod per quinque fabulas nusquam nobis occurrit. sed verbis, opinor, opus non est. nam ut lectiones non probent (evincunt tamen), vidimus in C scriptam esse tragoediam in quaternione soluto per manum nusquam praeterea occurrentem, mutilam non laeso C sed iam a scriba suppetente charta non perfectam. aegre perspici posset, quo modo plus quam dimidio saeculo post in Φ integra extitisset. porro in P quoque per locum, quem inter Alcestidem et Troadas occupat, a fabulis ex Φ oriundis segregatur. atque cum Alcestis non quidem ex Φ , at ex codice eiusdem familiae fortasse apographo codicis Φ sumpta sit, eo deducimur ut Bacchis eandem vindicemus originem atque Troadibus, qua Laurentianus caret. idem alia quoque via reperitur. scriptor enim Christi patientis ex Euripidis tragoediis usus est Hecuba Oresta Hippolyto Medea Rheso Troadibus Bacchis, nulla igitur quam in Φ extitisse constet. atqui quo usus est codex eiusdem familiae fuit cuius Troadas

Bacchasque per P servatas habemus. perspicuum igitur est casu tantum factum esse, ut Bacchas per codices familiae posterioris servatas habeamus, cum eiusdem ordinis sit atque fabulae Byzantinae scholae sordibus immunes, scholiis veteribus instructae; quin fieri potest, ut in Vaticano et Havniensi codice mutilatis sub finem olim Bacchae Rhesum exceperit. a fabulis ordinis posterioris seiungendam esse infra alia rursus ratione certissimum fiet: nunc satis habeo unum, quod mihi obverti posse scio, refellere. redit scilicet Troades Palatini ad codicem qui triginta octo versus in pagina habuit, Bacchae Palatini ad codicem viginti versuum. namque Troad. 193, 194, 195 in fine, 232, 233, 234 in principio mutilati sunt, quod abscissa paginae parte factum esse consentaneum est. at Bacchas exhibet Palatinus hiatu ingenti deformatam post vs. 1330, qui Agavae orationem chori quaedam Bacchi orationis principium hausit. quadraginta versibus post iterum hiare orationem Hermannus omnibus persuasit. secuntur versus, si dis placet, anapaestici, quos me iudice rectissime Byzantino falsario tribuit Nauckius, etsi ceteris editoribus persuasisse non videtur. at iuvat primos saltem sicut in codice leguntur exscribere, nam improba sollertia barbariem eis deteraserunt critici.

- ΑΓ. στέρομαί σε πάτερ ΚΑ. καὶ γὼ τέκνον
καὶ σὰς ἐδάκρυσα κασιγνήτους (-τας recte Brunckius)
δεινῶς γὰρ τάνδ' αἰκίαν
Διόνυσος ἄναξ
τοὺς σοὺς εἰς οἴκους ἔφερε*
- ΔΙ. καὶ γὰρ ἔπασχον δεινὰ πρὸς ὑμῶν
ἀγέρατον ὄνομ' ἔχων ἐν Θήβαις*
- ΑΓ. χαῖρ' ὦ πάτερ μοί ΚΑ. χαῖρ' ὦ μελέα θυγάτερ
χαλεπῶς εἰς τόδ' ἂν ἤκοις. κτ. ἔ.*

nec numeri nec sententiae corrigi debent. parili enim excellunt ineptia poetaeque ostendunt genuinum ingenium, gemelli scilicet eius qui eadem numerorum suavitate cecinit Dan. 61

ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τύραννον χθρονὸς τῆσδ' κτέ.

et elegantioris etiam illius, cuius vindex nuper extitit Weilius, qui Iphigeniae Aulidensis exodum eiusdem farinae anapaestis dignum in modum conclusit

*χαίρων Ἀτρεΐδη γῆν ἴκου Φρυγίαν
χαίρων δ' ἐπάνηκε
κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἑλών.*

utrumque tamen sublimi et lepidi ingenio noster superavit, qui bellam clausulam *πολλὰ μορφαί κτέ.* Baccharum fabulae adnecteret. ergo divino numine adflatae maenades ex interitu mortalis qui deum earum repulerat, ex maiestate dei quem inde a principio cecinerant luculenter exhibita id didicere, inexpectata per deos perfici — at id non dubitaverant; spes irritas cadere — cuiusnam? an forte eorum qui in deum credunt? sunt, qui ex ipsa absurditate Euripidi ista vindicaturi sint. ego in eius sanam mentem credo. itaque summas gratias habeo Nauckio, qui fraudem impudentem significaverit. quae cum ita sint, nihil ad videndum facilius, quam absumpta ultima parte codicis unum superfuisse folium, continens illud versus quadraginta 1331 — 70.

num vero inde consequitur, Bacchas et Troadas a P non ex eodem sumptas esse codice? minime vero. nam Troadum versus valde probabile est labem in archetypo demum codicis, in patre ut ita dicam, contraxisse, quoniam ab omni interpolatione imo a signo *λείπει* vacui sunt. Bacchae vero diu antea id perpessa est: nam non tam celeriter Byzantinus stupor eatenus se concitat, ut partem tragoediae suppleat; revocamur igitur ad avorum aliquem codicis Palatini.

8.

Iam ad quatuor fabulas prioris ordinis quas C et P continent transeundum esset, ut probarem, non quidem ex eodem libro eos pendere, at multo propinquiorem esse cognationem quam nunc videretur, differre autem eo potissimum quod P ex vulgari recensione interpolatus esset. deinceps recusari non posset quin quaereretur quatenus fides lectionibus huius familiae vel, ut rectius dicam, lectionibus Φ prabenda esset. Kirchhoffius paucissimam eam voluit, me longe benignius iudicare non infitior, praesertim in Alcestide et Medea, in quibus Marciano [caremus. neque tamen ad liquidum hoc perducitur nisi denuo conlatis Parisino et Havniensi (nam Marcianum cum Kirchhoffius sua diligentia excussit, tum in Hippolyto et Andromacha ego quoque), quorum ille praeterquam in Andromacha bene omnino numquam conlatus est, hic a Niebuhrio quidem at a Niebuhrio adolescente et codicum Graecorum lectioni parum adsueto. itaque nunc certe totam quaestionem cum incohata se perfici non posse doceret curis posterioribus seposui.

Restant tres fabulae, quas per unum Laurentianum aetatem tulisse omnibus persuaserat Kirchhoffius. credebamus igitur in eo subtiliter conferendo unicam salutem recensione harum fabularum positam esse. nuper ad laetissimam spem inexpectato nuntio excitati sumus. nam in Fleckeiseni annalibus CV 525 cum commilitonibus Euripidis amicis communicavit Rudolfus Prinzii se ab H. Hinckio, viro inter iuniores in codicibus legendis longe exercitatissimo, conlationem Helenae accepisse non ex Laurentiano solum sed etiam ex novo eoque integriore trium fabularum fonte, codice olim abbatiae Florentinae 2664 desumptam. quoniam nihil aequè piget quam thesaurum, quem iam manibus tenere credebamus, evanescere, contentissimus eram, quod, cum Prinzii nuntium accepi, decipi non amplius poteram: per multos menses utrumque codicem in eadem mensa positum excusseram; constitit mihi dudum codicem olim Abbatiae 172 (is enim solus hodie valet numerus), *I* meum, ex Laurentiano *C* descriptum esse. at nihilo secius utilissimus est siquidem ante interpolationes *c* descriptus est, neque id nimis neglegenter (neglexit potissimum descriptiones metricas, neque solet binas in eodem loco proferre lectiones.) imaginem igitur primo obtutu sanequam integriorem offert quam ipsum archetypon. itaque legem, quae in eo usurpando regnaret, iam mihi praescripseram, scilicet ut in omnibus locis, ubi aut prima manus interisset aut inter *C*² et *c* iudicium ambigeret, *I* inspiceretur, atque tacito etiam eius nomine cum lectione non interpolata congruere crederetur: at quidquid peculiare haberet, omnino tamquam aut errore aut coniectura natum (rarae autem coniecturae) silentio praeteriretur. inutili enim onere auctoritatem vere gravium submergere vim atque naturam recensione aut nescire est aut spernere. neque post Prinzii quamvis fortiter et saepius prolatam opinionem consilium mutavi, ne otio meo satis parco aut lectorum meorum benignitate abuti viderer; qui otio eatenus abundat, ut apographa Parisina et foedissima et per Fixium vel nimis nota adierit, ei gratum faciam, si tot bellas lectiones proferendas ex iniquis tenebris ei reliquero. denique „adfirmanti incumbit probatio.“ Prinzii vero se loco indicato ingenuitatem codicis *I* demonstrasse dicit quidem, at tantum abest, ut demonstraverit, ut ego eisdem locis non quidem ad probandam sententiam meam (taliam enim non ex quatuordecim locis sed aut ex integra discrepantia codicum aut ex selectis ad gravi-

tatem exemplis probantur) sed ad infringendam Prinzianam contentus sim. protulit ea, quae secundum Hinckii conlationes diversa in Helenae trecentis primis versibus observaverat: quatuordecim tantum loci sunt. conferas velim quot supra ex fratribus PC enotatos habeas. at ex hisce septiens Γ cum C' consentit, (a c dissentire Γ quid probat?) semel cum nota marginali C,¹⁾ ter corruptelam eius lectionis, quam C' habet, praebet — nimirum haec integriorem fontem ostendunt. restant tres igitur loci hi Hel. 3 γύας C γύας Γ 8 δώμασιν C δώμασι Γ 202 αἰσχύνως ἡμᾶς C' αἰσχύνας ἡμᾶς C^2 αἰσχύνασ' ἡμᾶς Γ . quis crediderit, hinc novam et inauditam rem firmari? ceterum 3 γύας C γύας c. ex $\bar{\nu}$ ἐφελκυστικῶ et spiritu perperam addito quae pendet opinio non mihi tantum mox casura esse videbitur.

Quod autem Prinzius argumento Helenae, quod ex Γ propagatum est, confidit, ne tum quidem quidquam probaret, si vere antiquum esset: servavit vitam Euripidis bonae frugis plenam unus codex Pal. 90 descriptus ex Vat. 909. at argumentum istuc a genuinis, quae Φ continuit, abhorret, neque dubitaram de novicia eius origine diu ante quam fontem eius nossem.

Haeseram diu, utrum huic libello totam insererem trium fabularum conlationem, an paucissimis locis excerptis satis probata codicum fide viris doctis siquibus in re seria occupatis usui esse possent offerrem privatim usurpandam, sicut de Rheso promisi, de reliquis siquae habeo nunc promitto: media tandem via placuit, praemissis paucis Helenae Herculisque pagellis Electrae recensionem proponam integram.

Atque plenam codicis discrepantiam primum adscribere ad Helenae tria ultima cantica cum voluissem, cognovi et facilius et clarius fore descripto codice C, additis superiorum manuum lectionibus. moneo tamen, me non ex ipso codice totam versuum seriem descripsisse, sed secundum enotata postmodo contextam proponere.

1) Uti par est, apographon C^2 fere sequitur, etiamsi falsa praebet. veluti Helen. 1083 ποτερὸν ἐς οἶκους σοὶ συνεισελθεῖν με χρήν; C' . lege χρῆς; πότερα δ' — χρῆ $C^2\Gamma$. Electr. 195 εὐχαῖσι θεοῦς C' Seidler. εὐχαῖς θεοῦς $C^2\Gamma$. εὐχαῖς τοὺς θεοῦς γε c. 1157 ἐκόμενον εἰς οἶκους C' Seidler. ἐς $C^2\Gamma$. Herc. 978 τόρ.ευμα i. e. τόρνευμα quod Matthiae invenerat C. τόρνευμα $C^2\Gamma$.

Bacchasque per P servatas habemus. perspicuum igitur est casu tantum factum esse, ut Bacchas per codices familiae posterioris servatas habeamus, cum eiusdem ordinis sit atque fabulae Byzantinae scholae sordibus immunes, scholiis veteribus instructae; quin fieri potest, ut in Vaticano et Havniensi codice mutilatis sub finem olim Bacchae Rhesum exceperit. a fabulis ordinis posterioris seiungendam esse infra alia rursus ratione certissimum fiet: nunc satis habeo unum, quod mihi obverti posse scio, refellere. redit scilicet Troades Palatini ad codicem qui triginta octo versus in pagina habuit, Bacchae Palatini ad codicem viginti versuum. namque Troad. 193, 194, 195 in fine, 232, 233, 234 in principio mutilati sunt, quod abscissa paginae parte factum esse consentaneum est. at Bacchas exhibet Palatinus hiatu ingenti deformatam post vs. 1330, qui Agavae orationem chori quaedam Bacchi orationis principium hausit. quadraginta versibus post iterum hiare orationem Hermannus omnibus persuasit. secuntur versus, si dis placet, anapaestici, quos me iudice rectissime Byzantino falsario tribuit Nauckius, etsi ceteris editoribus persuasisse non videtur. at iuvat primos saltem sicut in codice leguntur exscribere, nam improba sollertia barbariem eis deteraserunt critici.

- ΑΓ. στέρομαί σε πάτερ ΚΑ. καὶ γὰρ τέκνον
καὶ σὰς ἐδάκρυσα κασιγνήτους (-τας recte Brunckius)
δεινῶς γὰρ τάνδ' αἰκίαν
Διόνυσος ἄναξ
τοὺς σοὺς εἰς οἴκους ἔφερε*
- ΔΙ. καὶ γὰρ ἔπασχον δεινὰ πρὸς ὑμῶν
ἀγέρατον ὄνομ' ἔχων ἐν Θήβαις*
- ΑΓ. χαῖρ' ὦ πάτερ μοί ΚΑ. χαῖρ' ὦ μελέα θύγατερ
χαλεπῶς εἰς τόδ' ἂν ἤκοις. κτ. ε.*

nec numeri nec sententiae corrigi debent. parili enim excellunt ineptia poetaeque ostendunt genuinum ingenium, gemelli scilicet eius qui eadem numerorum suavitate cecinit Dan. 61

ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τύραννον χθρονὸς τῆσδ' κτέ.

et elegantioris etiam illius, cuius vindex nuper extitit Weilius, qui Iphigeniae Aulidensis exodum eiusdem farinae anapaestis dignum in modum conclusit

*χαίρων Ἀτρείδη γῆν ἴκου Φρυγίαν
χαίρων δ' ἐπάνηκε
κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἐλών.*

utrumque tamen sublimi et lepidi ingenio noster superavit, qui bellam clausulam *πολλὰ μορφαί κτέ.* Baccharum fabulae adnecteret. ergo divino numine adflatae maenades ex interitu mortalis qui deum earum repulerat, ex maiestate dei quem inde a principio cecinerant luculenter exhibita id didicere, inexpectata per deos perfici — at id non dubitaverant; spes irritas cadere — cuiusnam? an forte eorum qui in deum credunt? sunt, qui ex ipsa absurditate Euripidi ista vindicaturi sint. ego in eius sanam mentem credo. itaque summas gratias habeo Nauckio, qui fraudem impudentem significaverit. quae cum ita sint, nihil ad videndum facilius, quam absumpta ultima parte codicis unum superfuisse folium, continens illud versus quadraginta 1331 — 70.

num vero inde consequitur, Bacchas et Troadas a P non ex eodem sumptas esse codice? minime vero. nam Troadum versus valde probabile est labem in archetypo demum codicis, in patre ut ita dicam, contraxisse, quoniam ab omni interpolatione imo a signo *λείπει* vacui sunt. Bacchae vero diu antea id perpessa est: nam non tam celeriter Byzantinus stupor eatenus se concitat, ut partem tragoediae suppleat; revocamur igitur ad avorum aliquem codicis Palatini.

8.

Iam ad quatuor fabulas prioris ordinis quas C et P continent transeundum esset, ut probarem, non quidem ex eodem libro eos pendere, at multo propinquiorem esse cognationem quam nunc videretur, differre autem eo potissimum quod P ex vulgari recensione interpolatus esset. deinceps recusari non posset quin quaereretur quaenam fides lectionibus huius familiae vel, ut rectius dicam, lectionibus Φ prabenda esset. Kirchhoffius paucissimam eam voluit, me longe benignius iudicare non infitior, praesertim in Alcestide et Medea, in quibus Marciano *caremus*. neque tamen ad liquidum hoc perduci potest nisi denuo conlatis Parisino et Havniensi (nam Marcianum cum Kirchhoffius sua diligentia excussit, tum in Hippolyto et Andromacha ego quoque), quorum ille praeterquam in Andromacha bene omnino numquam conlatus est, hic a Niebuhrio quidem at a Niebuhrio adolescente et codicum Graecorum lectioni parum adsueto. itaque nunc certe totam quaestionem cum incohata se perfici non posse doceret curis posterioribus seposui.

Restant tres fabulae, quas per unum Laurentianum aetatem tulisse omnibus persuaserat Kirchhoffius. credebamus igitur in eo subtiliter conferendo unicam salutem recensione harum fabularum positam esse. nuper ad laetissimam spem inexpectato nuntio excitati sumus. nam in Fleckeiseni annalibus CV 525 cum commilitonibus Euripidis amicis communicavit Rudolfus Prinzius se ab H. Hinckio, viro inter iuniores in codicibus legendis longe exercitatissimo, conlationem Helenae accepisse non ex Laurentiano solum sed etiam ex novo eoque integriore trium fabularum fonte, codice olim abbatae Florentinae 2664 desumptam. quoniam nihil aequè piget quam thesaurum, quem iam manibus tenere credebamus, evanescere, contentissimus eram, quod, cum Prinzi nuntium accepi, decipi non amplius poteram: per multos menses utrumque codicem in eadem mensa positum excusseram; constitit mihi dudum codicem olim Abbatae 172 (is enim solus hodie valet numerus), *Γ* meum, ex Laurentiano C descriptum esse. at nihilo secius utilissimus est siquidem ante interpolationes c descriptus est, neque id nimis neglegenter (neglexit potissimum discriptiones metricas, neque solet binas in eodem loco proferre lectiones.) imaginem igitur primo obtutu sanequam integriorem offert quam ipsum archetypon. itaque legem, quae in eo usurpando regnaret, iam mihi praescripseram, scilicet ut in omnibus locis, ubi aut prima manus interisset aut inter C² et c iudicium ambigeret, *Γ* inspiceretur, atque tacito etiam eius nomine cum lectione non interpolata congruere crederetur: at quidquid peculiare haberet, omnino tamquam aut errore aut coniectura natum (raræ autem coniecturae) silentio praeteriretur. inutili enim onere auctoritatem vere gravium submergere vim atque naturam recensione aut nescire est aut spernere. neque post Prinzi quamvis fortiter et saepius prolatam opinionem consilium mutavi, ne otio meo satis parco aut lectorum meorum benignitate abuti viderer; qui otio eatenus abundat, ut apographa Parisina et foedissima et per Fixium vel nimis nota adierit, ei gratum faciam, si tot bellas lectiones proferendas ex iniquis tenebris ei reliquero. denique „adfirmanti incumbit probatio.“ Prinzius vero se loco indicato ingenuitatem codicis *Γ* demonstrasse dicit quidem, at tantum abest, ut demonstraverit, ut ego eisdem locis non quidem ad probandam sententiam meam (taliam enim non ex quatuordecim locis sed aut ex integra discrepantia codicum aut ex selectis ad gravi-

tatem exemplis probantur) sed ad infringendam Prinziānam contentus sim. protulit ea, quae secundum Hinckii conlationes diversa in Helenae trecentis primis versibus observaverat: quatuordecim tantum loci sunt. conferas velim quot supra ex fratribus PC enotatos habeas. at ex hisce septiens Γ cum C' consentit, (a c dissentire Γ quid probat?) semel cum nota marginali C, ¹⁾ ter corruptelam eius lectionis, quam C' habet, praebet — nimirum haec integriorem fontem ostendunt. restant tres igitur loci hi Hel. 3 γνίας C γνίας Γ 8 δώμασιν C δώμασι Γ 202 αἰσχύνως ἡμᾶς C' αἰσχύνας ἡμᾶς C^2 αἰσχύνασ' ἡμᾶς Γ . quis crediderit, hinc novam et inauditam rem firmari? ceterum 3 γνίας C γνίας c. ex ἄ ἐφελκυστικῶ et spiritu perperam addito quae pendet opinio non mihi tantum mox casura esse videbitur.

Quod autem Prinzius argumento Helenae, quod ex Γ propagatum est, confidit, ne tum quidem quidquam probaret, si vere antiquum esset: servavit vitam Euripidis bonae frugis plenam unus codex Pal. 90 descriptus ex Vat. 909. at argumentum istuc a genuinis, quae Φ continuit, abhorret, neque dubitaram de novicia eius origine diu ante quam fontem eius nossem.

Haeseram diu, utrum huic libello totam insererem trium fabularum conlationem, an paucissimis locis excerptis satis probata codicum fide viris doctis siquibus in re seria occupatis usui esse possent offerrem privatim usurpandam, sicut de Rheso promisi, de reliquis siquae habeo nunc promitto: media tandem via placuit, praemissis paucis Helenae Herculisque pagellis Electrae recensionem proponam integram.

Atque plenam codicis discrepantiam primum adscribere ad Helenae tria ultima cantica cum voluissem, cognovi et facilius et clarius fore descripto codice C, additis superiorum manuum lectionibus. moneo tamen, me non ex ipso codice totam versuum seriem descripsisse, sed secundum enotata postmodo contextam proponere.

1) Uti par est, apographon C^2 fere sequitur, etiamsi falsa praebet. veluti Helen. 1083 ποτερὸν ἐς οἶκους σοὶ συνεισελθεῖν με χρήν; C' . lege χρής; πότερα δ' — χρή $C^2\Gamma$. Electr. 195 εὐχαῖσι θεοῦς C' Seidler. εὐχαῖς θεοῦς $C^2\Gamma$. εὐχαῖς τοὺς θεοῦς γε c. 1157 ἰκόμενον εἰς οἶκους C' Seidler. ἐς $C^2\Gamma$. Herc. 978 τόρ.ευμα i. e. τόρνευμα quod Matthiae invenerat C. τόρευμα $C^2\Gamma$.

- Helen. 1107 σὲ τὰν ἐν αὐλείοις ὑπὸ δενδροκόμοις
μουσεῖα καὶ θάκους
ἐνίζουσαν ἀναβοάσω
σὲ τὰν ἀοιδοτάταν ὄρνιθα μελωδόν
1110 ἀηδόνα δακρυόεσσαν
ἔλθ' ἐπὶ διὰ ξουθᾶν
γενύων ἐλελιζομένα
θρηνοῖς ἐμῶν ξυνεργός
ἑλένας μελέας πόνους
τὸν Ἰλιάδων τ' ἀειδούσα
δακρυόεντα πόνον
1115 Ἀχαιῶν ὑπὸ λόγχαις
ὅς ἔδραμε ρόθια μέλεα
πριαμίδαις ἄγων
ὅς ἔμολεν ἔμολε πεδία
βαρβάρω πλάτα
λακεδαίμονος ἄ. .
1120 λέχεα σέθεν ὡς εἶλε
πάρης αἰνόγαμος
πομπαῖσιν Ἀφροδίτας.
πολλοὶ δ' Ἰχαιῶν δορὶ καὶ πετρίναις
ριπαῖσιν ἐκπνεύσαντες
αἶδαν μέλεον ἔχουσιν
1125 τάλαιναν ἀλόχων κείραντες ἔθειραν
ἄνυμφα δὲ μέλαθρα κεῖται
πολλοὺς δὲ πυρσεύσας
φλογερὸν σέλας ἀμφὶ θυτὰν
εὐβοίαν· εἶλες Ἀχαιῶν
μονόκωπος ἀνὴρ πέτραις
καφηρίαις ἐμβαλῶν
αἰγαίαις τ' ἐναλίους ἀκταῖς

1108 ἐνίζουσαν c. 1113 ἐμῶν ex Γ. ἐμ . . C. ἐμοῖς c. an θρηνῶν
ἐμοί?

1113 ἀειδούσα i. e. dative C. Lachmann. ἀείδουσα C²Γ. 1116 sqq.
ὅς ἔδραμε-πριαμίδαις ἄγων et ὅς ἔμολεν-πλάτα traiecit litteris positus C²
neglectum a Γ. 1119 scriptura C rasura interiit ἄπο C²Γ.

1123 ἐν δορὶ c. 1125 τῶν ἀλόχων c. 1127 πολλά C² suprascripto ἄ,
neglectum a Γ.

1127 εἶλ . . C restitutum ex Γ. εἶλ' c. 1135 νεφέλαν C' Γ. ας supra-
scribit C².

- 1130 δόλιον ἀστέρα λάμψας
 ἀλίμενα δ' ὄρεα μέλεα
 βαρβάροι στολᾶς
 ὅτε σὺ τὸ πατρίδος ἀπόπρη χερμάτων προᾶ
 τέρας οὐ τέρας ἀλλ' ἔριν
- 1135 δαναῶν νεφέλαν
 ἐπὶ ναυσὶν ἄγων
 εἶδωλον ἱερὸν ἦρας
 ὅτι θεὸς ἦ μὴ θεὸς ἦ τὸ μέσον
 τί φῆς ἐρευνήσας
 βροτῶν μακρότατον πέρας εὖ-
- 1140 ρεν ὅς τὰ θεῶν ἔσορᾶ
 δεινὰ καὶ αὐθις ἐκεῖσε
 καὶ πάλιν ἀντιλόγοις
 πηδῶντ' ἀνελπίστοις τύχαις
 σὺ διὸς ἔφης ὦ ἔλένα
- 1145 θυγάτηρ πτανὸς γὰρ ἐν κόλποις σε λή-
 δας ἐτέκνωσε πατήρ
 καὶ ἰαχὴ σὴ καθ' ἑλλανίαν ἄδικος
 προδότης ἄπιστος ἄδικος ἄθεος οὐδ' ἔχω
 τί τὸ σαφὲς ὅτι ποτ' ἐν βροτοῖς
- 1150 τὸ τῶν θεῶν ἔπος ἀλαθὲς εὖρον
 ἄφρονες ὅσοι τὰς ἀρετὰς πολέμῳ
 κτᾶσθε δορὸς ἀλκαίου
 λογχαῖσι καταπανόμενοι
 πόνους θνατῶν ἀπαθῶς
- 1155 εἰ γὰρ ἄμιλλα κρίνει νιν
 αἵματος οὐ ποτ' ἔρις .
 λείψει κατ' ἀνθρώπων πόλεις
 αἰ πριαμίδος γᾶς
 ἔλιπον θαλάμους
- 1160 ἔξον διορθῶσαι λόγοις
 σὰν ἔριν ὦ ἔλένα
 νῦν δ' οἱ μὲν αἶδα μέλονται κάτω
 τείχεα δὲ φλογερὸς ὥστε Διὸς ἐπέσσυτο φλόξ

1146 C rasura periit. Λήδας C³G.1148 ἀδικῶς proprio vitio Γ. προδότις C³G. ἄδικος hoc loco del. c.

1150 τῶν del. c.

1162 ἐπέσσυτο c. 1663 αἰλίνοις Γ. γρ. ἰλίσις suprascribit C³, qui: post ἀθλίσις ponit, obsequente Γ. ἐν συμφοραῖς et in fine prioris versus λείπ. c.

ἐπὶ δὲ πάθεα πάθεσι φέρεις
ἀθλίους συμφοραῖς αἰλίνοις

1301 — 68 excerpere licet.

1307 κόρας C. κούρας c.

1310 ὅτ'ε C. ὅτε Γ.

1323 γ' ἐπέρασ' CΓ. in C δ' a C².

1332 πόλεων C. πολέων c.

1336 ἐκβάλλειν C Hermannus. ἐκβαλεῖν c.

1353 ὄσια C.

1451 φοίνισσα σιδωνιάς ὦ
ταχεῖα κώπα ροθίοισι μῆρ
εἰρεσία φίλα

χοραγὲ τῶν καλλιχόρων

1455 δελφίνων ὅταν αὔραις

πέλαγος νήνεμον ἦ

γλαυκὰ δὲ πόντου θυγάτηρ

γαλάνεια τὰδ' εἶπη

κατὰ μὲν ἰστία πετάσαι' αὔραις

1460 λιπόντες ἐναλίαις

λάβετε δ' εἰλατίνας πλάτας

ὦ ναῦται ναῦται

πέμποντες εὐλιμένους

περσείων οἴκων ἑλέναν ἐπ' ἀκτᾶς.

1465 ἦ που κόρας ἂν ποταμοῦ

παρ' οἶδμα λευκιππίδας ἦ προνάου

παλλάδος ἂν λάβοις

χρόνω ξυνελθοῦσα χοροῖς

ἦ κώμοις ὑακίνθου

1470 νύχιον ἐς εὐφρόναν

ὄν ἐξαμιλλησάμενος

τροχῶ τέρμονι δίσκου

ἔκανε Φοῖβος τᾶ Λακαίνα γᾶ

βούθυτον ἡμέραν

1475 διὸς δ' εἶπε σέβειν γόνος

μόσχον θ' ἂν λίποιτ' οἴκοις

ᾶς οὐπω πεῦκαι πρὸς γάμων ἔλαμψαν

δι' ἀέρος εἰ ποτανοί

1452 ροθίοισι C. Canter. ρόθοισι c. 1462 inter ναῦται ponit l^o c.

1470 εις c. 1474 ἐβούθυτον C². neglexit Γ.

- γενοίμεθα Λίβνες
 1480 οἰωνοὶ στολάδες
 ὄμβρον λιποῦσαι χειμέριον
 νίσονται πρεσβυτάτα
 σύριγγι πειθόμεναι
 ποιμένος ὃς ἄβροχα
 1485 πεδία καρποφόρα τε γᾶς
 ἐπιπετόμενος ἰαχεῖ
 ὀπότεν αἱ δολιχαυχένες
 σύννομοι νεφέων δρόμον
 βᾶτε πελειάδες ὑπὸ μέσας
 1490 ὠρίωνα τ' ἐννύχιον
 καρύξαι' ἀγγελίαν
 εὐρώπαν ἐφεζόμεναι
 μενέλαος ὅτι δαρδάνου
 πόλιν ἔλων δόμον ἤξει
 1495 μόλοιτέ ποθ' ἵππειον οἶμα
 δι' αἰθέρος ἰέμενοι
 παῖδες τυνδαρίδες^{αι}
 λαμπρῶν ἄστρον ὑπ' ἀέλλαισιν
 οὐ ναίειτ' οὐράνιοι
 1500 σωτῆρες τᾶς ἑλένας
 γλαυκὸν ἐπ' οἶδμ' ἄλιον
 κυανόχροά τε κυμάτων
 ῥόθια πολιὰ θαλάσσας
 ναύταις εὐαεῖς ἀνέμων
 1505 πέμποντες διόθεν πνοάς
 δύσκλειαν δ' ἀπὸ συγγόνου
 βάλετε βαρβάρων λεχέων
 ἄν Ἰδαίων ἐρίδων
 πονηθεῖσ' ἐκτήσατο τὰν
 1510 οἴκ' ἐλθοῦσαν ἐς Ἴλιου
 φοιβείους ἐπὶ πύργους.

1480 στοχάδες C²G. 1481 χειμέριον λιποῦσαι C²G Hermannus. 1492 εὐρώ-
 ταν ignorat codex. 1495 οἶδμα C²G. γρ. ἄρμα C. non sine gaudio videbis
 ex situ ac tenebris suscitari formam, quam divinum Hermanni ingenium
 praesagiverat.

1510 ἐλθοῦσαν .. Ἴλιου C. ut vocolae ἐς vestigia adpareant. ἐλθοῦσ' ἐς
 Ἴλιου Γ hinc illud probabile ratus sum. an γᾶν οὐκ ἐλθοῦσά περ?

Ex Hercule cum omnino tum a c quoque minus crudeliter vastata adscribam canticum quod integrum ex codice ipso sumpsit, ut uno saltem exemplo, quatenus per humanam manum fieri potest, plena eius ante oculos ponatur imago. at antequam ad illud me convertam, liberabo nomen fabulae indigno additamento *μαινόμενος*, quod nimis diu critici tolerarunt. tragicos unum tantum nomen tragoediis inscripsisse cum ratio tum usus docet. cum autem eandem personam alteri tragoediae inscribere vellent, fieri potuit, ut adiectivo uterentur, quamquam apud Aeschylum nec Glauco nec Prometheo satyricae didascaliae agnomen aliunde notum addunt, et, quandoquidem Sophoclis Philoctetam 409 doctam post Philoctetam in Troia conscriptam esse longe probabilissimum est, vel duas fabulas cognomines extare passi esse videntur. quid quod Aeschylum trilogiae *Προμηθεΐα* tantum inscripsisse non distinctis singulis tragoediis haud absurde conici potest. at grammatici necessaria signa addiderunt, non semper consentientes, cuius memorabile documentum Aiakis argumentum prostat; interdum numeris contenti fuisse videntur, at apud Sophoclem tantum, cuius binae memorantur Phinei Athamantes Thyestae, quamquam Thyestas etiam ex locis, in quibus res agebantur, distinguebant. hic prudenter additum reperitur *μαινόμενος* quoque, scilicet ut *Ὀδυσσεὺς μαινόμενος* et *ἄκανθοπλήξ* distinguantur. quae apud Aeschylum Sophoclemque propter laceram quae ad nos pervenit traditionem incerta videri possunt, apud Euripidem certissima sunt. nam Iphigenia et Alcmeo alterae post mortem poetae doctae sunt, restant *Ἰππόλυτος καλυπτόμενος* et *στεφανηφόρος*, *Μελανίππη σοφή* et *δεσμῶτις*; *καλυπτόμενον* ut priorem tragoediam non ipse ita vocavit, neque profecto *σοφήν*, quod non sine irrisione quadam dictum est. reliqua ab ipso profecta esse possunt, (quamquam hoc diiudicari nequit), certe apta sunt cognomina. at constanti hoc usu *Ἡρακλῆς μαινόμενος* damnatur. neque saepe Herculis fata tragoediis celebrabantur, itaque ne inde quidem excusationem petere possis. extat tamen, si indices evolvis, consimile exemplum *Ἡρακλῆς ἐπὶ Ταινάρῳ* Sophoclis. at hoc male finxerunt recentiores; testimonia *Ἡρακλέα*, *Ἡρακλεΐσκον*, *ἐπὶ Ταινάρῳ* vel *ἐπιταιναρίου σατύρου* norunt. nihil verius antiquiusque quam *ἐπὶ Ταινάρῳ σάτυροι*; notum opinor est, legitimum fabulae satyricae nomen *σατύρου* non *σατυρικῆν* esse; (satyricam fabulam non *σατύρου* sed *σάτυρον* dicit Demetr. de eloc. 169, si fides libri

corruptissimi lectioni) atque designari singulas fabulas adiectivo ad σατύρους addito, veluti *Θερισταί Κωφοί Αὐλωδοί*; ad praepositionis usum cf. Platonis ἀφ' ἱερῶν Alexidis εἰς τὸ φρέαρ. Hercules satyrica cur eadem fuisse dicatur atque ἐπὶ ταινάρῳ σάτυροι nescio, fieri potuisse non infitior; at Heracleiscus, satyrica bis ab Orione memorata, sine ulla ratione imo contra rationem huc relata est. vel sine Theocriteo carmine de Hercule puero esset cogitandum, in nominibus autem quae semel certam notionem sumpserunt sibi constare Graecum est. neque profecto centum et tredecim Sophoclis fabulas pernovimus. Ἡρακλέα ἐπὶ Ταινάρῳ sustulimus, neque μαινόμενος melius resistet. quippe nemo ex veteribus, qui Euripideae fabulae meminerunt, hoc additamentum novit. nihil enim huc facit Sueton. Ner. 26. composita invenis testimonia in praefatione Nauckii ad fragmentorum editionem minorem, quibus adde schol. Eur. Or. 73, Dind. II. 52, 22. inde profectus extirpandum illud esse conieceram, fabulamque sine molesto additamento Herculem vocaram *zukunftsphilologie* I. adn. 51. admodum gavisus sum, cum C non magis eius vestigium mihi obtulit quam tota veterum memoria. etiam apographa Florentina eo carent, Musuri igitur videtur inventum, sive ad Senecae fabulam non maiore iure ita vocatam, sive ad inficetam quam ex Euripide compilavit Philostratus imaginem fictum est.

Tandem ad propositum revertor. ecce Herc. 890—922

κακοῖσιν ἐκπετάσουσιν: (890) ἰὼ στέγαι	κατάρχεται χόρευμα τυμπάνων ἄτερ.
οὐ βρομῶ κεχαρισμένα θύρω.	ἰὼ δόμοι: πρὸς αἵματ' οὐχὶ τὰς διο- νυσιάδος
(895) βοτρυῶν ἐπὶ χεύμασι λώβας: φυγῆ τέκνα ἐξορμάτε . .	δαίον τόδε δαίον: μέλος ἐπαυλεῖται.
κυναγετεί, τὲ τέκνων διωγμόν: οὐποτ' ἄκραντα δόμοισι	λύσσα βακχεύσει . . αἰ αἰ κακῶν:
(900) αἰ αἰ δῆτα: τὸν γεραιὸν ὡς στένω . . .	πῶα τὰν τε παιδοτρόφον μάταν τέκνα γεννᾶται:
ζήτ.: ἰδὸν ἰδὸν: (905) θύελλα σελεῖ δῶμα· συμπίπτει στέγη	ἦἦ· τί δρᾶς ὦ διὸς παῖ: μελάθρω;
τάραγμα ταρτάρειον: ὡς ἐπ' ἐγγελάδω ποτὲ παλλὰς	εἰς δόμους πέμπεις: ὦ λευκὰ γῆρα σώματα.
(910) ἀνακαλεῖς με τίνα βοάν: —: ἄλαστα τὰν δόμοισι	μάντιν οὐχ ἕτερον ἄξομαι —: τεθναῖσι παῖδες
αἰ αἰ: στανάζεθ' ὡς στενακτά: δατοὶ φόνοι:	(915) δατοὶ δὲ τοκέων χεῖρες:
— οὐκ ἂν τις εἰποι μᾶλλον . . . πεπόν- θαμεν	χορ. πῶς παισὶ στενακτὰν ἄταν ἄτᾶν πα- τέρος ἀμφιίνεις . .
ἔξαγγ. λέγε τίνα τρόπον ἔσσυτο θεόθεν ἄγγ. ἱερά κτέ,	(920) ἐπὶ μέλαθρα κακὰ τάδε τλήμονάς τε παίδων τύχας.

In spatiis vacuis, ex Φ igitur, addit personarum notulas C^2 890 ante $\dot{\iota}\omega$ $\sigma\acute{\tau}\epsilon\gamma\alpha\iota$ 893 ante $\dot{\iota}\omega$ $\delta\acute{o}\mu\omicron\iota$ 900 ante $\alpha\dot{\iota}$ $\alpha\dot{\iota}$ $\kappa\alpha\kappa\acute{\omega}\nu$ 901 ante $\alpha\dot{\iota}$ $\alpha\dot{\iota}$ $\delta\eta\tau\alpha$ 906 ante $\eta\eta$ 911 ante $\acute{\omega}$ $\lambda\epsilon\upsilon\kappa\acute{\alpha}$. praeterea erasit 896 α in $\tau\acute{\epsilon}\kappa\upsilon\alpha$, post $\acute{\epsilon}\xi\omicron\rho\mu\acute{\alpha}\tau\epsilon$ ut videtur : addidit ; post $\pi\acute{\epsilon}\mu\pi\epsilon\iota\varsigma$ 908, posuit in rasura η 916 in quo eum secutus est Γ ; erasit 918 ut videtur :, supplevit : post $\pi\alpha\iota\delta\omicron\tau\rho\acute{o}\phi\omicron\nu$ 902, post $\acute{\alpha}\tau\grave{\alpha}\nu$ 917. rasura post $\sigma\acute{\tau}\acute{\epsilon}\nu\omega$ 900 a C ipso facta videtur, qui falso loco $\pi\tilde{\rho}\alpha$ scripserat et errorem tum demum animadvertit, cum sequentem versum incepisset. itaque ibi quoque $\pi\tilde{\rho}\alpha$ in rasura est. Γ proprio vitio $\pi\alpha\dot{\iota}$ praebet. praeterea cum C' vel C^2 consentit, at lineolas, ut quas non intellexeret, omnes omisit usque ad $\chi\omicron\rho$. 920 eodem modo quem cetera quoque apographa secuta sunt. sera manus in Γ — ante 916 posuit. ϵ $\delta\iota\acute{o}\varsigma$ $\pi\alpha\dot{\iota}$ 900 traicit, 915 $\chi\epsilon\dot{\iota}\rho\epsilon\varsigma$ scribit et traiectis vocabulis aut magnis lineis 907 $\mu\epsilon\lambda\acute{\alpha}\theta\rho\omega$ 913 $\pi\alpha\dot{\iota}\delta\epsilon\varsigma$ membrum rythmicum non finiri significat.

non mihi contigit ut emendationem cantici novis subsidiis innisus perficerem. at ut iam exploratum est, quod quidam coniciendo adsecuti erant, stropharum lacera membra superesse, ita canticum inter personas divisum esse codex testatur. vs. 890 — 892 = 893 — 95 hemichoriis tribuenda puto. at loqui etiam aliam personam, intra domum scilicet, versus 900 — $\alpha\dot{\iota}\alpha\dot{\iota}$ $\kappa\alpha\kappa\acute{\omega}\nu$ — $\alpha\dot{\iota}\alpha\dot{\iota}$ $\delta\eta\tau\alpha$ $\tau\acute{o}\nu$ $\gamma\epsilon\rho\alpha\dot{\iota}\acute{o}\nu$ $\acute{\omega}\varsigma$ $\sigma\acute{\tau}\acute{\epsilon}\nu\omega$ evincit. nec quisquam illos clamores edere potest nisi Amphitruo. sunt quae iam facile dirimantur, cum tamen quae non eadem probabilitate enucleare possim non desint, cohibitis conaminibus acutiorum iudicium expectare malui.

Agmen claudat *Electra*, quae ultimo loco semper, neque hoc tantum nomine, poni solet. notum est editionem principem a P. Victorio Romae 1545 paratam esse. qui quonam codice usus esset non indicavit, at fuisse Laurentianum dudum intellectum est, positumque eum in bibliotheca S. Laurentii eo tempore fuisse, cum aliunde colligitur tum quia in folio quodam Medae (172) nomen suum Franciscus Zephi intulit, canonicus iis temporibus S. Laurentii de quo cf. Bandinii indicem. ex Victorii editione recensio pependit, donec apographorum simulata auctoritas eam infringeret. nuper demum ad contemptam fabulam virorum doctorum studium se convertit. novam codicis conlationem edidit 1869 Upsaliae C. A. Walberg. at conlatio parvi aestimanda, editio pessima est, ut iure de ea tacuerit Kirchhoffius, cum in Hermae

volumine quinto 253 sqq. conlationem a Theodoro Heysio viro venerabili, uti consentaneum erat, diligentius confectam ederet. tamen ne haec quidem satisfacit, vel ea de causa, quod Heysium ut Victorium codex *Γ* defecit. et singulari sane errore factum est, ut in indicandis vel vulgata vel propria coniectura Heysius signo *γρ.* usus legentes in errorem necessarium deduceret. quod data opera nuper Prinzius exposuit (Fleckeisen. ann. CVII 315), codice conlato sponte intellegitur. exscribam ego quae codex aliter atque editio princeps exhibet, tacite correctis conlatorum erroribus. at eis, quae recte legerunt, compendia adscripsi, per W Walbergio per H. Heysio significatis; ea vero quae aut per apographa aut per Furiam constabant cancellis saepsi.

Titulum ex subscriptione sumptum add. C². C' magnis literis *Αὐτουργὸς* suprascripsit.

argumentum et personarum index desunt. W. H. hunc addidit in *Γ* manus recens.

- vs. 2 ἄρας C addit Victorius ι subscriptum etiam contra leges sermonis.
 19 ἦ δ' C. ἦδ' Γ. ἦδ' Vict. H.
 (23 ἐβουλεύσαντ' ὠμόφρων δ' ὁμως.)
 30 supra φθορηθείη μεμφθείη.
 (32 φύλαξ C. W.)
 34 ἡμῖν δὴ δίδωσι C. δὲ inserit C²Γ. scribendum igitur ex Stobaeo ἡμῖν γε μὴν.
 43 οὐποτ' ἀνήρ C ut Victorius. schol. δεικτικῶς ἀντὶ τοῦ ἐγώ.
 44 schol. γρ. ἦσχυν' ἐν εὐνῇ.
 77 adest lineola, quam recte interpretati sunt Γ et Victorius. W.
 80 schol. οὐδεὶς ἀπὸ μόνου ζῆ τοῦ ἀνακαλεῖσθαι θεοῦς· πρὸς τοῦτο δὲ καὶ τὸ σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει.
 95 δυεῖν CΓ. δυοῖν suprascripsit C² ut semper fere. W.
 (96 marg. Ἦν' ἐμβάλω.)
 102 supra Ἔως Ἠώς.
 108 ἐγχεκαρμένω ut Victorius C. H.
 116 καὶ μ' ἔτεκε C. καὶ με τέκε C² Vict. W. malim καῖτεκέν με quam Seidleri καὶ μ' ἔτικτε.
 117 τυνδαρέου C. Vict. τυνδαρέου Γ varia lectione ex 989 sumpta. κούρα C. κόρα c.
 120 φεῦ φεῦ σχετλίων C Vict. τῶν inserit c. scilicet pro iudicio suo Victorius correctoris c additamenta in iusto i. e. coniecturarum loco habuit.
 122 ἐν αἶδα C. δὴ addit c.
 123 κει in κείσαι C² in rasura. idem ut par est Γ.
 131 alterum οἰκτρὰν post λατρεύεις inserit c. W.
 132 λιπών add. C² quem sequitur Γ.
 133 πατρώαις C. W.

- vs. 140 schol. πρὸς ἑαυτὴν τοῦτό φησι ἡ Ἥλέκτρα τὸ ἀφελούσ'.
 141 .υχίους C. νυχίους C²Γ.
 142 ἐπορθυβοάσω C nihil aliud. ut Victorius correxit corrector Γ fortasse
 ex Victorio.
 148 χαῖρα C. corr. c.
 150 ΧΟ. interpolat c.
 151 post οἶα (Γ perverse οἶα) spatium vacuum C.
 153 καλεῖς C. καλεῖ C².
 159 ΗΛ. interpolat c.
 167 κόρα recte Victorius ut C deterasa metrici interpolatione κούρα. H.
 168 ἀγροτέραν Victorius ut C. ἀγρότεραν c. ἀγρότειραν margo C.
 169 post alterum ἔμολε τις inserit c. H.
 170 οὐρειβάτας C. ὀρειβάτας c.
 174 μέλλουσι Vict. C. μέλλουσιν c. W.
 175 οὐκ ἐπ' Vict. C. ἔτ' inserit c. W.
 176 χρυσέοις at εἰοις a C² in rasura.
 177 ὄρμοις ἐκπεπόταμαι Γ = C ante rasuram. ὄρμοισι πεπόταμαι c.
 178 σταῖσα χοροῦς Vict. C. β α suprascribit fortasse iam C². H. W.
 (180 εἰλικτὸν C. ἐλικτὸν coniecit ut Vict. Γ.)
 187 κούρας τὰ Vict. C. κ. τᾶ. c.
 188 τᾶ τροία θ'. C. HW.
 192 προσθήματ' C. Vict. quod leviter corrumpit Γ πρὸς θήματ'. προ-
 θήματ' c.
 193 δοκοῖς C. HW.
 195 εὐχαῖσι θεοὺς σεβίζουσ' C Seidler. εὐχαῖς fecit C² quem sequitur Γ.
 εὐχαῖς τοὺς θεοὺς γε σ. c. H.
 225 ἐμοῖς C aliud non dispexi. H. W.
 (226 οὐ καλῶς C.)
 227 κρείσσων γ' ἄρ' εἰ C. W.
 232 schol. ad τοῦτο: ἤγουν τὸ εὐδαιμονεῖν.
 (235 οὗ που C. ἤπου Victorius ex Dione.)
 237 ἐκκείνου C Victorius. de quo Kirchhoffius erravit.
 238 συμφορὰς C. W.
 (247 ξεῖνε C. invitus erravit Victorius.)
 248 τινά C Vict. margo C. γράφεται καὶ τινὲ ἵνα ἡ ὁ νοῦς Μυκηναίων
 τινὲ ἐγαμήθης.
 (249 οὐχ ὦ C.)
 256 σε ἀναξιῶν C ante rasuram.
 272 φίλαι σι C. quod φίλαι σοι esse vidit Victorius. apographa dati-
 vum fecerunt omnia. H.
 273 στέργειν C'. στέγειν C²Γ.
 307 πέπλοις C. πέπλους C aut ipse aut C².
 310 ἀναίνομαι δὲ γυναῖκας οὐσα παρθένος C² Vict. δὲ γυμνάς C'Γ.
 communi applausui, quo Kirchhoffii coniectura ἀναίνομαι δὲ γυμνάς
 οὐσα παρθένος traiecto 310 post 311 excepta est, adsentiri non possum.
 nam traiectis versibus vis anaphoræ infringitur, neque 310 δὲ bene se

habet. sed summa rei in eo posita est, quod cur Castoris non sine pudore se meminisse dicat nullo modo intellegitur, nisi virginitatis facta mentione. fateor haud pulcrum hoc esse, sed quam maxime Euripideum est, qui mores παρθένων μακρὸν δὴ μῆκος χρόνου omni ex parte exhibere voluit. cf. Hermannum ad Or. 26. scripserim igitur asyndeto bene excusando

αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσι πεπλους,
αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη,
ἀνέορτος ἱερῶν καὶ χορῶν τητωμένη
ἀναίνομαι γυναῖκας οὔσα παρθένος,
ἀναίνομαι δὲ Κάστιορ'.

- vs. 334 γλῶσσα C. W.
335 ἐκεῖνον C. W. H.
358 lineolam, quae Electram significat, praefigit C.
(373 κρίνη C.)
(378 ἀγαθός C.)
382 ἐν τοῖς δὲ C. Kirchhoffius. quod Γ in τοῖσδε corruptit. H.
385 ἦθεσι C. W.
392 signum quo ad scholion marginale revocamur C. scholion deest.
396 εἰσοδο... C. εἰσοδοχὰς C²Γ.
407 ὁμῶς C. ὁμως Γ ut Vict. ὁμῶς Seidler. W.
408 νυν C. H. W.
(409 τροφὸν ἐμὸν C.)
412 πόλεως C. Vict. W.
414 πορσῦναι C. Vict. πορσύναι C²Γ. ceterum invitos arbitror editores tandem inventam loci perturbati emendationem neglexisse.
κέλευε δ' αὐτὸν δαῖτα πορσῦναι τινα
ἐλθεῖν ξένων τῶνδ' εἰς δόμους ἀφιγμένων
quod ingeniose restituit Czwalina de aequab. Eurip. 43.
416 παῖδα ἐν C ante rasuram.
418 ἀγγείλαιμεν C. Vict. H. W.
424 Electrae notam praefigit C. W. 424. 5 Electrae esse re vera voluit interpolator, cuius distichon esse invenimus et Luedersius et ego.
430 εἰς σμικρὸν C. H.
431 καὶ ὁ C'. χῶ C²Γ. Vict. W.
432 ἔ:βατε C. ἔμβατε c ex Aristophane.
435 φιλάδελφος Γ in C, restituit φίλαυλος ex Aristophane c.
436 κυανεμβόλοισιν C. Vict. κυανεμβόλοισι c ex Aristophane.
437 εἰλισσόμενος C. Vict. εἰελισσόμενος ex Arist. c. W.
447 πρυμνὰς C. Vict. scribendum τ' ἔρυμνᾶς.
449 ἰππό τρέφεν C. ἰππότας fecit C² quem sequitur Γ.
(452 τινές C).
466 ἀντὶ πτεροέσσαις C. ἄν c.
473 περιπλεύρω κύτει C. δὲ inserit C²Γ.
474 ἔσπευ.. C. ἔσπευδε C²Γ.
475 θ' ὀρῶσα C. W. H. πῶ... C. πῶλον C²Γ.
491 ἐξελεκτέον C. ἐξελεικτέον casu Vict.

- vs. (508 *ἀνόνητ' ὅμως* C. Vict.) W. *Γ* per errorem personae notam ante 507 ponit. aliquando quin *integrioris fontis* sordes commemorem temperare non possum.
- 536 *δυεῖν* C. *δυοῖν* C² ut semper.
οὐ γένοιτ' ἴσος C. Vict. H. W. *δένοιτ'* legere potest qui legere nescit.
- 538 *οὐκ* C. H. W. cum recto facere Victorium cum perverso *Γ* consentaneum est.
- 542 *καὶ ἔκρεκον* C. *κᾶκρεκον* C. W.
- 543 *ἔχη* C¹ Γ. H.
- (546 *λαβῶν* C.)
- 560 *ἤλικα* C. *ἤλικ'* C². W.
- 568 *δέδορκα* C. H. W.
- 570 *γεραιῆ ἀνέλπιστον* C. W.
εἶπας C. quod non perspicio. *εἶπας* tantum *Γ*.
- 574 *μετὰ ἡμάχθη* C. *μετ' ἡ*. C². W.
- 576 Heysius notam desse falso testatur, neglecta lineola.
- 580 *οὐδέποιτ' ἔδοξα σὲ* ut videtur C. *οὐδέποιτ' ἔδόξασ'* hoc accentu C²Γ.
- (582 *δ' ἀσπάσωμαι* C.)
- 583 H.A. addidit Vict. ignorat codex.
πέποιθα . . . *χρή* C extiterat longius quiddam quam *δ' ἦ* quod a C² profectum secutus est *Γ*.
- 589 *ἔβας θεός* C¹ Γ. H. duplicem igitur habemus lectionem, quarum alteram coniectura adsecutus est Matthiae.
- 593 *λιτὰς εἰς θεούς* Vict. C. *τούς* interpolat c. W.
- 600 *μητέρα τε κοινωνὸν ἀνοσίων γάμων*. C. Vict. hic quoque versus ex Byzantinorum numero est qui iniuria corriguntur. nam Orestam per totam fabulam matris caedem horrentem inducit Euripides, ut profecto tam nudam paricidii mentionem facere non potuerit. at consueverunt plerique Electrae fabulam tamquam absurdam despiciere, Euripidi maledicere: rectius facturi, si poeta verba intellegere et emendare foedissima vitia voluerint.
- 603 *ξυγγένωμαι* C. H.
- 607 *κοινῆ* C quod non intellego, omisit *Γ*. H. W.
- 625 supra *ἔροτιν*: *ἔροτην αἰολικῶς* C.
- 630 deest personae nota.
- 631 *οἷ σέ γ' οὐκ* C. Pierso. quod C² quoniam Orestae versum credidit pulcre emendavit *οὐς ἔγ' οὐκ*. quam interpolationem *Γ*, integrior fons, tranquille descripsit.
- (632 *ἡμῖν ἄν* C.)
- 633 *δούλων* potest C habuisse. C² *λέξων* fecit, quocum facit *Γ*. *δειλῶν* ut videtur c. me iudice *δειλῶν* recte ille ex corrupta at non interpolata scriptura C² coniecisse videtur. nam *δούλων* valde incertum. dormitaverunt Victorio excepto conlatores.
- 644 *ξυνῆκα* C. *ξυνῆκ'* C² Vict. W.

vs. (647 *ἐξαιτήσομαι* C γρ. *ἐξασιίσουμαι* margo.)

648 *ἐκεῖνα* C. γ' add. C².

649 *τόδε*: ἤγουν τὸ τῆς τύχης.

(672 *οἰκτείρεθ'* C.)

677—82 *Orestae* 683—98 *Electrae* tribuit C.

684 *οἶδα* C.

(685 *προσφωνῶ* C.)

689 *δόμων ἔσω* C. H. W.

683 sqq. miror manifestam dittographiam nondum esse sublatam. obcaecavit sane animos virr. doct. Victorii coniectura 697, etsi legem Euripideae dictionis, quam infra exponam, violat. adscribam quibus idem dicitur distinctis orationem *Electrae*. *Orestes* num pater diras suas audiverit interrogat. respondet *Electra*.

πάντ', οἶδ', ἀκούει τάδε πατήρ· στείχειν δ' ἀκμή·

685 *καί σοι προσφωνῶ, πρὸς τὰδ' Αἴγισθον κτανεῖν, (Seidl. θανεῖν C)*

ὥς εἰ παλαισθεῖς πτώμα θανάσιμον πεσεῖ

τέθνηγα κἀγώ, μηδέ με ζῶσαν λέγε

[*παίσω κἀρα γὰρ τοῦμὸν ἀμφήκει ξίφει.*] (recte pessimum versum del. Nauck.)

690 *δόμων ἔσω βᾶσ' εἰτρεπὲς ποιήσομαι*
ὥς, ἦν μὲν ἔλθῃ πίστις εὐτυχῆς σέθεν,
ὀλολύξεται πᾶν δῶμα, θνήσκοντος δὲ σοῖ
τάναντι' ἔσται τῶνδε· ταῦτά σοι λέγω.

πάντ', οἶδα· πρὸς τὰδ' ἄνδρα γίγνεσθαι σε χρῆ

ὑμεῖς δέ μοι, γυναῖκες, εὖ πυρσεύετε

695 *κραιγὴν ἀγῶνος τοῦδε· φρουρήσω δ' ἐγὼ*

πρόχειρον ἔγχος χειρὶ βαστάζουσ' ἐμῆ·

οὐ γάρ ποτ' ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς νικωμένῃ

ἡδίκην ὑφέξω σῶμ' ἐμὸν καθυβρίσαι.

Euripides igitur 684—87 694—98 perfectam *Electrae* orationem esse voluit.

vs. 707 *κᾶρυξ* C. *κάρυξ* C².

716 *λωτός* C. *λωτός* c.

717 *Μοῦσαν*. C.

719 *ἀγρός*: *ἐπιλόγοι* C. *ὥς* interpolat deleto: C. W.

722 *ἀγόρους* Vict. C. *ἀγοράς* c.

725 *δῶματα* Vict. C. *δῶμα* c.

727 *μεταβάλλει* Γ et haud dubie C antequam c *μεταβάς*, quod cum γρ. suprascripsit C, in textum introduxit.

732 *θερμᾶ* C. H.

744 *κέρδος δὲ πρὸς* Vict. C. *δὲ* del. c. H.

747 *δοκᾶ* C.

(752 *ἐμφόνιον* C. ut Victorius coniecit corrector Γ.)

769 *πατρός γ' ἐμοῦ* C². *πατρός* . . *μοῦ* C'. W.

771 nulla lineola praefixa C Vict.

- vs. 772 lineola praefixa C. qua Electram significari ex lege quam ad Iph. Aul. 863 in classi A exposui sequitur. pernovit eam, uti par est, Victorius. errarunt apographa praeter Γ. conlatores dormitarunt.
- 773 δὲ add. C². H. W.
τινι C' Vict. τίνος c. W.
- (781 Ἀλφειὸν C.)
- 783 ταῦθ' Αἴγισθος. W.
- 792 πέλας C². πάλαι ut videtur C.
- 796 ἀπαρνούμεθ' C. ἀπαρνούμεσθ' c. W.
- 804 ἐννέπω C. ἐννέπων C².
- 805 λείπει Λιτικῶς τὸ δότε, atque δότε etiam in fine versus, quod a Furia verbis poetae non esse additum paene miror.
- 811 σφραγιδα C. H. W.
- 813 ἐπ' ὤμων C. ἐπώμων C² aut c, nam Γ neglecti.
- 816 τόδε C. W.
- 819 schol. ad Δωρίδ': εἶδος μαχαίρας ἢ δωρίς. mentitur. bene correxit Nauckius δορίδ' ἀναρπάσας.¹⁾
- 825 ἱππέλους C. W. H.
- 826 καὶ ἀνεῖτο C. κἀνεῖτο C².
- 830 καὶ ὁ C. χῶ C². W.
- 849 φονέα τε C. W.
- 856 κάρα ἐπιδείξων C. γ' interponit C². H. W.
- (865 ὦδ' ἄν C.)
- 868 ἀναπτυχαί C. ἀμπτυχαί C².
- 870 φέρε C. φέρ' C².
- 872 νικηφόρον C' Γc. νικαφόρου C².
- 873 μέν νυν C. δὴ super νυν ut saepe c. H.
- 878 τούσδ' (τούς δ' Γ perverse) ἀδίκως C qui se ipse correxit in ἀδίκους. H.
- 884 ἐς a 2 in ras.
- 891 αἰεί C. αἰεί C².
- 893 sqq. ὡς δὲ τῷ σάφ' εἰδέναι τόδε προσθῶμεν Victorius ex codice, quod defendi posse mihi videtur. W. H.
- (904 φιλόψυχος C.)
- 914 καὶ ὀρφανήν C. κῶρ. C².
- 916 καὶ ἔγημας C. κἄγ'. C².
- 921 δάμαρτά του C. δάμαρτα τοῦ C² vel c. W.
- 924 schol. ad οἷ: παρ' αὐτῶ.
- 928 ὄντα ἀφ. C. ὄντ' ἀφ. C².

1) δωρίς etiam alio loco a librariis pessumdatum est. Bacch. 1210 Agave irrisis eis qui instrumentis in venando utuntur ita gloriatur

ἡμεῖς δὲ γ' αὐτῇ χειρὶ τόνδε θ' εἴλομεν
χωρίς τε θηρὸς ἄρθρα διεφορήσαμεν.

at θηρὸς post τόνδε languet, neque χωρίς διαφορεῖν satis tutum est. quid flagitetur ut saepissime incorrupta mente perspexit Musgravius, at infelix ipse fuit. vidimus, quam misere hanc potissimum Baccharum partem habeamus corruptam. non dubito χωρίς τε δορίδος scribere.

vs. 942 ἀεὶ C. ἀεὶ C² Vict. de Victorii lectione hic et 891 erravit Kirchhoffius.
 949 schol. αὐτὸ: τὸ ἀποκτι(εῖν)ειν. ultima corrosio margine perierunt.
 963 ὄρῳ C Vict. unde ὄρᾱς venerit, ignoro; at editores inde a Seidlerō (antiquiores praesto non habeo) negligentiae culpa ad unum omnes liberandi non sunt. quippe ὄρᾱς tamquam firmissimam codicis lectionem repetunt, quid quod Victorium id habere dicunt. Walbergius autem notata lectione ὄρῳ; ὄρᾱς in textu propagat, auctore coniecturae ne nominato quidem. atque pravam coniecturam esse clarum fiet luxatis versibus in ordinem restitutis, quod non ab omni parte successit Nauckio. is enim Orestam facit Clytaemnestrae advenientis nuntium, Electram utrum mater sit an Argivi Aegistho opitulantes dubiam. quod et per se parum placet, (matrem enim Orestes novisse nequit, debet Electra), et per ὄρῳ omnino refellitur. itaque codex 962—64 personas recte disponit. at 959—61 Electrae summo iure vindicavit Nauckius. consequitur ergo inter Electrae verba 961 et 962 Orestae aut unum aut paucos intercidisse versus. 965 et 966 vero non apte cohaerere idem Nauckius intellexit; 965 enim Orestae, qui 967 dubitat, num matrem occidat, esse nequit. quid multa? locum modo mutant illi versus, et omnia sana sunt. adscribam totum locum.

960 H.A. εἶεν· κομίζειν τοῦδε σώμ' εἴσω χρεῶν
 σκότῳ τε δοῦναι, δμῶες, ὡς ὅταν μόλῃ
 μήτηρ σφαγῆς πάροιθε μὴ εἰσίδῃ νεκρόν.

OP. — — — — —

H.A. ἐπίσχεσ, ἐμβαλῶμεν εἰς ἄλλον λόγον.

OP. τί δ'; ἐκ Μυκηνῶν μῶν βοηδρόμους ὄρῳ;

H.A. οὐκ, ἀλλὰ τὴν τεκοῦσαν, ἣ μ' ἐγείνατο.

966 OP. καὶ μὴν ὄχοις γε καὶ στολῇ λαμπρύνεται.

965 H.A. καλῶς ἄρ' ἄρκυν ἐς μέσσην πορεύεται.

OP. τί δῆτα δρωμέν μητέρ'; ἣ φονεύσομεν; κτέ.

nolo longus esse in commendanda hac distributione, cum intellegendam lectorem quam apta atque concinna sit latere vix possit. at 964 nisi poetam emendare vereretur, scriberem ἣ σ' ἐγείνατο; certe emendaretur.

961 μὴ πρὸ τοῦ σφαγῆναι εἰσίδῃ τὸν τοῦ Αἰγίσθου νεκρόν. μείσίδῃ igitur idem est atque Barnesii μὴ εἰσίδῃ.

969 καὶ ἔτεκεν C. κατ. C².

975 schol. ad φεύξομα~~α~~ κατηγορηθήσομαι.

976 καὶ μὴν γ' C. Vict. καὶ μὴ γ' recentissima manus. Reiskius. H. W.

977 μητρός C. Vict. H.

978 lineolam personae indicatricem add. C² ut vid.

980—1. desunt lineolae C. posuit Γ Vict. Γ etiam 981 οὐκ recte coniecit ut Kirchhoffius, οὐδ' C quod natum est ommissa personae nota.

983 ἀλλ' εἰς.)

984 καθεῖλεν C. perversum selegit Γ, rectum Vict. H. W.

985 deest lineola. add. Γ Vict.

- vs. 986 δράσω· εἰ C. γ' inserit C².
 987 καὶ ἡδύ τ' ἀγώνισμα C. χ' ἡδύ C². τὰγώνισμα Γ Vict.
 988 ἰὼ del. c. W. ceterum anapaestorum lex duplicari ἰὼ iubet. cf. Suppl. 1114 et ibi Hermannum.
 989 Τυνδαρείου C. τυνδαρέου c.
 (999 τοῦδ' ὄχου C.)
 1002 ἀπώλεσε C. W. H.
 (1011 βουλεύεται C.)
 (1016 μαθόντας C.) μαθόντια σῆν vitiose Γ.
 1013 δόξ' ὅταν C² ex δόξα ὁ.
 1020 Ἀχιλλεύς C. Ἀχιλλέως aut ipse aut C².
 1028 προδοτίν C. H. W. προδοτήν errore Vict.
 1033 δύο C. δύο C².
 1030 τοῖσδέ τοι νῦν C Vict. H. W.
 1034 δώμασι C Vict. W.
 1038 κᾶπειτα ex καὶ ἔπειτα C². φίλον margo C, unde C² in textum intulit eraso C'. sequitur C²Γ.
 1044 τᾶμά C. τᾶμ' C².
 1071 ἐξήσκει C. H. W.
 (1076 μόνη.)
 1086 ἔκτεινε C. W.
 1091 κοῦτ' C² ex καὶ οὔτ'.
 (1093 ἀδελφοῦ C.)
 1097 ἢ εὐγένειαν C. ἠὺγένειαν C².
 1103 ἔστι C. ν add. c. W.
 1105 συγγνώμαι C. per merum errorem συγγνώσομαι C².
 1116 τί δ'. C. τί δαὶ C²Γ. W. scribendum est τί δ'; οὐ πόσιν σὸν ἄγριον εἰς ἡμᾶς ἔχεις; quo respondetur praecedenti versui, ita ab omni suspicionem liberato. dixerat Clytaemnestra, *Orestam non revoco ex exilio, quia mea non illius commoda specto, nam ille propter patris mortem iratus esse dicitur.* (reconciliari nequit). cui respondet Electra: *quid? nonne etiam Aegisthus infesto adversus nos animo est?* (ut scilicet culpam irritae reconciliationis in eum potius cadat).
 1120 μέγ' ex μέγα C².
 1121 — 27 lineolas singulis versibus praefigit Γ eadem libidine quae 980. 1 prospere ei cessit.
 1125• ὑπέρ μου C. H. W.
 1130 ἀγείτον' οἶκ.. ἴδρυνται φίλων C. οἶκον C²Γ. iure igitur correxit Victorius ἀγείτων οἶκος, quod etiam Walbergius intellexit.
 1136 πρόσθετ' C. ex πρόσθετε.
 1149 ἀρχέτας C² ex ἀρχέτης.
 (1152 φρονεύσεις.)
 1153 δεκέταισιν ἐν σποραῖσιν C. Vict. δεκέτεσιν σποραῖσιν C² multas post lituras.
 post 1154 lacunam indicavit c. atque dubium esse nequit quin lacunis binorum versuum post 1154 et 1180 paginae magnitudo codicis cuiusdam (vix Φ) colligi potuerit, nisi canticum esset.

- vs. 1155 παλλήρους δὲ τὰν ὑπάγε ται δι κὰν C nullis rasuris. spatiis tamen nihil tribuerim.
- 1156 μέλεον C Seidler. μελέαν c. H. W.
- 1157 εἰς C Vict. Seidler. ἐς C².
- 1159 βέλει C². βέλ . . C. W.
- 1160 ἔκανεν C Victorius. κὰν' c.
- 1162 ἔσχε C Vict. ν add. c. W.
τάλ.ν. C τάλαιναν C²Γ. τάλαιν' corrector Γ qui τάλαν voluerit.
- 1169 τοι δίκαν C. Vict. δίκαν τοι c. H. W.
- 1183 δάκρυτ' ἄγαν C. Vict. δάκρυά τ' ἄγαν c. H. W.
- (1184 μῶι quod nihil nisi μητρὶ est.)
- 1185 τύχας σᾶς C. Vict. τᾶς inserit c. H. W. τεχοῦς' in rasura C².
- 1186 μελέα (errat Heysius) καὶ πέρα C. Seidler. γε. add. c.
- 1190 ἰὼ C. Vict. ὦ c.
- 1191 ἐξέπραξας cum C² paullo oblevisset descriptionis causa, Γ errando scripsit ἐξεπράξω.
- 1193 ἀπὸ γᾶς . . . Ἑλλανίδος C = ἀπὸ γᾶς τῶς Ἑλλανίδος Γ Vict. τᾶς neque Heysius neque ego dispicere potuimus; Victorius potuit: nam codice Γ non usus est. H.
- 1194 τίς ξένος C. Vict. δὲ inserit C. H. W.
- 1199 τίνα γάμον C. Vict. εἰς inserit C. H. W.
με add. C².
- 1204 φρονοῦσα C. Vict. φρονοῦσα γ' εἰ H. A. c. H. W.
- 1208 ἰὼ μοι C. Seidler. ἰὼ μοί μοι C². H. W.
- 1209 γόνιμα μέλεα τὰν κόμαν δ' ἐγὼ schol. εἶδον. H. vide ad qualia Byzantinum cerebellum deveniat.
- 1214 γένυν C. Vict. γ' add. c. H. W.
- 1215 χαῖρας C. χέρας C². H.
- 1216 παρηίδων γ' ἐξ ἐμᾶν C. τε γ' c. παρηίδων τ' ἐξ ἐ. Vict. Γ. H. W.
- 1222 κατηρξάμαν C² ex — ἀμην.
- 1224 δ' ἐπεκέλευσα C. Vict. δέ γ' ἐπ. c. H. W.
- 1226 δεινότατον C. Vict. ὦ add. c. H. W.
- 1227 ματέρος C² ex ματρός.
- 1229 ἄρα C. Vict. ἄρα c. W.
- 1230 καὶ οὐ C. κοὐ C². W.
- 1231 φάρεά γ' C. Vict. φάρεα δέ γ'. c. H. W.
- 1232 μεγάλων C. Vict. τε add. c. H. W.
- 1240 Κάστορ C. ut Vict. Γ. H.
- (1242 εἶδομεν C.)
- 1257 γοργῶπ' ex γορῶπα C². W.
- 1267 ταυτὸν C. H.
- 1280 θάψη C. W.
- 1285 Ἀχαιδός C.
- 1292 OP. C. H.
- 1295 H. A. C. ut Victorius errore statim correcto Γ.
- 1298 — C quod significaret, nisi omnia turbata essent, Electram. om. Γ cuius corrector ἦλ. posuit.
- 1303 personae nota deest C. — Γ. H.

- vs. 1304 μητροί C. H. W.
 1305 — C. om. Γ. ut Victorius coniecit corr. Γ.
 1312 πέπονθε C. Vict. W.
 1327 ΗΛ. C.
 1331 OP. in spatio vacuo fortasse a c demum. H.
 1332 ΗΛ. item.
 hinc lineolis utitur C usque ad 1339. 1340 om. habet Γ. 1341 ΔΙ.
 a c ut videtur in spatio vacuo.
 1348 νεῶν C² ex ναῶν potius quam νηῶν quoniam ita Victorius legit. H. W.
 1351 οἴσι C' v add. c. W. H.
 (1359 πράσσειν C.)
 subscriptio τέλος τῆς Εὐριπίδου Ἠλέκτρας.

Professus est Victorius in codice suo *personas praecipue fuisse perturbatas*, quod quatenus verum sit nunc demum satis patet. supersunt tamen nonnulla quae criticorum aciem fugerint, cum alia paullo difficiliora, tum haec quae corollarii loco ingentem pravaram lectionum molem excipiant. in ipsis ultimis anapaestis vs. 1314 Orestes a Castoribus Electram, cui nihil mali immineat, nisi ut Argis careat, plangere vetitus haec loqui fertur

καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους
 ἢ γῆς πατρίας ὄρον ἐκλείπειν;
 ἀλλ' ἐγὼ οἴκων ἔξειμι πατρὸς
 καὶ ἐπ' ἀλλοτρίαις ψήφοισι φόνον
 μητρὸς ὑφέξω.

Orestam postquam sororis mala deploraverit sua maiora dicere monet Weilius. at inepte facit qui postquam interrogavit, *quid exilio peius*, respondet, *ego tamen miserior et exul et paricidii reus*. Euripides Castoribus obloqui voluit Electram, „*vos mala mea parvi penditis? quid flebilius quam patria carere?*“ Orestam Electrae „*at ego miserior, qui exul in iudicium vocor.*“

Clytaemnestra longam declamationem qua caedem Agamemnonis defendit ita concludit, ut Electram hortetur, doceat modo patrem non iure esse caesum. respondere illa fertur

1051 δίκαι' ἔλεξας, ἢ δίκη δ' αἰσχροῦς ἔχει,
 γυναῖκα γὰρ χρὴ πάντα συγχωρεῖν πόσει,
 ἥτις φρενήρης· ἢ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
 οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἦκει λόγων.
 μέμνησο, μῆτερ, οὓς ἔλεξας ὑστάτους
 λόγους, διδοῦσα πρὸς σέ μοι παρρησίαν.

Ab Electra iusta protulisse Clytaemnestram dici non posse intellexerunt, correxerunt igitur, varium at improbabilem in modum.

1054 et 55 cohaerere non docuerunt. Electram concedere non posse, a Clytaemnestra quidquam condonandum fuisse Agamemnoni (tacet consulto de Chryseide) vidissent, si mores quales descripsit eius Euripides respexissent. *ces vers ont été mal divisés, puis mal corrigés* dicit Weilius inprobabilia molitus, vere, at alio quam voluit sensu. 1051 — 54, chori sunt. 1055 — 6. Electrae. addere poterat versus cum bene divisi essent deinde pessime correctos esse, nam video hic Camperum ante me verum iam restituisse. at omnino Camperi hebetioris sane et loquacis hominis, tamen et diligentis et veri studio praediti commentarius indigno fastu spernitur. ridiculum versum 308 Camperus obelo trafigit. recoquunt emendationem alter alterius ignari Herwerdenus Czwalina Dindorfius. sed quid omnino hoc in genere fieri possit, lepidius docet exemplum Hercul. 460 quam quod silentio premere possim. traditum ibi

ἡ πολὺ με δόξης ἐξέπαισαν ἐλπίδες
ἦν πατρὸς ἑμῶν ἐκ λόγων ποτ' ἤλπισα

inprobabili modo haec defendebantur, inprobabiliore corrigebantur: invaluit Hermanni explicatio haec ad idem redire arbitrati ac si dixisset Euripides *spes mea frustrata est opinionem meam*. quamquam recte hoc refutaverat Hartungus, Hauptius ei patronus extitit indice lectionum Berolinensium 1864. qui cum hac in re erraret, reiecit tamen rectissime Nauckii opinionem αἱ τύχαι in locum vocis ἐλπίδες dubitanter reponentis et δόξην ἐλπίζειν neminem dicere posse iure adseveravit. coniecit igitur in altero versu ἄς. at neque hoc probari potest (gravi enim prioris versus corruptelae non medetur) neque coniectura amplius opus erat. biennio ante H. Hirzelius sagaciter verum reppererat (de diverb. 24)

ἡ πόλυ γε δόξης ἐξέπεσον εὐελπίδος

quo omnia plana fieri sponte intellegitur. paullo post in editione minore eandem emendationem ignorato Hirzelio protulit Kirchhoffius, quo auctore Dindorfius eam recepit, etsi alibi Hirzelii mentionem inicit. Nauckius denique in editione tertia abiecta ipsius opinione Hirzelii meminit, etsi locum intactum relinquit. crederes rem absolutam. existit Usenerus — Nauckianum nunc vel auctori spretum αἱ τύχαι recoquit. profecto qui in Euripidis emendatione satis esse opinatus est verum semel inveniri, falsum semel refelli — ἡ πόλυ γε δόξης ἐξέπεσεν εὐελπίδος.

Praefatio.

In una certe tragoedia praestare volui quod in omnibus quas quidem codici Φ debeamus praestandum esse scio, at ne ipse praestare coner recta virium aestimatione prohibeor. sequitur igitur Supplicum fabulae recensio ad eas leges quas superiore libro sequendas docui quam potui sollertissime exacta. videbatur enim haec potissimum fabula cum propter apographorum errores tum propter singularem quandam quam in ea codex Φ ipse prae se fert speciem, denique propterea quod haud exiguus versuum numerus apud alios quoque scriptores servatus est, ut de fide codicis Φ iudicium ferri possit, in primis idonea, in qua et quantum utilitatis inventis meis inesset et quatenus ipse eis uti scirem demonstraretur. subscriptum igitur invenis poetae verbis quidquid codex Φ continuit a quacumque manu in eum inlatum est, manibus quatenus fieri poterat distinctis. ac poteram aliquotiens a generali signo φ discernere lectiones in margine positas; quas paullo pluris aestimo quam magnum illum correctionum numerum, quippe inter quas nulla videatur esse quin a Byzantino magistro profecta esse possit; quamquam plus viginti versus φ correxit. quidquid vero apographorum correctores posuerunt, quoniam de origine dubitatio nulla iam oriri potest, constanter abieci, nisi forte verum aut divinando aut ex alio fonte (Palatinus enim interpolator Stobaeo usus est) restituerunt, quod in Supplicibus vix usquam Laurentiano plus viciens Palatino contigit. ubi apographa etiam post novam conlationem dissentiunt, tam planus plerumque alterius error est, ut tacere praestiterit: nihil enim magis opto, quam ut variarum lectionum piscatores graviter mihi irascantur, prudentes quisquiliarum contemptores silentium in me laudent. aliquotiens tamen aut apographorum aut conlatorum errorem singularem verbo tetigi: abicient haec qui post me Supplices recognoscent. metricam descriptionem nisi contrarium nota-

tur ex archetypo sumi scias; congruit autem ordo fere cum vulgata, quoniam immanem sordem quam ex Pindaro Boeckhius expulit in tragicis patienter toleramus. orthographica notavi tantum ea, in quibus aut quomodo Euripides aut quomodo librarii scripsissent dubium esse poterat. novavi autem non plura quam quae tironem decere viderentur; αἰεὶ producta priore syllaba κλαίω οἰκτίρω augmenta temporalia in diphthongis εῦ et αὐ satis munita videbantur inscriptionibus Atticis. εἰς quoniam Euripides ipse ibi quoque scripsit ubi εἰς pronuntiavit non mutandum esse censeo nisi ubi numeris flagitatur productum. in ξ et σ vero quoniam certa norma deest codicem secutus sum. in aliis cohibito iuvenili ardore consuetudinem malui quam rationem sequi: reliqui οὐνεκα ubi praepositionis vice fungitur, reliqui elisiones qualis est v. 456 πρὸς τὰ σ' ἐξηκόντισα, quamvis invitus.

Emendatio huius libri finis non est. quod si praestare voluissem, profecto non essem ausus tragoediam proponere cuius paene triginta versibus triste crucis signum adpinxissem; etsi enim certam emendationem permulta non admittunt, probabilitate tenus plerumque progredi licet. tamen indignissimus essem qui Euripidi etiam recensendo manus admoverem, nisi quam emendatissimam etiam propriis coniecturis Supplices exhibere studuissem. iuvabar autem observatione in recensendi emendandique confinio posita. sua cuique libello fata esse vel pueri clamant, huius verba emblematis illius lacunis scatent. quae fata explorasse ante quam ad emendationem pergas non minoris refert quam codicum genuina lectio. quod etiam apud alios scriptores dudum intellectum est diversissimo modo corruptos esse libros eadem via nobis traditos (reminiscere modo carminum sermonumque Horatii aut in Mercurium et in Venerem hymnorum Homeri) apud scaenicos Graecos longe manifestius est et ad emendationem longe maioris momenti. Choephorum ab Eumenidibus Trachiniae ab Oedipo Coloneo. Aves ab Equitibus mirum quantum differunt. atque in Euripide Alcestidem omnium tragoediarum longe integerrimam sequitur Andromacha et corruptelis et interpolationibus pessum data; in Hercule vitia numerosa, at leni plerumque medella restituantur, in proxima Electra prae interpolationis metu vix audes pedem proferre. Supplices vero aliquando descripta est ex codice in quo litterae vocabula versus evanuerant. emendanda igitur est quoad fieri potest supplendo. at non ubique lacunae sedulo pro-

Praefatio.

In una certe tragoedia praestare volui quod in omnibus quas quidem codici Φ debeamus praestandum esse scio, at ne ipse praestare coner recta virium aestimatione prohibeor. sequitur igitur Supplicum fabulae recensio ad eas leges quas superiore libro sequendas docui quam potui sollertissime exacta. videbatur enim haec potissimum fabula cum propter apographorum errores tum propter singularem quandam quam in ea codex Φ ipse prae se fert speciem, denique propterea quod haud exiguus versuum numerus apud alios quoque scriptores servatus est, ut de fide codicis Φ iudicium ferri possit, in primis idonea, in qua et quantum utilitatis inventis meis inesset et quatenus ipse eis uti scirem demonstraretur. subscriptum igitur invenis poetae verbis quidquid codex Φ continuit a quacumque manu in eum inlatum est, manibus quatenus fieri poterat distinctis. ac poteram aliquotiens a generali signo φ discernere lectiones in margine positas; quas paullo pluris aestimo quam magnum illum correctionum numerum, quippe inter quas nulla videatur esse quin a Byzantino magistro profecta esse possit; quamquam plus viginti versus φ correxit. quidquid vero apographorum correctores posuerunt, quoniam de origine dubitatio nulla iam oriri potest, constanter abieci, nisi forte verum aut divinando aut ex alio fonte (Palatinus enim interpolator Stobaeo usus est) restituerunt, quod in Supplicibus vix usquam Laurentiano plus viciens Palatino contigit. ubi apographa etiam post novam conlationem dissentiunt, tam planus plerumque alterius error est, ut tacere praestiterit: nihil enim magis opto, quam ut variarum lectionum piscatores graviter mihi irascantur, prudentes quisquiliarum contemptores silentium in me laudent. aliquotiens tamen aut apographorum aut conlatorum errorem singularem verbo tetigi: abicient haec qui post me Supplices recognoscent. metricam discriptionem nisi contrarium nota-

tur ex archetypo sumi scias; congruit autem ordo fere cum vulgata, quoniam immanem sordem quam ex Pindaro Boeckhius expulit in tragicis patienter toleramus. orthographica notavi tantum ea, in quibus aut quomodo Euripides aut quomodo librarii scripsissent dubium esse poterat. novavi autem non plura quam quae tironem decere viderentur; αἰεὶ producta priore syllaba κλαίω οἰκτίρω augmenta temporalia in diphthongis εῦ et αὐ satis munita videbantur inscriptionibus Atticis. εἰς quoniam Euripides ipse ibi quoque scripsit ubi εἰς pronuntiavit non mutandum esse censeo nisi ubi numeris flagitatur productum. in ξ et σ vero quoniam certa norma deest codicem secutus sum. in aliis cohibito iuvenili ardore consuetudinem malui quam rationem sequi: reliqui οἴνεα ubi praepositionis vice fungitur, reliqui elisiones qualis est v. 456 πρὸς τὰ σ' ἐξηκόντισα, quamvis invitus.

Emendatio huius libri finis non est. quod si praestare voluissem, profecto non essem ausus tragoediam proponere cuius paene triginta versibus triste crucis signum adpinxissem; etsi enim certam emendationem permulta non admittunt, probabilitate tenus plerumque progredi licet. tamen indignissimus essem qui Euripidi etiam recensendo manus admoverem, nisi quam emendatissimam etiam propriis coniecturis Supplices exhibere studuissem. iuvabar autem observatione in recensendi emendandique confinio posita. sua cuique libello fata esse vel pueri clamant, huius verba emblematis illius lacunis scatent. quae fata explorasse ante quam ad emendationem pergas non minoris refert quam codicum genuina lectio. quod etiam apud alios scriptores dudum intellectum est diversissimo modo corruptos esse libros eadem via nobis traditos (reminiscere modo carminum sermonumque Horatii aut in Mercurium et in Venerem hymnorum Homeri) apud scaenicos Graecos longe manifestius est et ad emendationem longe maioris momenti. Choephorum ab Eumenidibus Trachiniae ab Oedipo Coloneo. Aves ab Equitibus mirum quantum differunt. atque in Euripide Alcestidem omnium tragoediarum longe integerrimam sequitur Andromacha et corruptelis et interpolationibus pessum data; in Hercule vitia numerosa, at leni plerumque medella restituantur, in proxima Electra prae interpolationis metu vix audes pedem proferre. Supplices vero aliquando descripta est ex codice in quo litterae vocabula versus evanuerant. emendanda igitur est quoad fieri potest supplendo. at non ubique lacunae sedulo pro-

pagatae sunt, imo sollers extitit corrector, cuius opera in iis quae dextre redintegravit hodie adgnosci nequit, quae infeliciter attrectavit pleraque remota sunt, pauca ego removi, alia integritatis speciem etiam nunc mentiuntur, mentienturque in posterum indeprehensa haud pauca. ut enim ex Herculanensi uligine Supplicum exemplum exurgat, vereor ne in gravissimo quoque errore cum nostris consensurum sit. certe plane easdem labe Supplices contraxerat cum florilegium Euripideum cuius reliquiae apud Ioannem Stobaeum supersunt conditum est. Heraclidas consimili modo corruptam esse (pepercit vero ei corrector) nuper docuit Madvici Hauptique in emendando v. 894 consensus; non vero tota fabula sed a magna demum lacuna 630 hanc cladem perpessa est. de Supplicibus quamquam nemo dum diserte idem pronuntiasse videtur, fieri tamen non poterat quin acutissimus quisque emendatorum veram legem tacite sequeretur. ultra probabilitatem igitur plerumque non procedimus, ubi duplici emendandi officio et removenda sunt falsa supplementa et recuperanda genuina. versus quoque integros corrector ille lacunarum obstruendarum causa finxit, sed paucos. plures intrusi sunt et aetatis serae et numerorum plerumque parum suavium lusus, qui aurem Euripideae elegantiae adsuetam facile offendunt. antiquiores sunt nec tam manifestae dittographiae aliquot, quas magnam partem ego primus removi, plura etiam ausurus, si haec intellegentium iudicum consensum tulerint. contra magnum versuum numerum quem vel sobrii critici exulare iusserunt tuitus sum, velut 163, 180—83, 190—192 quibus idonea adscripsi; a fraudis crimine eo quoque absolvuntur quod in Alcibiadem potius quam in Theseum quadrant. in versibus 532—37 editores Stobaei interpolatio deceperat, cuius cum omnino tum in Supplicibus usus exiguus est. 903—8 iniuria damnatos esse docear pervelim.

Fundamentum emendationis ante hos centum annos duo viri iecerunt audacia pares I. Marklandus et I. Reiskius, multa attrectantes sanissima, plura praeclare emedantes, ita tamen ut subtilis Marklandi opera plura, acutius Reiskii quamvis festinantis ingenium graviora sanaret. opus inchoatum postquam a Musgravio laudabiliter continuatum est (iniuria enim ille a quibusdam contemnitur quos et incorrupto iudicio et usus Euripidei scientia longe superat) extitit Godofredus Hermannus qui hac quoque in tragoedia emendanda primas tulit, etsi negari non debet multa et

corruptissima eum aut silentio praeterisse aut difficillimis argutiis frustra defendisse. quas aliquotiens commemoravi notas Hermanni manu scriptas ex eo exemplari deprompsi cuius Hauptius mentionem fecit in Herma VIII 3; nunc meum est. ad Hermanni laudem nostra memoria proxime accessit Kirchhoffius nisi quod in recipiendis emendationibus suis timidior se praestitit. hos quinque viros proximi at longo intervallo Elmsleius et Nauckius et ex antiquioribus sane honorificentissima mentione dignus Canterus secuntur. mea vel plura recepi quam Hermaniana, nihil tamen nisi quod repetita et adcurata lectio mihi persuasisset, ac valde gavisus sum cum in conscribendis adnotatiunculis haud raro animadverti eis, quae ipse excogitaveram non meum adscribendum esse nomen, sed aut Musgravium aut Reiskium aut adeo Hermannum.

In constituendis tandem poetae verbis scribendisque adnotationibus praesto mihi fuerunt editiones Marklandi (Lipsiae 1822 ubi Musgraviana pleraque et Elmsleiana insunt) Matthiaei Hermanni Kirchhoffii utraque Nauckii altera et tertia Dindorfii quinta, excerpseram olim quae Musgravius Reiskius Hartungus memoria digna mihi videbantur protulisse. reliqua cum ab aliis tum a Kirchhoffio mutuatus sum, unde etiam versuum ab aliis scriptoribus adlatorum notitiam deprompsi. quin multa multorum, recentium in primis, me latuerint non dubito nec magno opere id doleo, nam ne unum quidem auri granum in ephemeridum sterquiliniis ut reperirem mihi contigit. quod si quis forte clamabit surreptam sibi esse coniecturam, habeat sibi gloriolam; nec tam pauperis ingenii nec tam inliberalis animi sum ut de coniectura litigem. quamquam est profecto ubi hominem honestum poeniteat philologi nominis.

In conscribenda adnotatione constare mihi nolui ne inutilis fierem; videor tamen ab interpretationis prolixitate nimis mihi cavisse. in praefando verendum est, ne in contrarium peccem: quippe qui primam tragoediam edit philologus simili et pudore et adrogantia confunditur atque poeta qui primam docet. multa parum recte nos fecisse cum sciamus, recta voluisse certe videri volumus.

(Ἀριστοφάνους γραμματικοῦ ὑπόθεσις.)

ἡ μὲν σκηνὴ (τοῦ δράματος ὑπόκειται) ἐν Ἐλευσίῃ·
ὁ δὲ χορὸς (συνέστηκεν) ἐξ Ἀργείων γυναικῶν· τὸ δὲ δράμα ἐγνώ-
μιον Ἀθηῶν.

τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.

Αἴθρα	ἄγγελος
χορὸς	Εὐάδνη
Θησεύς	Ἴφρις
Ἄδραστος	(παῖδες)
κῆρυξ	(Ἀθηναῖα)
(προλογίζει δὲ ἡ Αἴθρα.)	

Argumenti quod ab Aristophane profectum esse multi intellexere frustulum servavit φ. restituendae autem erant supplendo dicendi formulae Aristophani propriae. ac delenda erat manifesta interpolatio quae post γυναικῶν in codice fuit αἱ μητέρες τῶν ἐν θήβαις πεπτωκότων ἀριστέων, quae verba et ψεῦδος περιέχουσι et constructione carent. male coniecit p αἱ μητέρες . . . ἦσαν. Ἀθηῶν C. Ἀθηναίων P proprio vitio. indicem om. φ. add. p praeter ultima quae recentiores suppleverunt.

ΑΙΘΡΑ.

Δήμητερ ἐστιοῖχ' Ἐλευσῖνος χθονὸς
 τῆσδ' οἷ τε ναοὺς ἔχετε πρόσπολοι θεᾶς,
 εὐδαιμονεῖν με Θησέα τε παῖδ' ἐμὸν
 πόλιν τ' Ἀθηνῶν τήν τε Πιτθέως χθόνα,
 5 ἐν ἧ με θρέψας ὀλβίοις ἐν δώμασιν
 Αἴθραν πατὴρ δίδωσι τῷ Πανδίωνος
 Αἰγεῖ δάμαρτα Λοξίουμαντεύμασιν.
 ἐς τάσδε γὰρ βλέψασ' ἐπηυξάμην τάδε
 γραῦς, αἷ λιποῦσαι δώματ' Ἀργείας χθονὸς
 10 ἰκτῆρι θαλλῷ προσπίτνουσ' ἐμὸν γόνυ,
 πάθος παθοῦσαι δεινόν· ἀμφὶ γὰρ πύλας
 Κάδμου θανόντων ἑπτὰ γενναίων τέκνων
 ἄπαιδές εἰσιν, οὓς ποτ' Ἀργείων ἀναξ
 Ἄδραστος ἦγαγ' Οἰδίπου παγκληρίας
 15 μέρος κατασχεῖν φυγάδι Πολυνεΐκει θέλων
 γαμβρῷ· νεκροὺς δὲ τοὺς ὀλωλότας δορὶ
 θάψαι θελουσῶν τῶνδε μητέρων χθονὶ
 εἵργουσιν οἱ κρατοῦντες οὐδ' ἀναίρεσιν
 δοῦναι θέλουσι, νόμιμ' ἀτίζοντες θεῶν.
 20 κοινὸν δὲ φόρτον ταῖσδ' ἔχων χρείας ἐμῆς
 Ἄδραστος ὄμμα δάκρυσιν τέγγων ὅδε
 κεῖται, τό τ' ἔγχος τήν τε δυστυχεστάτην
 στένων στρατείαν ἣν ἔπεμψεν ἐκ δόμων·
 ὅς μ' ἐξοτρύνει παῖδ' ἐμὸν πείσαι λιταῖς
 25 νεκρῶν κομιστὴν ἢ λόγοισιν ἢ δορὸς

- 8 ἐπευξάμην Φ.
 10 προσπιτνοῦσ' Φ.
 17 θέλουσι Φ ex 19. corr. *W(ilandowitz)*. τῶνδε ad Argivas mulieres non
 referrī nequit. decepit editores vilis interpolatio c μητέρες.
 18 εἵργουσι δ' Φ. corr. *Kirchhoff*.
 21 δάκρυσι Φ.

- ῥώμη γενέσθαι καὶ τάφου μεταίτιον,
 μόνον τόδ' ἔργον προστιθεὶς ἐμῶ τέκνῳ
 πόλει τ' Ἀθηνῶν. τυγχάνω δ' ὑπὲρ χθονὸς
 ἀρότου προθύσουσ' ἐκ δόμων ἐλθοῦσ' ἐμῶν
 30 πρὸς τόνδε σηκόν, ἔνθα πρῶτα φαίνεται
 φρίξας ὑπὲρ γῆς † τῆσδε κάρπιμος στάχυς.
 δεσμὸν δ' ἄδεσμον τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος
 μένω πρὸς ἀγναῖς ἐσχάραις δυοῖν θεαῖν
 35 Κόρης τε καὶ Δήμητρος, οἰκτίρουσα μὲν
 πολιάς ἄπαιδας τῶσδε μητέρας τέκνων,
 σέβουσα δ' ἱερὰ στέμματ'· οἴχεται δέ μοι
 κῆρυξ πρὸς ἄστυ δεῦρο Θησέα καλῶν,
 ὡς ἢ τὸ τούτων λυπρὸν ἐξέλη χθονός,
 ἢ τῶσδ' ἀνάγκας ἱκεσίους λύσῃ θεοῦς
 40 ὅσιόν τι δράσας· πάντα γὰρ δι' ἀρσένων
 γυναιξὶ πράσσειν εἰκός, αἵτινες σοφαί.

ΧΟΡΟΣ.

(μητέρες)

- ἱκετεύω σε, γεραῖά,
 γεραῖῶν ἐκ στομάτων,
 πρὸς γόνυ πίπτουσα τὸ σόν·
 45 † ἄνομοι τέκνα λῦσαι φθιμένων
 † νεκύων, οἳ καταλείπουσι μέλη
 θανάτῳ λυσιμελεῖ θηρσὶν ὀρείοισι βοράν·
 ἐσιδοῦσ' οἰκτρὰ μὲν ὄσσων
 δάκρυ' ἀμφὶ βλεφάροις,
 50 ῥυσὰ δὲ σαρκῶν πολιᾶν
 καταδρύματα χειρῶν. τί γάρ; ἅ

29 προθύουσ' Φ. corr. Reiske.

31 τῆσδε corruptum. non in Attica Eleusis primum frumentum protulit, sed in mundo Attica.

34 οἰκτείρουσα Φ.

37 κῆρυξ Φ uti semper. corr. p.

40. 41 Stobaeus 85, 4 inde a πάντα.

43 γεραρῶν Φ. corr. Markland.

45 corrupta esse vidit Musgravius.

51 καταδρύματα Φ.

χερῶν Φ. corr. φ.

- φθιμένους παῖδας ἔμοῦς οὔτε δόμοις
 προθέμαν οὔτε τάφων χώματα γαίας ἔσορῶ.
 55 ἔτεκες καὶ σύ ποτ', ὧ πότνια κοῦρον
 φίλα ποιησαμένα λέκτρα πόσει σῶ·
 μέτα νυν δὸς ἔμοι σᾶς διανοίας,
 μετάδος δ' ὅσσον ἐπαλγῶ μελέα 'γὼ
 φθιμένων οὓς ἔτεκον·
 60 παράπεισον δὲ τὸ σόν, λισσόμεθ', ἔλθειν
 τέκνον Ἴσμηγὸν ἔμάν τ' ἐς χέρα θεῖναι
 νεκύων θαλερῶν σώματα δαρὸν τ' ἀτάφων.
 ὀσίως οὐχ, ὑπ' ἀνάγκας δὲ προπίπτου-
 σα προσαιτοῦσ' ἔμολον δεξιπύρους θεῶν
 65 θυμέλας· ἔχομεν δ' ἔνδικα, καὶ σοί
 τι πάρεστι σθένος ὥστ' εὐτεκνία | δυ-
 στυχίαν τὰν παρ' ἔμοι
 καθελεῖν. | οἰκτρὰ δὲ πάσχουσ' ἱκετεύω,
 σὸν ἔμοι παῖδα ταλαίνα 'ν χερὶ θεῖναι
 70 νέκυν, ἀμφιβαλεῖν λυγρὰ μέλη παιδὸς ἔμοῦ.

(πρόσπολοι.)

- ἀγὼν ὄδ' ἄλλος ἔρχεται, γόος γόων
 διάδοχος, ἀχοῦσιν προπόλων χέρεις·
 ἴτ' ὧ ξυνωδοὶ κτύποι,
 ἴτ' ὧ ξυναλγηδόνες,
 75 χορὸς τὸν Ἄιδας σέβει,

53 προθέμαν Φ. corr. φ.

56 νῦν Φ.

58 'γὼ om. Φ. add. Kirchhoff. τῶν interpolaverat φ.

60 δὲ σὸν δν Φ. (CP². δ P') corr. Kirchhoff. λισσομ' Φ. corr. p.

61 χεῖρα Φ. corr. φ.

62 θαλερὰ σώματα λάινον τάφον Φ. corr. θαλερῶν p. cetera Kirchhoff.

64 προσπίπτουσ' Φ. corr. p.

67 τήν Φ.

69 τὸν ἔμὸν παῖδα Φ. corr. Musgrave. τάλαινα ἐν Φ. corr. W. χερὶ Φ. corr. φ.

70 νέκυα Φ. νέκυ' φ. corr. Markland.

71 γόων γόων Φ. corr. Nauck.

72 ἀχοῦσι Φ (CP marg.) ἰαχοῦσι φ (PC marg.)

προσπόλων Φ. corr. Heath.

73 ξυνωδοὶ κακοὶ Φ. corr. W. deleta temeraria interpolatione, qua non meliorem dedit κακοῖς apographorum Parisinorum nescioquī interpolator.

75 χορὸν Φ. corr. Hartung. Ἄιδας more solito Φ.

- 80
 85
- διὰ παρῆδος ὄνυχα λευκὸν
 αίματοῦτε χρῶτά τε φόνιον·
 τὰ γὰρ φθιτῶν τοῖς ὄρωσι κόσμος.
 ἄπληστος ἄδε μ' ἐξάγει χάρις γόων
 πολύπωνος, -ὡς ἐξ ἀλιβάτου πέτρας
 ὑγρὰ ρέουσα σταγῶν
 ἄπαστος αἰεὶ δρόσων·
 τὸ γὰρ θανόντων τέκνων
 ἐπίφορόν τι κατὰ γυναῖκας
 ἐς γόους πέφυκε πάθος ὡ —
 θανοῦσα τῶνδ' ἀλγέων λαθοίμαν.

ΘΗΣΕΥΣ.

- 90
- δοῦπον γόων ἤκουσα καὶ στέρνων κτύπον
 νεκρῶν τε θρήνους, τῶνδ' ἀνακτόρων ἄπο
 ἤχῃς ἰούσης, ὡς φόβος μ' ἀναπτεροῖ,
 μή μοί τι μήτηρ, ἣν μεταστείχω ποδὶ
 χρονίαν ἀποῦσαν ἐκ δόμων, ἔχη νέον.
 ἔα
 τί χρῆμα; καινὰς ἐσβολὰς ὄρω λόγων,
 μητέρα γεραιὰν βωμίαν ἐφημένην
 ξένας θ' ὁμοῦ γυναῖκας, οὐχ ἓνα ρυθμὸν

- 76 παρηίδος more solito Φ. ὄνυχι Φ. corr. φ.
 81 ἀλιβάτου Φ. Hermannus in notis mscpt. aut ἀλιβατοῦ verum est aut scripsit ἀλιβρόχου, ut πέτραι ἀλιβροχοι Apollon. Rhod. II. 430. potest huic opinioni fulcrum et ex strophico versu et ex numerorum ratione quaeri. sed cum inexhausto lacrimarum fluctu Graeci non solent conponere scopulum mari certis intervallis exaestuante perfusum (nec nimis apte hoc fieret), sed rivulos a rupibus praecipitibus stillantes, quales cum in aliis montibus spectantur tum in Graecia: nihil magis inclutum quam Stygis fons, hodie μαυρονέρο, quem diceres Homerum imitatum esse divinis illis versibus, ex quibus omnino haec imago apud posteros pendet Π 3. δάκρυα θερμὰ χέων ὥστε κρήνη μελάνυδρος ἦτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης θνοφέρὸν χέει ὕδωρ.
 82 αἰεὶ γόων Φ. manifesta interpolatione, quoniam χάρις γόων γόων ἄπαστος dici nequit; deest tertium quod aiunt conparationis. corr. W.
 84 ἐπίπονον Φ. corr. Heimsöth.
 85 πάθος ἔ ἔ Φ. interpolationem agnovit Kirchhoff.
 87 τίνων γόων Φ. corr. W. accusativum interiisse foeda interpolatione obscuratum concinnitas sententiarum clamat; remedium incertum.
 89 ἠχοῦς Φ. corr. Nauck.
 94 ξένους Φ. corr. Elmsley.

- 95 κακῶν ἐχούσας· ἔκ τε γὰρ γερασιμίων
 ὅσων ἐλαίνουσ' οἰκτρὸν ἐς γαῖαν δάκρυ,
 κουραὶ δὲ καὶ πεπλώματ' οὐ θεωρικά.
 τί ταῦτα, μήτερ; σὸν τὸ μηνύειν ἐμοί,
 ἡμῶν δ' ἀκούειν· προσδοκῶ τι γὰρ νέον.
- 100 ΑΙ. ὦ παῖ, γυναῖκες αἶδε μητέρες ὦ –
 τῶν κατθανόντων ἀμφὶ Καδμείας πύλας
 ἑπτὰ στρατηγῶν· ἱεσίοις δὲ σὺν κλάδοις
 φρουροῦσί μ', ὡς δέδορκας, ἐν κύκλῳ, τέκνον.
- ΘΗ. τίς δ' ὁ στένάζων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὄδε;
 105 ΑΙ. Ἄδραστος, ὡς λέγουσιν, Ἀργείων ἀναξ
 ΘΗ. οἱ δ' ἀμφὶ τόνδε παῖδες ἢ τούτων τέκνα;
 ΑΙ. οὐκ, ἀλλὰ νεκρῶν τῶν ὀλωλότων κόροι.
 ΘΗ. τί γὰρ πρὸς ἡμᾶς ἦλθον ἱεσίᾳ χερί;
 ΑΙ. οἶδ', ἀλλὰ τῶνδε μῦθος οὐντεῦθεν, τέκνον.
- 110 ΘΗ. σὲ τὸν κατήρη χλανιδίοις ἀνιστορῶ,
 λέγ' ἐκκαλύψας κράτα καὶ παρεῖς γόον·
 πέρας γὰρ οὐδὲν μὴ διὰ γλώσσης ἰόν.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

- ἄ καλλίνικε γῆς Ἀθηναίων ἀναξ
 Θησεῦ, σὸς ἱκέτης καὶ πόλεως ἦκω σέθεν.
- 115 ΘΗ. τί χρῆμα θηρῶν καὶ τίνος χρεῖαν ἔχων;
 ΑΔ. οἷσθ' ἦν στρατείαν ἐστράτευσ' ὀλεθρίαν.
 ΘΗ. οὐ γὰρ τι σιγῇ διεπέρασας Ἑλλάδα.
 ΑΔ. ἐνταῦθ' ἀπώλεσ' ἄνδρας Ἀργείων ἄκρους.
 ΘΗ. τοιαῦθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.
- 120 ΑΔ. τούτους θανόντας ἦλθον ἐξαιτῶν μέτα.
 ΘΗ. κήρυξιν Ἐρμοῦ πίσυνος, ὡς θάψης νεκρούς;
 ΑΔ. κᾶπειτά γ' οἱ κτανόντες οὐκ ἐῷσί με.
 ΘΗ. τί γὰρ λέγουσιν, ὅσια κρηζοντος σέθεν;

100 μητέρες τέκνων Φ. interpolationem delevit W.

106 τούτων recte Φ, τούτου insulse p, quod adripuerunt editores. scilicet eadem persona eodem enuntiato per τούτων et τόνδε designatur, et septem filios eiusdem aetatis habere poterat Adrastus.

111 πάρες Φ. corr. Blomfield.

λόγον Φ. corr. φ.

119 Cicero ad Quintum fratrem II. 13 fin.

120 ἐξαιτῶν πόλιν Φ corr. probabiliter G. Kaibel.

- ΑΔ.* τί δ' ; εὐτυχοῦντες οὐκ ἐπίστανται φέρειν.
125 *ΘΗ.* ξύμβουλον οὖν μ' ἐπῆλθεσ ἢ τίνος χάριν ;
ΑΔ. κομίσαι σε, Θησεῦ, παῖδας Ἀργείων θέλων.
ΘΗ. τὸ δ' Ἄργος ὑμῖν ποῦ ἔστιν ; ἢ κόμπτοι μάτην ;
ΑΔ. σφαλέντες οἰχόμεσθα· πρὸς σὲ δ' ἤκομεν.
ΘΗ. ἰδίᾳ δοκῆσάν σοι τόδ' ἢ πάσῃ πόλει ;
130 *ΑΔ.* πάντες σ' ἰκνοῦνται Δαναΐδαι θάψαι νεκρούς.
ΘΗ. ἐκ τοῦ δ' ἐλαύνεις ἑπτὰ πρὸς Θήβας λόχους ;
ΑΔ. δισσοῖσι γαμβροῖς τήνδε πορσύνων χάριν.
ΘΗ. τῷ δ' ἐξέδωκας παῖδας Ἀργείων σέθεν ;
ΑΔ. οὐκ ἐγγενῆ συνῆψα κηδεῖαν δόμοις.
135 *ΘΗ.* ἀλλὰ ξένους ἔδωκας Ἀργείας κόρας ;
ΑΔ. Τυδεῖ γε Πολυνεῖκει τε τῷ Θηβαγενεῖ.
ΘΗ. τίν' εἰς ἔρωτα τῆσδε κηδεῖας μολών ;
ΑΔ. Φοῖβον μ' ὑπῆλθε δυστόπαστ' αἰνίγματα.
ΘΗ. τί δ' εἶπ' Ἀπολλῶν παρθένοις κραίνων γάμον ;
140 *ΑΔ.* κάπρω με δοῦναι καὶ λέοντι παῖδ' ἐμῷ.
ΘΗ. σὺ δ' ἐξελίσσεις πῶς θεοῦ θεσπίσματα ;
ΑΔ. ἐλθόντε φυγάδε νυκτὸς εἰς ἐμὰς πύλας
ΘΗ. τίς καὶ τίς ; εἶπέ, δύο γὰρ ἐξαυδᾶς ἅμα.
ΑΔ. Τυδεὺς μάχην ξυῆψε Πολυνείκης θ' ἅμα.
145 *ΘΗ.* ἢ τοῖσδ' ἔδωκας θηρσὶν ὡς κόρας σέθεν ;
ΑΔ. μάχην γε δισσοῖν κνωδάλοιν ἀπεικάσας.
ΘΗ. ἦλθον δὲ δὴ πῶς πατρίδος ἐκλιπόνθ' ὄρους ;
ΑΔ. Τυδεὺς μὲν αἶμα συγγενὲς φεύγων χθονός.
ΘΗ. ὃ δ' Οἰδίπου παῖς τίνι τρόπῳ Θήβας λιπών ;
150 *ΑΔ.* ἀραῖς πατρώαις, μὴ κασίγνητον κτάνοι.
ΘΗ. σοφὴν γ' ἔλεξας τήνδ' ἐκούσιον φυγὴν.
ΑΔ. ἀλλ' οἱ μενόντες τοὺς ἀπόντας ἠδίκουν.
ΘΗ. οὐ ποῦ σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεσται ;

130 πάντες ἰκνοῦνται Φ. corr. p.

131 ὄχους Φ. corr. Markland.

136 γε. om. Φ. add. Hermann. (τε p.)
θηβαιγενεῖ Φ. :

145 τοῖς Φ. corr. Valckenaer.

149 παῖς om. Φ. add. Porson.

150 κτάνη Φ. corr. Hermann.

151 τήν γ' Φ. corr. Markland.

153 οὐ ποῦ Φ. Kirchhoff. cum scholio C ἄρα (i. e. ἀρα) ἢ ποῦ φ. οὐπω p.

- ΑΔ.* ταῦτ' ἐδικάζων ἦλθον· εἶτ' ἀπωλόμην.
 155 *ΘΗ.* μάντις δ' ἐπῆλθες ἐμπύρων τ' εἶδες φλόγα;
ΑΔ. οἴμοι, διώκεις μ' ἢ μάλιστ' ἐγὼ σφάλην.
ΘΗ. οὐκ ἦλθες, ὡς ἔοικεν, εἰνοία θεῶν.
ΑΔ. τὸ δὲ πλεόν, ἦλθον ἄμφιάρεώ γε πρὸς βίαν.
ΘΗ. οὕτω τὸ θεῖον ῥαδίως ἀπεστράφη;
 160 *ΑΔ.* νέων γὰρ ἀνδρῶν θόρυβος ἐξέπλησέ με.
ΘΗ. εὐψυχίαν ἔσπεισας ἀντ' εὐβουλίας·
 ὃ δὴ γε πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.
ΑΔ. ἀλλ' ὦ καθ' Ἑλλάδ' ἀλκιμώτατον κάρα,
 ἄναξ Ἀθηνῶν, ἐν μὲν αἰσχίνας ἔχω
 165 πίτνων πρὸς οὐδας γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερσὶ
 πολιοῦς ἀνὴρ, τύραννος εἰδαίμων πάρος·
 ὅμως δ' ἀνάγκη συμφοραῖς εἶκειν ἐμέ.
 σῶσον νεκροὺς μοι τὰμὰ τ' οἰκτίρας κακὰ
 καὶ τῶν θανόντων τάσδε μητέρας τέκνων,
 170 αἷς γῆρας ἤκει πολιοῦν εἰς ἀπαιδίαν,
 ἐλθεῖν δ' ἔτλησαν δεῦρο κάξορον πόδα
 θεῖναι, μόλις γεραιὰ κινῶσαι μέλι,
 πρεσβεύματ' οὐ Δῆμητρος ἐς μυστήρια,
 ἀλλ' ὡς νεκροὺς θάψωσιν, ἃς αὐτὰς ἐχρῆν
 175 κείνων ταφείσας χερσὶν ὠραίων τυχεῖν.

- 176 σοφὸν δὲ πενίαν τ' εἰσορᾶν τὸν ὄλβιον
 πένητά τ' εἰς τοὺς πλουσίους ἀποβλέπειν

- 154 ταυτὶ δικάζων Φ. (C. διδάξων P.) corr. *Hermann*.
 158 τί δὲ Φ. corr. *Musgrave*.
 159 ῥαδίως σ' ἀπεστράφη Φ (C et P) corr. *Reiske*.
 162 ἦλασε Φ. corr. *Musurus*. *ΑΔ.* praescribit Φ. corr. *Valckenaer*.
 164 ἔχω Φ vere. cf. El. 238 qui non rectius corrigitur.
 165 πιτνῶν Φ.
 166 voce τύραννος omissa turpissime interpolavit P., viderat *Hermannus*.
 167 ἔμαῖς Φ. corr. *Nauck*.
 168 οἰκτίρας Φ.
 171 δεῦρο καὶ ξένον γρ. ἔξοροι (debebat ἔξορον) Φ. (δεῦρο καὶ ξένον cum signo, quod ad marginem relegat, omissa varia lectione C. ἔξωροι καὶ ξένον πόδα P cum γρ. δεῦρο καί. ἔξοροι ξένον π. p.) viderat *Herwerden*.
 174 ὡς αὐτάς Φ. corr. *Canter*.
 176. 179 secluserit *Nauck*. 177. 178 *Bothe*. male ficti lacunae obstruendae causa.

- 180 τὸν θ' ὑμνοποιὸν αὐτὸς ἂν τίκῃ μέλη
χαίροντα τίκτειν· ἦν δὲ μὴ πάσῃ τὸδε,
οὔτοι δύναιτ' ἂν, οἴκοθεν γ' ἀτώμενος
τέρπειν ἂν ἄλλους· οὐδὲ γὰρ δίκην ἔχει.
τάχ' οὖν ἂν εἴποις, „Πελοπίαν παρὲς χθόνα
185 πῶς ταῖς Ἀθήναις τόνδε προστάσσεις πόνον;“
ἐγὼ δίκαιός εἰμ' ἀφηγεῖσθαι τάδε·
Σπάρτη μὲν ὤμῃ καὶ πεποίκιλται τρόπους,
τὰ δ' ἄλλα μικρὰ κάσθενῃ· πόλις δὲ σὴ
μόνη δύναιτ' ἂν τόνδ' ὑποστῆναι πόνον,
190 τὰ τ' οἴκτρα γὰρ δέδορκε καὶ νεανίαν
ἔχει σε ποιμέν' ἐσθλόν· οὗ χρεῖα πόλεις
πολλαὶ διώλοντ', ἐνδεεῖς στρατηλάτου.
ΧΟ. καὶ γὰρ τὸν αὐτὸν τῷδέ σοι λόγον λέγω,
Θησεῦ, δι' οἴκτου τὰς ἐμὰς λαβεῖν τύχας.
195 ΘΗ. ἄλλοισι δὴ ἴπνησ' ἀμιλληθεῖς λόγῳ
τοιῷδ'· ἔλεξε γὰρ τις, ὡς τὰ χείρονα
πλείω βροτοῖσιν ἐστὶ τῶν ἀμεινόνων·
ἐγὼ δὲ τούτοις ἀντίαν γνώμην ἔχω,
πλείω τὰ χρηστὰ τῶν κακῶν εἶναι βροτοῖς,
200 (εἰ μὴ γὰρ ἦν τόδ', οὐκ ἂν ἤμεν ἐν φάει)
αἰνῶ δ' ὅς ἡμῖν βίοτον ἐκ πεφυρμένου
-
- 178 ζηλοῦνθ' ἐν' αὐτὸν χρημάτων ἔρως ἔχη,
τὰ τ' οἴκτρα τοὺς μὴ δυστυχεῖς δεδοκέναι.

179 δεδοκέναι Φ. corr. Markland. sublegit interpolator vocabulum ex 192.
180 ante hunc versum multa deesse vidit Kirchhoff. quorum summa haec fuit: „miserrimi mortalium mortuis supremos honores reddere nequimus, itaque a te hoc petimus (165—175); nobis enim deorum invidia, quae humanas res conturbat, et nunc obstat et in expeditione adversus Thebas obstitit. infaustis enim ominibus effectum est, ut nobis ipsis nostraeque causae non fideremus. atqui nihil proficit, quisquis contra animum facit. quod vel cotidianae vitae exempla docent. (180—184) quodsi fortasse quaesiveris, cur Athenas adiverim, Peloponnesi civitates aut nollent opitulari aut nequirent. apud Athenas et voluntatem scivi esse et facultatem, siquidem duce, qualem tu modo voluisti (162), non carent.“ satis defensos credo 180—184, 190—192, 162. atque Thesei egregia oratio inanis garrulitatis vituperio liberata erit.

187 ἢ μὴ Φ. corr. Canter.

200 ἤμην Φ. corr. φ.

καὶ θηριώδεις θεῶν διεσταθμήσατο,
 πρῶτον μὲν ἐνθεῖς σίνεσιν, εἶτα δ' ἄγγελον
 γλῶσσαν λόγων δούς, ὡς γεγωνίσκειν ὄπα,
 205 τροφήν τε καρποῦ, τῇ τροφῇ τ' ἀπ' οὐρανοῦ
 σταγόνας ὑδρηλίας, ὡς τὰ γ' ἐκ γαίας τρέφοι
 ἄρδοι τε νηδὴν, πρὸς δὲ τοῖσι χείματος
 προβλήμαθ', αἶθρον ἐξαμύνασθαι θεοῦ,
 210 πόντου τε ναυστολήμαθ', ὡς διαλλαγὰς
 ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν ὧν πένοιτο γῆ·
 ἃ δ' ἔστ' ἄσημα κοῦ σαφῶς γινώσκομεν,
 ἐς πῦρ βλέποντες καὶ κατὰ σπλάγχνων πιτυχὰς
 μάντεις προσημαίνοισιν οἰωνῶν τ' ἀπο.
 215 ἄρ' οὐ τρυφῶμεν, θεοῦ κατασκευὴν βίῳ
 δόντος τοιαύτην, οἷσιν οὐκ ἀρκεῖ τάδε;
 ἀλλ' ἢ φρόνησις τοῦ θεοῦ μεῖζον σθένειν
 ζητεῖ, τὸ γαῦρον δ' ἐν φρεσὶν κεκτημένοι
 δοκοῦμεν εἶναι δαιμόνων σοφώτεροι.

ἧς καὶ σὺ φαίνει δεκάδος, οὐ σοφὸς γεγώς,
 220 ὅστις κόρας μὲν θεσφάτοις Φοίβου ζυγεῖς
 221 ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας ὡς ζώντων θεῶν,
 229 ἐς δὲ στρατείαν πάντας Ἀργείους ἄγων
 231 βία παρελθὼν θεοῦς ἀπώλεσας πόλιν,
 νέοις παραχθεῖς, οἵτινες τιμώμενοι
 χαίρουσι πολέμους τ' αὐξάνουσ' ἄνευ δίκης,
 φθείροντες ἀστούς, ὃ μὲν ὅπως στρατηλατῆ,
 235 ὃ δ' ὡς ὑβρίζη δύναμιν ἐς χεῖρας λαβῶν,
 ἄλλος δὲ κέρδους οὔνεκ', οὐκ ἀποσκοπῶν

230 μάντεων λεγόντων θέσφατ' εἶτ' ἀτιμάσας.

204 ὥστε γινώσκειν Φ. corr. Jacobs.

206, 7. τρέφη-ἄρδη Φ. corr. Nauck.

208 προβλήματα Φ.

αιθρον Φ. αἶθρον γ. corr. Nauck.

211 σαφῶς Φ. σαφῆ ρ.

212 πτύχας Φ.

217 φρεσὶ Φ. χερσὶ margo Φ. (φρεσὶ C cum signo scholii marginalis, quod omissum est. χερσὶ P.)

222—228 hinc tollendos esse vidit O. Lueders.

230 θέσφατ' εἶτ' Φ. (C. in P ab interpolatore qui θεσφάτων τ' fecit deletum est) del. W.

- τὸ πλῆθος εἴ τι βλάπτεται, πάσχει τάδε.
 τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες, οἳ μὲν ὄλβιοι
 ἀνωφελεῖς τε πλειόνων ἐρῶσ' αἰεί,
 240 οἳ δ' οὐδὲν ὄντες καὶ σπανίζοντες βίου
 242 ἐς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀφιάσιν κακὰ
 γλώσσαις πονηρῶν προστατῶν φηλούμενοι·
 τριῶν δὲ μοιρῶν ἢ ἔν μέσῳ σώζει πάτραν
 245 κόσμον φυλάσσουσ' ὄντιν' ἂν τάξῃ πόλις.
 — — — — —
 222 λαμπρὸν δὲ Θολερῶ σῶμα συμμίξας τὸ σὸν
 ἤλκωσας οἴκους· χρῆν γὰρ οὔτε σώματα
 ἄδικα δικαίοις τὸν σοφὸν συμμιγνύναι,
 — — — — —
 241 δεινοὶ νέμοντες τῷ φθόνῳ πλεῖον μέρος

237 πάσχον Φ. corr. Kirchhoff.

238—245. Stobaeus 43, 10.

238 οἳ γὰρ Φ. emendate Stobaeus et ex Stobaeo p.

239 ἀνωφελεῖς δέ Stob. πλειόνων τ' Φ. Stob. corr. Reiske. nam avidis-
 simos esse eos dixit Euripides qui et divites et inprobi essent. divi-
 tum vero et inprobitatem esse et aviditatem dicere non poterat.

240 οὐκ ἔχοντες Φ. Stob. corr. W. nec bis idem dici poterat et plebs
 significari debebat.

241 veterem dittographiam del. W.

243 γλώσση Stob.

φηλούμενοι Φ (C). φιλούμενοι Stob. et proprio errore P.

244 σώζει πόλεις Φ. inrepsit proximi versus. clausula. ἢ μέση σώζει
 πόλιν Stob. per errorem et interpolationem. corruptelam adgnovit
 Schoemann sed parum recte vs. 245 mutavit. corr. probabiliter W.

245 δόξη πόλει Stobaeus.

φυλάσσουσα et Stob. et Φ. φυλάττουσα proprio vitio P.

inter 245 et 246 hiat sententia manifesto. at quod vs. 246 necessario prae-
 cessit egregie dictum est vs. 224—228. tenemus igitur locum, unde
 vs. 222—228 quam maxime genuini at supra non ferendi depulsi sunt.
 septendecim versuum spatium a loco suo absunt, hic praeterea pauca
 interciderunt, post septendecim versus (262) iterum lacuna, post bis
 septendecim (281) tertia. ita vero sententiae procedunt *secutus es*
ambitosam iuventutem perquam civitates pereunt, nam nec in opti-
matibus nec in plebe sed in μετρίοις πολιταῖς salus publica posita est.
tu vero optimatium perditae iuventuti morem gessisti. at neque scelestis
nos admiscere debemus (quod tu fecisti), *neque vero* (hinc δὲ 225)
foedus cum eis inire (quod me facere iubes), *quae cum ita sint, suc-*
currere vobis nequeo.

222 σῶμα C. δῶμα P. illud praetuli, ne quis de generis Adrasti cogita-
 ret. Theseus enim matrimonia ab Apolline iussa vituperare nequit.

- εὐδαιμονοῦντας δ' ἐς δόμους κτᾶσθαι φίλους.
 κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος
 τοῖς τοῦ νοσοῦντος πῆμασιν διώλεσε
 228 τὸν οὐ νοσοῦντα κοῦδὲν ἡδικηκότα.
 246 κᾶπειτ' ἐγὰ σοὶ σύμμαχος γενήσομαι;
 τί πρὸς πολίτας τοὺς ἐμοὺς λέγειν ἔχων;
 χαίρων ἴθ'· εἰ γὰρ μὴ βεβούλευσαι καλῶς
 ταῦτος πιέζειν τὴν τύχην ἡμᾶς λίαν.
 250 XO ἤμαρτον· ἐν νέοισι δ' ἀνθρώπων τόδε
 ἔνεστι· συγγνώμην δὲ τῷδ' ἔχειν χρεῶν.
 253 AJ οὐ τοι δικαστὴν σ' εἰλόμην ἔργων ἐμῶν,
 οὐδ' εἴ τι πράξας μὴ καλῶς εὐρίσκομαι
 255 τούτων κολαστὴν κᾶπιτιμητὴν, ἄναξ,
 ἀλλ' ὡς ὀναίμην. εἰ δὲ μὴ βούλει τάδε,
 στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς· τί γὰρ πάθω;
 ἀλλ', ὦ γεραιαί, στείχετε γλανκὴν χλόην
 260 αἰτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστεφῆ,
 θεοὺς τε καὶ γῆν τὴν τε πυρφόρον θεᾶν
 Δήμητρα θέμεναι μάρτυρ' ἡλίου τε φῶς,
 ὡς οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.
 XO — — — — — — — —
 — — — — — — — —
 ὃς Πέλοπος ἦν παῖς, Πελοπίας δ' ἡμεῖς χθονὸς
 265 ταῦτὸν πατρῷον αἶμα σοὶ κεκτῆμεθα.
 τί δρᾶς; προδώσεις ταῦτα κᾶκβαλεῖς χθονὸς

252 ἀλλ' ὡς ἰατρὸν τῶνδ', ἄναξ, ἀφίγμεθα

- 225 εἰς φόβους gravi vitio P.
 228 συννοσοῦντα Φ. corr. Lambinus.
 247 λέγων καλῶν Φ. corr. Nauck.
 248 ἴθι μὴ γὰρ Φ. corr. Matthiae.
 249 conclamatus.
 250 ἤμαρτεν Φ. corr. Elmsley.
 252 dittographiam versus 256 delevit Matthiae.
 253 σ' om. Φ. add. editio Basileensis.
 258 ἄγ' Φ. corr. Elmsley.
 259 φυλλάδος non iniuria suspectum Reiskio.
 καταστροφῆ Φ. corr. Scaliger.
 261 μάρτυρα Φ. (μάρτυρ' C. μάρτυρας P.)
 post 262 lacunam indic. Canter. XO. add. Musgrave.

- γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν ὦν αὐτὰς ἐχρῆν;
 μὴ δῆτ'· ἔχει γὰρ καταφυγὴν θῆρ μὲν πέτραν,
 δοῦλος δὲ βωμοὺς θεῶν, πόλις δὲ πρὸς πόλιν
 ἐπτηξε χειμασθεῖσα· τῶν γὰρ ἐν βροτοῖς
 270 οὐκ ἔστιν οὐδὲν διὰ τέλους εὐδαιμονοῦν.
 ΧΟ. βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν | δαπέδων ἀπὸ Περσεφονείας,
 βᾶθι καὶ ἀντίασον | γονάτων ἐπι χεῖρα βαλοῦσα,
 τέκνων τεθνεώτων· | κομίσαι δέμας, ὧ μελέα 'γώ,
 274 οὓς ὑπὸ Καδμείοισιν ἀπώλεσα τείχεσι κούρους.
 277 πρὸς σε γενειάδος, ὧ | φίλος, ὧ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
 ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαία,
 280 οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέτην |
 ἢ τιν' ἀλάταν οἴκτρον ἠέλεμον οἴκτρον ἰεῖσαν,
 μηδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν Κάδμου χθονὶ χάσματα θηρῶν
 παῖδας ἐν ἀλικίᾳ τᾶ σᾶ κατίδης, ἱκετεύω.
 βλέπον ἐμῶν βλεφάρων ἐπι δάκρυον, ἃ περιὶ σοῖσι
 285 γούνασιν ὧδε πίτνω τέκνοις τάφον ἐξανύσασθαι.
 ΘΗ. μήτερ, τί κλαίεις λέπτ' ἐπ' ὀμμάτων φάρη
 βαλοῦσα τῶν σῶν; ἄρα δυστήρους γόους
 κλύουσα τῶνδε; καμὲ γὰρ διῆλθέ τι.

275 ἰώ μοι λάβετε φέρετε πέμπετε κρίνετε
 ταλαίνας χέρας γεραίας.

- 267—70 Stob. 105, 18. 269. 70. Clem. Strom. III. 187. 270 Chrysippus
 περὶ ἀποφατικῶν.
 268 βωμὸν Stob.
 270 εὐδαιμονεῖν Chrysipp.
 271 reliqui chori notam, nam a choro distinctus esse videtur in codicibus
 antiquis coryphaeus.
 273 τε θνατῶν Φ. corr. Reiske.
 274 οὓς ὑπὸ τείχεσι καθ' μελοισιν ἀπώλεσα κούρους Φ. corr. Hermann. in
 notis mscript.
 275. 6. = Hec. 62. sustulit G. Dindorf.
 277 σε om. Φ. add. Markland.
 279 ἄντομ' Φ. corr. φ. ἀμφιπιτνοῦσα Φ.
 δειλαίαν Φ. corr. Hermann. at gravius vulnus subesse videtur.
 280. 1. misere lacerati et corrupti.
 282 ἐνὶ Φ. corr. φ.
 χθονὶ Κάδμου Φ. corr. W.
 283 ἠλικία Φ.
 284 πιτνω Φ.

- 290 ἔπαιρε λευκὸν κράτα, μὴ δακρυρροεῖ
 σεμναῖσι Διοῦς ἐσχάραις παρημένη.
- AI.* αἰαῖ ΘΗ. τὰ τούτων οὐχὶ σοὶ στενακτέον.
- AI.* ὦ τλήμονες γυναῖκες. ΘΗ. οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς.
- AI.* εἶπω τι, τέκνον, σοὶ τε καὶ πόλει καλόν;
- ΘΗ. ὡς πολλά γ' ἐστὶ κατὰ θηλειῶν σοφά.
- 295 *AI.* ἀλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος ὃν κεύθῳ φέρει.
- ΘΗ. αἰσχρόν γ' ἔλεξας χρήστ' ἔπη κρύπτειν φίλους.
- AI.* οὔτοι σιωπῶσ' εἶτα μέμψομαί ποτε
 τὴν νῦν σιωπὴν ὡς ἐσιγήθη κακῶς,
 οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας εὖ λέγειν
- 300 δείσασ' ἀφήσω τῷ φόβῳ τοῦμόν καλόν.
 ἐγὼ δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν
 σκοπεῖν κελεύω μὴ σφαλῆς ἀτιμάσας·
 σφάλλει γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ τ' ἄλλ' εὖ φρονῶν.
- 305 πρὸς τοῖσδε δ', εἰ μὲν μὴ ἀδικουμένοις σ' ἐχρῆν
 τιμωρὸν εἶναι, κάρτ' ἂν εἶχον ἡσυχῶς·
 νῦν δ' ἀλλὰ σοὶ τε τοῦτο δρᾶν τιμὴν φέρει,
 κάμοι παραινεῖν οὐ φόβον φέρει, τέκνον,
 ἄνδρας βιαίους καὶ κατείργοντας νεκροὺς
 τάφου τε μοίρας καὶ κτερισμάτων λαχεῖν
- 310 ἐς τήνδ' ἀνάγκην σῆ καταστῆσαι χερί,
 νόμιμα τε πάσης συγγέοντας Ἑλλάδος
 παῦσαι· τὸ γὰρ τοι συνέχον ἀνθρώπων πόλεις
 τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοὺς νόμους σῶζῃ καλῶς.
- 315 ἐρεῖ δὲ δὴ τις, ὡς ἀνανδρία χερῶν,
 πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν,
 δείσας ἀπέστης, καὶ σὺς μὲν ἀγρίου

290 αἰσχατιαῖς Φ. corr. Canter.

291 αἰ αἰ Φ.

296 ἐπικρύπτειν Φ. corr. Hermann.

φίλοις Φ. corr. Barnes.

301 ἐγὼ δὲ Φ. ἔγωγε φ = C².

303 σφαλῆς Φ. σφέλη p qui verum voluit.

304 σ' om. Φ. add. Kirchhoff.

305 τολμηρὸν Φ. corr. Kirchhoff.

306 νυνὶ δὲ σοὶ τε τοῦτο τὴν τιμὴν. corr. W. δρᾶν loco ceteroquin aliter
constituto invenerat Heimsöth.

310 καταστῆναι Φ. corr. Reiske.

312 sq. Stobaeus 43. 29. qui τὸ μὲν γὰρ.

- ἀγῶνος ἤψω, φαῦλον ἀθλήσας πόνον,
 οὐ δ' ἐς κράνος βλέψαντα καὶ λόγχης ἀκμὴν
 χρῆν ἐκπονῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφευρέθης.
 320 μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὢν, ὦ τέκνον, δράσης τάδε.
 ὄρᾶς, ἄβουλος ὡς κεκερτομημένη
 τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν † ὡς ἀναβλέπει
 σὴ πατρίς· ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὖξεται,
 αἱ δ' ἦσυχτοι σκοτεινὰ πράσσουσαι πόλεις
 325 σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν εὐλαβούμεναι.
 οὐκ εἶ νεκροῖσι καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις
 προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημέναις;
 ὡς οὔτε ταρβῶ σὺν δίκῃ σ' ὀρμώμενον,
 Κάδμου θ' ὄρῶσα λαὸν εὖ πεπραγότα
 330 ἔτ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν
 πέποιθ'· ὁ γὰρ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν.
 ΧΟ. ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ' εἴρηκας καλῶς
 κάμοί· διπλοῦν δὲ χάσμα γίνεται τόδε.
 ΘΗ. ἐμοὶ λόγοι μὲν, μήτηρ, οἱ λελεγμένοι
 335 ὀρθῶς ἔχουσ' ἐς τόνδε κάπεφηνάμην
 γνώμην, ὑφ' οἷων ἐσφάλῃ βουλευμάτων·
 ὄρῶ δὲ καγὼ ταῦθ' ἅπερ με νοουθετεῖς,
 ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις
 φεύγειν τὰ δεινά· πολλὰ γὰρ δράσας καλὰ
 340 ἔθος τόδ' εἰς Ἑλληνας ἐξεδειξάμην
 ἀεὶ κολαστῆς τῶν κακῶν καθεστάναι.
 οὐκ οὐκ ἀπαυδᾶν δυνατὸν ἐστὶ μοι πόνους.
 τί γάρ μ' ἐροῦσιν οἳ γε δυσμενεῖς βροτῶν,
 ὄθ' ἢ τεκοῦσα χυπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ

317 animi causa adscribo notam tremebundi lectoris, quam ex Φ servavit C supra. φαῦλον: μέγαν.

319 ἐφευρέθης Φ.

322 γοργόν' ὡς coniecit φ. alii alia. alterum ὡς languet, ἀναβλέπειν Graecum non esse vidit Reiskius. sententia plana: vides Athenas, quas vulgo tanquam inconsideratissimas cavillantur, cavillationes truci oculo contemnere.

323 — 325 Stobaeus 29, 50.

331 πάντ' φ. ταῦτ' φ.

324 πράσσουσιν Stob. et ex eo p.

340 ἐξελεξάμην Φ. corr. Hermann.

344 καὶ ὑπερορρωδοῦσ' Φ. σὺ interpolat φ.

- 345 πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον;
δράσω τάδ'· εἶμι καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι,
λόγοισι πείθων, εἰ δὲ μή, βία δορός.
καὶ δὴ τόδ' ἔσται, κούχι σὺν φθόνῳ θεῶν,
δόξαι δὲ χεῖρ' ἔχω καὶ πόλει πάσῃ τόδε·
350 δόξει δ' ἐμοῦ θέλοντος, ἀλλὰ τοῦ λόγου
προσδοῦς ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστερον:
καὶ γὰρ κατέστησ' αὐτὸς ἐκ μοναρχίας
ἐλευθερώσας τήνδ' ἰσόψηφον πόλιν.
λαβὼν δ' Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων
355 ἐς πλῆθος ἀστῶν εἶμι, καὶ πείσας τάδε
λεκτοὺς ἀθροίσας δεῦρ' Ἀθηναίων κόρους
ἤξω, παρ' ὅπλοις θ' ἤμενος πέμψω λόγους
Κρέοντι νεκρῶν σώματ' ἐξαιτούμενος.
ἀλλ', ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη
360 μητρός, πρὸς οἴκους ὡς νιν Αἰγέως ἄγω,
φίλην προσάψας χεῖρα· τοῖς τεκοῦσι γὰρ
δύστηνος ὅστις μὴ ἀντιδουλεύει τέκνων,
κάλλιστον ἔρανον· δούς γὰρ ἀντιλάζνται
παίδων παρ' αὐτοῦ τοιάδ' ἂν τοκεῦσι δῶ.
365 ΧΟ. ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον,
ἐκλύετε τάδε γ', ἐκλύετ' ἀνακτος
ὅσια περὶ θεοῦς † καὶ μεγάλα | Πελασγία
† καὶ κατ' Ἄργος
370 εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα καὶ τὸ πλεόν ἐμῶν κακῶν
ἰκόμενος ἔτι ματέρος ἄγαλμα
φόνιον ἐξέλοι, γᾶν φίλιον Ἰνάχου
- 346 δράσων Φ. corr. Kirchhoff.
347 πείσων Φ. corr. Nauck.
348 ἤδη τόδ' Φ. corr. W.
349 τόδε Φ. (P. C.) τάδε p. vulgo.
351 προσδοῦς Φ. corr. Scaliger.
352 αὐτὸν Φ. corr. Kirchhoff.
εἰς μοναρχίαν Φ. corr. Nauck.
355 αὐτῶν Φ. corr. Elmsley.
364 αὐτοῦ Φ.
366 τάδ' ἐκλύετ' Φ. corr. probabiliter p.
367. 8. conclamata.
370 τὸ πλεόν iniuria temptatur cf. Theocrit. I. 20 quod ipsum a nonnullis
male explicatur.
371 sic Φ. γᾶν δὲ φίλιον φ.

- 375 θεῖτ' ἄν ὀνήσας,
 καλὸν δ' ἄγαλμα πόλεος εὐσεβῆς πόνος,
 χάριν τ' ἔχει τὰν ἐς αἰεῖ.
 τί μοι πόλις κρανεῖ ποτ'; ἄρα φίλιά μοι
 τεμεῖ, καὶ τέκνοις ταφὰς ληψόμεσθα;
 ἄμυνε ματρί, πόλις, ἄμυνε, Παλλάδος,
 νόμους βροτῶν μὴ μαιίνειν.
 380 σύ τοι σέβεις δίκαν, τὸ δ' ἤσσον ἀδικίᾳ
 νέμεις, δυστυχῆ τ' αἰεὶ πάντα ῥύει.

ΘΗΣΕΥΣ.

- 393 καὶ μὴν ἐκοῦσά γ' ἀσμένη τ' ἐδέξατο
 394 πόλις πόνον τόνδ', ὡς θέλοντά μ' ἤσθετο.
 391 στρατὸς δὲ θάσσει κάξετάζεται παρῶν
 392 Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν εὐτρεπῆς· σὺ δέ,
 381 τέχνην γὰρ αἰεὶ τήνδ' ἔχων ὑπηρετεῖς
 πόλει τε κάμοι διαφέρων κηρύγματα,
 ἐλθὼν ὑπὲρ τ' Ἀσωπὸν Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ
 σεμνῶ τυράννω φράζε Καδμείων τάδε
 385 „Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκροὺς,
 συγγείτον' οἰκῶν γαῖαν, ἀξιῶν τυχεῖν.“
 388 κὰν μὲν θέλωσιν αἰνέσαι, παλίσσυτος

387 φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἐρεχθιδῶν λεῶν

- 372 θεῖτ' ὀνήσας Φ. ἄν inserui, non quod ita scripsisse Euripidem spon-
 derem, sed ut condicionale ei esse, non optativum, intellexeretur.
 373 δ' om. Φ. add. c.
 374 ἔσαει Φ.
 375 τιμόπολις Φ. corr. *Musgrave*.
 ἄρα Φ. ἄρα φ.
 376 ληψόμεσθα Φ. *Hermannus*. ληψόμεθα c.
 380 αἰεὶ τὸν δυστυχῆ Φ. corr. *Nauck*.
 393—94 ita a *Kirchhoffio* dispositos huc revocavit *W*. ubi hiatum signi-
 ficaverat *Musgrave*.
 393 ἐκοῦσά τ' Φ. corr. *Matthiae*.
 392 εὐπρεπῆς Φ. corr. *Markland*.
 ὄδε Φ. absurde, quoniam exercitus in scaenam non venit. corr. *W*.
 381 τέχνην μὲν Φ. corr. *Hermann*.
 383 ἐλθὼν δ' Φ. corr. *W*.
 387 dittographiam, in qua θέσθαι vitiose dictum est, delevit *W*.
 388 θέλωσ' Φ. corr. *Brabachiana*.

390 στεῖχ', ἣν δ' ἀπιστῶσ', οἶδε δεύτεροι λίγοι,
 395 κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον.

ἔα, λόγων τις ἐμποδῶν ὄδ' ἔρχεται
 (Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν οὐ σάφ' εἰδότε)
 κῆρυξ· ἐπίσχεσ, ἣν σ' ἀπαλλάξῃ πόνου
 μολιὼν ὑπαντα τοῖς ἐμοῖς βουλευμασιν.

ΚΗΡΥΞ.

400 τίς γῆς τύραννος; πρὸς τίν' ἀγγεῖλαί με χρῆ
 λόγους Κρέοντος, ὃς κρατεῖ Κάδμου χθονός,
 Ἐτεοκλέους θανόντος ἀμφ' ἐπταστόμους
 πύλας ἀδελφοῦ χειρὶ Πολυνείκους ὑπο;

ΘΗ. 405 πρῶτον μὲν ἤρξω τοῦ λόγου ψευδῶς, ξένε,
 ζῆτῶν τύραννον ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἄρχεται
 ἐνὸς πρὸς ἀνδρός, ἀλλ' ἐλευθέρα πόλις.
 407 δῆμος δ' ἀνάσσει διαδοχαῖσιν ἐν μέρει
 ἐνιαυσίαισιν, οὐχὶ τῷ πλούτῳ διδοῦς

409 ΚΗ. ἐν μὲν τόδ' ἡμῖν ὡσπερ ἐν πεσσοῖς δίδως
 410 κρεῖσσον· πόλις γὰρ ἦς ἐγὼ πάρειμ' ἀπο
 ἐνὸς πρὸς ἀνδρός, οὐκ ὄχλῳ κρατύνεται,
 οὐδ' ἔστιν αὐτὴν ὅστις ἐκχαννῶν λόγοις
 πρὸς κέρδος ἴδιον ἄλλοτ' ἄλλοσε στρέφει,
 τὸ δ' ἀντίχ' ἠδύς καὶ διδοῦς πολλὴν χάριν
 415 ἐσαῦθις ἔβλαψ', εἶτα διαβολαῖς νέαις
 κλέψας τὰ πρόσθε σφάλματ' ἐξέδου δίκης.
 ἄλλως τε πῶς ἂν μὴ † διορθεύων λόγους
 ὀρθῶς δύναιτ' ἂν δῆμος εὐθύνειν πόλιν;

408 τὸ πλεῖστον ἀλλὰ καὶ ὁ πένης ἔχων ἴσον

396 οἶδ' ὅτι PC². C' ... ὅτι itaque φ fortasse id ipsum habuit quod
Musgravius restituit.

398 ὑπαντᾶ φ. corr. *Hartung*.

408 versum lacunae obstruendae causa male fictum (πλεῖστον vitiosum est,
 ἔχων miserrimum ob numeros in loco indicativi) delevit W. Euripides
 dixerit, neque divitiis tradens nimiam potentiam neque nobilitati.

411 ὄχλων φ. corr. p.

413 ἄλλος ἄλλος φ. corr. *Markland*.

414 ὁ δ' φ. corr. W.

415 εἰς αὐτίς φ.

- 420 ἰ γὰρ χρόνος μάθησιν ἀντὶ τοῦ τάχους
 κρείσσω δίδωσι, γαπόνος δ' ἀνήρ πένης,
 εἰ καὶ γένοιτο μὴ ἀμαθῆς, ἔργων ὑπο
 422 οὐκ ἂν δύναίτο πρὸς τὰ κοῖν' ἀποβλέπειν.
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 426 ΘΗ. κομψός γ' ὁ κῆρυξ καὶ παρεργάτης λόγων.
 ἐπεὶ δ' ἀγῶνα καὶ σὺ τόνδ' ἠγωνίσω,
 ἄκου', ἄμιλλαν γὰρ σὺ προῦθηκας λόγων.
 οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει,
 430 ἔπου τὸ μὲν πρῶτιστον οὐκ εἰσὶν νόμοι
 κοινοί, κρατεῖ δ' εἷς τὸν νόμον κεκτημένος
 αὐτὸς παρ' αὐτῷ· καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστ' ἴσον.
 γεγραμμένων δὲ τῶν νόμων ὁ τ' ἀσθενῆς
 434 ὁ πλούσιός τε τὴν δίκην ἴσην ἔχει,
 437 νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων,
 τοῦλεύθερον δ' ἐκεῖνο „τίς θέλει πόλει
 χρηστόν τι βούλευμ' ἐς μέσον φέρειν;“ κρατεῖ·

- 423 ἦ δὴ νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν
 ὅταν πονηρὸς ἀξίωμ' ἀνήρ ἔχη
 γλώσση κατασχὼν δῆμον, οὐδὲν ὦν τὸ πρῖν.
 435 ἔστιν δ' ἐνισπεῖν τοῖσιν ἀσθενεστέροις
 τὸν εὐτυχοῦντα ταῦθ' ὅταν κλύη κακῶς.

420 γα πόνος Φ.

421 πένοιτο Φ. corr. Scaliger.

κάμαθῆς Φ. corr. Lobeck.

423—25 del. Kirchhoff. ficti autem sunt ut lacunam permagnam expleant. intercidit enim fere dimidia pars orationis Praeconis cum tota tyrannidis laudatione et chori distichon. interpolatione utitur Stobaeus 106, 4. fortasse ad versus lacuna interceptos spectat Aristot. polit. 1310^a 32.

423 ἦδη Stob.

426 κομψὸς δ' P proprio vitio.

429—31 Stobaeus 49. 1.

432 ἐστὶ σοι Φ. corr. Markland.

433. 34, 37 Stobaeus 44, 6 omissa interpolatione turpissima 435. 6. at turpiter in duorum spatium auctum praebet 433 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρείσσον ἢ νόμοι βροτοῖς | καλῶς τεθέντες, ὁ τε γὰρ ἀσθενέστερος.

439 φέρειν ἔχων Φ. corr. W. ultima vox ex 437 inrepsit; debebat autem hoc enuntiatum a γεγραμμένων δὲ τῶν νόμων pendere, absolutaque

- 440 (καὶ ταῦθ' ὁ χρήζων λαμπρός ἐσθ', ὁ μὴ θέλων
σιγᾶ) τί τούτων ἔστ' ἰσαίτερον πόλει;
καὶ μὴν ὅπου γε δῆμος αὐθέντης χθονός,
ὑποῦσιν ἀστοῖς ἤδεται νεανίας·
ἀνὴρ δὲ βασιλεὺς ἐχθρὸν ἠγεῖται τόδε,
445 καὶ τοὺς ἀρίστους † οὓς ἂν ἠγῆται φρονεῖν
κτείνει, δεδοικῶς τῆς τυραννίδος πέρι.
πῶς οὖν ἔτ' ἂν γένοιτ' ἂν ἰσχυρὰ πόλις,
ὅταν τις ὡς λειμῶνος ἠρινουῦ στάχυν
τόλμας ἀφαιρῆ ἀπολωτίζη νέων;
450 κτᾶσθαι δὲ πλοῦτον καὶ βίον τί δεῖ τέκνοις,
452 ἢ παρθενεύειν παῖδας ἐν δόμοις καλόν,
τερπνὰς τυράννοις ἡδονὰς ὅταν τελῆ,
δάκρυα δὲ τοῖς τεκοῦσι; μὴ ζῶην ἐγώ,
455 εἰ τὰμὰ τέκνα πρὸς βίαν νυμφεύσεται.
καὶ ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τὰ σ' ἐξηκόντισα·
ἦκεις δὲ δὴ τί τῆσδε γῆς κεχρημένος;
κλαίων γ' ἂν ἦλθες, εἴ σε μὴ 'πεμψεν πόλις,
περισσὰ φωνῶν· τὸν γὰρ ἄγγελον χρεῶν
460 λέξανθ' ὅσ' ἂν τάξῃ τις ὡς τάχος πάλιν
χωρεῖν· τὸ λοιπὸν δ' εἰς ἐμὴν πόλιν Κρέων
ἦσσον λάλον σου πεμπέτω τιν' ἄγγελον.
XΘ. φεῦ φεῦ· κακοῖσιν ὡς ὅταν δαίμων διδῶ

- 451 ὡς τῷ τυράννῳ πλείον' ἐκμοχθῆ βίον.

est paraphrasis formulae τίς ἀγορεύειν βούλεται. supplementum certum dedit 431.

440 λαμπρὸν Φ. corr. Canter.

441 ἐστὶν Φ. corr. Scaliger.

444. 5. corrupta haec esse vidit Marklandus. debebant iuvenes nominari.

449 νέους Φ. corr. Kirchhoff.

451 del. Kirchhoff.

ὡς Φ. ὅς φ.

452 καλῶς Φ. corr. Nauck.

453 θέλη Φ. corr. W.

454 δ' ἐτοιμάζουσι Φ. corr. Markland ipse dubitans.

ζῶην ἔτι Φ. corr. Hartung.

455 νυμφεύεται Φ. corr. Hermann.

456 τὰδ' Φ. corr. Markland.

458 κλαίων δ' Φ. corr. Lenting.

460 τάχος πόλει Φ. corr. Markland.

- καλῶς, ὑβρίζουσ' ὡς αἰεὶ πράζοντες εὖ.
 465 ΚΗ. λέγοιμ' ἂν ἤδη· τῶν μὲν ἠγωνισμένων
 σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δὲ τὰντία.
 ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ πᾶς τε Καδμεῖος λεῶς
 Ἄδραστον ἐς γῆν τήνδε μὴ παριέναι,
 εἰ δ' ἔστιν ἐν γῆ, πρὶν θεοῦ δύναι σέλας
 470 λύσαντα σεμνὰ στεμμάτων † μυστήρια
 †τῆσδ' ἐξελαύνειν μηδ' ἀναιρεῖσθαι νεκροὺς
 †βία, προσήκοντ' οὐδὲν Ἀργείων πόλει.
 κἂν μὲν πίθῃ μοι, κυμάτων ἄτερ πόλιν
 σὴν ναυστολήσεις· εἰ δὲ μή, πολὺς κλύδων
 475 ἡμῖν τε καὶ σοὶ συμμάχοις τ' ἔσται δορός.
 σκέψαι δὲ καὶ μὴ τοῖς ἐμοῖς θυμούμενος
 λόγοισιν, ὡς δὴ πόλιν ἐλευθέραν ἔχων,
 σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον ἐκ βραχιόνων.
 ἐλπὶς βροτοῖς κάκιστον, ἢ πολλὰς πόλεις
 480 συνῆψ' ἄγουσα θυμὸν εἰς ὑπερβολάς·
 ὅταν γὰρ ἔλθῃ πόλεμος ἐς ψῆφον λεῶ,
 οὐδεὶς ἔθ' αὐτοῦ θάνατον ἐκλογίζεται,
 τὸ δυστυχὲς δὲ τοῦτ' ἐς ἄλλον ἐκτρέπει.
 εἰ δ' ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,
 485 οὐκ ἂν ποθ' Ἑλλὰς δοριμανῆς ἀπώλλυτο.
 καίτοι δυοῖν γε πάντες ἀνθρώποι λόγοιν
 τὸν κρείσσον' ἴσμεν καὶ τὰ χρηστὰ καὶ κακά·
 ὅσῳ δὲ πολέμου κρείσσον εἰρήνῃ βροτοῖς
 (ἢ πρῶτα μὲν Μούσαισι προσφιλεστάτη,
 490 Ποιναῖσι δ' ἐχθρά, τέρπεται δ' εὐπαιδία,

464. 5. Stob. 106, 6.

465 κακῶς Φ. emendate Stobaeus et ex eo p.

466 τὰναντία Φ. corr. Porson.

469 ἐν τῇ Φ. corr. Markland.

470 corruptelam adgnovit Nauck. nec sequentia ita scripsit Euripides.

478 σφριγῶν τ' Φ.

479. 80 Stob. 110, 13. 481—493 Stob. 55, 6.

479 ἐλπὶς γὰρ ἐστι κάκ. Φ. emendate Stob.

482 ψῆφον πόλεως Φ. emendate Stob.

486 καὶ τοῖν Φ. emendate Stob.

δυοῖν γὰρ Stob.

λόγων Φ. λόγοιν φ. Stob.

488 ὅσῳ τε Φ. Stob. corr. W.

490 γοῖσι Stob. vulgo. at Φ verum servasse propter Musas certissimum

- χαίρει δὲ πλούτῳ) ταῦτ' ἀφέντες οἱ κακοὶ
πολέμους ἀναιρούμεσθαι καὶ τὸν ἥσωνα
493 δουλούμεθ' ἄνδρες ἄνδρα καὶ πόλις πόλιν.
506 φιλεῖν μὲν οὖν χρὴ τοῖς σοφοῦς πρῶτον τέκνα,
ἔπειτα τοκέας, πατρίδα θ', ἣν αὖξιν χρεῶν
καὶ μὴ κατᾶξαι· σφαλερὸν ἡγεμῶν θρασύς·
νεώς τε ναύτης ἥσυχος, καιρῷ σοφός·
510 καὶ τοῦτό τοι τᾶνδρεῖον, ἣ προμηθία.
494 σὺ δ' ἄνδρας ἐχθροῦς θεοῖς θανόντας ὠφελεῖς,
θάπτων κομίζων θ' ὕβρις οὓς ἀπώλεσεν;
οὗ τ' ἄρ' ἐτ' ὀρθῶς Καπανέως κεραίνιον
δέμας καπνοῦται, κλιμάκων ὀρθοστάτας
ὅς προσβαλὼν πύλαισιν ὤμοσεν πόλιν
πέρσειν θεοῦ θέλοντος ἦν τε μὴ θέλη,
500 οὐδ' ἤρπασεν χάρυβδις οἰωνοσκόπον,
τέθριππον ἄρμα περιβαλοῦσα χάσματι,
ἄλλοι τε κεῖνται πρὸς πύλαις λοχαγέται

est. etiam εὐπαιδία et πλοῦτος quibuscum Pax ludit personae paene sunt. non intelleguntur tales loci nisi suavissimarum imaginum recordamur quae in vasculis Atticis pictae sunt; cf. O. Jahn *vasencatalog* adn. 1340. *vasen mit goldschmuck* 4 sqq.

τέρπεται τ' Φ. emendate Stob.

506—10 huc revocavit W. 505 et 511 artissime cohaerere non est cur exponatur. at ipsi quoque 506—10 hoc tantum loco intellegi possunt. tersissima oratio ita procedit: *cave spe te permulceri sinas, quae hominum mentes ita obcaecat, ut qui disputando rectum pravumque discernere valeant, ubi de bello et pace agitur, manifestum malum praeferrant, bellum, mox patriae perniciem. at inter sanctissima officia est patriam servare, quod non temeritate sed providentia, virtutum summa, fit. tu vero suscipis bellum non imprudens tantum, sed etiam sacrilegum etc.*

509 interpunxi, ne in posterum error propagaretur. dicit enim Euripides: *in audacia ducis periculum inest; qui tranquillus esse solet gubernator tempestate oborta animo non destituitur, atque in prudentia hercle vera fortitudo inest.*

510 τοῦτό μοι Φ. corr. Hermann.

494 θεοῖς Markland: καὶ Φ.

495 interrogationis signum add. W. quid Theseus facturus sit, praeco nescit. οὓς ὕβρις Φ. corr. Barnes.

496 οὔτ' ἄν Φ. corr. Markland. γ' addiderat φ.

497/8 ὀρθοστάτων ἄς Φ. corr. Nauck.

498 πύλησιν Φ. corr. φ.

- πέτροις καταξανθέντες ὀστέων ῥαφάς·
 ἢ νυν φρονεῖν ἄμεινον ἐξαύχει Διός,
 505 ἢ θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύναι.
 511 ΧΟ. ἐξαρκέσας ἦν Ζεὺς ὁ τιμωρούμενος,
 ὑμᾶς δ' ὑβρίζειν οὐκ ἐχρῆν τοιάνδ' ὕβριν.
 ΑΔ. ὦ παγκάκιστε — ΘΗ. σῖγ', Ἄδραστ', ἔχε στόμα,
 καὶ μὴ 'πίπροςθεν τῶν ἐμῶν τοὺς σοὺς λόγους
 515 θῆς· οὐ γὰρ ἦκει πρὸς σὲ κηρύσσων ὄδε,
 ἀλλ' ὡς ἐμ'· ἡμᾶς κάποκρίνασθαι χρεῶν.
 καὶ πρῶτα μὲν σε πρὸς τὰ πρῶτ' ἀμείψομαι.
 οὐκ οἶδ' ἐγὼ Κρέοντα δεσπόζοντ' ἐμοῦ
 οὐδὲ σθένοντα μεῖζον, ὥστ' ἀναγκάσαι
 520 δρᾶν τὰς Ἀθήνας ταῦτ'· ἄνω γὰρ ἂν ῥέοι
 τὰ πράγμαθ' οὕτως, εἰ 'πιταξόμεσθα δῆ.
 πόλεμον δὲ τοῦτον οὐκ ἐγὼ καθίσταμαι,
 ὅς οὐ σὺν ὅπλοις ἦλθον ἐς Κάδμου χθόνα,
 νεκροὺς δὲ τοὺς θανόντας, οὐ βλάπτων πόλιν
 525 οὐδ' ἀνδροκμητᾶς προσφέρων ἀγωνίας,
 θάψαι δικαίῳ, τὸν Πανελλήνων νόμον
 σῶζων· τί τούτων ἐστὶν οὐ καλῶς ἔχον;
 εἰ γὰρ τι καὶ πεπόνθαι Ἀργείων ὑπο,
 τεθνᾶσιν, ἡμίναςθε πολεμίους καλῶς,
 530 αἰσχυρῶς δ' ἐκείνοις, χῆ δίκη διοίχεται,
 532 ὄθεν δ' ἕκαστον ἐς τὸ φῶς ἀφίκετο,
 531 ἐάσατ' ἤδη γῆ καλυφθῆναι νεκρούς.

511 ΑΔ. Φ. ΧΟ. *Elmsley*.

512 τοιαύτην Φ. corr. *Musurus*.

513 ΑΔ. add. *Elmsley*.

523. οὐδὲ σὺν τοῖς δ' Φ. corr. *Kirchhoff*.

528 πέπονθέ γ' Φ. corr. p.

530 αἰσχυρῶς τ' Φ. corr. *Heath*.

531—36 Stob. 123, 3 habet Moschioni tributos, quod ne fieri quidem posse vidit *Meinekus*. sententiae vero quam maxime Euripideae. neque quidquam offensionis restat, servata codicum lectione ἀπῆλθε, sublata interpolatione 531, restituta iusta interpunctione. et claudum esset ἐνθύμημα, etiamsi offensi estis ab Argivis, morte eorum offensio sublata est, nisi adderetur conclusio: ergo sacrae sepulturae legi obtemperate.

632 φῶς Porso. σῶμ' Φ. Stob.

- 535 ἔνταυθ' ἀπῆλθε, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
τὸ σῶμα δ' ἐς γῆν (οὔτι γὰρ κεκτίμεθα
ἡμέτερον αὐτὸ πλὴν ἐνοικῆσαι βίον)
καῖπειτα τὴν θρέψασαν αὐτὸ δεῖ λαβεῖν.
δοκεῖς κακοῦργεῖν Ἄργος οὐ θάπτων νεκρούς;
ἦμιστα· πάσης Ἑλλάδος κοινὸν τόδε,
εἰ τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν χρῆν λοχεῖν
540 ἀτάφους τις ἔξει, δειλίαν γὰρ ἐσφέρει
τοῖς ἀλκίμοισιν οὗτος ἦν τεθῆ νόμος.
καῖμοι μὲν ἦλθες δεῖν' ἀπειλήσων ἔπι,
νεκρούς δὲ ταρβεῖτ' εἰ κρυφήσονται χθονί;
τί μὴ γένηται; μὴ κατασκάψωσι γῆν
545 ταφέντες ὑμῶν, ἧ τέκν' ἐν μυχοῖς χθονὸς
φύσωσιν ἐξ ὧν εἰσὶ τις τιμωρία;
547 σκαιὸν γε τὰνάλωμα τῆς γλώσσης τόδε·
549 ἀλλ', ὦ μάταιοι, γνῶτε τὰνθρώπων κακά·
παλαίσμαθ' ἡμῶν ὁ βίος, εὐτυχοῦσι δὲ
οἷ μὲν τάχ', οἷ δ' ἐσαῦθις, οἷ δ' ἤδη βροτῶν·
τρυφᾷ δ' ὁ δαίμων· πρὸς τε γὰρ τοῦ δυστυχοῦς,
ὡς εὐτυχήσῃ, τίμιος γεραίρεται,
ὁ τ' ὄλβιός νιν πνεῦμα δειμαίνων λιπεῖν
555 ὑψηλὸν αἶρει. γνόντας οὖν χρεῶν τάδε
ἀδικουμένους τε μέτρια, μὴ θυμῷ, φέρειν
ἀδικεῖν τε τοιαῦθ' οἷα μὴ βλάψει πόλιν.

548 φόβους πονηροὺς καὶ κενοὺς δεδοικέναι

- 533 ἀπῆλθε Φ. ἀπελθεῖν Stob. et vulgo post *Touprum*. *latius grassata*
apud Stobaeum non hoc tantum loco interpolatio.
- 539 νοσφίσεις Φ. corr. *Markland*.
χρῆν C. δὴ P. proprio vitio. δεῖ p.
- 543 κρυφήσονται Φ. corr. *Elmsley*.
- 545 μυχῷ Φ. corr. *Markland*.
- 548 del. *W*. interpolator nec videbat, quo 547 referendus esset, nec sciebat aliud κακόν aliud πονηρόν esse.
- 550 παλαισμά θ' Φ. corr. p.
- 551 ἰσαῦτις Φ.
- 553 ὡς Φ. ὅς φ.
- 554 ὁ δ' Φ. corr. *Markland*.
- 557 βλάψαι Φ. corr. *Matthiae*.

- πῶς οὖν ἂν εἶη; τοὺς ὀλωλότας νεκροὺς
 θάψαι δόθ' ἡμῖν τοῖς θέλουσιν εὐσεβεῖν·
 560 ἢ δῆλα τὰνθένδ'· εἶμι καὶ θάψω βία·
 οὐ γάρ ποτ' εἰς Ἑλληνας ἐξοισθήσεται,
 ὡς εἰς ἔμ' ἔλθων καὶ πόλιν Πανδίωνος
 νόμος παλαιὸς δαιμόνων διεφθάρη.
 ΧΘ. θάρσει· τὸ γάρ τοι τῆς δίκης σφίζων σέβας
 565 πολλοὺς ὑπεκφύγοις ἂν ἀνθρώπων ψόγους.
 ΚΗ. βούλει, συνάψω μῦθον ἐν βραχεῖ σαφῆ;
 ΘΗ. λέγ', εἴ τι βούλει· καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.
 ΚΗ. οὐκ ἂν ποτ' ἐκ γῆς παῖδας Ἀργείων λάβοις.
 ΘΗ. κάμοῦ νυν ἀντάκουσον, εἰ βούλει, πάλιν.
 570 ΚΘ. κλύοιμ' ἂν· οὐ γὰρ ἀλλὰ δεῖ δοῦναι μέρος.
 ΘΗ. θάψω νεκροὺς γῆς ἐξελὼν Ἀσωπίας.
 ΚΗ. ἐν ἀσπίσιν σοι πρῶτα κινδυνευτέον.
 ΘΗ. πολλοὺς ἔτλην δὴ χατέρους ἄλλους πόνους.
 ΚΗ. ἢ πᾶσιν οὖν σ' ἔφυσεν ἐξαρκεῖν πατήρ;
 575 ΘΗ. ὅσοι γ' ὑβρισταί· χρηστὰ δ' οὐ κολάζομεν.
 ΚΗ. πράσσειν σὺ πόλλ' εἴωθας ἢ τε σὴ πόλις.
 ΘΗ. τοιγὰρ πονούση πολλὰ πόλλ' εὐδαίμονα.
 ΚΗ. ἔλθ' ὡς σε λόγῃ σπαρτὸς ἐν κόνει βάλῃ.
 ΘΗ. τίς δ' ἐκ δράκοντος θουῖρος ἂν γένοιτ' Ἀρης;
 580 ΚΗ. γνώσει σὺ πάσχων· νῦν δ' ἔτ' εἶ νεανίας.
 ΘΗ. οὔτοι μ' ἐπαίρεις ὥστε θυμοῦσθαι φρένας
 τοῖς σοῖσι κόμπους· ἀλλ' ἀποστέλλου χθονός,
 λόγους ματαίους, ὥσπερ ἠνέγκω, λαβῶν·
 περαίνομεν γὰρ οὐδέν. ὀρμαῖσθαι χρεῶν
 585 πάντ' ἄνδρ' ὀπλίτην ἀρμάτων τ' ἐπεμβάτην,

559 δός Φ. corr. Kirchhoff.

εἰσιδεῖν Φ. corr. Markland.

564 σφίζων φάος Φ. corr. probabiliter Nauck.

565 λόγους Φ. corr. Hartung.

566 βραχεῖ σέθεν Φ. corr. probabiliter Hartung.

577 πονούσα Φ. corr. Nauck. εὐδαιμονεῖ coniecerat p.

578 ἐν πόλει λάβη Φ. corr. Kirchhoff.

580 δ' ἔτ' Φ. (C) Reiske. δέ τ' P proprio vitio.

581 θυμῶσαι Φ. corr. Musgrave.

583 οὔσπερ Φ. corr. W. praeconem qualia ipse asportasset accepisse inania verba dicit Theseus; tollere quae asportasset eum iubere non poterat; nec iussit, ut 584 demonstrat.

- μοναμπύκων τε φάλαρα κινεῖσθαι † στόμα
 ἀφρῶ καταστάζοντα † Καδμείαν χθόνα.
 χωρήσομαι γὰρ ἑπτὰ πρὸς Κάδμου πύλας
 590 αὐτὸς σίδηρον ὄξυν ἐν χεροῖν ἔχων,
 589 αὐτὸς τε κῆρυξ· σοὶ δὲ προστάσσω μένειν,
 Ἄδραστε, κάμοι μὴ ἀναμίγνυσθαι τύχας
 τὰς σάς· ἐγὼ γὰρ δαίμονος τοῦμοῦ μετὰ
 στρατηλατήσω κλεινὸς ἐν κλεινῷ δορί.
 ἐνὸς μόνου δεῖ, τοὺς θεοὺς ἔχειν, ὅσοι
 595 δίκην σέβονται· ταῦτα γὰρ ξυνόνθ' ὁμοῦ
 νίκην δίδωσι· ἀρετὴ δ' οὐδὲν φέρει
 βροτοῖσιν, ἣν μὴ τὸν θεὸν χεῖροντ' ἔχη.
 Ημιχ. α'. ὦ μέλαι μελέων ματέρες λοχαγῶν,
 ὡς μοι ὑφ' ἥπατι δεῖμα χλοερὸν ταράσσει.
 600 Ημ. β'. τίν' αὐδὰν τάνδε προσφέρεις νέαν;
 Ημ. α'. στράτευμα πᾶ Παλλάδος κριθήσεται;
 Ημ. β'. διὰ δορὸς εἴπας ἢ λόγων ξυναλλαγαῖς;
 Ημ. α'. γένοιτ' ἂν κέρδος· εἰ δ' ἀρείφατοι
 φόνοι μάχαι † στερνοτυπεῖς
 605 †γ' ἀνὰ τόπον πάλιν κτύποι φανήσονται,
 τίν' ἂν λόγον τάλαινα,
 τίν' ἂν τῶνδ' αἰτία λάβοιμι;
 Ημ. β'. ἀλλὰ τὸν εὐτυχίᾳ λαμπρὸν ἂν τις αἰροῖ
 μοῖρα πάλιν· τόδε μοι τὸ θράσος ἀμφιβαίνει.

588 crucem posuit Nauck.

587 crucem posuit W.

589. 90 traiecit Musgrave.

593 margo Φ καινὸς ἐν καινῷ.

594 ἐν δεῖ μόνον μοι Φ. corr. Kirchhoff nisi quod μόνου potius scribendum erat (I. T. 1052) quam quod ille voluit μόνον.

596 φέρει margo Φ. λέγει in textu.

ἢ ἄρετῇ Φ.

599 χλωρὸν δεῖμα Φ. corr. p.

598, 9. 601, 3—5. 8, 9. 11. 13—17. 21. 23—25 Aethrae cetera choro tribuit Φ. corr. Matthiae.

601 πᾶ Φ. Hermannus. μὲν p in rasura. πᾶ τὴν c.

604. 5. in loco interpolationibus turbato servavi scripturam Φ. de antistropho dubitationi non locus.

606 ὦ τάλαινα τίνα λόγον Φ. corr. Nauck.

607 αἰτίαν Φ. corr. Hermann.

608 εὐτυχῇ Φ. corr. Markland. αἰρῇ Φ. corr. Matthiae.

609 τὸ οἴμ. Φ. add. Musurus.

- 610 Ημ. α'. δίκαιους δαίμονας σύ γ' ἐννέπεις.
 Ημ. β'. τίνες γὰρ ἄλλοι νέμουσι συμφοράς;
 Ημ. α'. διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰσορῶ.
 Ημ. β', φόβῳ γὰρ τῷ πάρος διόλλυσαι.
 δίκαι δίκαν δ' ἐκάλεσε καὶ φόνος φόνον,
 615 κακῶν τ' ἀναψυχὰς
 θεοὶ βροτοῖς νέμουσιν,
 ἀπάντων τέρμ' ἔχοντες αὐτοί.
 Ημ. α'. τὰ καλλίπυργα πεδία πῶς ἰκοίμεθ' ἄν,
 Καλλίχορον θεᾶς ὕδωρ λιποῦσαι;
 620 Ημ. β'. ποτανὰν εἴ μέ τις θεῶν κτίσαι,
 διπότημον ἵνα πόλιν μόλω.
 Ημ. α'. εἰδείης ἄν φίλων, εἰδείης ἄν τύχας.
 Ημ. β'. τίς ποτ' αἶσα, τίς ἄρα πότμος
 ἐπιμένει τὸν ἄλκιμον
 625 τᾶσδε γᾶς ἀνακτα.
 Ημ. α'. κεκλημένους μὲν ἀνακαλούμεθ' αὖ θεούς,
 ἀλλὰ φόβων πίστις ἄδε πρώτα.
 Ημ. β'. ἰὼ Ζεῦ τᾶς παλαιομάτορος
 παιδόγονε πόριος Ἰνάχου,
 630 Ημ. α'. πόλει μοι ξύμμαχος γενοῦ τᾶδ' εὐμενής.
 Ημ. β'. τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἴδρυμα
 πόλεως ἐκκόμιζέ μοι
 πρὸς πυρὰν ὕβρισθέν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

- 635 γυναῖκες, ἦκω πόλλ' ἔχων λέγειν φίλα,
 αὐτός τε σωθεῖς (ἠρέθην γὰρ ἐν μάχῃ,
 ἦν οἱ θανόντων ἑπτὰ δεσποτῶν λόχοι

- 614 δίκαν δ' Φ (C. δ' om. P.) Kirchhoff.
 615 κακὸν δ' ἀνὰ ψυχὰς Φ. corr. Scaliger.
 616 βροτοῖσι P proprio vitio.
 617 πάντα τέρματ' Φ. πάντων φ. corr. p.
 620 σέ Φ. corr. Hermann.
 622 ψυχὰς Φ. corr. Heath.
 623 ἔτι ποτ' Φ. corr. Reiske.
 632 πόλεως Φ. corr. p.
 ἐκκομίζομαι Φ. corr. Musgrave.
 636 ἴν' οἱ Φ. corr. Dobree.
 θανόντες Φ. corr. Markland.

- ἠγωνίσαντο ρεῦμα Διρκαιῖον πάρα)
 νίκην τε Θησέως ἀγγελῶν. λόγου δέ σε
 μακροῦ ἀποπαίσω· Καπανέως γὰρ ἦ λάτρις,
 640 ὃν Ζεὺς κεραυνῷ πυρπόλῳ καταϊθαλοῖ.
 ΧΟ. ὦ φίλτατ', εὖ μὲν νόστον ἄγγελλεις σέθεν
 τήν τ' ἀμφὶ Θησέως βάξιν, εἰ δὲ καὶ στρατός
 σῶς ἐστ' Ἀθηνῶν, πάντ' ἄν ἀγγέλλοις φίλα.
 ΑΓ. σῶς, καὶ πέπραγεν οἷ' Ἄδραστος ὠφέλε
 645 πρᾶξαι ξὺν Ἀργείοισιν, οὓς ἀπ' Ἰνάχου
 στείλας ἐπεστράτευσε Καδμείων πόλιν.
 ΧΟ. πῶς γὰρ τροπαῖα Ζηγὸς Αἰγέως τόκος
 ἔστησεν οἷ τε συμμετασχόντες δορός;
 λέξον, παρῶν γὰρ τοὺς παρόντας εὐφρανεῖς.
 650 ΑΓ. λαμπρὰ μὲν ἀκτὶς ἡλίου, κανὼν σαφής,
 ἔβαλλε γαῖαν· ἀμφὶ δ' Ἠλέκτρας πύλας
 ἔστην θεατῆς, πύργον εὐαγῆ λαβῶν.
 ὄρω δὲ φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων·
 τευχесφόρον μὲν λαὸν ἐκτείνοντ' ἄνω
 655 Ἴσμήριον πρὸς ὄχθον, τῶς μὲν ἦν λόγος
 αὐτόν τ' ἄνακτα παῖδα κλεινὸν Αἰγέως
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ δεξιὸν τεταγμένους
 κέρας, παλαιᾶς Κεκροπίας οἰκήτορας;
 659 αὐθις δὲ Πάραλον ἐστολισμένον δορὶ

639 ἦν Φ.

642 τάξιν Φ. corr. Reiske.

643 ἀγγέλλης Φ. corr. p.

644 πεπραγμέν' Φ. corr. Pierson.

ὡς Ἄδραστος Φ. corr. Kirchhoff.

645 ὡς Φ. corr. Reiske.

ἐπ' Ἰνάχου Φ. corr. Canter.

647 τροπαῖα Φ.

653 συστρατευμάτων Φ. corr. p.

655 conclamatus.

659· αὐτόν Φ. corr. lacunam notavit, 662 huc revocavit W. locus ex difficillimis, in quo paullo prolixior ero, quoniam editorum plerique nihil egerunt, ceteri errarunt atque quam maxime Hermannus. partem verividit Musgravius. modo non deliraverit Euripides, dispositionem exercitus non solum non discrepare a pugnae descriptione necesse est, sed totidem hic recenseri partes copiarum, quot in pugna memorentur. quae haec est. primi arma conferunt currus; secundi, curuum in auxilium, Athenienses prorumpunt equites: haec pugna prope portas Elec-

- 662 ἴσους ἀριθμόν· ἀρμάτων δ' ὄχηματα
 660 κρήνην παρ' αὐτὴν Ἄρεος· ἱππότην δ' ὄχλον
 πρὸς κρασπέδοισι στρατοπέδου τεταγμένον
 663 ἔνερθε σεμνῶν μνημάτων Ἀμφίονος.
 Κάδμου δὲ λαὸς ἦστο πρόσθε τειχέων
 665 νεκροὺς ὀπισθεν θέμενος ὧν ἔκειτ' ἀγών,
 ἱππεῦσι δ' ἱππῆς ἦσαν ἀνθωπλισμένοι
 τετραόροισι τ' ἀντὶ ἄρμαθ' ἄρμασιν.
 κῆρυξ δὲ Θησέως εἶπεν ἐς πάντας τάδε
 „σιγᾶτε λαοί, σῖγα Καδμείων στίχες,
 670 ἀκούσαθ'· ἡμεῖς ἤκομεν νεκροὺς μέτα,
 θάψαι θέλοντες, τὸν Πανελλήνων νόμον
 σῶζοντες, οὐδὲν δεόμενοι τεῖναι φόνον“
 κούδεν Κρέων τοῖσδ' ἀντεκῆρυξεν λόγοις,

tras est. denique pedites Thebani Athenienses adgrediuntur, quorum sinistrum cornu, Paralii, vincitur; dextrum Theseo duce vincit et victoriam decernit. tres igitur exercitus curruum equitum peditum sunt, pedites in duo cornua dispositi; iuncti stant curribus equites. deinde locorum gnari et Euripides et Athenienses fuere. Amphionis monumenta igitur neque sepulcrum eius ante septentrionalem portam (Zethi sepulcrum ad Neistam novit Eur. Phoen. 145. 1112) neque liberorum ante Proetidem portam situm est, sed muri ipsi Thebarum, sub quibus et equites et currus configunt. denique equites non ab utroque cornu steterunt in pugna, neque id dicit πρὸς κρασπέδοισι, sed *in extremo exercitu* (fgm. Thes. 382) neque profecto ἴσους ἀριθμόν alii parti convenit quam bipartito peditatui. quibus disputatis claro elucet, cur versus ita ut scripsi disponendi sint. nimirum ita conlocatam aciem voluit Euripides.

Cecropii Paralii

pedites	currus	equites
T h e b a n i		
mortui		
. nuntius.		

Electra porta.

lacunam manifesto hiantem ita per lusum explevi

λεκτοῦς θ' ἄμ' αὐτῷ γῆς ἐπακτίας κόρους

ἀριστερὸν λόγχαισι φρουροῦντας κέρας

660 ἱππότην ὄχλον Φ. corr. Scaliger.

666 ἱππεῦσι θ' Φ. corr. Hermann.

ἱππῆς Φ.

- 675 ἀλλ' ἦστ' ἐφ' ὄπλοις σῖγα. ποιμένες δ' ὄχων
 τετραόρων κατήρχον ἐντεῦθεν μάχης·
 πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους
 παραιβάτας ἔστησαν ἐς τάξιν δορός,
 χοῖ μὲν σιδήρῳ διεμάχονθ', οἱ δ' ἔστρεφον
 πώλους ἐς ἀλκὴν αὖθις ἐς παραιβάτας.
 680 ἰδὼν δὲ Φόρβας, ὅς μοναμπύκων ἀναξ
 ἦν ταῖς Ἐρεχθεΐδαισιν, ἀρμάτων ὄχλον,
 οἷτ' αὖ τὸ Κάδμου διεφύλασσον ἵππικόν,
 συνῆψαν ἀλκὴν κἀκράτου ἠσσωτό τε.
 685 λεύσσω δὲ ταῦτα κοῦ κλύων (ἐκεῖ γὰρ ἦ
 ἔνθ' ἄρματ' ἠγωνίζεθ' οἱ τ' ἐπεμβάται)
 τὰκεῖ παρόντα πολλὰ πήματ', οὐκ ἔχω
 τί πρῶτον εἶπω, πότερα τὴν ἐς οὐρανὸν
 κόνιν προσαντέλλουσαν, ὡς πολλὴ παρῆν,
 ἢ τὰς ἀνω τε καὶ κάτω φορουμένας
 — — — — —
 690 ἱμᾶσιν, αἵματός τε φοινίου ῥοαῖς,
 τῶν μὲν πιτνόντων, τῶν δὲ θραυσθέντων δίφρων
 ἐς κρᾶτα πρὸς γῆν ἐκκυβιστώντων βία,
 πρὸς ἀρμάτων τ' ἄγαισι λειπόντων βίον.
 695 νικῶντα δ' ἵπποις ὡς ὑπείδετο στρατὸν
 Κρέων τὸν ἐνθένδ', ἰτέαν λαβὼν χερὶ
 χωρεῖ, πρὶν ἐλθεῖν ξυμμάχοις δυσθυμίαν.
 καὶ μὴν τὰ Θησέως γ' οὐκ ὄκνω διεφθάρη,
 ἀλλ' ἴετ' εὐθύς λάμπρ' ἀναρπάσας ὄπλα·
 καὶ συμπατάξαντ' ἐς μέσον πάντα στρατὸν
 700 ἔκτεινον ἐκτείνοντο, καὶ παρηγγύων
 κελευσμὸν ἀλλήλοισι σὺν πολλῇ βοῇ,
 „θεῖν', ἀντέρειδε τοῖς Ἐρεχθεΐδαις δόρυ“
 — — — — —

679 αὖτις Φ. an ὡς παρ.? non bene successit Euripidi imitatio Homericæ pugnae.

681 ὄχον Φ. ὄχων φ. corr. Markland.

684 ἦν Φ.

689 lacunam indic. Kirchhoff.

695 τὸ ἐνθένδ' Φ. corr. Hermann.

699 συμπατάξαντες Φ. corr. Blomfield.

703 interciderunt clamores Atheniensium.

- λόχος δ' ὀδόντων ὄφεος ἐξηνδρωμένος
 δεινὸς παλαιστῆς ἦν· ἔκλινε γὰρ κέρας
 705 τὸ λαιὸν ἡμῶν· δεξιῶ δ' ἠσώμενον
 φεύγει τὸ κείνων· ἦν δ' ἀγὼν ἰσόρροπος.
 κὰν τῷδε τὸν στρατηγὸν αἰνέσαι παρῆν·
 οὐ γὰρ τὸ νικῶν τοῦτ' ἐκέρδαινε μόνον,
 ἀλλ' ὥχετ' ἐς τὸ κάμνον οἰκείου στρατοῦ,
 710 ἔρρηξε δ' αὐδὴν, ὡςθ' ὑπηγῆσαι χθόνα
 „ὦ παῖδες, εἰ μὴ σχήσετε στερρὸν δόρυ,
 σπαρτῶν ὑπ' ἀνδρῶν οἴχεται τὰ Παλλάδος“
 θαρσὸς δ' ἐνῶρσε παντὶ Κραναϊδῶν στρατῷ.
 αὐτὸς θ' ὄπλισμα τοῦπιδαύριον λαβὼν
 715 δεινῆς κορύνης διαφέρων ἐσφενδόνα,
 ὁμοῦ τραχήλους κάπικείμενον κάρα
 ἱκυνέας θεριζῶν κάποκαυλίζων ξύλω·
 μόλις δέ πως ἔτρεψαν ἐς φυγὴν πόδα.
 ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα κἀνωρχησάμην
 720 κἀκρουσα χεῖρας, οἷ δ' ἔτεινον ἐς πύλας.
 βοὴ δὲ καὶ κωκυτὸς ἦν ἀνὰ πτόλιν
 νέων γερόντων, ἱερά τ' ἐξεπίμπλασαν
 φόβῳ· παρὸν δὲ τειχέων εἴσω μολεῖν
 725 Θησεὺς ἐπέσχε· οὐ γὰρ ὡς πέρσων πόλιν
 μολεῖν ἔφασκεν, ἀλλ' ἀπαιτήσων νεκρούς.
 τοιόνδε τοι στρατηγὸν αἰρεῖσθαι χρεῶν,
 ὃς ἐν τε τοῖς δεινοῖσιν ἐστὶν ἄλκιμος
 μισεῖ θ' ὑβριστὴν λαόν, ὃς πράσσειν καλῶς,
 ἐς ἄκρα βῆναι κλιμάκων ἐνήλατα
 730 ζητῶν, ἀπώλεσ' ὄλβον, ᾧ χρῆσθαι παρῆν.
 ΧΟ. νῦν τήνδ' ἄελπτον ἡμέραν ἰδοῦσ' ἐγὼ
 θεοὺς νομίζω καὶ δοκῶ τῆς συμφορᾶς

705 δεξιὸν Φ. corr. *Markland*.

712 τόδ' ἀνδρῶν Φ. corr. *Nauck*.

713 Κραναϊδῶν Φ. corr. *Musgrave*. turpe vitium intulit *Elmsleius*, qui *Κεκροπίδων* coniecit: nam *Theseus* in laevo cornu est. *Κραναϊδῶν* *Bacchylidi Anth. VI. 313* restituit *Meineke*.

717 κάποδαυλίζων Φ. corr. *Canter*. κυνέας adiectivum ad ξύλω referendum obscurat.

718 ἔτρεψεν Φ. corr. *Hermann*.

726 τὸν στρατηγὸν Φ. corr. *Elmsley*.

732 τὰς συμφορὰς Φ. corr. *Heath*.

- ἔχειν ἔλασσον, τῶνδε τισάντων δίκην.
ΑΔ. ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
735 φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηγήμεθα
δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἂν· σὺ τυγχάνης θέλων.
ἡμῖν γὰρ ἦν τό τ' Ἄργος οὐχ ὑποστατόν,
αὐτοί τε πολλοὶ καὶ νέοι βραχίουσιν·
Ἐτεοκλέους δὲ σύμβασιν ποιουμένου
740 μέτρια θέλontos οὐκ ἐχρήζομεν λαβεῖν,
κἄπειτ' ἀπωλόμεσθ', ὃ δ' αὖ τότε εὐτυχής,
λαβὼν πένης ὡς ἀρτίπλουτα χρήματα,
ὑβρίζ', ὑβρίζων τ' αὐθις ἀνταπώλετο,
Κάδμου κακόφρων λαός. ὦ κενοὶ βροτῶν
745 τοῦ τόξον ἐντείνοντες τοῦ καιροῦ πέρα
καὶ πρὸς δίκης γε πολλὰ πάσχοντες κακά,
φίλοις μὲν σὺ πείθεσθε, τοῖς δὲ πράγμασι·
πόλεις τ' ἔχουσαι διὰ λόγου κάμψαι κακά,
φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ, τὰ πράγματα.
750 ἀτὰρ τί ταῦτα; κεῖνο βούλομαι μαθεῖν,
πῶς ἐξεσώθης· εἶτα τ' ἄλλ' ἐρήσομαι.
ΑΓ. ἐπεὶ ταραγμὸς πόλιν ἐκίνησεν δορός,
πύλας διῆλθον, ἤπερ εἰσῆει στρατός.
ΑΔ. ὦν δ' οὐνεχ' ἀγὼν ἦν, νεκροὺς κομίζετε;
755 *ΑΓ.* ὅσοι γε κλεινοῖς ἔπτ' ἐφέστασαν λόχοις.

734—36 Plut. de Stoic. repugn. 47 pg. 1056. Diog. IX. 71. Suidas II. 2, 579.
Orion. V. 2.

735 λέγοιμ' ἂν Plutarch.

736 δρῶμεν δὲ Orion.

τοιαῦθ' Plutarch.

ἂ σὺ τυγχάνης Orion ἂ σὺ τυγχάνεις Plutarchus. ἂ σὺ γε τυγχάνεις
Diogenes, verum Φ.

τυγχάνεις φρονῶν Plutarch.

739 τε Φ. corr. Hartung.

743 αὐτίς Φ.

745 corrigi nequit, nonne spurius est?

754—771 pro Adrasti nota XO. Φ. et quoniam 768 nota deest, haec quo-
que inversa. corr. Brubachiana et Hermannus.

752 δορί Φ. corr. Hermann.

754 οὐνεκα ἀγὼν Φ (οὐνεκ' ἀγὼν P. οὐνεκεν ἀγὼν C.) corr. Barnes.

755 ὡς οἱ γε margo Φ.

ἐφέστασαν δόμοις Φ. corr. Reiske.

- ΑΔ.* πῶς φής; ὁ δ' ἄλλος ποῦ κεκημηκότων ὄχλος;
ΑΓ. τάφῳ δέδονται πρὸς Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
ΑΔ. τοῦκείθεν ἢ τοῦνθένδε; τίς δ' ἔθαψέ νιν;
ΑΓ. Θησεύς, σκιώδης ἐνθ' Ἐλευθερὶς πέτρα.
760 *ΑΔ.* οὓς δ' οὐκ ἔθαψε, ποῦ νεκροὺς ἤκεις λιπῶν;
ΑΓ. ἐγγύς· πέλας γὰρ πᾶν ὅ τι σπουδάζεταιται.
ΑΔ. ἢ που πικρῶς νιν θέραπες ἤγον ἐκ φόνου;
ΑΓ. οὐδεὶς ἐπέστη τῷδε δοῦλος ὦν πόνῳ.
ΑΔ. — — — — —
ΑΓ. φαίης ἂν εἰ παρῆσθ' ὅτ' ἠγάπα νεκρούς.
765 *ΑΔ.* ἔνιψεν αὐτὸς τῶν ταλαιπώρων σφαγᾶς;
ΑΓ. κᾶστρωσε γ' εὐνάς κἀκάλυψε σώματα.
ΑΔ. δεινὸν μὲν οὖν βάσταγμα κᾶσχύνην ἔχον.
ΑΓ. τί δ' αἰσχρὸν ἀνθρώποισι τᾶλλήλων κακά;
ΑΔ. οἴμοι· πόσου σφιν συνθανεῖν ἂν ἴθελον.
770 *ΑΓ.* ἄκραντ' ὀδύρει ταῖσδέ τ' ἐξάγεις δάκρυ.
ΑΔ. δοκῶ μὲν, αὐταί γ' εἰσὶν αἱ διδάσκαλοι·
ἄλλ' εἴμ', ἐπαρῶ χεῖρ' ἀπαντήσας νεκροῖς
"Αἶδου τε μολπὰς ἐκχέω δακρυρροοὺς,
775 φίλους προσανδῶν, ὧν λελειμένος τάλας
ἔρημα κλαίω· τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς
οὐκ ἔστι τᾶνάλωμ' ἀναλωθὲν λαβεῖν,
ψυχὴν βροτεῖαν· χρημάτων δ' εἰσὶν πόροι.
ΧΟ. τὰ μὲν εὖ, τὰ δὲ δυστυχῆ.
πόλει μὲν εὐδοξία
780 καὶ στρατηλάταις δορὸς
διπλάζεται τιμᾶ.
ἔμοι δὲ παίδων μὲν εἰσιδεῖν μέλη
πικρόν, καλὸν θέαμα δ', εἶπερ ὄψομαι

760 ποῖ Φ. corr. Hermann.

ἤκει Φ. corr. Markland.

763 lacunam ind. Hermann.

765 αὐτῶν Φ. corr. Reiske.

767 μὲν ἦν Φ. corr. Elmsley.

769 πόσω Φ. corr. Kirchhoff.

ἠθέλον ἂν Φ. corr. φ.

772 εἶεν αἴρω Φ. corr. Elmsley.

779. 80 uno versu comprehendit Φ.

781 τιμῆ Φ.

782 δὲ τῶν παίδων φ.

- τὰν ἄελπτον ἡμέραν,
 785 ἰδοῦσα πάντων μέγιστον αλγος.
 ἄγαμον μ' ἔτι δεῦρ' αἰεὶ
 χρόνος παλαιὸς πατὴρ
 ὤφελ' ἡμερᾶν κτίσαι·
 τί γὰρ μ' ἔδει παιδῶν;
 790 τί μὲν γὰρ ἠλπιζον ἄν πεπονθέναι
 πάθος περισσόν, εἰ γάμων ἀπεξύγη;
 νῦν δ' ὄρω σαφέστατον
 κακόν, τέκνων φιλτάτων στερεῖσα.
 ἀλλὰ τάδ' ἤδη σώματα λείσσω
 795 τῶν οἰχομένων παιδῶν· μελέα
 πῶς ἄν ὀλοίμην σὺν τοῖσδε τέκνοις
 κοινὸν εἰς Αἴδη καταβᾶσα;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

- στεναγμόν, ὦ ματέρες,
 τῶν κατὰ χθονὸς νεκρῶν
 800 αὔσαι' ἀπύσαι' ἀντίφων' ἐμῶν
 στεναγμάτων κλύουσαι.
 ΧΟ. ὦ παῖδες, ὦ πικρὸν φίλων
 προσηγόρημα ματέρων·
 προσαυδῶ σε τὸν θανόντα.
 805 ΑΔ. ἰὼ ἰὼ. ΧΟ. τῶν γ' ἐμῶν κακῶν ἐγώ.
 ΑΔ. αἰαῖ. ΧΟ. — — — — —
 ΑΔ. ἐπάθομεν ὦ | ΧΟ. τὰ κύντατ' ἄλλη κακῶν.
 ΑΔ. ὦ πόλις Ἀργεῖα, | τὸν ἐμὸν πότμον οὐχ ἔσορᾶτε;

784 ἡμέραν Φ.

788 ἡμέρα Φ. corr. Porson.

789 με δεῖ Φ. corr. Markland.

790 τὸ μὲν Φ. corr. Nauck.

γὰρ οὐκ ἠλπιζον φ.

793 στερεῖσθαι Φ. corr. Markland.

800 αὔσαι' ἀπύσαι' ἀπύσαι' Φ. corr. φ.

805 ΑΔ. add. p. ΧΟ. add. Hermann.

ἰὼ μοι C. ἰὼ μοί μοι P. corr. φ.

806 ΑΔ. et ΧΟ. add. Hermann. lacunam notat φ.

αἰ αἰ αἰ Φ. corr. φ.

807 totus chori Φ. corr. Hermann.

ἔπαθον μὲν Φ. corr. φ.

- 810 **XO.** ὄρῳσι, καμὲ τὰν τάλαι-
ναν τέκνων ἄπαιδα.
ΑΔ. προσάγετε τῶν δυσπότημων
σώμαθ' αἵματοσταγῆ,
σφαγέντα τ' οὐκ ἄξι' οὐδ' ὑπ' ἀξίων,
ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη.
- 815 **XO.** δόθ' ὡς περιπτυχαῖσι δὴ
χέρας προσαρμόσασ' ἐμοῖς
ἐν ἀγκῶσι τέκνα θῶμαι.
ΑΔ. ἔχεις ἔχεις **XO.** πημάτων γ' ἄλις βάρος.
ΑΔ. αἰαῖ. **XO.** τοῖς τεκοῦσι δ' οὐ λέγεις;
820 **ΑΔ.** αἰετέ μου. | **XO.** στένεις ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη.
ΑΔ. εἶθε με Καδμείων | ἔναρον στίχες ἐν κονίαισιν.
XO. ἐμὸν δὲ μήποτ' ἐξύγη,
δέμας ἐς ἀνδρὸς εὐνάν.
ΑΔ. ἴδετε κακῶν πέλαγος, ὧ ματέρες
- 825 τάλαιναι τέκνων.
XO. κατὰ μὲν ὄνυξιν
ἠλοκίσμεθ', ἀμφὶ δὲ σποδὸν
κάρᾳ κεχύμεθα
ΑΔ. ἰὼ ἰὼ μοί μοι·
κατὰ με πέδον γᾶς ἔλοι,
830 διὰ δὲ θύελλα σπάσαι,
πυρός τε φλογμὸς | ὁ Διὸς ἐν κάρᾳ πέσοι.
XO. πικροὺς ἐσεῖδες γάμους,
πικρὰν δὲ Φοίβου φάτιν·
- 835 ἔρημα σ' ἅ πολύστονος Οἰδιπόδα
δῶματα λιποῦσ' ἦλθ' Ἑρινύς.

810 ὄρῳσιν ἐμὲ τὴν Φ. (P) ὄρῳσιν δῆτ' ἐμὲ τὴν φ. (C?) καμὲ p. corr. *Heimsöth.*

811 **ΑΔ.** om. Φ. add. φ.
τῶν om. Φ. add. *Hermann.*

813 σφαγέντ' οὐκ Φ. corr. φ.

814 ἐγὼν Φ. corr. p. nisi altior latet corruptela.

815 **ΑΔ.** φ (PC²) quid Φ nescitur. corr. *Barnes.*

816 προσαρμόσας Φ. corr. *Musgrave.*

818 **XO** . . . **ΑΔ.** Φ. corr. *Musgrave.*

819 **ΑΔ.** add. *Musgrave.*

823 δέμας γ' ἐς (eis P) τιν' ἀνδρὸς φ.

835 ἔγημας Φ. ἔρημα δ' *Markland.* corr. *Hermann.*

ΘΗΣΕΥΣ.

- †μέλλων σ' ἐρωτᾶν ἤνικ' ἐξήντλεις στρατῶ
 †γούους ἀφήσω τοὺς ἐκεῖ μὲν ἐκλιπῶν
 840 †εἰς τὰ σὰ μύθους· νῦν δ' Ἄδραστον εἰσορῶ.
 πόθεν ποθ' οἶδε διαπρεπεῖς εὐψυχία
 θνητῶν ἔφυσαν; εἰπέ γ' ὡς σοφώτερος
 †νέοισιν ἀστῶν τῶνδ', ἐπιστήμων γὰρ εἶ.
 εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον' ἢ λέξαι λόγῳ
 845 τολμήμαθ', οἷς ἤλπιζον αἰρήσειν πόλιν.
 ἔν δ' οὐκ ἐρήσομαί σε, μὴ γέλωτ' ὄφλω,
 ὅτῳ ξυνέστη τῶνδ' ἕκαστος ἐν μάχῃ
 848 ἢ τραῦμα λόγχης πολεμίων ἐδέξατο.
 853 οὐ τὰν δυναίμην οὐτ' ἐρωτῆσαι τάδε
 οὐτ' αὖ πιθέσθαι τοῖσι τολμῶσιν λέγειν·
 855 μόλις γὰρ ἂν τις αὐτὰ τἀναγκαῖ' ὄρᾶν
 δύναιτ' ἂν ἐστῶς πολεμίοις ἐναντίος.
 ΑΔ. ἄκουε δὴ νῦν· καὶ γὰρ οὐκ ἄκοντί μοι
 δίδως ἔπαινον τῶνδ', ἐγὼ τε βούλομαι
 φίλων ἀληθῆ καὶ δίκαι' εἰπεῖν πέρι.

- 849 κοινοὶ γὰρ οὔτοι τῶν τ' ἀκούοντων λόγοι
 καὶ τοῦ λέγοντος, ὅστις ἐν μάχῃ βεβῶς
 λόγχης ἰούσης πρόσθεν ὀμμάτων πυκνῆς
 σαφῶς ἀπήγγειλ' ὅστις ἐστὶν ἀγαθός.

838—40 conclamata.

840 εἰς τὰ σὰ γε φ. εἶασα *Elmsley*.

Ἄδραστον ἱστορῶ φ.

843 corruptissimus. „*expectamus* εἶπ', ἐπιστήμων γὰρ εἶ.“ *Hermannus*
 in notis mscrpt.

849—52 dittographia vetus. del. *W*. 852, hic perquam ineptus, fictus est
 ad exemplum versus ex *Auga* in *Electram* interpolati 378.

852 ἀγαθός φ.

853 οὐκ ἂν φ. corr. *W*.

854 οὐτ' ἂν φ. corr. *Reiske*.

858 τῶν φ. corr. *Matthiae*.

ἐγωγε φ. corr. *Nauck*.

- 860 ὄρας τὸ Δῖον οὗ βέλος διέπτατο·
 Καπανεύς δ' ἐστίν· ᾧ βίος μὲν ἦν πολὺς,
 ἤμιστα δ' ὄλβω γαῖρος ἦν, φρόνημα δὲ
 οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ,
 φεύγων τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν
 865 τάρκοῦντ' ἀτίζων· οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ
 τὸ χρηστὸν εἶναι, μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.
 φίλοις τ' ἀληθῆς ἦν φίλος παροῦσί τε
 καὶ μὴ παροῦσιν· ὧν ἀριθμὸς οὐ πολὺς.
 ἀψευδὲς ἦθος, εὐπροσήγορον στόμα,
 870 ἄκρατον οὐδὲν οὔτ' ἐς οἰκέτας ἔχων
 οὔτ' ἐς πολίτας· τὸν δὲ δεύτερον λέγω
 Ἐτέοκλον, ἄλλην χρησιότητ' ἠσκηκότα.
 νεανίας ἦν τῷ βίῳ μὲν ἐνδεής,
 πλείστας δὲ τιμὰς ἔσχ' ἐν Ἀργείᾳ χθονί·
 875 φίλων δὲ χρυσὸν πολλάκις δωρουμένων
 οὐκ εἰσεδέξατ' οἶκον, ὥστε τοὺς τρόπους
 δούλους παρασχεῖν χρημάτων ζευχθεῖς ὑπο·
 τοὺς δ' ἐξαμαρτάνοντας οὐχὶ τὴν πόλιν
 ἤχθαιρ', ἐπεὶ τοι κούδεν αἰτία· —
 880 κακῶς κλύουσα διὰ κυβερνήτην κακόν.

- 860 Polyb. V. 9. ὄρας τὸν ἀβρόν Φ. emendate Polyb. idem vitium cuius
 causa me latet Bacch. 6.
 861—66 Athen. IV. 159. 861—63. Diog. VII. 23. 861. 2. Plutarch.
 Pelop. 3. 864. Ath. VI. 250.
 864 ψέγων Athen. IV. μισῶν Ath. VI.
 865 ἐπαινῶν Athen.
 867 φίλος τ' Φ. corr. Brunek.
 τοῖς παροῦσι Φ. corr. Reiske.
 870 ἄκρατον Φ. corr. Lenting,
 οὐδ' Φ. corr. Markland.
 872 ἄλλον Φ. corr. Matthiae.
 874 Teles ap. Stob. 95, 21. ἔσχεν Φ. ἔσχ' ἐν Ἀργείων πόλει Teles.
 875—80 Stob. 46, 4.
 876 οὐδὲ τοὺς τρόπους Stob.
 877 παρέσχε . . . πεισθεῖς Stob.
 878 τοὺς τ' Φ. emendate Stob. τὴν τύχην Stob.
 879 αἰτία πόλις Φ. magis etiam interpolate αἰτία πέλει Stob.
 τοι γ' οὐδὲν Φ. κατ' οὐδὲν Stob. corr. p., haud dubie ex meliore
 Stobaei libro.
 880 κακῶς ἀκούειν Stob.

ὁ δ' αὖ τρίτος τῶνδ' Ἴππομέδων τοιόσδ' ἔφν·
 παῖς ὦν ἐτόλμησ' εὐθύς οὐ πρὸς ἠδονὰς
 Μουσῶν τραπέσθαι πρὸς τὸ μαλθακὸν βίου,
 ἀγροὺς δὲ ναίων σκληρὰ τῇ φύσει δίδους
 885 ἔχαιρε πρὸς τ' ἀνδρεῖον, ἔς τ' ἄγρας ἰὼν
 ἵππους τ' ὀχμάζων τόξα τ' ἐντείνων χερσῖν,
 πόλει παρασχεῖν σῶμα χρήσιμον θέλων.

ὁ τῆς κυναγοῦ δ' ἄλλος Ἀταλάντης γόνος,
 παῖς Παρθενοπαῖος εἶδος ἔξοχώτατος·
 390 Ἀρκὰς μὲν ἦν, ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἰνάχου ῥοὰς
 παιδεύεται κατ' Ἄργος· ἐκτραφεῖς δ' ἐκεῖ
 πρῶτον μὲν, ὡς χρὴ τοὺς μετοικοῦντας ξένους,
 λυπηρὸς οὐκ ἦν οὐδ' ἐπίφθονος πόλει
 οὐδ' ἔξεριστῆς τῶν λόγων, ὅθεν βαρὺς
 895 μάλιστ' ἂν εἴη δημότης τε καὶ ξένος.

λόχοις δ' ἐφεστῶς ὡσπερ Ἀργεῖος γεγὼς
 ἤμυνε χώρα, χῶπότη' εὖ πράσσοι πόλις,
 ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴ τι δυστυχοῖ.
 πολλοὺς δ' ἔραστὰς κἀπὸ θηλειῶν † ὄσας
 900 ἔχων ἐφρούρει μηδὲν ἔξαμαρτάνειν.

Τυδέως δ' ἔπαινον ἐν βραχεῖ θήσω μέγαν·
 οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρὸς, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
 δεινὸς σοφιστῆς

πολλά τ' ἔξευρεῖν σοφά·
 γνώμη δ' ἀδελφοῦ Μελεάγρου λελειμμένος
 905 ἴσον παρέσχεν ὄνομα διὰ τέχνην δορὸς

886 ἵπποις τε χαίρων Φ. corr. Herwerden.

888 „defendi poterit vulgata eo quod Aeschulo hic vocatur βλάστημα καλ-
 λίπρωρον ἀνδρόπαις ἀνήρ“ Hermannus in notis mscrpt.

890. 1 Schol. Eur. Phoen. 1153.

891 ῥοαῖς schol.

896 ἐνεστῶς Φ. corr. Blomfield.

897 καὶ ὀπότη' Φ. corr. φ.

898 ἔφερ' Φ. corr. Grotius.

δυστυχεῖ Φ. corr. Reiske.

899 crucem posuit Canter.

903—908. Ioh. Damascen. §2.

902 Schol. A. 400.

903—8 Dindorf. 903 iam Porson. at servatis verbis δεινὸς σοφιστή et
 concinna est oratio et interpolationis causa patet lacuna.

- 910 ἐκ τῶνδε μὴ θαύμαζε τῶν εἰρημένων,
Θησεῦ, πρὸ πύργων τούσδε τολμῆσαι θανεῖν,
τὸ γὰρ τραφῆναι μὴ κακῶς αἰδῶ φέρει,
αἰσχύνεται δὲ τ' ἀγάθ' ἀσκήσας ἀνὴρ
κακὸς γενέσθαι πᾶς τις. ἢ δ' εὐανδρία
- 915 διδακτόν, εἶπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
λέγειν ἀκούειν θ' ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει.
ἂ δ' ἂν μάθη τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
πρὸς γῆρας· οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε.
- 920 ΧΟ. ἰὼ τέκνον, δυστυχῆ σ'
ἔτρεφον | ἔφερον ὑφ' ἥπατος |
πόνους ἐνεγκοῦσ' ἐν ᾠδίσι, | καὶ νῦν
Ἄιδας | τὸν ἐμὸν | ἔχει
μόχθον ἀθλίας, | ἐγὼ δὲ
γηροβοσκὸν οὐκ ἔχω, |
τεκοῦσ' ἅ τάλαινα παῖδα.
- 925 ΘΗ. καὶ μὴν τὸν Οἰκλέους γε γενναῖον τόκον
θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες ἐς μυχοὺς χθονὸς
αὐτοῖς τεθρίπποις εὐλογοῦσιν ἐμφανῶς.
τὸν Οἰδίπου δὲ παῖδα, Πολυνείκην λέγω,
ἡμεῖς ἐπαινέσαντες οὐ ψευδοίμεθ' ἂν.
- 930 ξένος γὰρ ἦν μοι πρὶν λιπῶν Κάδμου πόλιν
φυγῆ πρὸς Ἄργος διαβαλεῖν ἀνθαίρετος.

εὐρῶν ἀκριβῆ μουσικὴν ἐν ἀσπίδι·
φιλότιμον ἦθος πλούσιον, φρόνημα δὲ
ἐν τοῖσιν ἔργοις οὐχὶ ταῖς λόγοις ἔχων,

908 λόγοις ἴσον Φ. emendate Ioannes.

912—17 Stobaeus I, 5. Ioan. Dam. 17' 3.

913 κακὸς κεκλήσθαι Stob. Ioann.

914 διδακτὸς Φ. emendate Stobaeus et Ioannes. βρέφη Ioannes.

915 λέγειν τ' Ioannes. ὧν μάθησις ἐν λόγῳ Ioann.

916 μάθοι Φ. emendate Stob. et Ioann.

917 εἰς γῆρας Ioann.

924 τεκοῦσα τάλαινα Φ. corr. Hermann.

925 ΑΔΡ. Φ. corr. Musgrave.

οικλέους Φ. corr. Brodaeus.

928 τε Φ. corr. Hermann.

- ἀλλ' οἷσθ' ὃ δρᾶσαι βούλομαι τούτων πέρι;
- ΑΔ.* οὐκ οἶδα πλὴν ἔν· σοῖσι πείθεσθαι λόγοις.
- ΘΗ.* τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανέα πυρί
- 935 *ΑΔ.* ἢ χωρὶς ἱερὸν ὡς νεκρὸν θάψαι θέλεις;
- ΘΗ.* ναί· τοὺς δέ γ' ἄλλους πάντας ἐν μιᾷ πυρᾷ.
- ΑΔ.* ποῦ δῆτα θήσεις μνηῖμα τῶδε χωρίσας;
- ΘΗ.* αὐτοῦ παρ' οἴκους τούσδε συμπήξας τάφον.
- ΑΔ.* οὗτος μὲν ἤδη δμωσὶν ἂν μέλοι πόνος.
- 940 *ΘΗ.* ἡμῖν δέ γ' οἶδε· στειχέτω δ' ἄχθη νεκρῶν.
- ΑΔ.* ἴτ', ὧ τάλαιναι μητέρες, τέκνων πέλας.
- ΘΗ.* ἦκιστ', Ἄδραστε, τοῦτο πρόσφορον λέγεις.
- ΑΔ.* πῶς; τὰς τεκούσας οὐ χρεὼν ψαῦσαι τέκνων;
- ΘΗ.* ὄλουντ' ἰδοῦσαι τούσδ' ἂν ἠλλοιωμένους.
- 945 *ΑΔ.* πικρὰ γὰρ ὄψις αἷμα κῶτειλαὶ νεκρῶν.
- ΘΗ.* τί δῆτα λύπην ταῖσδε προσθεῖναι θέλεις;
- ΑΔ.* νικᾶς· μένειν χρεὴ, τλήμονες, λέγει γὰρ εὖ
 Θησεύς· ὅταν δὲ τούσδε προσθῶμεν πυρί,
 ὅστᾳ προσάξουσθ'. ὧ τάλαιπυροὶ βροτῶν,
 τί κτᾶσθε λόγχας καὶ κατ' ἀλλήλων φόνους
 τίθεσθε; παύσασθ', ἀλλὰ λήξαντες πόνων
 ἄστη φυλάσσεσθ' ἤσυχον μεθ' ἡσύχων.
 μικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου· τοῦτον δὲ χρῆ
 ῶν ῥᾶστα καὶ μὴ σὺν πόνοις διεκπερᾶν,
- 955 *ΧΘ.* οὐκέτ' εὐτεκνος, οὐκέτ' εὐπαις,
 οὐδ' εὐτυχίας μέτεστιν μοι
 κουροτόκοις ἐν Ἀργείαις,

933—39 *ΘΗ.* et *ΑΔ.* inverso ordine *Φ.* corr. *Musgrave.*

937 δῆτα et τῶδε inversis locis *Φ.* corr. *φ.*

938 οἰκτροὺς *Φ.* corr. *Reiske.*

939 αὐτὸς *Φ.* corr. *Reiske.*

940 *ΘΗ.* om. *Φ.* add. *Musgrave.*

945. 6. notas om. *Φ.* add. *Hermann.*

945 πικραὶ γὰρ ὄψεις *Φ.* corr. *Reiske.*

κᾶμα τῶ τέλει νεκρῶ *Φ.* (?) χᾶμα *φ.* (καμάτω. ἐλεινεκρῶ *P'* (?). χᾶμα-
 τῶπέλει *P*². *C* praebet *φ* post varias correcturas) corr. *Tourp.*

947 *ΑΔ.* om. *Φ.* add. *p.*

τλημόνως *Φ.* corr. *W.* et adpellandae sunt mulieres neque remanet
 Adrastus.

952 ἄστν *Φ.* corr. *φ.*

955 οὐκ εὐτεκνος *Φ.* corr. *φ.*

- οὐδ' Ἄρτεμις λοχία
 προσφθέγγαιτ' ἂν τὰς ἀτέκνους·
 960 δυσαίων δ' ὁ βίος·
 πλαγκτὰ δ' ὡσεὶ τις νεφέλα
 πνευμάτων ὑπὸ δυσχίμων αἴσσω.
 ἑπτὰ ματέρες ἑπτὰ κούρους
 ἐγεινάμεθ' αἱ ταλαίπωροι
 965 κλεινοτάτους ἐν Ἀργείοις·
 καὶ νῦν ἄπαις ἀτεκνος
 γηράσκω δυστανοτάτως
 οὔτ' ἐν φθιμένοισιν
 †οὔτ' ἐν ζωῶσιν ἀριθμουμένη,
 970 χωρὶς δὴ τίνα τῶνδ' ἔχουσα μοῖραν;
 ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα·
 μέλεα παιδὸς ἐν οἴκοις
 κεῖται μνήματα πένθιμοι
 975 κουραὶ καὶ στέφανοι κόμας
 λοιβαί τε νεκύων φθιμένων
 αἰοδαί, τὰς χρυσοκόμας
 Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται·
 γοοῖσιν δ' ὀρθρευομένα
 δάκρυσι νοτερὸν αἰεὶ πέπλων
 980 πρὸς στέρνῳ πτύχα τέγγω.
 καὶ μὴν θαλάμας τάσδ' ἔσορῶ δὴ
 Καπανέως †ἤδη τύμβον θ' ἱερόν,
 μελάθρων τ' ἐκτὸς

960 dubiae fidei, an βίος δὲ δυσαίων?

962 δυσχείμων φ. corr. Hermann.

965 δυστηνότατος φ. corr. Reiske.

966 τοῖς φθιμένοισι φ.

967 corruptissimus.

970 δὴ τινὰ φ. corr. W. addito interrogationis signo, cui interrogationi epodus respondet.

972 μέλεα φ. corr. Hermann.

975 om. φ. Plutarch. de E apud Delphos 21. pag. 394 εἰκότως οὖν Εὐριπίδης εἶπεν· λοιβαὶ νεκύων φθιμένων αἰοδαὶ αἶε ὁ χρυσοκόμας Ἀπολλών οὐκ ἐνδέχεται.

τε add. Hermann.

977 γοοῖσι φ. corr. Hermann.

981 crucem posui; ante δὴ 980 Nauck. latet notio vicinitatis.

- 985 Θησέως ἀναθήματα νεκροῖς,
 κλεινὴν τ' ἄλοχον τοῦ καταφθιμένου
 τοῦδε κεραυνῷ πέλας Εὐάδην,
 ἣν Ἴφρις ἀναξ παῖδα φντεύει.
 τί ποτ' αἰθερίαν ἔστηκε πέτραν
 ἢ τῶνδε δόμων ὑπερακρίζει,
 τήνδ' ἐμβαίνουσα κελευθόν;

ΕΥΑΔΗ.

- 990 τί φέγγος, τίν' αἴγλαν
 ἐδίφρευε τόθ' ἄλιος
 σελάνα τε κατ' αἰθέρα
 †λαμπάδ' ἔν' ὠκυθόαι νύμφαι
 ἱππεύουσα δι' ὄρφνας,
 995 ἀνίκα αἰνογάμων γάμων
 τῶν ἐμῶν πόλις Ἄργους
 ἀείδουσ' εὐδαιμονίας
 ἐπύργωσσε καὶ γαμέτα
 χαλκεοτευχοῦς τιμὰς Καπανέως;
 1000 πρὸς σ' ἔβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν
 οἴκων ἐκβακχευσαμένα,
 πυρὸς φῶς τάφον τε
 ματεύουσα τὸν αὐτόν,
 ἐς Ἄϊδαν | καταλύσουσ' ἔμμοχθον
 1005 βίοτον | αἰῶνός τε πόνους.
 ἄδιστος γάρ τοι θάνατος

985 καταφθιμένου Φ. corr. *Elmley*.

991 ἐδιφρεύετο τάλας Φ. ἐδιφρεύετό γ' ἄλιος *Canter*. corr. *Matthiae*.

993 nondum sanatus.

994 ἱππεύουσι Φ. corr. *Hartung*. convenit cum Euripide solium Iovis Olympici.

ὄρφνας Φ. corr. *Hermann*.

995 ἠνίκα γάμων Φ. corr. *Haupt*.

997 ἀοιδαῖς Φ. corr. *Kirchhoff*.

999 χαλκεοτευχοῦς τε Φ. corr. *W*. deest syllaba et accusativus, unde Καπανέως aptius pendeat quam ab εὐδαιμονίας.

1000 προσέβαν Φ. corr *W*.

1002 post φῶς addit Φ καθέξουσα. del. *Hermann*.

1003 βατεύουσα Φ. ματεύουσα *Markland*. corr. *Hermann*.

1006 ἠδιστος Φ.

- συνθνήσκειν θνήσκουσι φίλοις,
εἰ δαίμων τάδε κραίνοι.
- 1010 ΧΟ. καὶ μὴν ὄρα̃ς τήνδ' ἧς ἐφέστηκας πέλας
πυράν, Διὸς θησαυρόν, ἔνθ' ἔνεστι σὸς
πόσις δαμασθεῖς λαμπάσιν κεραυνίοις.
- ΕΥ. ὄρω δὴ τελευτάν,
ἴν' ἔστακα· τύχα δέ μοι
ξυνάπτει ποδὸς ἄλματι
1015 εὐκλείας χάριν, εὖτ' ἂν ὄρ-
μάσω τᾶσδ' ἀπὸ πέτρας.
πηδήσασα πυρᾶς ἔσω
1020 σῶμα τ' αἶθοπι φλογμῶ
πόσει συμμίξασα φίλον,
πέλας χρῶτα χρῶ θεμένα
Φερσεφονείας ἦξω θαλάμους.
†σὲ τὸν θανόντ' οὔποτ' ἐμᾶ
†προδοῦσα ψυχᾶ κατὰ γᾶς.
1025 ἴτω φῶς γάμοι τε
1027 δικαίων ὑμεναίων.
ἐν Ἄργει †φανῶσι τέκνοισι
.

1026 εἶθε τινὲς εὐναί.

- 1009 πύλας Φ. corr. Canter.
- 1010 ἔνθ' ἐστὶ Φ. ἔνθεν ἐστὶ φ. corr. Canter.
- 1012 τελευτάν | ἦν Φ. τελευτᾶς ἴν' Reiske. corr. Hermann.
- 1014 ποδὸς ἀλλὰ τῆς Φ. corr. Hermann.
- 1015 χάρισιν P. ergo φ χάρις, χάριν Φ.
χάριν ἔνθεν Φ. corr. W. id dicit Euadne: *fortuna mihi concedit, ut gloriae beneficio potiar per unum saltum, simulac hinc me demiserim.*
- 1017 πυρὸς Φ. corr. Hartung.
- 1021 χρῶτα χρῶτι πέλας Φ. corr. Hartung probabiliter.
1023. 4. misere corrupti et interpolati.
1025. 6. γάμοι τ' εἶθε τ. ε. uno versu Φ. in loco pessime habito vocum non dubiarum numeri id mihi videntur demonstrare, barbara quae in marginem relegavi vocabula supplementa falso loco intrusa esse, mutilato paullo infra loco. sententia autem simplicissima se offert. *valeant taedae et nuptiae dignae. nemo unquam Argis tam nobiliter cremabitur quam maritus mecum iunctus. γάμοι ὑμεναίων diceret hypalagen; re vera dici potest, quia γάμος praegnanter concubitus significat.*

- ὡς ὄδ' εὐναῖος γαμέτας
 συντηχθεῖς αὐραῖς ἀδόλοις
 1030 γενναίας ἀλόχοιο.
 ΧΟ. καὶ μὴν ὄδ' αὐτὸς σὸς πατὴρ βαίνει πέλας,
 γεραιὸς Ἴφις, ἐς νεωτέρους λόγους,
 οὓς οὐ κατειδῶς πρόσθεν ἀλγήσει κλύων.

ΙΦΙΣ.

- ὦ δυστάλαινα, (δυστάλας δ' ἐγὼ γέρον)
 1035 ἦκω διπλοῦν πένθημ' ὁμαιμόνων ἔχων,
 τὸν μὲν θανόντα παῖδα Καδμείων δορὶ
 Ἐτέοκλον ἐς γῆν πατρίδα ναυσθλώσων νεκρόν,
 ζητῶν δ' ἐμὴν παῖδ', ἣ δόμων ἐξώπιος
 λέληθε πηδήσασα, Καπανέως δάμαρ,
 1040 θανεῖν ἐρῶσα σὺν πόσει. χρόνον μὲν οὖν
 τὸν πρόσθ' ἐφρουρεῖτ' ἐν δόμοις· ἐπεὶ δ' ἐγὼ
 φυλακὰς ἀνῆκα τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς,
 βέβηκεν, ἀλλὰ τῆδέ νιν δοξάζομεν
 μάλιστ' ἂν εἶναι· φράζετ' εἰ κατείδετε.
 1045 ΕΥ. τί τάσδ' ἐρωτᾶς; ἦδ' ἐγὼ πέτρας ἐπι
 ὄρνις τις ὡσεὶ Καπανέως ὑπὲρ πυρᾶς
 δύστηνον αἰώρημα κουφίζω, πάτερ.
 ΙΦ. τέκνον, τίς αὐρα; τίς στόλος; τίνος χάριν
 δόμων ὑπεκβᾶσ' ἦλθες ἐς τήνδε χθόνα;
 1050 ΕΥ. ὀργὴν λάβοις ἂν τῶν ἐμῶν βουλευμάτων

- 1029 ὄσος δ' Φ. ὁ σὸς δ' φ. corr. *Hartung*.
 1031 γενναίας ψυχὰς ἀλόχω Φ. corr. *W*. non movet me rara genetivi
 forma, nam τροχηλάτοιο legitur in cantico Herculis 122, reliqua exem-
 pla (pleraque enumerat Hermann. Orph. 724) sequiore aetate admisit
 Euripides.
 1034 δυστάλαινα Φ. corr. *W*. opinor, chorum non Euadnen adloquitur.
 1035 πένθιμον δαιμόνων Φ. πένθημα δαιμόνων *L. Dindorf*. corr. *Kirch-*
hoff.
 1036 χθονὶ margo Φ.
 1037 τὴν πατρίδα Φ. corr. *Hermann*.
 1038 ζητῶν τ' Φ. corr. *Hartung*.
 1039 βέβηκε πηδήσασα Φ. corr. *W*.
 1044 κατοίδατε Φ. corr. *Elmsley*.
 1049 δόμον Φ. γ' add. φ. corr. *apograph. Parisin*.
 ὑπεκβᾶσ' Φ. corr. *Kirchhoff*.
 1050 ὀργὴν Φ. corr. *Reiske*.

- κλύων, ἀκοῦσαι δ' οὐ σε βούλομαι, πάτερ.
ΙΦ. τί δ'; οὐ δίκαιον πατέρα τὸν σὸν εἰδέναι;
ΕΥ. κριτῆς ἂν εἴης σὺ σοφὸς γνώμης ἐμῆς.
ΙΦ. σκευῆ δὲ τῆδε τοῦ χάριν κοσμεῖς δέμας;
1055 ΕΥ. θέλει τι καινὸν οὗτος ὁ στολμός, πάτερ.
ΙΦ. ὡς οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ πένθιμος πρόπεις ὄραν.
ΕΥ. ἐς γὰρ τι πρᾶγμα νεοχμὸν ἐσκευάσμεθα.
ΙΦ. κᾶπειτα τύμβῳ καὶ πυρᾷ φαίνει πέλας;
ΕΥ. ἐνταῦθα γὰρ δὴ καλλίνικος ἔρχομαι.
1060 ΙΦ. νικῶσα νίκην τίνα; μαθεῖν χρήζω σέθεν.
ΕΥ. πάσας γυναῖκας ἃς δέδορκεν ἥλιος.
ΙΦ. ἔργοις Ἀθάνας ἢ φρενῶν εὐβουλίᾳ;
ΕΥ. ἀρετῇ· πόσει γὰρ συνθανοῦσα κείσομαι.
ΙΦ. τί φῆς; τί τοῦτ' αἰνίγμα σημαίνεις σαθρόν;
1065 ΕΥ. ἄσσω θανόντος Καπανέως τήνδ' ἐς πυράν.
ΙΦ. ὦ θύγατερ, οὐ μὴ μῦθον ἐς πολλοὺς ἐρεῖς;
ΕΥ. τοῦτ' αὐτὸ χρήζω, πάντας Ἀργείους μαθεῖν.
ΙΦ. ἀλλ' οὐδέ τοί σούφήσομαι δρώσῃ τάδε.
ΕΥ. ὅμοιον· οὐ γὰρ μὴ κίχης μ' ἐλὼν χερί.
1070 καὶ δὴ παρεῖται σῶμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον,
ἡμῖν δὲ καὶ τῷ συμπυρουμένῳ πόσει.
ΧΟ. ἰὼ γύναι, δεινὸν ἔργον ἐξεργάσω.
ΙΦ. ἀπωλόμην δύστηνος, Ἀργείων κόραι.
ΧΟ. ἔ' ἔ, σχέτλια τάδε παθῶν,
1075 τὸ πάντολμον ἔργον ὄψει τάλας;
ΙΦ. οὐκ ἂν τιν' εὔροιτ' ἄλλον ἀθλιώτερον.
ΧΟ. ἰὼ τάλας,
μετέλαχες τύχας Οἰδιπόδα, γέρον,
μέρος καὶ σὺ καὶ πόλις ἐμὰ τλάμων.
1080 ΙΦ. οἴμοι· τί δὴ βροτοῖσιν οὐκ ἔστιν τόδε,

1055 κλεινὸν Φ. corr. Porson.

στόλος Φ. corr. Markland.

1056 πενθίμω πρόπει σ' ὄραν Φ. corr. Markland.

1064 i. e. quae me celare voluisti apertissime dicis. σαθρόν bene ita dictum
cf. Plat. Euthyphr. 5. C. transfertur autem a vasis rimosis.

1066 ἐπὶ πολλοὺς Φ. corr. Porson.

1068 σοὶ πείσομαι Φ. corr. W. Robertusque.

1072 interciditne dochmism?

1079 σὺ πόλις Φ. corr. Hermann.

- νέους δις εἶναι καὶ γέροντας αὖ πάλιν;
 ἀλλ' ἐν δόμοις μὲν ἦν τι μὴ καλῶς ἔχη,
 γνώμαισιν ὑστέραισιν ἐξωρθούμεθα,
 αἰῶνα δ' οὐκ ἔξεστιν· εἰ δ' ἡμεν νέοι
 1085 δις καὶ γέροντες, εἴ τις ἐξημάρτανε,
 διπλοῦ βίου λαχόντες ἐξωρθούμεθ' ἄν.
 ἐγὼ γὰρ ἄλλους εἰσορῶν τεκνουμένους
 παίδων ἐραστῆς ἢ πόθῳ τ' ἀπωλλύμην.
 εἰ δ' εὖ τόδ' ἤδη κάξεπειράθην πάρος,
 1090 οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται τέκνων,
 οὐκ ἂν ποτ' ἐς τόδ' ἦλθον εἰς ὃ νῦν κακόν·
 ὅστις φυτεύσας καὶ νεανίαν τεκῶν
 ἄριστον, εἶτα τοῦδε νῦν στερίσκομαι.
 εἶεν· τί δὴ χρὴ τὸν ταλαίπωρόν με δρᾶν;
 1095 στείχειν πρὸς οἴκους; κατ' ἐρημίαν ἴδω
 πολλὴν μελάθρων ἀπορίαν τ' ἐμῷ βίῳ;
 1097 ἢ πρὸς μέλαθρα τοῦδε Καπανέως μόλω;
 ἀλλ' οὐκέτ' ἔστιν ἢ γ' ἐμὴν γενειάδα
 1100 προήγετ' αἰεὶ στόματι καὶ κάρα τόδε
 κατεῖχε χειρὶ· ἴπατρὶ δ' οὐδὲν ἥδιον
 γέροντι θυγατρός· ἀρσένων δὲ μείζονες
 ψυχαί, γλυκεῖαι δ' ἦσσαν ἐς θωπεύματα.
 οὐχ ὡς τάχιστα δῆτά μ' ἄξειτ' ἐς δόμους
 1105 σπότην τε δώσετ', ἐνθ' ἀσιτίαις ἐμὸν
 δέμας γεραιὸν συντακεῖς ἀποφθερῶ;

- 1098 ἥδιστα πρὶν γε δῆθ' ὅτ' ἦν παῖς ἦδε μοι.
 1107 τί μ' ὠφελήσει παιδὸς ὀστέων θυγεῖν;

1088 παίδων τ' P. proprio vitio.

ἦν Φ.

1089 εἰ δ' εἰς τόδ' ἦλθον Φ. corr. Haupt.

κάξεπειράθην τέκνων Φ. corr. Elmsley.

1092 an ὅστις γ' ὀπύσας?

1096 πολλῶν Φ. corr. Markland.

1098 del. W.

δήποτ' Φ. corr. Canter.

1100 αἰεί Φ. αἰεί φ.

1106 σκότῳ δὲ Φ. corr. Matthiae.

1107 del. W. abit Iphis infecta ea re cuius causa venerat. quod nec mirari nec excusare poterat nisi interpolatoris acumen.

- 1108 ὦ δυσπάλαιστον γῆρας, ὡς μισῶ σ' ἔχων,
μισῶ δ' ὅσοι κρήζουσιν ἐκτείνειν βίον,
1110 βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι καὶ μαγεύμασι
παρεκτρέποντες ὄχετόν ὥστε μὴ θανεῖν.
οὓς κρήν, ἐπειδὴ μηδὲν ὠφέλουν πόλιν,
θανόντας ἔρρειν κάκποδῶν εἶναι νέοις.

ΧΟ. ἰὼ ἰώ·

- 1115 καὶ μὴν φθιμένων τάδε δὴ παίδων
ὅστ' ἄ φέρεται· λάβετε, ἀμφίπολοι
γραιῶς ἀμενοῦς, οὐ γὰρ ἔνεστιν
ῥώμη παίδων ὑπὸ πένθους·

- †πολλοῦ δὴ χρόνου ζώσης μετὰ δὴ
καταλειβομένας τ' ἄλγεσι πολλοῖς.
1120 τί γὰρ ἂν μεῖζον τοῦδ' ἔτι θνατοῖς
πάθος ἐξεύροις
ἢ τέκνα θανόντ' ἐσιδέσθαι.

ΠΑΙΔΕΣ.

φέρω φέρω,

- 1125 τάλαινα μάτερ, ἐκ πυρᾶς πατρὸς μέλη,
βάρος μὲν οὐκ ἀβριθὲς ἀλγέων ὑπο,
ἐν δ' ὀλίγῳ τὰμὰ πάντα συνθεῖς.

ΧΟ. ἰὼ ἰώ·

παῖ, δάκρυα φέρεις φίλα
ματρὶ τῶν ὀλωλότων,

1110—13 Plut. cons. ad. Apoll. 15. p. 110. C. cf. M. Antonin. VII. 58.

1110 νώτοισι καὶ στρωμναῖσι καὶ μαγτεύμασι Φ. σίτοισι καὶ ποτοῖσι καὶ
μαγγανεύμασι Anton. emendate Plut.

1113 ἐπειδὴν Φ. Plut. corr. Elmsley. γρ. πάλιν C² = φ.
ὠφελῶσι γῆν Plutarch.

1114 ἰὼ semel Φ. corr. Hermann.

τάδε δὴ παίδων καὶ δὴ φθιμένων Φ. corr. probabiliter W.
personae notam om. Φ. λείπει πρόσωπον add. φ. personas primus
post multa aliorum conamina recte disposuit Kirchhoffius. quoniam
dubium nihil est, satis habui codicis proferre lectiones adhuc incognitas.

1115 φέρετε Φ. corr. Scaliger.

1118 σώζεις μετὰ P. exhibui C. in loco corrupto et fortasse lacunoso nihi
certum nisi post paroemiacum plene interpungendum esse.

1123 notam om. Φ. quod notat φ.

1124 πυρὸς φ. corr. Markland.

1125 ὑπερ Φ. corr. Fix.

1128 πᾶ Φ. corr. Hartung.

φέρεις δάκρυα φίλαι Φ. corr. p.

1130 σπόδοῦ τε πλῆθος ὀλίγον ἀντὶ σωμάτων
εὐδοκίμων δήποτ' ἐν Μυκῆναις.

ΠΛ. παπαῖ παπαῖ·

ἐγὼ δ' ἔρημος ἀθλίου πατρὸς τάλας
ἔρημον οἶκον ὀρφανεύσομαι λαβῶν,
οὐ πατρὸς ἐν χερσὶ τοῦ τεκόντος.

ΧΟ. ἰὼ ἰὼ·

1135 ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων;
ποῦ λοχευμάτων χάρις
τροφαί τε ματρὸς ἀνπνά τ' ὀμμάτων τέλη
καὶ φίλαι προσβολαὶ προσώπων;

ΠΛ. βεβᾶσιν, οὐκέτ' εἰσὶ μοι †πάτερ,

1140 βεβᾶσιν· αἰθῆρ ἔχει νιν ἤδη
πυρὸς τετακότας σποδῶ·
ποτανοὶ δ' ἤνυσαν τὸν Ἄιδαν.

ΧΟ. πάτερ, μῶν σοῦ κλύεις τέκνου γόους;
ἄρ' ἀσπιδούχος ἔτι ποτ' ἀντιτίσεται

1145 σὸν φόνον; εἰ γὰρ γένοιτο, τέκνον.

ΠΛ. ἔτ' ἂν θεοῦ θέλοντος ἔλθοι δίκαια
πατρῶος· οὐπω κακὸν τόδ' εὔδει.
ἄλις γόων, ἄλις τύχας,
ἄλις δ' ἀλγέων ἐμοὶ πάρεστιν.

1132 adest lineola Φ.

ἄπαις ἄπαις Φ. corr. *Musgrave*.

1134 lineola adest.

1135 πόνος τέκνων educationem significat, nam etiam verbo ἐκπονεῖν Euripides ita utitur.

1136 πολυχευμάτων Φ. ποῦ νυχευμάτων φ. corr. *Musgrave*.

1139 lineola adest Φ.

1142 Ἄιδαν Φ.

1143 lineola deest Φ.

σὺ μὲν σῶν κλύεις τέκνων γόους Φ. τῶν ante σῶν add. φ. λόγους pro γόους proprio vitio P. μῶν corr. *Nauck*. cetera *Heimsöth*.

1144 ἀντιτάσσομαι Φ. ἀντιτίσσομαι *Canter*. corr. *Heimsöth*.

1145 σὸν φόνον — εἰ γὰρ Φ.

1146 lineola deest Φ.

ὄταν Φ. corr. *Musgrave*.

ἔλθοι μοι φ.

1148 lineola praefixa Φ.

αἰ αἰ γόων Φ. corr. *Dobree*.

1149 δ' om. Φ. add. *Hermann*.

μοι Φ. corr. *Hermann*.

- 1150 ΧΟ. ἔτ' Ἀσωποῦ σε δέξεται γάνος
χαλκέοις ἐν ὅπλοις Δαναϊδῶν στρατηλάταν,
τοῦ φθιμένου πατρὸς ἐκδικαστᾶν.
ΠΛ. ἔτ' εἰσορᾶν σε, πάτερ, ἐπ' ὀμμάτων δοκῶ.
ΧΟ. φίλον φίλημα παρὰ γένυν τιθέντα σόν;
1155 ΠΛ. λόγων δὲ παρακείμενα σῶν
ἀέρι φερόμενον οἴχεται.
ΧΟ. δύστονα δ' ἄχῃ ματρὶ τ' ἔλιπεν,
σέ τ' οὔποτ' ἄλγη πατρῶα λείψει.
ΠΛ. ἔχω τοσόνδε βάρος ὅσον μ' ἀπώλεσεν.
1160 ΧΟ. φέρ' ἀμφὶ μαστὸν ὑποβάλω σποδὸν υ —
ΠΛ. ἔκλαυσα τόδε κλύων ἔπος
στυγνότατον· ἔθιγέ μου φρενῶν.
ΧΟ. ὦ τέκνον, ἔβας· οὐκέτι φίλον
φίλας ἀγαλμ' ὄψομαί σε ματρός.

ΘΗΣΕΥΣ.

- 1165 Ἄδραστε καὶ γυναῖκες Ἀργεῖαι γένος,
ὄρᾳτε παῖδας τούσδ' ἔχοντας ἐν χερσὶν
πατέρων ἀρίστων σώμαθ' ὧν ἀνειλόμην·
τούτοις ἐγὼ σφε καὶ πόλις δωρούμεθα.
ὑμᾶς δὲ τῶνδε χρῆ χάριν μεμνημένους
1170 σῶζειν, ὄρῶντας ὧν ἐκύρσατ' ἐξ ἐμοῦ,

1150—56 nullae lineolae Φ.

στιασωποῖ Φ. ἀρ' ἔσθ' ὄτ' Ἀσωποῦ Tyrwhitt. corr. Elmsley. με Φ.
corr. Kirchhoff.

1151 ἐν om. Φ. add. Markland.

χαλκέοισιν φ.

στρατηλατῶν Φ. corr. c. Heath.

1152 ἐκδικαστᾶν Φ. ἐκδικατᾶν ρ.

1157 adest lineola Φ.

δυοῖν δ' ἄχῃ ματρὶ τ' ἔλιπες Φ. corr. Heimsöth.

1159 deest lineola Φ.

1160 deest lineola Φ.

1161 adest lineola Φ.

1163 adest lineola Φ.

1164 φίλος Φ. corr. Musgrave.

σε μητρός C. σῆς μητρὸς P proprio vitio.

1168 σε Φ. corr. Elmsley.

- παισίν θ' ὑπειπεῖν τοῖσδε τοῖς αὐτοῖς λόγους,
 τιμᾶν πόλιν τήνδ', ἐκ τέκνων ἀεὶ τέκνοις
 μνήμην παραγγέλλοντας ὧν ἐκύρσατε.
 1175 Ζεὺς δὲ ξυνίστωρ οἷ τ' ἐν οὐρανῷ θεοί,
 οἴων ὑφ' ἡμῶν στείχεται ἠξιωμένοι.
 ΑΔ. Θησεῦ, ξύνισμεν πάνθ' ὅσ' Ἀργείαν χθόνα
 δέδρακας ἐσθλὰ δεομένην εὐεργετῶν
 χάριν τ' ἀγήρων ἔξομεν· γενναῖα γὰρ
 παθόντες ἡμᾶς ἀντιδρᾶν ὀφείλομεν.
 1180 ^ΗΘΦ. τί δῆτ' ἔθ' ὑμῖν ἄλλ' ὑπουργῆσαί με χρή;
 ΑΔ. χαῖρ'· ἄξιός γάρ καὶ σὺ καὶ πόλις σέθεν.
 ΘΗ. ἔσται τάδ'· ἀλλὰ καὶ σὺ τῶν αὐτῶν τύχῃς.

ΑΘΗΝΑ.

- 1185 ἄκουε, Θησεῦ, τοῖσδ' Ἀθηναίας λόγους,
 ἃ χρή σε δρᾶσαι, δρῶντα δ' ὠφελεῖν πόλιν,
 μὴ δῶς τάδ' ὅστ' αὖ τοῖσδ' ἐς Ἀργείαν χθόνα
 παισὶν κομίζεις ῥαδίως οὕτω μεθεῖς,
 ἀλλ' ἀντὶ τῶν σῶν καὶ πόλεως μοχθημάτων
 πρῶτον λάβ' ὄρκον. τόνδε δ' ὀμνύναι χρεῶν
 Ἄδραστον· οὗτος κύριος, τύραννος ὧν,
 1190 πάσης ὑπὲρ γῆς Δαναϊδῶν ὀρκωμοτεῖν.
 ὁ δ' ὄρκος ἔσται, μή ποτ' Ἀργείους χθόνα
 ἐς τήνδ' ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν
 ἄλλων τ' ἰόντων ἐμποδῶν θήσειν δόρυ.
 ἦν δ' ὄρκον ἐκλιπόντες ἔλθωσιν πόλιν,
 1195 κακῶς ὀλέσθαι πρόστρεπ' Ἀργείων χθόνα.
 ἐν ᾧ δὲ τέμνειν σφάγια χρή σ', ἄκουέ μου.

1171 πᾶσιν Φ. corr. Reiske.

θ' om. Φ. add. γ.

ὑπεῖπον Φ. corr. W.

1180 iniuria haerent etiam docti viri. sermo cotidianam vitam refert. *Th.*
nunquid aliud vis? Ad. vale. Th. et tu. nihil latet reconditius.

1180 δήποθ' Φ. corr. Elmsley.

1184 ὠφελεῖν τάδε Φ. corr. Reiske.

1186 οὕτως Φ. corr. p.

1189 κύριος ὡς Φ. corr. p.

1190 ὀρκωμοτῶν Φ. corr. Reiske.

1194 ἔλθωσιν ποτε?

1196 χρή σφάγια Φ. corr. Elmsley.

- ἔστιν τρίπους σοι χαλκόπους ἔσω δόμων,
 ὃν Ἴλιου ποτ' ἐξαναστήσας βάθρα
 σπουδὴν ἐπ' ἄλλην Ἡρακλῆς ὀρμώμενος
 1200 στήσαι σ' ἐφεῖτο Πυθικὴν πρὸς ἐσχάραν·
 ἐν τῷδε λαιμούς τρεῖς τριῶν μῆλων τεμῶν
 ἔγγραψον ὄρκους τρίποδος ἐν κοίλῳ κύτει,
 κἄπειτα σῶζειν θεῶ δὸς ᾧ Δελφῶν μέλει,
 μνημεῖά θ' ὄρκων μαρτύρημά θ' Ἑλλάδι.
 1205 ἧ δ' ἂν διοίξῃς σφάγια καὶ τρώσῃς φόνον,
 ὀξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχοῦς
 κρύψον παρ' αὐτὰς ἑπτὰ πυρκαϊὰς νεκρῶν·
 φόβον γὰρ αὐτοῖς ἦν ποτ' ἔλθωσιν πόλιν
 δειχθεῖσα θήσει καὶ κακὸν νόστον πάλιν.
 1210 δράσας δὲ ταῦτα πέμπε γῆς ἔξω νεκρούς,
 τεμένη δ' ἴν' αὐτῶν σώμαθ' ἠγνίσθη πυρὶ
 μέθες παρ' αὐτὴν τρίοδον Ἰσθμίαν θεῶ.
 σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· παισὶ δ' Ἀργείων λέγω·
 πορθήσεθ' ἠβήσαντες Ἰσμηνοῦ πόλιν
 1215 πατέρων θανόντων ἐκδικάζοντες φόνον,
 σύ τ' ἀντὶ πατρός, Αἰγιαλεῦ, στρατηλάτης
 νέος καταστάς, παῖς τ' ἀπ' Αἰτωλῶν μολῶν
 Τυδέως, ὃν ὠνόμαζε Διομήδην πατήρ.
 ἀλλ' οὐ φθάνειν χρὴ συσκιάζοντας γένυν
 1220 καὶ χαλκοπληθῆ Δαναϊδῶν ὀρμᾶν στρατὸν
 ἑπτάστομον πύργωμα Καδμείων ἐπι.
 πικροὶ γὰρ αὐτοῖς ἦξεν' ἐκτεθραμμένοι
 σκίμνοι λεόντων, πόλεος ἐκπορθήτορες.
 κούκ ἔστιν ἄλλως. Ἐπίγονοι δ' ἂν Ἑλλάδα
 1225 κληθέντες ᾧδὰς ὑστέροισι θήσετε·
 τοῖον στρατεύμα σὺν θεῶ πορεύσετε.

1200 στήσαι γ' Φ. corr. Reiske.

1208 πόλιν. i. e. Eleusina, si sanus locus est.

1211 ἀγνισθῆ Φ. corr. Markland.

1212 Ἰσθμίας θεοῖ Φ. corr. Tyrwhitt.

1214 πορθήσαθ' Φ. corr. p.

1216 Αἰγιαλεῦ Φ. corr. φ.

1219 φθονεῖν Φ. corr. Brodaeus.

1221 ἑπτάστολον Φ. corr. Valckenaer.

1223 πόλεως Φ. corr. p.

1224 ἐκγονοι Φ. corr. Brodaeus.

ces praebent, nunc non tam obvia sunt, quoniam singula suis locis inserta sunt; operae tamen pretium erit intentius in hanc historiae litterarum partem inquirere. nihil autem nobilius, quam ex scaenicorum Atticorum fabulis diversum quidem diversis temporibus (at semper eundem omnium, qui in scholis tractabantur, poetarum) numerum lectitatum esse et propagatum. valde dolendum est, ignotum esse, quando ille delectus factus sit; nam certo testimonio non ultra Anastasii tempora remittimur, quo imperitante Eugenius grammaticus *κωλομετρίαν τῶν μελικῶν Αἰσχίλου Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου ἀπὸ δραμάτων* *ε'* composuit; tamen aut egregie fallor aut Iuliani Libaniique scripta valde probabile reddunt easdem fere atque hodie scaenicorum vulgo lectitatas esse fabulas, praeterea quam quod Menander eo tempore frequentissime legebatur. at haec subtilioris et ab integro instituendae disquisitionis sunt: per eam aetatem quam praecipue Byzantinam dicere consuevimus septenae scaenicorum fabulae in scholis tractatae sunt, ultra quas scholasticam certe lectionem non processisse ipsa scholia testantur. nam valde adridet quod Bergkiius dixit, Byzantinis magistellis etiam ex Aristophane septem fabularum delectum praesto fuisse, quas Venetus continet, Plutum Ranas Nubes Equites Aves Pacem Vespas. atque hunc ordinem legitimum esse facile perspexeris. scilicet certo quodam ordine se excepisse fabulas cum alia docent, tum inde conligitur, quod coartatis sub finem imperii studiorum terminis ternae tantum per numeros designari solitae frequentabantur fabulae. quin etiam memoria teneo, semel me apud Byzantinum grammaticum *τέταρτον δράμα* adlegatum legisse; cum tamen loci immemor sim, gravissimo fulcro destituor. nam ex codicibus in Aeschylo et Sophocle nihil docemur, quoniam Aeschyli tragoediae per unum codicem Laurentianum traditae sunt ordine mirum in modum turbato, Sophoclis autem aut per Laurentianum solum, aut per paucos alios, qui ut prae Laurentiano merito sordent, ita in ordine, quem diversum praebent, fortasse non omni ex parte abiciendi videri possint. at cur ex quatuor posterioribus tragoediis unam alteri aut praepositam aut postpositam velis, nulla ratio est; codicis aut optimi aut unici fides deseritur mera libidine: *κατὰ στοιχεῖον* paucas tragoedias disponere, everso ita, qui certus est, trium primarum fabularum ordine, et libidinosum est et absur-

II.

Pinacographica et didascalica.

1.

Nova docere volo, nota praefabor, at utpote nota sine testimoniorum mole. Grammatici Alexandrini cum classicos Graecorum scriptores aut ederent aut in catalogos referrent libros singulorum scriptorum nullo fere ordine dispositos, saepe ne coniunctos quidem, numquam ab auctoribus ipsis digestos invenerunt. novum igitur ordinem constituerunt, ut philologi non ad ludibrium, sicut poeta carmina sua disponit, sed ad certam normam exactum. qui, quamvis perturbatus, in eis certe scriptoribus, qui integri nobis servati sunt, hodie quoque regnat, atque quoniam posterioris aetatis grammatici, Varrones dico et Caecilios, magnum Aristophanis et Callimachi exemplum secuti sunt, etiam apud scriptores post illos aut natos aut acriore studio cultos easdem disponendi animadvertimus rationes. quae plures sunt, a divinis illis artis nostrae auctoribus rectissimo iudicio ut quaeque apta visa adhibitae.

Erant quae per genera (*κατ' εἶδη*) disponere liceret. apud lyricos carmina chorica; luculentum exemplum Pindarus praebet, et quam subtiliter distinguere calluerint, et quanto difficillima arte recentiorum plerosque vicerint, qua summae rerum et commoditati legentium potius consulitur, quam ut tetricam ad amussim pingui sollicitudine omnia exigantur. quis Pythiam tertiam, profecto non *Pythiam*, alio loco positam vellet? idem ordo late regnat apud prosae orationis scriptores cum apud alios tum apud oratores, Isaeum Isocratem Demosthenem; atque apud Antiphontem Lysiamque, quorum selectas tantum habemus

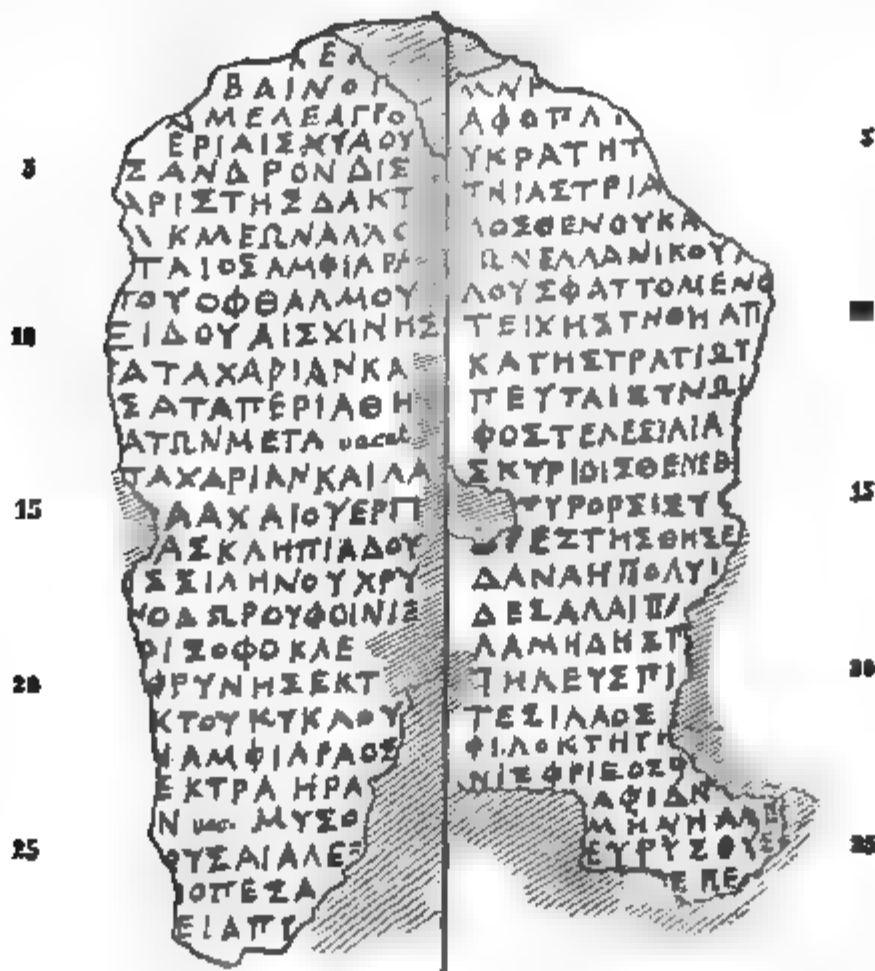
esse creduntur. et Aristophanis quidem delectus Suidae aetate eisdem quibus hodie coercebatur finibus. Troadibus et Rheso addendam esse Bacchas iam supra monui et mox aliis rationibus probabo. ceterum num ex ~~hæc~~ delectu ullius poetae ulla fabula post saeculum septimum lecta a quopiam sit, dubito, post saeculum decimum factum id esse nego.

Hactenus omnia plana et aequa, et quamvis a multis partim neglecta, a peritis fere intellecta erant. at habemus uno saeculi fere duodecimi codice servatas Euripidis decem fabulas, quas unus et alter inter grammaticos Byzantinos adhibuit. unde provenerunt? nescio an nemo subtilius hanc quaestionem tractaverit. dicunt fere ex ampliore delectu has fabulas superesse. at quis Antiopae Helenam quis Alexandro Heraclidas praetulisset? plerique fortunae caecitatem incusant. at qui fortunam invocat, rationi valedixit. tamen contendo, via ac ratione viros doctos ab hac quaestione abstinnisse; nisi novis enim apertis fontibus solvi nequibat, ergo mittenda erat. solvit eam multum mihi laudatus codex Laurentianus 32, 2; neque si Bandinius paullo studiosius lectus esset, relictus mihi esset hic thesaurus, parvus quidem, at solidus. Bandinius alium ordinem atque quo fabulae in codice se excipiunt numeris adpositis indicari dixit; neque falsus est. suum cuique fabulae numerum adscripsit in capite aut scriba ipse aut is qui argumenta personarumque indicem addidit: C aut C²; ex archetypo igitur. at bis erravit; in Rhesi capite η' rectum numerum ex ζ' quem casu posuerat, correxit: at in Bacchis ϑ' in magna litura scriptum. dixi supra Bacchas non ex Φ sumptam videri. quamquam cum reliqui numeri Bacchas in censum vocent, fieri potest, ut, in seiuncta particula nimirum, eadem compage Φ olim cohibita sit; quod ad summam rerum nullius momenti est. ordo quem ita docemur hic est: *Hecuba Orestes Phoenissae Hippolytus Medea Alcestis Andromacha Rhesus Bacchae Helena Electra Hercules Heraclidae Cyclops Ion Supplices Iphigeniae*. Palatinus numeros omisit, sed non neglexit; posuit enim cum ex diversis archetypis sua consueret Rhesum Ionem Iphigenias post Supplices, alterum codicem divellere nolens, uti Rhesus non suo loco poneretur, alterum vero divellens ut $\iota\varsigma'$ $\iota\epsilon'$ $\iota\zeta'$ $\iota\eta'$ coniungerentur.

In serie fabularum, qualis iam nobis comparuit, duas facile discernimus classes; altera ab Hecuba ad Rhesum delectus nobis

noti octo tragoedias suo ordine dispositas complectitur, altera a Bacchis usque ad Iphigenias ex litteris initialibus discripta est. obstrepit legi Cyclops, ut casu et errore in istum locum devenisse putanda sit. at quanta fides numeris adscriptis habenda sit, ex errore fideliter expresso maxime elucet. num vero ordinem *κατὰ στοιχείον*, qualem in catalogis fabularum invenimus, hic quoque regnare arbitrabimur? num eatenus incusanda fortuna, ut litterae *Δ* et *Ε* praeter Helenam dein *Θ* interciderint? nam *Η* litera, quae ignobiles complectitur fabulas, integra servata est, ut de delectu amplius cogitari non possit. ingentibus haec opinio obnoxia esset difficultatibus; at quis ausit certius de suo conicere? iterum novus fons aut quaerendus aut expectandus esset. at profecto non mihi videor allucinari, quod ea, quae numeri C nos docuerunt, magni facio. docent enim, superesse fabulas ab Helena ad Iphigenias ex sylloga integra tragoediarum Euripidearum aliquo modo per litteras disposita; nihil igitur commune huius ordinis fabulis cum ceteris esse, quae selectae ex hoc corpore per scholas et grammaticos servatae sint; has pendere ex exemplis per plus minusve doctas manus propagatis, eo quod scholiis antiquis instructae fuerint a nimia impudentia defensis, redire quamvis longa via ad Didymum et Alexandrinos, illas lectorum tantum delectationi scriptas a grammaticorum emendatricibus et corruptricibus manibus alienas ad bibliopolas antiquos et per eorum demum haud ita puras manus ad editiones Alexandrinas aut alias nescio quas recedere. non pusilla inde ad emendationis viam et rationem redundant commoda; ut uno exemplo defungar: Heimsoethiana panacea qui sana et insana restituere conantur, velim reputent, quo iure corruptelae genus, quod ex scholae usu repetunt, praeter lectorum rara ludibria in libris a schola alienis grassatum esse opinentur. sed nolo a proposito digredi; nova luce opus erat: effulsit mihi e musei Piraeici tenebris, ubi fragmentum male habitum stelae parvae protraxi, quod paucis annis ante repertum nova tragoediarum Euripidearum nomina praebere non sine risu audiveram. cum ipse titulum ut potui descripsissem, editum in primi voluminis *τῶν Ἀθηναίων* primis paginis inveni, editum a Cumanude, i. e. et diligentissime et prudentissime. vir ille eximius qua est modestia se de restituendo imo de intelligendo titulo desperare dixit, qua est gravitate, vili et inepta doctrinae specie ex lexicis et enchiridiis maxime obviis temere

corrasa, quam facile esset ostentare, at ut pueris tantum imponeres, gravibus viris insulsus aut contemnendus videreris, uti se noluisse edixit. quod utrum per divinationem fecerit, an quia hominum mores et ingenia probe aestimet, ambigo. anno post Gustavus Hirschfeld eandem inscriptionem arte xylographica expressam commentario instructam ephemeridi archaeologicae Berolinensi inseruit. cui ut parcam silentio quidquid scripsit praeteribo. mihi praeter Cumanudis utilissimum meumque tituli apographon praesto est adcuratissimum quod a Luedersii mei amicitia impetravi, in quo vel singularum litterarum formae exhibitae sunt: recensio igitur facillima et certa; quae in emendatione profeci, pleraque primo adspectu repperi; pauca quidem, si ad totam inscriptionem respicis. reliqua is enodabit, qui in aliis litterarum generibus studia sua posuerit. quantum ad locum et tempus inventionis, ad magnitudinem lapidis etc. adtinet, lectores ad Cumanudem, quem compilare nolo, relego. sat erit ad intelligendam recensioem scivisse, quadratae ut videtur stelae, incertae tamen et altitudinis et latitudinis, unum superesse angulum, ut alterius columnae principia, alterius fines perierint.

Exhibui exemplum Luedersianum, prae quo cetera sordent; a quo his paucis in rebus discedendum existimavi. a 2. litteram primam ^Λ Lueders, sic Cumanudes et ego. 25 *MEΞ* Lueders. *MEΣ* Cumanudes, sic ego, recte quoniam Ἀλέξ[ανδρος] est. b. 20 hastam ultimam ex Cumanudis fide addidi, nam suo loco stat; reliqua quae Cumanudes solus praebet, a 1. *EΦ* (omisso *K* quod ego quoque legi) 27 *ELAIΠΙΣ* parum certa sunt. b 26. *EΠΣ* Luedersius et ego, *EΠΙΣ* Cumanudes, quod *EΠE* esse nemo non videt. ceterum neglegenter lapicida fecit, ut obscura per temporum iniquitatem mendis nec levibus nec raris facta sint obscuriora. de columna priore silendum mihi est; in altera plura sapimus, quoniam certis supplementis additis 9, 10, 12, 13 sqq. singulos versus duodeviginti ad viginti duas litteras complexos esse constat. itaque hunc fere in modum haec columna emendate scribenda est.

...
 ...
 μνη
 αφοπλ
 5 [?] Κράτητ[ος
 πνιάστρια [. Δη
 μοσθένου κατὰ
 τ]ῶν Ἑλλανίκου[ά . . Διφί
 λου Σφαττόμενο[ς Αἰρησι
 10 τείχης Τήθη Ἀπ[οβάτης Ἐ
 κάτη Στρατιώτ]ης
 πενταὶ Συνωρ[ῖς Φιλάδελ
 φος Τελεσία[ς. Εὐριπίδου
 Σκύριοι Σθενέβ[οια Σκίρων
 15 σά]τυρο[ι] Σίσυ[φος Συλεύς
 Θυέστης Θησε[ύς Δίκτυς
 Δανάη Πολύ[δος Πελιά
 δες· Ἀλαί· Πλ[εισθένης Πα
 λαμήδης Π
 20 Πηλεύς Πε[ιρίθους Πρω
 τεσίλαος
 Φιλοκτήτη[ς Φαέθων Φοῖ
 νιξ Φοῖξος Φ[οίνισσαι.
 Ἀφιδν[αι· Ἀρχέλα

25 ος Ἀλκ.] μίγη Ἀλέ[ξανδρος
 Ἀλόπι,] Εὐροσθύς [Ἐκάβη
 Ἐρεχθεύς] Ἐπε[ιός] Ἐλένη

5. Υ quae prima littera est, sana esse nequit, quoniam et Κράτη(ος certum est et versus ab integra syllaba incipiunt.

6. nomen fabulae ignoro, Λειπνιάστρια conicit Cumanudes, at hoc testimonio reperto fortasse Suidam non incusabimus erroris alias saepe ab eo commissi, qui duos distinguit comicos Cratetas. nisi etiam haec . . . πνιάστρια ut tot aliae supposita erat Cratini aequali.

7. Φιλίππου δ vel tale quid interiit.

8. τ[ῶν certum videtur, et vestigia litterae post Ἑλλανίκον proximae ad Α ducunt. Hellenici libros numeris distinctos esse novum videtur. non integrum autem opus sed pauci tantum libri in bibliotheca cuius catalogum legimus fuisse videntur, quoniam hoc modo libri significati sunt. desunt praeterea numeri duo.

9 sqq. Diphili fabulae nullo, ut videtur, ordine se excipiunt. notae erant Αἰρησιτείας Ἀπ(οβάτης aut Ἀπ(λιστος Ἐλάτη Σνωρίς Τελεσίας quod quadratarius per dittographiam τελεσιαίας scripsit. Φιλάδελφος ab Antiatticista Bekkeri semel ita semel plurali numero adlegatus erat; praetulerat Meinekius pluralem, nunc singularis praefendus est. memorabilia etiam quod praeter Αἰρησιτείην etiam Στρατιώτης invenitur, διασκευὴ τοῦ Αἰρησιτείου teste Athenaeo 496 f. binae igitur fabulae circum ferebantur; quod nesciebat auctor, quem paucis versibus ante compilavit Athenaeus, eodem enim fragmento I, quod Militis esse modo diserte traditum audivimus, Diphilum ἐν Αἰρησιτείῃ laudat, τὸ δὲ δράμα τοῦτο Καλλίμαχος Ἐννοῦχον ἐπιγράφει. at Callimachus non primam sed secundam editionem ita vocavit, nam ab accuratioribus illo grammatico Δίφιλος ἐν Ἐννούχῳ ἢ Στρατιώτῃ testis advocatus est. quae cum ita sint, Urbicapi ne unus quidem versiculus superesse videtur. nova denique comoediarum nomina Σφαττόμενος Τήθη πενταί quod frustra restituere studui. Σφαττόμενος vero non plane incognitus fortasse. nam Athenaeus XV 699, (scripta haec in corrosissimis Marciani paginis, ut maximam partem legi nequeant) post Alexidis locum ex Κηρυττομένῳ sumptum habere dicitur ἐνμηδης δ' ἐν σφαττομένῳ . . . προειπὼν ἡγουμένην et alia lacera. (cf. Schoell. Herm. IV. 167) at Diphili nomen dubiis litteris obtrudere temerarium esset.

Tandem ad Euripidem venimus, ut nunc res se habet, longe gravissimam inscriptionis partem. emendatio facillima fuit, siquidem tragoediae ad certam rationem dispositae sunt, modo et numerus et nomina fabularum ei, qui emendare vellet, cognitus esset. proximum caput docebit, vel sine huius tituli ope illud ad liquidum perduci potuisse. quod quoniam conpertum habui, experimentum duplex faciendum vidi; suppletis enim supplendis congruere debebat in titulo versuum numerus, suppleto versuum numero congruere debebat fabularum quem dudum confeceram catalogus; sin minus, aut hic aut illic errores latebant. at non congruunt tantum: firmantur dubia, clarescunt obscura; quodsi sublatis difficultatibus, quibus genera virorum doctorum vexabantur, novae emergunt, quibus hodie in pares sumus: veniet suo tempore etiam istis tenebris sperata lux: quippe artem brevem vitam aeternam iure vir in arte praestantissimus dixit.

Quae ad catalogum pertinent, infra coniunctim tractabuntur. hic primum ipsam emendationem explicabo, deinde ad ea, quae huius capitis sunt, ad ordinis rationem redeam.

13 paullo maior solito litterarum numerus 16 paullo minor videri potest; at imago lapidis supra exhibita dubitationes tollet; quadratarius illic artius hic latius disposuit litteras.

15. *σάτυροι* quod ex monstro tradito restitui post ea quae I. 8 monui neminem morabitur. satis habuit quadratarius uni ex tribus satyricis fabulis notam addere. utrum eandem vs. 19 fabulae satyricae ignotae (nam eius *II* superesse infra videbimus) et vs. 26 Eurystheo addiderit necne, nescimus. cum vero nomen undecim fere litterarum non ita frequens sit, probabilius videri potest, additam fuisse notam vs. 19. ego quadratariam sibi constitisse non credo, et vs. 26 nota male convenit. 18. *Ἀλαί* 24. *Ἀφιδναί* aperte pagorum nomina primo obtutu paene incredibilia videntur. at quandoquidem per multas causas opinio commendatur, qua titulo libros recenseri aut dono datos aut depositos putemus, (nam profecto bibliothecarum catalogi in lapide non caedebantur) adcuratiora autem nescire cogimur, eo adquiescendum est, interponi donatorum — exempli causa hoc pono, — nomina, donorum recensui. sane praeter haec exempla nulla habeo, at hanc tantum inscriptionis partem intellego. id vero certum videtur singulos tomos Peliadibus et incerti nominis illa quae ante Aphidnas intercidit tragoedia finiri.

19. de hoc versu supplendo vide catalogi fabularum numerum 72.

21. Protesilao explicit littera *Π* Philocteta incipit *Φ*; fundamentum igitur emendationis deest. spatium expleret v. c. Lycymnius.

23. hic quoque dubium, utrum post *Φ* statim *Α* secuta sit, et iterum tomus in medio litterae tenore finitus sit, an alius litterae fabula. at ex *Α* sine violentia nullam in versus dispones fabulam, itaque aegre me continui quominus *Υψιπύλη* in ipsum textum reciperem.

24. *Ἄρ* | *χέλαος* optime spatio convenit, possis etiam aequae commode *Ἄν* | *τιγόνη*; alia paullo minus apta.

26. *Ἄλόπη* certum videtur, nam sex litteras spatium non capit, neque *Ἐκάβη* placet, ne ex *Α* parum fabularum sumptum sit.

26 sq. ordinem certum puto, quamvis multis suppletis; nam modo teneas *ΕΙΙΕ* litteras uni convenire Epeo, Helenam vero huius litterae ultimam fuisse fabulam, quod ex codice Laurentiano sequitur qui eam solam servavit, ultro ad hanc dispositionem deduceres, cui quod spatium egregie expletur, mihi ipsi totam discriptionem quam maxime persuasit.

Qualem igitur disponendi rationem in titulo animadvertimus? dispositae sunt fabulae ita, ut coniungerentur quidem quarum nomina ab eadem littera inciperent, litterae vero nequaquam ex vulgari ordine se exciperent, et intra litterae ambitum nullo certo ordine neque ex proxime primam sequentibus litteris neque ex tempore, quo doctae essent (sequitur Polyidum Peliades) neque segregatis satyricis tragoediae ponerentur. tamen sollemnis hic ordo fuit, quoniam litterae *Π* prima fabula cum *ΘΑ* coniuncta in uno volumine, in altero ceterae eiusdem litterae fabulae positae sunt. at ex tot litterae *Α* fabulis quatuor tantum inveniuntur vel quinque. hinc quam maxime causa singularis ordinis perspicitur. qui in nescio quem voluminum numerum opera omnia Euripidis disposuerunt, et aequalia volumina facere et per litteras initiales coniuncta quoad fieri poterat coniunctim ponere volebant. itaque ordinem vulgarem litterarum deseruerunt. ponamus octonarium numerum. convenit littera *Π*, convenit *I*, at *Φ* quinque tantum complectitur, adduntur ignotae (duae) et *Υ* (una); quinque *E* habet, cum tribus litterae *H* coniungitur. quinque *Σ*, at, quo-

niam tres ut satyricae multo breviores sunt, binae Δ et Θ iustum volumen explent. talis igitur ordo ubi multo usu et magno editoris nomine sacratus est, tum quoque conservatur, cum aliter digestis voluminibus causa dispositionis sublata est. quid quod ea tenus consuetudini se insinuat, ut contra rationem adhibeatur; veluti hic Polyidus et Peliades a ceteris eiusdem litterae seiunctae sunt, et litterae Δ paucae tantum fabulae eo volumine, quod Aphidnaei donabant, continebantur. non nisi exempli causa haec omnia dixi, ne contra naturam vel rationem peccare viderer — summa rei in eo vertitur quod idem ordo in lapide saeculi fere primi p. Chr. n. et in codice saec. XIV invenitur. nam quid planius, quam in ordine supra ex Laurentiano adlato [eandem rationem adgnosceret? *Ἐλένη Ἡλέκτρα Ἡρακλῆς* [*Κύκλωψ*, hanc iam sustulimus] *Ἡρακλεΐδα Ἴων Ἰκέτιδες Ἰφιγένεια*, ultima fabula litterae E , littera H integra et litterae I pars dimidia sunt. et non similem tantum sed prorsus eundem ordinem esse inde certissimum fit, quod Θ hic deest inter H et I , illic inter Σ et Δ adparet. et Bacchas non huc pertinere iam non est quod exponam; sed diutius in hisce explicandis commorari lectorum ingeniis diffidere esset.

Teneo igitur tamquam certum et exploratum, singulari illo modo *κατὰ στοιχεῖον* dispositas iam multo ante Christum natum (tum enim ordinis causa non amplius extitit) in manibus populi fuisse Euripidis tragoedias; ex hac sylloga unum volumen continens tragoedias modo enumeratas ingens illud, quod vocari solet, litterarum naufragium effugisse, unus ex maioribus codicis Φ , quem nostrorum patrem esse superiore libro demonstravi. remittimur ita ad Alexandrinorum grammaticorum aetatem, si tempus, quo tragoediae illo ordine digestae sint, quaerimus. quodsi reminiscimur singularis illius dispositionis, secundum quam teste Aristophane Byzantio Alcestis decimo septimo inter Euripideas loco, Antigona inter Sophocleas tricesimo altero legebatur, obvia coniectura est, hunc ordinem ab eo indicari, sed ad liquidum perduci nequit. id tantum ex titulo Piraeico sequitur, eundem etiam in Sophoclis fabulis regnasse ordinem, nam *Ἡλ]έκτρα Ἡρα[κλῆς* a 23, *Ἄλέξ[ανδρος Αἰθ]ίοπες* Δ a 25 sq. certa sunt.

2.

In numero tragoediarum Euripidearum nominibusque definiendis Valckenarius Welckerus Hartungius Dindorfius Nauckius laudabilem sane operam posuerunt. at aut negarunt verum inveniri posse, aut per violentas et veri dissimiles coniecturas suam quisque opinionem sustentarunt. veritas autem in consensu posita est. itaque ratione quidem eorum, quae ab illis viris de Euripide meritissimis recte observata sunt, habita ab integro quaestio repetenda erat: consensus autem non cum coniecturis recentium sed cum documentis ipsis et testimoniis veterum grammaticorum quaerendus.

Atque testimonia de numero tragoediarum habemus quinque

1. Vita cod. Pal. 90. (Dind. Schol. I p. 11.)
τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῶν δράματα ςη' (imo ςβ' vix mutata scriptura. intellexere alii.)· σώζεται δ' αὐτοῦ δράματα ξζ', καὶ γ' πρὸς τούτοις τὰ ἀντιλεγόμενα· σατυρικά δὲ ἡ', ἀντιλέγεται δὲ καὶ τούτων τὸ α'. νίκας δὲ ἔσχε ε'.
2. Vita maior. (Dindf. Schol. I p. 4) τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῶν δράματα ςβ' σώζεται δὲ οἡ'. τούτων νοθεύεται τρία Τέννης Ῥαδάμανθους Πειρίθους.
3. Vita Moschopuli et Suidae. (Dind. I. 14.)
δράματα δὲ αὐτοῦ κατὰ μὲν τινὰς οὐ κατὰ δὲ ἄλλους ςβ'. σώζονται δὲ οζ'. νίκας δὲ εἶλετο πέντε κ. τ. ε'.
4. Vita Thomae. (Dind. I. 12.)
ἔγραψε μὲν οὖν δράματα ςβ' τὰ πάντα, ἐν οἷς ἦν ἡ' μόνα σατυρικά. νενίκηκε δ' ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς δράμασι νίκας ε'.
5. Varro apud Gellium XVII 4. 3 Euripidem ait quinque et septuaginta tragoediis scriptis quinquens vicisse.

Risum continere vix possum, ubi his testimoniis diversa tradi audio: nam re vera unum tantum testimonium est, quod cum ab Alexandrinis grammaticis profectum in vita Euripidis fabulis praemissa legeretur, inde a Varrone et mutilatum et prave intellectum est, at exactis singulis documentis restitui potest. scilicet tradidit vitae scriptor, scripsisse Euripidem fabulas nonaginta duas, servatas esse tragoedias genuinas sexaginta septem, spurias tres, satyricas genuinas septem, spuriam unam. atque ita sub 1 legimus, qui nomina tantum spuriarum fabularum omisit: 2 nomina

spuriarum tragoediarum praebet, spuriam satyricam ignorat; ceterum fabulis scriptis bene opponit servatas, at non per singula nomina digestas sed ex conputo iusto septuaginta octo dictas. Moschopulus et Suidas discrimen inter scriptas et servatas non ceperunt, itaque dissensum grammaticorum tradi credebant, quorum hi nonaginta duas illi septuaginta quinque scriptas dicerent, qui numerus re vera genuinas fabulas complectitur, spuriae satyricae, quade non ita constans fuisse iudicium etiam ex 1 intelligitur, ratione non habita. quod vero iam pergunt *σώζονται δὲ οἷ* ea animi perversitate fecerunt, quae Byzantinis divinitus insita est: plures enim fabulas servatas quam scriptas dicunt. *οἷ* etsi quodam modo ex neglecta satyrica explicari possit, non dubito ex *οἷ* corruptum dicere. Thomas postquam scriptarum numerum recte posuit, omissis intericiendis satyricarum numerum, quem tamquam iusto minorem mirabatur, adscripsit. Varro denique leviter inspecta eadem qua nos utimur vita ad eundem computum devenit, quem sub 2 vidimus, nisi forte eundem iam in exemplo suo repperit.

Nihil igitur certius, nihil magis consentientibus testibus traditum quam ab Alexandrinis in catalogos relatas esse Euripidis

tragoedias genuinas	67
tragoedias spurias	3
satyricas genuinas	7
satyricam spuriam	1
	<hr/>
	78

scriptas autem nonaginta duas eidem perhibuerunt; i. e. tetralogias viginti tres, ut Elmsleius rectissime dixit, quas in didascaliiis invenerant enumeratas. at hac in re parum cauti fuerunt grammatici, obliti scilicet, etiam per alios ab Euripide fabulas doctas esse, velut Andromacham, quod in commentario ad illam fabulam ipsi monuerunt, aut Archelaum Pellae demum scriptam.

Ut omnino fieri nequit, ut quidquam de eis tragoediis sciamus, quae ante Alexandrinos perierunt, ita nomina earum quaerenda non sunt. novimus Rhesum ab Euripide adolescentulo doctam esse, et ex perditarum satyricarum multitudine *Θεριστάς* cum Medea doctam didascaliam praebet, alteram infra addemus: at talia minoris pretii sunt. ut enim concedam, fieri posse, ut ipsa Euripidis aetate fabula mox oblitterata multum valuerit, (et non unius versiculi comici meminerunt quem grammatici postea

frustra quaesiverunt):¹⁾ iam Platonis et Praxitelis aetate ex populi memoria prorsus evanuisse easdem persuasum habeo. quod quorsum faciat, exemplo clarescet. fabulae cuiuspiam singularis conformatio si in vasculo Atheniensi saeculi quinti picta invenitur ad Euripidis tragoediam satyricamve recedere potest: factum id esse, evinci numquam potest. sin vero apud statuarium saec. quarti, apud epigrammatis poetam, sin in pictura Pompeiana urnave Etrusca, apud mythographum scholiastamve tale quid observatur, Euripidis perdita tunc fabula in censum non venit. at in instauranda earum fabularum, quae nobis demum ereptae sunt, memoria praecipue quidem id quaerimus, ut artis Euripideae clarior et integrior nobis ante oculos ponatur imago: verum enim vero universae litterarum et artis historiae consulimus: hinc enim non modo quomodo Euripides senserit, quid Euripidi placuerit cognoscitur, sed simul quid universo Graecorum populo carissimum inter fabulas poesi sacratas fuerit, unde figurae illae provenerint, quae tamquam summae pulcritudinis simulacra puerilibus animis infixae per octo saecula cultissimo populo in deliciis fuerunt. namque artis figuratae monumenta non clamant, quonam ex capite divinae cogitationes et intuitiones provenerint, quas ad suae artis leges excultas et transformatas exhibent; Romanus poeta unde aut fabula exornanda aut ornamenta fabulae manerint aut nescit aut dissimulat: mythographi et compendiorum conlectaneorumque scriptores in fontibus indicandis negligentissimi sunt: quam lacera vero et disiecta et epicorum et lyricorum et quam maxime Alexandrinorum poetarum ad nos pervenerit notitia facilius est lugere quam recte pensitare. quodsi memoriam eorum quoque, quodsi iudicii et voluptatis ex poesi captae vicissitudes, narrationum poeticarum, quas suo nomine mythos vocare debemus, formas modo has modo illas vulgi auribus gratas perspicere, tandem genium populi Graeci hac quoque ex parte recte cognoscere volumus: quodsi, inquam, opus a Welckero, incom-

1) Velut notissimum illud *βέβληκ' Ἀχιλλεύς δύο κύβω καὶ τέσσαρα*, alia, quae ad fabulosas priores vel posteriores editiones cum aliarum tragoediarum tum Telephi a grammaticis divinantibus relata sunt. huc revocandi videntur versus Ar. Ran. 1309—13, secundum scholiastam ex Iphigenia Aulidensi tunc nondum scripta. nam qui Berglerum secuti ad Iph. Taur. 1089 haec rettulerunt, non reputarunt hanc cantilenam non ad exemplum Euripidis ab Aristophane confingi, sed ex pannis carminum Euripideorum consui.

parabili viro, incohatum, a paucis, inter quos Odofredus Müllerus et Otto Jahnius eminent, continuatum excolere volumus, via ac ratione cogimur, ut ab ea parte ordiamur, qua ad minime incertum finem perveniri posse maxima probabilitas est. atqui hanc partem tragoediam Atticam imprimis Euripideam esse inter intellegentes constat. et praeivit firmo pede Otto Jahnius, cuius de Telepho Syleo Antiopa disputationes nominasse satis est. omni vero quae non ex singulis tantum hanc quaestionem tractet disputationi firmum fundamentum deest, nisi catalogus fabularum Euripidearum, quae quidem non statim postquam doctae essent interierint, restituitur, aut si id fieri non posset, terminus inter ea quae sciri^e quae nesciri^e deberemus, (nam debent omnia nesciri quae sciri nequeunt) figeretur. at potuit catalogus restitui; quem ita disposui, ut cruce praeposita fabulam in marmore Albano²⁾ nominari, asterisco fabulam in marmore Piraeico extare, asterisco uncinis saepto ibidem procul dubio extitisse significarem. numerus nostras ubi adpositus est, quo loco tetralogiae fabula posita fuerit, numerus graecus quale praemium reportaverit indicat. ultimo loco tempus indicatur. ordinem denique diu cunctatus aptissimum eum iudicavi, ut fabulas hodie extantes sequerentur ex temporibus didascaliarum, quatenus cognitae essent, dispositae tragoediae, postremo loco quarum tempus incognitum esset ponerentur. subscripsi testimonia gravissima, unde et tempora definirentur et sicubi fieri posset, argumentum certo constaret. uti autem hoc catalogo non potes nisi simul adhibita diligentissima fragmentorum collectione, quam Nauckius Lipsiae 1854 edidit. editionem minorem praeclaro auctore indignam consulto neglexi.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΔΡΑΜΑΤΩΝ.

Τραγωδίαι γνήσιαι.

1 † *ΑΛΚΗΣΤΙΣ*. 4. β' 438.

Aristophanes Byzantius in argumento.

2) Oportet a perito denuo diligenter inquiratur, num revera integrum marmor Albanum non plura insculpta habuerit nomina, quam quae hodie adpareant. quod si forte aliter se habet, multa suppleri possunt. contulisse ego cum ectypo, quod e re fuisset, sed Berolini vivo, ubi ectypa Carolus Bötticher peni pinxit bubulo. itaque vix adgnoscentur litterarum vestigia.

2 † *ANAPOMAXH*. docta per Democratem.

Schol. Andr. 445 (Dind. IV. 165, 10) *εἰλικρινῶς τοὺς τοῦ δράματος χρόνους οὐκ ἔστι λαβεῖν· οὐδὲ δίδασκται γὰρ Ἀθήνησιν. ὁ δὲ Καλλίμαχος ἐπιγραφήναι φησι τῆ τραγῳδίᾳ Δημοκράτην φαίνεται δὲ γεγραμμένον τὸ δράμα ἐν ἀρχῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. tempus rectius quam plerique recentiorum definivit vetus grammaticus; nam numeri fabulam annis 430—24 adtribuunt, neque historia obstat.*

3 † *ἀλκμέων* (ὁ διὰ Ψωψίδος) 2. 438.

Aristophanes Byzantius in Alcestidis argumento.

4 † *αἴολος*. ante 421.

Schol. Arist. Pac. 114. 119. Nubibus 1371 uti non possumus, videtur enim Phidippidae institutio alteri editioni deberi. argumentum: Plut. parall. min. 38 (312 C) = Stob. Flor. LXIV. 35. Ovidius epist. XI qui alio fonte non est usus.

5 †* *ἀλέξανδρος*. 1. β' 415.

Aelianus Var. Hist. II. 3. argumentum non est Hygini fabula 91, nam ibi Paridem Casandra adgnoscat, hic contra eum adgnitum vaticinatur, fg. 59. cuius vaticinii initium fragm. 929 esse Welckerus vidit. turpe est, hoc negligi a fragmentorum editoribus; nam ne poterat quidem Casandra in alia fabula induci. ceterum in restituenda fabula felicissimum fuisse Welckerum vel Hartungus concessit.

6 † *ἀνδρομέδα* . . 412

Schol. Arist. Thesm. 1060. Ran. 53.

7 † *ἀντιόπη* . . 411—8.

Schol. Arist. Ran. 53. (Andromedae mentionem fecerat Aristophanes.) *διὰ τί μὴ ἄλλο τι τῶν πρὸ ὀλίγου διδασχθέντων καὶ καλῶν Ὑψιπύλης Φοινισσῶν Ἀντιόπης;* post Andromedam igitur acta. 408 Orestes docta, neque 407, 406 chorum accipere poterat Euripides, qui ad Archelaum migravisset.³⁾ argumentum praeclare exposuit Otto Jahn. Archaeol. Zeit. 1852.

3) In animo mihi erat, de vita Euripidis dissertationem scribere. nam dudum mihi constiterat, natum eum esse 484, mortuum ultimis anni 406

8†(4) ἀρχέλαος ἀδίδακτος.

Vita. I. (Dind. I. 4. 2) εἰς Μακεδονίαν περὶ Ἀρχέλαον γενόμενος διέτριψε καὶ χαριζόμενος αὐτῷ δράμα ὁμωνύμως ἔγραψεν. cui nequaquam obstreperit Diomedes II. pg. 488 K. qui Euripidem quo minus de Archelao rege tragoediam scriberet recusasse tradit. aliud enim est in honorem cuiusdam tragoediam nomine eius insignire, aliud de eo tragoediam scribere. quomodo autem Euripides illud effecerit, Agatharchides sanequam gravis auctor explicat (Phot. 444 b. 29.) Euripidem Archelao Temeni facta tribuisse testatus. historia igitur de Temeno narrabat facta tragoediae apta, Euripides personam illam Archelaum vocavit, conditorem scilicet regni Macedonici, ut nomen amicissimi regis, re vera alterius Macedoniae conditoris, laudibus proavi sacraretur. at Temenum quoque scripsit Euripides. opinor probe hoc cognitum habuit Agatharchides, eoque certius Euripidem nomina ad arbitrium permutasse scivit. ceterum facile hac ipsa de causa error nasci poterat ab Aristarcho reiectus, quo Arist. Ran. 1206 ad Archelai prologum respicere a quibusdam dicebatur. qui fabulam post Euripidis mortem demum Athenis celebratam non intactam ab aliena manu esse suo fortasse iure opinabantur. certe idem rectissime in Iphigenia Aulidensi coniecerunt, quamquam ad similes errores delati sunt. versus ab Aristophane adlegati μὴ σωζομένης tragoediae sunt. — argumentum: Hyginus fab. 219.

mensibus. at post Mendelssohni curam (Ritschl. Acta Soc. Lips. II. sub finem) gravia nec corrigere possem nec addere. iam una tantum fabella vitam Euripidis deformat, nuptiae cum Choerila. opinor Χοιρίλη *Vulvula* soror est Κερκόλα τοῦ Ἀνδρότου *Virbii Caudini*. de vi et usu nominis Χοιρίλη, (haec genuina forma) cf. Philochor. apud schol. Eur. Hec. 3 (I. 221, 11) Hesych. s. v. et Ecphantidis servum Choerilum, alterum Cephisophontem Hesych. s. v. ἐκκεχοιριλωμένη, denique Cratetis Mallotae in Euphorionem epigramma A. P. XI 318. cum Mnesilochi filia, quam Melitonem adpellatam fuisse credibile est, longo et tranquillo matrimonio iunctus erat Euripides 411 cum Aristopanes Thesmophoriazusas doceret. postea demum, at ante Ranas (1048, 1408), mendax petulantia comicorum Choerilam, adulteria, Cephisophontis auxilia invenit: nemo mirari potest, si Euripides ex urbe secessit διὰ τὸ σχεδὸν πάντας αὐτῷ ἐπιχάρειν, ut Philodemus ait.

- 9 *ἀλκμέων* (ὁ διὰ Κορίνθου) 2 α' paullo post 406.
Schol. Arist. Ran. 67. argumentum: Apollodor. bibl. III, 7, 7 nominato Euripide.
- 10† *αἰγεύς*.
Quae Aristoph. Acharn. 119 teste scholiasta errante ex Medea sumpsit Medeae verba fuisse creduntur. quod si verum est, Aegeo potius quam Peliadibus, doctae ab adolescentulo et parum nobili Euripide undeviginti annis ante Acharnenses, versum adscripserim; nam hoc, at hoc solum, de Aegei argumento cognitum habemus, periculum Theseo a patre per Medeae dolum paratum in ea propositum fuisse.
- 11* *ἀλκμήνη*.
memorat Aristophanes Ran. 93. 536. vanam suspicionem Welckeri, qui eandem Alcmenam esse voluit atque Rhadamantum spuriam, refutavi observ. crit. in com. 16. nuper argumentum innotuit ex duobus vasculis pictis. Monum. Ined. 1837. 7. Ann. 1872. tav. d' agg. h. id enim verissime exposuit R. Engelmann. Ann. dell' Inst. 1872 ab init. quem praeclarae coniecturae multa plane absurda immiscuisse doleo. postea demum vidi, ex hac tragoedia Galenum XIX. 180 K. narrare, Herculem in matris utero latentem Amphitryonis militibus cum Alcmena ab eis corripere terrorem iniecisse.
- 12† *ἀλόπη*.
argumentum continet sarcophagus Pamfili. Winckelmann. Mon. Ined. 92. Welcker. Alte Denkm. II. 203. at insignis monumenti explicatio ad finem nondum perducta est, nec me iudice in tanta testimoniorum penuria perducere potest.
- 13† *ἀντιγόνη*.
memorat Aristophanes Ran. 1182. scripta post 441 Sophoclis Antigonam quia fr. 165 contra Soph. Ant. 563 scriptum est. argumentum, quod misera Heydemanni compilatio perturbavit, etsi multa rectius disponi possunt, satis certo restitui posse nego.
- 14† *αὔγη*. post 415.
Argumentum: Moses Chorenensis progymn. pg. 264 Mai. cf. caput 6. meminit Augae Aristoph. Ran. 1080.

- 15 † *ΒΑΚΧΑΙ* 3. α'. paullo post 406.
cf. No. 9.
- 16 † *βελλεροφόντης*. ante 425.
Arist. Acharn. 426.
- 17 †(*) *Δίκτυς* 3. γ'. 431.
Aristophanes Byzantius in Medeae argumento.
- 18 †* *δανόη*. ante 411.
Arist. Thesmoph. 21. cf. Nauck. ad fgm. 325, 3. at multo ante illud tempus celebrem fabulam, cuius argumentum hodie incognitum est, scriptam esse numerorum Medeae aequalis severitas clamat. qua de re in septuaginta senariis haud ambiguum iudicium est.
- 19 †(*) *ΕΚΑΒΗ*. 425 aut 424.
Aristoph. Nub. 708. = Hec. 162 qui locus ex priore editione servatus esse videtur. (1148 = Hec. 173 ex altera) at ultra 422 numeri quoque descendere nos vetant. post 426 quo anno Athenienses Deliaca sollemnia restituerunt, (Thucyd. III. 104) ob versum 455 sqq. recte hoc vidit Zirndorfer chronol. Eurip. 38.
- 20 †(*) *ΕΛΕΝΗ*. 412.
Schol. Arist. Thesm. 1012. 1040.
- 21 †(*) *ἐρεχθεύς*. ca. 421.
Plutarch. Nic. 9. argumentum ex fragmentis certo restituere licet, quod alibi probabo. expressit Aristophanes Lysistr. 1135.
- 22 †* *ἐπειός*. nemo veterum huius fabulae meminit; tamen cum utroque lapide praebetur inter *σωζομένας* referri debet. neque quin Epeus Panopei filius tragoediae non satyricae fabulae praebuerit argumentum, ignotum quidem, ex Euripidis ingenio et usu dubitare possumus.
- 23 *ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ*. 429—427.
Aristoph. Vesp. 1160. = Herachid. 1006. at fides scholiastae quoque habenda qui ad Equ. 214 *τάραττε καὶ χόρδεν' ὁμοῦ τὰ πράγματα* adscripsit, *παρώδησε τὸν ἴαμβον ἐξ Ἡρακλειδῶν Εὐριπίδου*. nam non solum post 629 ingenti hiatu deformatam habemus Heraclidas (illuc non quadraret talis rixa) sed etiam in altercatione inter praecconem et chorum post 110 manifesta lacuna est, neque pauca perturbata. vel hodie igitur locus quem Aristo-

phanes expresserit indicari potest. remittimur ergo ultra annum 424; atque si ad numeros spectas, annis 430—25 unice convenit, Hippolyto similis; quod alii animadverterunt. at certius eam definit vaticinium Eurysthei 1027 sqq. inrupturos esse olim Heraclidas i. e. Spartanos in Atticam: et invaserunt 431, 430, 428, 427, 425. si ultra Pallenen prodire voluissent, fore, ut vincerentur. at anno 427 omnes Atticae partes, etiam quibus antea pepercerunt, inpune devastarunt. pepercerant autem, ceteris vastatis anno 430, (Thuc. II. 57) tetrapoli Diodor. XII. 45. 1. itaque post 430 ante 427 (aestatem) Heraclidae docta est: nam certissima lex est, vaticiniorum ea quae rata fuerint post eventum data esse, ea quae ante data essent fefellisse. haec, satis obvia profecto, nemodum palam protulisse videtur, neque tamen primus ea repperi; nam cum aliquando coram Mauricio Hauptio eos risi, qui Heraclidas aut ante Medeam aut sub finem belli Archidamici doctam opinarentur, vir summus non sine iucundo risu, quo virilem gravitatem condire solebat, se ante quadraginta annos prorsus eadem disputatione aditum sibi ad Godofredi Hermanni societatem Graecam paravisse narravit.

24 *HPAKAHΣ* 423 — 422.

Post pugnam ad Delium commissam ante Niciae pacem conscriptam esse cum Zirndorferus tum Hartungus Eur. rest. II. 18 viderunt.

25 *HAEKTPA.* 413.

Memorat Aristophanes Ran. 1317. numeri mediae fere diligentiae inter Supplices et Phoenissas. ad Helenam quam mox spectatoribus propositurus sit respicit Euripides 1280. tamen eadem tetralogia coniungi non poterant. nam si id voluisset, Euripides in fine Helenae Dioscuros praedicentes fecisset, et Naupham non Spartam (i. e. Gythium) adpulsurum esse Menelaum, et Clytaemnestram ab eo humatum iri. at huius omnino mentionem non inicit, et de adventu in Laconicam multa et saepe loquitur. ab eorum igitur partibus standum est, qui anno ante Helenam proximo Electram vindicant. neque levidense est 1347 Dioscuros abire, ut in Siculo

mari naves sospitent, quod ut de Atticis navibus dictum sit (nec video quomodo aliter explicari possit), uni anno 413 convenire pluribus exposuit Weilius.

26* *Θυέστης*. ante 425.

Aristoph. Acharn. 433. scholio ad h. l. opinionem vulgarem, qua non diversa a Cressis haec fabula creditur, non confirmari sed confutari docui observ. crit. 12. ultimam dubitationem evellit marmor Piraeicum.⁴⁾

27* *Θησεύς*. ante 422.

Schol. Arist. Vesp. 312. agam de hac fabula subtilius in capite proximo.

28 *ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ* (*στεφανηφόρος*). α' 428.

Aristophanes Byzantius in argumento.

29 *ΙΚΕΤΙΑΣ*. ca. 421.

Post Niciae pacem in commendationem foederis Argivi scriptam esse fabula se ipsa testatur.

30† *ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ* (*ἡ ἐν Τάροις*). 411—9.

Memorat Aristophanes Ran. 1232. post Troadas doctam esse negligentia numerorum demonstrat. 413. 412. 408 tragoediis easdem fabulas aliter tractantibus occupati sunt, quamquam aliquo modo cogitari potest, cum Helena coniunctam Iphigeniam in scaenam venisse. at anno 414 cui Zirndorferus eam dedit, numeri negligentissimi non conveniunt, nec temere credendus est Euripides quotannis quaternas fabulas scripsisse.

31 *ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ* (*ἡ ἐν Ἀΰλιδι*). paullo post 405.

cf. No. 15.

4) Aristophanes Thyestam Proagone inrisit, quod mihi Bergkiius satis aperte demonstrasse videtur. quamquam ne hoc quidem exploratum est Hillero Herm. VII 405. negat ibi Hillerus Proagonem anno 422 doctam Aristophanis fuisse. certo haec res diiudicari nequit, at paullo aliter se habet, atque Hillerus credere videtur. nam quod dicit, Philonidem illis Lenaeis et suam Proagonem et Aristophanis Vespas docuisse, tum demum fieri potuisse evincet, cum eidem homini duos choros ab archonte datos esse demonstraverit. cautius igitur fecit Petersenus, qui in Vespasum argumento *ἐδιδάχθη* (Vespae) *ἐπὶ ἀρχοντος Ἀμεινίου διὰ Φιλωνίδου* ultima verba deleta voluit. nimirum Philonidis mentio cum bis ferri non possit semel delenda est. ubi delenda sit ex probabilitate disceptandum. utrum probabilius, Aristophanis Proagonem memorari quam novimus an Philonidis quam ignoramus, fabulam si dis placet victricem?

32 *ΙΩΝ.*

Tempori huius fabulae, ceteris dissimillimae, certi termini nondum circumscripti sunt, praeterquam quod numeri ultra olympiadem octogesimam nonam revocari eam non sinunt.

33 *ἱππόλυτος (καλυπτόμενος).* ante 428.

Aristophanes Byzantius in alterius Hippolyti argumento. huius tragoediae argumentum ex sarcophagis potissimum rectius quam adhuc factum est, constitui potest. videtur enim eis *καλυπτόμενος*. non *στεφανηφόρος* expressa esse. usus ea est in adornanda epistula quarta Ovidius, in Phaedra Seneca cf. 911 = Eur. fgm. 439.

34† *Ἰνώ.* ante 425.

Aristoph. Acharn. 435. argumentum Hygin. 4 nominato Euripide.

35 *Ἰξίων.* 410—8.

Philochorus apud Laertium Diogenem IX. 55 Euripidem in Ixione Protagorae naufragio mortui tectam iniecissee mentionem testatur. tali testi fidem derogare qualis ratio est, praesertim cum Anaxagorae luctum de filio mortuo viriliter sustentantis aperta mentio fiat Alcest. 903. ac fidem habet Philochoro vitae Euripideae elegantissimus enarrator Weilius. obiit Protagoras a quadringentis expulsus. ceterum quin Euripides magistri non tamquam nefarii sed honoris causa meminerit equidem non dubito.

36† *Κρησσαι.* 1. β' 438.

cf. No. 1. argumenti summam tradit schol. Soph. Ai. 1297. quibus recentes duce Valckenario aliena admiscuerunt.

37† *κρησφόντης.* 430—25.

Exprimit Aristophanes Agricolis 8. 424. nec multo antea eximiam pacis laudem cecinerit Euripides. argumentum modo quasdam ariolationes subtrahas recte constituit Welckerus. 5)

5) Vide quantas turbas falsa lectio paret. invenis apud Welckerum, inductum fuisse in Euripidis Cresphonte Cypselum Meropae patrem, secuntur de nominibus et coniugis et filii Meropae aperte falsa. nituntur haec

38† κρήτες.

Memorat Aristophanes Ran. 849. 1356 de argumento quae sciri possunt conlegit O. Jahnius Arch. Beitr. 237 sqq. fabulam. cuius paucissima fragmenta nominatim adlata extant nobilissimam fuisse cum alia (Sueton. Ner. 12) tum monumenta picta et sculpta demonstrant. nam non Pasiphae solum sed etiam Icarum fabula per Euripidem frequens facta est. quibus subtiliter examinatis lux quam olim dederat iam in ipsam resplendet.

39† Λικύμνιος.

fabula obscurissima, nam Arist. Av. 1242 huc non pertinere recte dixi obs. crit. 16. at quae ibidem de schol. Pac. 528 proposui, cum omnino absurda sunt, tum quia recte Meinekius in verbis ἐκ Τηλέφου ἢ Τληπολέμου ultima duo verba deleuit. scioli enim nota est compendium τῆς male interpretati.

40† ΜΗΔΕΙΑ. 1. γ' 431. cf. No. 17. Obsecro viros non omni veri ac pulcri sensu orbos relegant Neophronis fragmenta, ut tandem desinant talia ante Euripidem scripta credere.

41† μελέαγρος. ante 415.

Arist. Av. 831. cf. Welcker. Gr. Trag. II. 755. non omni ex parte certam coniecturam esse fateor. frequens fabulae mentio in Ranis; numeri fere Ionis. argumentum: Apollod. bibl. I. 8, 2.

42† μελανίππη (ἡ σοφή). ante 411.

Aristoph. Lysist. 1124 cum schol. argumentum: scholion ad Gregor. Corinth. in Hermogen. Walz. VII. 1313.

43 μελανίππη (ἡ δεσμῶτις).

fragmento 495 ad comicorum cavillationes respondet;

loco Cornificii III 24, ubi filia et pater de mariti cui pater eam olim iunxerat nunc divortio adimere vult argutantur. alter ex filiae versibus hic ex

*nam si improbum esse Cresphontem existimas
quid me locabas nuptiis, sin est probus etc.*

referunt haec ad Ennii Cresphontem; nemo dubitat. at corruptus versus est. scribebatur *existimaveras*, quod iam recte spernitur, proximo versu refutatum. quid ergo? Ribbeckius Κρεσφόντην latine *Cressipontem* dictum opinatur, vapulatque lingua latina. divortiiis hercle in tragoedia locus est. at valeant abeantque Cressipon et Meropa. Caecilius enim vel quisquis comaediam scripsit, qua Cornificius usus est, adolescentem Ctesiphontem vocavit.

fabula igitur post 425 (Aristophanis Centaurum et Acharnenses) docta est. argumentum praebet Hyginus 186, at quo caute utaris.

- 44† *ΟΡΕΣΤΗΣ*. 408.
schol. 371. (Dind. II. 119, 11).
- 45† *οἰνεύς*. ante 425.
Arist. Acharn. 418. argumenti summam ibidem scholiasta praebet.
- 46 *οἰνόμαος*. 1. β'. 411—8.
Aristophanes Byzantius in argumento Phoenissarum Oenomaum Chrysippum Phoenissas satyricam perditam Nausicrate archonte doctas esse perhibet. 411—8 Phoenissas schol. Arist. Ran. 53 tribuit, cf. No. 7. Nausicratem 411 archontem fuisse suspicatur Bergkii Vit. Soph. adn. 155, quod habet cur placeat, probari nequit. ceterum Oenomai reliquiae severitate numerorum excellunt.
- 47† *οἰδίπους*. post 425.
Recto iudicio usi omnes qui de hac fabula egerunt tacite post Sophoclis Oedipum (ca. 430) ca. 420—410 doctam volunt. quod evincit trochaicorum octonariorum usus fgm. 549, 901; consentit senariorum color. adcuratiora nescimus. argumentum post aliorum conamina discipulis C. Vollbehr in gymnasii Glückstadiensis programme haud inepte. sunt tamen quae corrigi possint.
- 48* *Πελιάδες*. γ'. 455.
Vita I. Dind. I. 4. 10. argumentum: Moses Chorenensis Maii pg. 43 ed. Mediol.
- 49* *πηλεύς*. ante 417.
Aristoph. Nub. 1154 cum schol. videtur autem alterius editionis ille versus esse, argumentum obscurissimum. si Peleus ab Acasto male tractatus inductus erat, post Acharnenses acta videtur.
- 50* *πλεισθένης*. ante 415.
Aristoph. Av. 1232 — Eur. 630. Plisthenem Atrei filium non patrem esse docet 627. cetera obscura.
- 51* *παλαμήδης*. 2. β'. 415.
cf. No. 5. . memorat Aristoph. Thesm. 770 . . .
etiam schol. Arist. Av. 842 indicat
clarissima, singularia obscura.

- 52* *πολύιδος.* post 415.
Aetas sequitur ex versu 642, 3 *πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ δυστυχές.* non huc referendum 639, quod Hippolyti velati est. argumentum: Apollodor. biblioth. III. 3. 1.
- 53* *πρωτεσίλαος.*
Argumenti pars schol. Aristid. pro IV viris III. 671. Dind. fabulam probe cognitam habebit qui sarcophagum Mus. Piolem. V. 18 explanaverit. quod nescio an frustra conatus sum. coniecturam tamen alibi proponam.
- 54 *ΡΗΣΟΣ.* 455 — 442.
Crates apud schol. Rhes. 529 ab adolescentulo Euripide Rhesum doctam esse ait. docuit igitur ante primam victoriam tragoediam, cuius ne vestigia quidem Alexandrini invenerunt, quandoquidem mediocris poetae fetu centum annis Euripide iunioris decepti sunt.
- 55* *Σθενέβοια.* ante 423.
Cratinus fgm. inc. 16 ridet Sthen. 667, qui 423 Lagendam ultimam comoediam docuit. Aristophanes Vespis eam primum respicit: argumentum scholion ad Gregor. Corinth. in Hermog. Welcker. Gr. Trag. II. 777.
- 56* *σκύριοι.*
Haec nominis forma marmore Piraeico confirmatur; eadem Sophocleae tragoediae fuit.
- 57 *ΤΡΩΛΑΔΕΣ.*
cf. No. 5.
- 58 *τήλεφος.* 3. β'. 438.
cf. No. 1. argumentum: O. Jahn Telephos und Troilos.
- 59 *τημενίδαι.*
Respicit Arist. Ran. 1338 si scholio fides.
- 60 *τήμενος.*
de argumento cf. No. 8.
- 61 *Ύσιπύλη.* 411 — 9.
cf. No. 7.
memorat Aristophanes Ran. 64 et passim. argumentum: Welcker II. 554.
- 62(*) *ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ.* 3. β'. 411 — 409.
cf. No. 7.

phanes expresserit indicari potest. remittimur ergo ultra annum 424; atque si ad numeros spectas, annis 430—25 unice convenit, Hippolyto similis; quod alii animadverterunt. at certius eam definit vaticinium Eurysthei 1027 sqq. inrupturos esse olim Heraclidas i. e. Spartanos in Atticam: et invaserunt 431, 430, 428, 427, 425. si ultra Pallenen prodire voluissent, fore, ut vincerentur. at anno 427 omnes Atticae partes, etiam quibus antea pepercerunt, inpune devastarunt. pepercerant autem, ceteris vastatis anno 430, (Thuc. II. 57) tetrapoli Diodor. XII. 45. 1. itaque post 430 ante 427 (aestatem) Heraclidae docta est: nam certissima lex est, vaticiniorum ea quae rata fuerint post eventum data esse, ea quae ante data essent fefellisse. haec, satis obvia profecto, nemodum palam protulisse videtur, neque tamen primus ea repperi; nam cum aliquando coram Mauricio Hauptio eos risi, qui Heraclidas aut ante Medeam aut sub finem belli Archidamici doctam opinarentur, vir summus non sine iucundo risu, quo virilem gravitatem condire solebat, se ante quadraginta annos prorsus eadem disputatione aditura sibi ad Godofredi Hermanni societatem Graecam paravisse narravit.

24 *HPAKAHΣ* 423 — 422.

Post pugnam ad Delium commissam ante Niciae pacem conscriptam esse cum Zirndorferus tum Hartungus Eur. rest. II. 18 viderunt.

25 *HAEKTPA*. 413.

Memorat Aristophanes Ran. 1317. numeri mediae fere diligentiae inter Supplices et Phoenissas. ad Helenam quam mox spectatoribus propositurus sit respicit Euripides 1280. tamen eadem tetralogia coniungi non poterant. nam si id voluisset, Euripides in fine Helenae Dioscuros praedicentes fecisset, et Naupliam non Spartam (i. e. Gythium) adpulsurum esse Menelaum, et Clytaemnestram ab eo humatum iri. at huius omnino mentionem non inicit, et de adventu in Laconicam multa et saepe loquitur. ab eorum igitur partibus standum est, qui anno ante Helenam proximo Electram vindicant. neque levidense est 1347 Dioscuros abire, ut in Siculo

tur fabula et inaudita latet. atqui sexaginta septem tragoediae et spuria omnia nota sunt. ergo una quae defuit satyrica fabula iam ex prima littera innotuit, et absolutus est catalogus. quod recte nos conclusisse numerus litterarum suppleandarum evincit. aegre enim undecim litterarum unum nomen invenias. scriptum igitur extitit Π σάτυροι. ego non navavi operam, ut coniectura nomen supplerem. namque ex scriptis monumentis omnino non supplebitur; neque certo ex figuratis, nisi quis opus a Jahnio coeptum continuaverit, ut quidquid in vasculis potissimum Atticis ex satyrica poesi promanasset, coniungeret digereret examinaret.

6 = 73 (*) Σκείρων.

Si ad vascula picta quinti saeculi respexissent, numquam coniecissent Euripidem de Scirone Procrustae fabulam narrasse.

7 = 74 (*) συλεύς.

argumentum: Tzetzes de comoedia. (pg. XIX^b 77 Düb.) O. Jahn. Arch. Zeit. 1861.

ΣΑΤΥΡΟΙ ΝΟΘΟΙ.

8 = 75* Σίσυφος. 411—5. genuina et perdita 415.

Cf. caput sequens.

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ ΝΟΘΑΙ.

1 = 76 † Πειρίθους. 411—5.

Cf. caput sequens. argumentum: schol. Greg. Corinth. in Hermog. VII. 1312 W.

2 = 77 Παδάμανθους. 411—5.

3 = 78 Τέννης. 411—5.

Fabularum nominibus quotquot certo et indubitato testimonio nituntur conlatis iustum numerum explevimus. restat, ut dubia examinemus, ne per arbitrium quae voluissemus effecisse videamur. μὴ σωζόμενας fabulas huc non facere iam docuimus, quibus sublatis paucae et nullo negotio tollendae supersunt. nam Scyllam, quam locum Aristotelis poet. 1454^a 31 prave interpretati, Lamiam, quae prologum nescio cuius fabulae recitasse (cuius initium extat fg. 914) non fabulae nomen dedisse traditur, ultro sustulerunt illam Piraeicum hanc Albanum marmor. at ex Cadmo tres ver-

sus misere corruptos adtulit Probus in Vergil. Ecl. VI. 31. οὐρανὸς ὑπὲρ ἡμᾶς καινῶς φωτῶν ἔδος δαιμόνιον τόδ' ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς οἱ μὲν ὀνομάζουσι χάος. (fgm. 451.) vel magis haec verba corruptit Valckenarii audacia; nam caelum dici caelestium signorum sedem in propatulo est; et potuit versus auctor scribere

οὐρανὸς ὑπερθε κείμενος, φωτῶν ἔδος
δαιμόνιον· ἐν μέσῳ δὲ τοῦδε καὶ χθονός,
οἱ μὲν ὀνομάζουσιν χάος.

at Euripides tam elumbes versus non procudit. at Euripides αἰθέρα divinam mentem, Iovem, ut Platonice loquar, τὸ ὄν iudicavit; ubi de caelo de astris in hanc sententiam disputet, docear velim. quid quod ipsum χάος vocabulum ignorat, neque aerem inter caelum, quasi πνιγέα Aristophanis, et terram positum umquam memoravit. sententias vero singulas, tamquam in enchiridio, per οἱ μὲν ὀνομάζουσιν enumerare poetaene est? vide Troad. 884, et discrimen inter poetam et falsarium senties. eadem igitur ex fabrica et hos versus et Cadmum progenitos esse existimo, cuius alterum specimen servavit Macrobius I. 17. (fg. 937) quam fraudem detexit Lobeckius Aglaoph. 403. atque Cadmum non extitisse etiam Albanum marmor persuadet. incipit ibi columna altera a littera K, Κάδμος deest. num vero probabile est unam a quadratario ex littera ista omissam esse fabulam? certe ex arte et ratione contra sentiendum esset, etiamsi aliis de causis tragoedia illa dubia non esset. nam quivis praesumitur bonus, etiam quadratarius aut librarius; quamquam philologi in hanc legem cotidie peccamus. Recentiorum opiniones, si qui fabulae Euripideae nomen invenisse sibi visi sunt, pleraeque mentione indignae. velut temere fecerunt qui apud Philodemum (de relig. Gomp. stud. Herc. II. 22) in versibus Αἰσχύλος τὸν Δία λέγει

. . . καὶ τὰ πᾶν
τα καὶ ὑπὲρ τὰ πᾶν
δης δ' ἐν μυ
τον δια και
νηλιωπον
δαιγισθωι
ονον εν οι
ον δια

Euripidis Mysos Sophoclis Aegisthum et Oeneum reppererunt. de ultimis tacere malo, ab initio scribendum esse ὑπὲρ τὰ πάν[τα Σοφοῦ](λ)ῆς δ' ἐν μυ[σοῖς] sponderim. nam α et δ in papyris aegre distingui testes oculati consentient. gravis vero una est sententia, Adolphi Michaelis, qui cum Marsyae fabulam ex omnis generis monumentis subtiliter et doctissime examinasset, satyricam fabulam eamque nobilissimam in ea inlustranda versatam esse et sibi et plerisque aliis persuasit. quam Euripidis fuisse ex fgm. 1070 conicit (Ann. d. Inst. 30, 323) cf. fgm. ad. 312. tenet sententiam etiam nunc vir eximius, atque fateor multa ei inesse quae mihi quoque adrideant. at ego idoneus iudex non sum, siquidem ipsa Marsyae monumenta non satis examinavi. quod si Michaelis sententiam suam re vera certam reddere vult, oportet aptum nomen ex Piraeici marmoris versu 19 eliciat. quod donec factum sit, in medio haec res reliquenda est.

3.

Fabulis spuriiis quas adpinxi annorum notae ostendunt me quatuor illas fabulas uni tetralogiae tribuere. quod non facio numero adprime conveniente fascinatus, quamquam ab eo me profectum esse non infitior, sed tum demum mihi persuasi, cum satyricam spuriam Sisyphum esse repperissem. quod cum constiterit rem confectam duco. vidimus autem in tribus tragoediis spuriiis cuncta de crisi Alexandrina testimonia ita consentire, ut aut diserte spurias eas dicerent aut in conputo omitterent; satyricam vero unum vel duo memorant, gravissimus testis Vārro omissis tragoediis numero generali complexus est. quod parvi pendere non licet, quandoquidem non cum Byzantinis aut infimae aetatis conpilatoribus, sed cum Alexandrinis grammaticis mortalium longe adcuratissimis agimus: ea igitur demum sententia rem ad liquidum perduxisse censerit poterit, quae, unde hic dissensus ortus sit, explicaverit.

Inter tragoedias spurias Rhadamanthus et Tennes tam raro adlegantur, ut hodie paene nihil praeter nomen relictum sit.¹⁾

1) De Tenne et Hemithea quae narrantur et in nonnullis artis figuratae monumentis extant (Panofka Ann. d. Ist. XIX. 225. Arch. Zeit. IV. 207) tragoediam sapiunt, neque ego parvi pendo, quod in excerptis mythographicis optima notae apud Westerm. Paradox. 219 (ex cod. laur. 50, 1) inter φιλαδέλφους Τέννης καὶ Ἡμιθέα nominantur.

at Pirithous et saepe et diu lecta est, atque praeter argumentum, quod infra pluribus persequar, versus non ita pauci servati sunt. in quibus spuriae originis non plane desunt indicia. ut enim de eo taceam, multa inveniri vocabula *ἅπαξ εἰρημένα*, (et Rhadam. 660, 4 *πάτωρ* mirabile sane) insunt quae ab Euripidis usu, quin a tragoedia et vetere Atthide abhorreant. huius generis est *ἐνδελεχῶς* Pir. 596, 5 ante Platonem nisi fallor non auditum, (nam Choerili fgm. 7 Samii vix fuerit) illius *Ἰδῆς* tamquam creticus in senario usurpatum (930. quod summo iure huc rettulit Welcker), num vel in canticis ista mensura adhibita sit, dubitatur. denique *πρόσχωρον* (Rhadam. 659) Aeschylo Sophoclique frequens vocabulum ab Euripide constanter vitatum est. sed longe gravius, quod sententiae proferuntur Euripidis placitis oppositae. quod ad firmandam Euripideam originem adferant qui cum Elmleio Euripidem arbitrantur marvellously addicted to the practice of contradicting himself. ego persuadere mihi non possum, magnum poetam, scaenicum philosophum aut sibi aut spectantibus mentitum esse. et quisquis effigiem eius, frontem cogitando rugatam, supercilia tamquam hominis qui magna et bona facere frustra conatus sit contracta, labra clusa et contorta, qualia in homine summum dolorem frustra conpescente spectantur, quisquis denique oculos retractos quidem at ardentis, qui non in superficie rerum subsistere sed in intimam medullam penetrare consuerint, contemplatus erit, mecum sentiet.²⁾ *Valekena-*

2) Pleraque imaginum Euripidis (et servata sunt permulta) ad idem redeunt exemplar. distat paullo herma Bonnensis et inter Capitolina capita No. 41, denique praestantissimum inter Neapolitana, quod dignum est et gypseis ectypis et subtili examinatione. (Visconti. Ic. Gr. Tav. V. Welcker. A. D. I. 484). sed archaeologi nimis seriis quaestionibus, veluti de arte antehomerica, abstinetur, quominus ad artis vere Graecae thesaurum oculos convertant, qui in statuis hermisque hominum illustrium conservatus est, nisi forte Hippocrates Aristophanes Socrates adunco naso reiciunt tanquam ad ludibrium efficta exempla, eidem qui Alcibiades Phidias Philetas securius quam circumspiciunt. ego Mantuanam Euripidis protomen, quam praestantissimam dicunt Viscontius et Welckerus, viri istis nugis etiam tunc animum advertentes, non vidi. palmam defero fragmento Vaticano quod iam in Musarum oeco extat (Picolem. VI. 29); exhibet artem Alexandro posteriorem, neque displicet quod eas faciei formas quibus ingenium quale postea credebatur Euripidis clarissime proponeretur auctas et expolitas esse animadvertimus. proxime at longo intervallo neque ut satis tuto ad paullo intentiorem eo utaris disquisitionem, caput statuæ tragicæ in exedra nova

rius in aurea illa diatriba de Anaxagoreis Euripidis copiose disputavit; quae integra recoqui solent, etsi nostro demum saeculo philosophia qualis ante Socratem fuerit recte cognita est. frustra apud Zellerum inter philosophos Euripidem requiris, tamen ex ipso Valckenario disci potest, de natura rerum eum nequaquam cum praeceptore consensisse. namque Anaxagorae *ὁμοιομερῆ* multa sunt et uno gradu compositiora, ut ita dicam, quam Empedoclis *διζώματα*. Euripides duo tantum novit elementa terram et aethera, qui ubi elementum est caelum quoque audit. itaque eo ipso loco, ubi Anaxagorei libri initium respicit, Melan. phil. 488, *οὐρανός τε γαῖά τ' ἦν μορφή μία* dicit; Anaxagoras *ὁμοῦ ἦν τὰ πάντα*. alterum discrimen sequentia verba monstrant; Euripides enim *ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δίχα*, Anaxagoras *νόος ἐπελθὼν διέκρινε καὶ διεκόσμησεν*. quid? *Ἀναξαγόρου τροφίς ἀρχαίου*³⁾ ipsum νοῦν, propter quem *νήφων ἐν εἰκῇ λέγουσιν* extitisse ille praedicatur, non amplexus est? indignum forsitan facinus, at ne commemorat quidem usquam. nam *Ζεύς*, qui Troad. 855 *νοῦς βροτῶν* a quibusdam dici fertur, non Anaxagorae est sed alius philosophi, nescio cuius; recurrit sententia fgm. 1007. Euripides diligenter examinatis priorum philosophorum placitis novam atque suam protulit doctrinam, neque hac laude frustrandus est, quia tragoediis maluit quam pedestri libro quae sentiret exponere. atque ab Anaxagora quidem id mutuatus est, mixtione quadam omnes huius mundi res natas esse. at mixtionem longe aliam esse voluit, et ab Empedocle hac in doctrina propius abest. namque ad veterum physicorum principium reversus (neque interierat eorum schola per Heraclitum et Eleatas, utpote ex qua Diogenes Apolloniata et Hippo penderent) omnibus corporibus unam subesse credidit *ἀρχήν*, eamque rem certo nomine definiendam, non in cogitatione tantum positam.

temere infixum, deinde Corsinianum de cuius laude olim concessa vix recte postea detraxit Welckerus (A. D. V. 97). cetera quotquot vidi minoris pretii. at in ingenti numero et oculi et memoria falluntur.

3) Ita Alexandri Aetoli versum recte emendavit Bergk. quod Nauckius versus illos Aristophani vindicare studuit ab aliis explosum est. contra non dubito eidem Alexandri carmini tribuere schol. Ar. Ran. 840 *ὅτι δὲ λαχανοπώλιδος υἱὸς ἦν Κλειτοῦς ὁ Εὐριπίδης, Ἀλέξανδρος φησιν*. Alexandrum comicum enim recte negavit Meinek. extitisse, ac video non me primum ita de schol. Ran. iudicare sed Ritschel. hanc laudem deberi (Opusc. I. 17.)

quam terram vocavit. neque tamen mentem Anaxagorae neglexit. nam cum ille, parum sane sibi ipse constans, concessisset ἐν ἐνίοισι δὲ καὶ νόος ἔνεστιν, Euripides alterum, quod omnibus rebus admixtum sit elementum, αἰθέρα posuit, quem eundem cum mente divina, cum deo supremo vel unico, aeternum, omnis vitae unicum fontem credidit. est igitur, ubi prope absit a dualismo, qualem ex Persarum religione amplexi sunt Iudaei et Christiani. namque anima humana spiritus illius divini particula est, spiritus autem ipse sub Iovis nomine paene absolutam et certam induit personam. quid quod eatenus procedit, ut pronuntiet corpus, utpote ex terra mortua cretum, sordidum et abiectum, vitam terrestrem nihili pendendam esse, animae autem, qua sola vivimus, patriam, cui post mortem reddatur, caelum esse. ⁴⁾ quamquam talia rectius cum Parmenide et Platone Parmenidea amplexo componimus. ⁵⁾ tamen num Eleatarum doctrinas usquam satis aperte significaverit dubito. at haec longiorem requirunt disputationem: hic id tantum probandum erat, Euripidem in cosmogonia minime secutum esse Anaxagoram. conditore aut certe dispositore mundi intellectu, vel quoquo modo νοῦν vertere vis, uti ne poterat quidem Euripides, qui hunc quem videmus mundum ex terra et aethere (materia et spiritu divino) coniunctis olim, nunc discretis (ita ut aether caelum occupet) ⁶⁾ compositum

4) Insignis locus at idem corruptissimus Helen, 1013, qui Nauckio suadente nunc deleri solet, sed summa iniuria. quis tandem, ut alia mittam, talia interpolaverit? adscribam eum, qualem ab Euripide datum existimem. dicit Theonoe, Proteum, si viveret, Helenam Menelao redditurum esse.

καὶ γὰρ τίσις τῶνδ' ἐστὶ τοῖς τε νεωτέροις

καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμῶς. (ὁ νοῦς C)

ὁ καταθωνὸν γὰρ ζῆ μὲν οὐ, γνώμην δ' ἔχει (τῶν καταθωνόντων C)

ἀθάνατον εἰς ἀθάνατον αἰθέρ' ἔμπεσών.

ὡς οὖν παραινῶ μὴ μακρὰν κτ. ε. i. e. ne tamen longa sim in philosophia exponenda.

5) Ad μὴ ὄντα quae videmus et esse opinamur re vera οὐκ ὄντα prope accedit Meleagri illud καταθωνὸν δὲ πᾶς ἄνθρωπος | γῆ καὶ σκιά· τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει.

6) Quo modo ex coniuncto et indefinito statu elementa in has formas, quas nunc videmus, secreta et concreta sint, Euripides docuisse non videtur. novi locos, qui deum vitae humanae dispositorem laudent, at huc non faciunt. nec credidit deum personalem. imo per ponderis legem factum id voluerit, quoniam aether levissima terra gravissima materia est, si omnino hanc in rem inquisivit. Democritum non novit.

tur fabula et inaudita latet. atqui sexaginta septem tragoediae et spuria omnia nota sunt. ergo una quae defuit satyrica fabula iam ex prima littera innotuit, et absolutus est catalogus. quod recte nos conclusisse numerus litterarum suppleandarum evincit. aegre enim undecim litterarum unum nomen invenias. scriptum igitur extitit Π σάτυροι. ego non navavi operam, ut coniectura nomen supplerem. namque ex scriptis monumentis omnino non supplebitur; neque certo ex figuratis, nisi quis opus a Jahnio coeptum continuaverit, ut quidquid in vasculis potissimum Atticis ex satyrica poesi promanasset, coniungeret digereret examinaret.

6=73(*) Σκείρων.

Si ad vascula picta quinti saeculi respexissent, numquam coniecissent Euripidem de Scirone Procrustae fabulam narrasse.

7=74(*) συλεύς.

argumentum: Tzetzes de comoedia. (pg. XIX^b 77 Düb. n.) O. Jahn. Arch. Zeit. 1861.

ΣΑΤΥΡΟΙ ΝΟΘΟΙ.

8=75* Σίσυφος. 411—5. genuina et perdita 415.

Cf. caput sequens.

ΤΡΑΓΩΙΔΙΑΙ ΝΟΘΑΙ.

1=76† Πειρίθους. 411—5.

Cf. caput sequens. argumentum: schol. Greg. Corinth. in Hermog. VII. 1312 W.

2=77 Ραδάμανθους. 411—5.

3=78 Τέννης. 411—5.

Fabularum nominibus quotquot certo et indubitato testimonio nituntur conlatis iustum numerum explevimus. restat, ut dubia examinemus, ne per arbitrium quae voluissemus effecisse videamur. μὴ σωζομένας fabulas huc non facere iam docuimus, quibus sublatis paucae et nullo negotio tollendae supersunt. nam Scyllam, quam locum Aristotelis poet. 1454^a 31 prave interpretati, Lamiam, quae prologum nescio cuius fabulae recitasse (cuius initium extat fg. 914) non fabulae nomen dedisse traditur, ultro sustulerunt illam Piraeicum hanc Albanum marmor. at ex Cadmo tres ver-

fabula igitur post 425 (Aristophanis Centaurum et Acharnenses) docta est. argumentum praebet Hyginus 186, at quo caute utaris.

44† *ΟΡΕΣΤΗΣ*. 408.

schol. 371. (Dind. II. 119, 11).

45† *οἰνεύς*. ante 425.

Arist. Acharn. 418. argumenti summam ibidem scholiasta praebet.

46 *οἰνόμαος*. 1. β'. 411—8.

Aristophanes Byzantius in argumento Phoenissarum Oenomaum Chrysippum Phoenissas satyricam perditam Nausicrate archonte doctas esse perhibet. 411—8 Phoenissas schol. Arist. Ran. 53 tribuit, cf. No. 7. Nausicratem 411 archontem fuisse suspicatur Bergkii Vit. Soph. adn. 155, quod habet cur placeat, probari nequit. ceterum Oenomai reliquiae severitate numerorum excellunt.

47† *οἰδίπους*. post 425.

Recto iudicio usi omnes qui de hac fabula egerunt tacite post Sophoclis Oedipum (ca. 430) ca. 420—410 doctam volunt. quod evincit trochaicorum octonariorum usus fgm. 549, 901; consentit senariorum color. adcuratiora nescimus. argumentum post aliorum conamina discipulis C. Vollbehr in gymnasii Glückstadiensis programme haud inepte. sunt tamen quae corrigi possint.

48* *Πελιάδες*. γ'. 455.

Vita I. Dind. I. 4. 10. argumentum: Moses Chorenensis Maii pg. 43 ed. Mediol.

49* *πηλεύς*. ante 417.

Aristoph. Nub. 1154 cum schol. videtur autem alterius editionis ille versus esse, argumentum obscurissimum. si Peleus ab Acasto male tractatus inductus erat, post Acharnenses acta videtur.

50* *πλεισθένης*. ante 415.

Aristoph. Av. 1232 = Eur. 630. Plisthenem Atrei filium non patrem esse docet 627. cetera obscura.

51* *παλαμήδης*. 2. β'. 415.

cf. No. 5. memorat Aristoph. Thesm. 770. tempus etiam schol. Arist. Av. 842 indicat. argumenti summa clarissima, singularia obscura.

- 52* *πολύιδος.* post 415.
Aetas sequitur ex versu 642, 3 *πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ δυστυχές.* non huc referendum 639, quod Hippolyti velati est. argumentum: Apollodor. biblioth. III. 3. 1.
- 53* *πρωτεσίλαος.*
Argumenti pars schol. Aristid. pro IV viris III. 671. Dind. fabulam probe cognitam habebit qui sarcophagum Mus. Piolem. V. 18 explanaverit. quod nescio an frustra conatus sum. coniecturam tamen alibi proponam.
- 54 *PHΣΟΣ.* 455—442.
Crates apud schol. Rhes. 529 ab adolescentulo Euripide Rhesum doctam esse ait. docuit igitur ante primam victoriam tragoediam, cuius ne vestigia quidem Alexandrini invenerunt, quandoquidem mediocris poetae fetu centum annis Euripide iunioris decepti sunt.
- 55* *Σθενέβοια.* ante 423.
Cratinus fgm. inc. 16 ridet Sthen. 667, qui 423 Lagendam ultimam comoediam docuit. Aristophanes Vespis eam primum respicit: argumentum scholion ad Gregor. Corinth. in Hermog. Welcker. Gr. Trag. II. 777.
- 56* *σκύριοι.*
Haec nominis forma marmore Piraeico confirmatur; eadem Sophocleae tragoediae fuit.
- 57 *ΤΡΩΛΑΔΕΣ.*
cf. No. 5.
- 58 *τήλεφος.* 3. β'. 438.
cf. No. 1. argumentum: O. Jahn Telephos und Troilos.
- 59 *τημενίδαι.*
Respicit Arist. Ran. 1338 si scholio fides.
- 60 *τήμενος.*
de argumento cf. No. 8.
- 61 *Υψιπύλη.* 411—9.
cf. No. 7.
memorat Aristophanes Ran. 64 et passim. argumentum: Welcker II. 554.
- 62(*) *ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ.* 3. β'. 411—409.
cf. No. 7.

- 63* *φιλοκτήτης*. 2. γ'. 431.
cf. No. 17. argumentum ex Dione Chrysostomo 52 et 59 elucet.
- 64* *φοῖνιξ*. ante 425.
Arist. Acharn. 421. argumentum Apollod. bibl. III. 13. 8.
- 65(*) *φαιήθων*. ante 425.
numeri lyrici fabulam trans illum terminum relegant. de argumento per singulas partes describendo inter iudices lis esse perget. sarcophagi non ex Euripide pendent sed ex Alexandrino quodam poeta, quo et Ovidius et Nonnus usi sunt.
- 66* *φριξος*.
Aristoph. Ran. 816. somniasse eos, qui duplicem Phrixum extitisse dixerunt, inde concluditur, quod eidem priorem tragoediam a fragm. 818 incepisse perhibent. ita enim ne potest quidem ulla incipere tragoedia.
- 67 *Χρύσιππος*. 2. β'. 411—9.
cf. Nr. 7. spreverunt, idque iure, Aeliani narratiunculam, qui Var. Hist. II. 21 Euripidem in Agathonis favorem hanc fabulam conscripsisse tradit. nunc quoniam tempora concinere videmus in amicitia quam apud Archelaum cum Agathone exercuit Euripides (ibid. XIII. 4) ansa fabellae patet. Argumenti summa tantum constat.

ΣΑΤΥΡΟΙ ΓΝΗΣΙΟΙ.

- 1=68† *Αἰτόλνκος*.
Ath. X. 413. C. ἐν τῷ πρώτῳ Αἰτολίῳ. recte Nauckius σατυρικῶ. ita apud Zonaram lex. 1742 ἐν τῷ ἑτέρῳ Ἀμφιαράῳ pro σατυρικῶ traditum est.
- 2=69† *Βούσιρις*.
Satyricam fuisse testatur Diomedes III. p. 490 K. i. e. Suetonius catalogo satyricarum Euripidearum usus.
- 5=70†* *Εὐρουσθεύς*.
- 9=71† *ΚΥΚΛΩΨ*.
- 5=72* *Π*
Marmor Piraeicum post Palamedem hanc continuit fabulam. supplementa cetera certa sunt. nova igi-

tur fabula et inaudita latet. atqui sexaginta septem tragoediae et spuria omnia nota sunt. ergo una quae defuit satyrica fabula iam ex prima littera innotuit, et absolutus est catalogus. quod recte nos conclusisse numerus litterarum suppleandarum evincit. aegre enim undecim litterarum unum nomen invenias. scriptum igitur extitit Π.....σάτυροι. ego non navavi operam, ut coniectura nomen supplerem. namque ex scriptis monumentis omnino non supplebitur; neque certo ex figuratis, nisi quis opus a Jahnio coeptum continuaverit, ut quidquid in vasculis potissimum Atticis ex satyrica poesi promanasset, coniungeret digereret examinaret.

6 = 73(*) Σκείρων.

Si ad vascula picta quinti saeculi respexissent, numquam coniecissent Euripidem de Scirone Procrustae fabulam narrasse.

7 = 74(*) συλεύς.

argumentum: Tzetzes de comoedia. (pg. XIX^b 77 Düb.) O. Jahn. Arch. Zeit. 1861.

ΣΑΤΥΡΟΙ ΝΟΘΟΙ.

8 = 75* Σίσυφος. 411—5. genuina et perdita 415.

Cf. caput sequens.

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ ΝΟΘΑΙ.

1 = 76† Πειρίθους. 411—5.

Cf. caput sequens. argumentum: schol. Greg. Corinth. in Hermog. VII. 1312 W.

2 = 77 Παδάμανθους. 411—5.

3 = 78 Τέννης. 411—5.

Fabularum nominibus quotquot certo et indubitato testimonio nituntur conlatis iustum numerum explevimus. restat, ut dubia examinemus, ne per arbitrium quae voluissemus effecisse videamur. μὴ σωζομένας fabulas huc non facere iam docuimus, quibus sublatis paucae et nullo negotio tollendae supersunt. nam Scyllam, quam locum Aristotelis poet. 1454^a 31 prave interpretati, Lamiam, quae prologum nescio cuius fabulae recitasse (cuius initium extat fg. 914) non fabulae nomen dedisse traditur, ultro sustulerunt illam Piraeicum hanc Albanum marmor. at ex Cadmo tres ver-

sus misere corruptos adtulit Probus in Vergil. Ecl. VI. 31. οὐρανὸς ὑπὲρ ἡμᾶς καινῶς φωτῶν ἔδος δαιμόνιον τόδ' ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς οἱ μὲν ὀνομάζουσι χάος. (fgm. 451.) vel magis haec verba corruptit Valckenarii audacia; nam caelum dici caelestium signorum sedem in propatulo est; et potuit ver- suum auctor scribere

οὐρανὸς ὑπερθε κείμενος, φωτῶν ἔδος
δαιμόνιον· ἐν μέσῳ δὲ τοῦδε καὶ χθονός,
οἱ μὲν ὀνομάζουσιν χάος.

at Euripides tam elumbes versus non procudit. at Euripides αἰθέρα divinam mentem, Iovem, ut Platonice loquar, τὸ ὄν iudicavit; ubi de caelo de astris in hanc sententiam disputet, docear velim. quid quod ipsum χάος vocabulum ignorat, neque aerem inter caelum, quasi πνιγέα Aristophanis, et terram positum umquam memoravit. sententias vero singulas, tamquam in enchiridio, per οἱ μὲν ὀνομάζουσιν enumerare poetaene est? vide Troad. 884, et discrimen inter poetam et falsarium senties. eadem igitur ex fabrica et hos versus et Cadmum progenitos esse existimo, cuius alterum specimen servavit Macrobius I. 17. (fg. 937) quam fraudem detexit Lobeckius Aglaoph. 403. atque Cadmum non extitisse etiam Albanum marmor persuadet. incipit ibi columna altera a littera K, Κάδμος deest. num vero probabile est unam a quadratario ex littera ista omissam esse fabulam? certe ex arte et ratione contra sentiendum esset, etiamsi aliis de causis tragoedia illa dubia non esset. nam quivis praesumitur bonus, etiam quadratarius aut librarius; quamquam philologi in hanc legem cotidie peccamus. Recentiorum opiniones, si qui fabulae Euripideae nomen invenisse sibi visi sunt, pleraeque mentione indignae. velut temere fecerunt qui apud Philodemum (de relig. Gomp. stud. Herc. II. 22) in versibus Αἰσχύλος τὸν Δία λέγει

. . . καὶ τὰ πάν
τα καὶ ὑ]πὲρ τὰ πάν
δης δ' ἐν μυ
τον δια και
νηλιωπον
δαιγισθωι
ονον εν οι
ον δια

Euripidis Mysos Sophoclis Aegisthum et Oeneum reppererunt. de ultimis tacere malo, ab initio scribendum esse ὑπὲρ τὰ πάν[τα Σοφοκ] (λ)ῆς δ' ἐν μυ[σοῖς] sponderim. nam α et δ in papyris aegre distingui testes oculati consentient. gravis vero una est sententia, Adolphi Michaelis, qui cum Marsyae fabulam ex omnis generis monumentis subtiliter et doctissime examinasset, satyricam fabulam eamque nobilissimam in ea inlustranda versatam esse et sibi et plerisque aliis persuasit. quam Euripidis fuisse ex fgm. 1070 conicit (Ann. d. Inst. 30, 323) cf. fgm. ad. 312. tenet sententiam etiam nunc vir eximius, atque fateor multa ei inesse quae mihi quoque adrideant. at ego idoneus iudex non sum, siquidem ipsa Marsyae monumenta non satis examinavi. quodsi Michaelis sententiam suam re vera certam reddere vult, oportet aptum nomen ex Piraeici marmoris versu 19 eliciat. quod donec factum sit, in medio haec res reliquenda est.

3.

Fabulis spuriiis quas adpinxi annorum notae ostendunt me quatuor illas fabulas uni tetralogiae tribuere. quod non facio numero adprime conveniente fascinatus, quamquam ab eo me profectum esse non infitior, sed tum demum mihi persuasi, cum satyricam spuriam Sisyphum esse repperissem. quod cum constiterit rem confectam duco. vidimus autem in tribus tragoediis spuriiis cuncta de crisi Alexandrina testimonia ita consentire, ut aut diserte spurias eas dicerent aut in conputo omitterent; satyricam vero unum vel duo memorant, gravissimus testis Vārro omissis tragoediis numero generali complexus est. quod parvi pendere non licet, quandoquidem non cum Byzantinis aut infimae aetatis compilatoribus, sed cum Alexandrinis grammaticis mortalium longe adcuratissimis agimus: ea igitur demum sententia rem ad liquidum perduxisse censerit poterit, quae, unde hic dissensus ortus sit, explicaverit.

Inter tragoedias spurias Rhadamanthus et Tennes tam raro adlegantur, ut hodie paene nihil praeter nomen relictum sit.¹⁾

1) De Tenne et Hemithea quae narrantur et in nonnullis artis figuratae monumentis extant (Panofka Ann. d. Ist. XIX. 225. Arch. Zeit. IV. 207) tragoediam sapiunt, neque ego parvi pendo, quod in excerptis mythographicis optimaе notae apud Western. Paradox. 219 (ex cod. laur. 50, 1) inter φιλαδέλφους Τέννης καὶ Ἡμιθέα nominantur.

at Pirithous et saepe et diu lecta est, atque praeter argumentum, quod infra pluribus persequar, versus non ita pauci servati sunt. in quibus spuriae originis non plane desunt indicia. ut enim de eo taceam, multa inveniri vocabula *ἅπαξ εἰρημένα*, (et Rhadam. 660, 4 *πάτωρ* mirabile sane) insunt quae ab Euripidis usu, quin a tragoedia et vetere Atthide abhorreant. huius generis est *ἐνδελεχῶς* Pir. 596, 5 ante Platonem nisi fallor non auditum, (nam Choerili fgm. 7 Samii vix fuerit) illius *Αἰδῆς* tamquam creticus in senario usurpatum (930. quod summo iure huc rettulit Welcker), num vel in canticis ista mensura adhibita sit, dubitatur. denique *πρόσχωρον* (Rhadam. 659) Aeschylo Sophoclique frequens vocabulum ab Euripide constanter vitatum est. sed longe gravius, quod sententiae proferuntur Euripidis placitis oppositae. quod ad firmandam Euripideam originem adferant qui cum Elmleio Euripidem arbitrantur marvellously addicted to the practice of contradicting himself. ego persuadere mihi non possum, magnum poetam, scaenicum philosophum aut sibi aut spectantibus mentitum esse. et quisquis effigiem eius, frontem cogitando rugatam, supercilia tamquam hominis qui magna et bona facere frustra conatus sit contracta, labra clusa et contorta, qualia in homine summum dolorem frustra conpescente spectantur, quisquis denique oculos retractos quidem at ardentem, qui non in superficie rerum subsistere sed in intimam medullam penetrare consuerint, contemplatus erit, mecum sentiet.²⁾ Valckena-

2) Pleraque imaginum Euripidis (et servata sunt permulta) ad idem redeunt exemplar. distat paullo herma Bonnensis et inter Capitolina capita No. 41, denique praestantissimum inter Neapolitana, quod dignum est et gypseis ectypis et subtili examinatione. (Visconti. Ic. Gr. Tav. V. Welcker. A. D. I. 484). sed archaeologi nimis seriis quaestionibus, veluti de arte antehomerica, abstinenter, quominus ad artis vere Graecae thesaurum oculos convertant, qui in statuis hermisque hominum illustrium conservatus est, nisi forte Hippocrates Aristophanes Socrates adunco naso reiciunt tanquam ad ludibrium efficta exempla, eidem qui Alcibiades Phidias Philetas securius quam circumspectius reperiunt. ego Mantuanam Euripidis protomen, quam praestantissimam dicunt Viscontius et Welckerus, viri istis nugis etiam tunc animum advertentes, non vidi. palmam defero fragmento Vaticano quod iam in Musarum oeco extat (Picolem. VI. 29); exhibet artem Alexandro posteriorem, neque displicet quod eas faciei formas quibus ingenium quale postea credebatur Euripidis clarissime proponeretur auctas et expolitas esse animadvertimus. proxime at longo intervallo neque ut satis tuto ad paullo intentiorem eo utaris disquisitionem, caput statuæ tragicæ in exedra nova

rius in aurea illa diatriba de Anaxagoreis Euripidis copiose disputavit; quae integra recoqui solent, etsi nostro demum saeculo philosophia qualis ante Socratem fuerit recte cognita est. frustra apud Zellerum inter philosophos Euripidem requiris, tamen ex ipso Valckenario disci potest, de natura rerum eum nequaquam cum praeceptore consensisse. namque Anaxagorae *ὁμοιομερῆ* multa sunt et uno gradu compositiora, ut ita dicam, quam Empedoclis *διζώματα*. Euripides duo tantum novit elementa terram et aethera, qui ubi elementum est caelum quoque audit. itaque eo ipso loco, ubi Anaxagorei libri initium respicit, Melan. phil. 488, *οὐρανός τε γαῖά τ' ἦν μορφή μία* dicit; Anaxagoras *ὁμοῦ ἦν τὰ πάντα*. alterum discrimen sequentia verba monstrant; Euripides enim *ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δίχα*, Anaxagoras *νόος ἐπελθὼν διέκρινε καὶ διεκόσμησεν*. quid? *Ἀναξαγόρου τροφίς ἀρχαίου*³⁾ ipsum νοῦν, propter quem *νήφων ἐν εἰκῇ λέγουσιν* extitisse ille praedicatur, non amplexus est? indignum forsitan facinus, at ne commemorat quidem usquam. nam *Ζεὺς*, qui Troad. 855 *νοῦς βροτῶν* a quibusdam dici fertur, non Anaxagorae est sed alius philosophi, nescio cuius; recurrit sententia fgm. 1007. Euripides diligenter examinatis priorum philosophorum placitis novam atque suam protulit doctrinam, neque hac laude frustrandus est, quia tragoediis maluit quam pedestri libro quae sentiret exponere. atque ab Anaxagora quidem id mutuatus est, mixtione quadam omnes huius mundi res natas esse. at mixtionem longe aliam esse voluit, et ab Empedocle hac in doctrina propius abest. namque ad veterum physicorum principium reversus (neque interierat eorum schola per Heraclitum et Eleatas, utpote ex qua Diogenes Apolloniata et Hippo penderent) omnibus corporibus unam subesse credidit *ἀρχήν*, eamque rem certo nomine definiendam, non in cogitatione tantum positam.

temere infixum, deinde Corsinianum de cuius laude olim concessa vix recte postea detraxit Welckerus (A. D. V. 97). cetera quotquot vidi minoris pretii. at in ingenti numero et oculi et memoria falluntur.

3) Ita Alexandri Aetoli versum recte emendavit Bergk. quod Nauckius versus illos Aristophani vindicare studuit ab aliis explosum est. contra non dubito eidem Alexandri carmini tribuere schol. Ar. Ran. 840 *ὅτι δὲ λαχανοπώλιδος υἱὸς ἦν Κλειτοῦς ὁ Εὐριπίδης, Ἀλέξανδρος φησιν*. Alexandrum comicum enim recte negavit Meinek. extitisse, ac video non me primum ita de schol. Ran. iudicare sed Ritschel. hanc laudem deberi (Opusc. I. 17.)

quam terram vocavit. neque tamen mentem Anaxagorae neglexit. nam cum ille, parum sane sibi ipse constans, concessisset *ἐν ἐνίοισι δὲ καὶ νόος ἔνεστιν*, Euripides alterum, quod omnibus rebus admixtum sit elementum, *αἰθέρα* posuit, quem eundem cum mente divina, cum deo supremo vel unico, aeternum, omnis vitae unicum fontem credidit. est igitur, ubi prope absit a dualismo, qualem ex Persarum religione amplexi sunt Iudaei et Christiani. namque anima humana spiritus illius divini particula est, spiritus autem ipse sub Iovis nomine paene absolutam et certam induit personam. quid quod eatenus procedit, ut pronuntiet corpus, utpote ex terra mortua cretum, sordidum et abiectum, vitam terrestrem nihili pendendam esse, animae autem, qua sola vivimus, patriam, cui post mortem reddatur, caelum esse.⁴⁾ quamquam talia rectius cum Parmenide et Platone Parmenidea amplexo componimus.⁵⁾ tamen num Eleatarum doctrinas usquam satis aperte significaverit dubito. at haec longiorem requirunt disputationem: hic id tantum probandum erat, Euripidem in cosmogonia minime secutum esse Anaxagoram. conditore aut certe dispositore mundi intellectu, vel quoquo modo *νοῦν* vertere vis, uti ne poterat quidem Euripides, qui hunc quem videmus mundum ex terra et aethere (materia et spiritu divino) coniunctis olim, nunc discretis (ita ut aether caelum occupet)⁶⁾ compositum

4) Insignis locus at idem corruptissimus Helen, 1013, qui Nauckio suadente nunc deleri solet, sed summa iniuria. quis tandem, ut alia mittam, talia interpolaverit? adscribam eum, qualem ab Euripide datum existimem. dicit Theonoe, Proteum, si viveret, Helenam Menelao redditurum esse.

καὶ γὰρ τίσις τῶνδ' ἔστι τοῖς τε νεότεροις

καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμῶς. (ὁ νοῦς C)

ὁ καθαρὸν γὰρ ζῆ μὲν οὐ, γνώμην δ' ἔχει (τῶν καθαρόντων C)

ἀθάνατον εἰς ἀθάνατον αἰθέρ' ἔμπεσών.

ὡς οὖν παραινῶ μὴ μακρὰν κτ. ἔ. i. e. ne tamen longa sim in philosophia exponenda.

5) Ad *μὴ ὄντα* quae videmus et esse opinamur re vera *οὐκ ὄντα* prope accedit Meleagri illud *καθαρῶν δὲ πᾶς ἄνθρωπος | γῆ καὶ σκιά· τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει.*

6) Quo modo ex coniuncto et indefinito statu elementa in has formas, quas nunc videmus, secreta et concreta sint, Euripides docuisse non videtur. novi locos, qui deum vitae humanae dispositorem laudent, at huc non faciunt. nec credidit deum personalem. imo per ponderis legem factum id voluerit, quoniam aether levissima terra gravissima materia est, si omnino hanc in rem inquisivit. Democritum non novit.

esse iterum iterumque pronuntiaret. i nunc et vide, quid Pirithoi scriptor sentiat: (fgm. 596)

σὲ τὸν αὐτοφυᾶ, τὸν ἐν αἰθερίῳ
 δύμβῳ πάντων φύσιν ἐμπλέξανθ'
 ὃν περὶ μὲν φῶς, περὶ δ' ὀρφναία
 νῦξ αἰολόχως, ἄκριτός τ' ἄστρον
 ὄχλος ἐνδελεχῶς ἀμφιχορεύει.

quem tandem dicit? respondet Clemens, cui versus debentur, τὸν δημιουργὸν νοῦν. habes Anaxagoram. Euripides nec δημιουργὸν nec νοῦν novit.

Exposui alio loco (Zukunftphil. I. 27) secundum Euripidem homini certam ingenii et morum indolem innatam esse, quae nulla umquam re deleri posset, sequi homines eum fatali necessitate, ut vel cum recte honesteque facere vellent, cum recte et honeste sentirent, inviti peccare cogentur. plane contrariam igitur Euripidi placuisse sententiam Socraticae, quae ex recte prave intellectis recte prave facta deduceret. quam apte Euripidis philosophia moralis cum physica conveniat, post ea quae modo exposui dubium non erit. Socratem primum inter mortales docuisse vitam beatam non esse nisi viri recte facientis i. e. recte intelligentis vel pueri clamant, non igitur dubium, quin inauditam hanc sententiam scriptor Pirithoi (Critias, discipulus Socratis) significet fgm. 601.

οὐκ ἀγυμνάστῳ φρενὶ
 ἔρριψεν ὅστις τόνδ' ἐκαίνισεν λόγον,
 ὡς τοῖσιν εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ τύχη.

i. e. proverbium vulgi, fortes fortuna iuvat, (Aesch. Pers. 741. Eur. El. 80 etc.) scite inmutavit Socrates: „sapientes fortuna iuvat“. omisi vocabula ὁ πρῶτος εἰπὼν quae versus redintegrandi causa adfinxit Stobaeus interpolatorum sollertissimus.

Vestigia igitur etiamnunc animadvertere licet, quibus acuti critici potuerint adduci, ut Pirithoum, fortasse etiam Rhadamanthum, spuriam haberent. num vero Alexandrini ita subtiles se praestiterunt? fortasse alibi (in comoedia, in Hesiodo), non in Euripide. namque Rhesum (cuius dictio multo longius ab Euripide distat quam v. c. Rhadam. 660, quod nemo non Euripideum haberet, nisi certo testimonio innisus) quoniam eius nominis fabulam didascaliae ferebant, patienter ei certe tolerarunt qui cata-

logum confecerunt. quodsi Tennem Rhadamanthum Pirithoum ab Euripide abiudicant, eundem auctorem, didascalias consentientes habuisse putandi sunt, quodsi Pirithoum Critiae adtribuerunt, eius nomen didascaliam ferebat. atqui didascaliam quatuor fabulas amplectitur, ac si una propter sentiendi et dicendi similitudinem quandam Euripidi vulgo tradita est, idem in omnibus eius didascaliam fabulis factum esse haud absurde conici potest. quamquam ultra tenuem probabilitatis speciem vix progredieremur nisi alia quoque fabula inter Euripidem et Critiam controversa esset.

Sisyphum satyricam teste didascaliam apud Aelianum V. H. II. 8 Euripides anno 415 docuit. excitatur Sisyphus a Suida fgm. 674.

*χαίρω γέ σ' ὦ βέλτιστον Ἀλκμήνης τέκος
(σωθέντα) τόν τε μαρόν ἐξολωλότα (suppl. Cobet.)*

at cum Herculi in Sisyphi fabula aegre locus sit, nescio an *Εὐριπίδης σισύφ* ex *Εὐριπίδης συ* corruptum sit. restant igitur praeter unam vocem ab Hesychio servatam quadraginta duo versus minime Euripidei, Euripidis secundum Plutarchum et Galenum, Critiae secundum Sextum Empiricum. duas igitur extitisse arbitrantur viri docti fabulas, alteram satyricam Euripidis, alteram tragoediam Critiae, quae tamen sub Euripidis nomine circumlata esset. qui vero factum, ut inter spurias omitteretur? qui factum, hodie addere possumus, ut in marmore Piraeico una tantum poneretur? qui factum, ut duae fabulae modo Euripidi modo Critiae tribuerentur? summa veritatis species inest in simplicitate. omnibus autem eius numeris satisfactum erit, si posuerimus Critiam docuisse tetralogiam *Τέννην Παδάμανθον Πειρίθον Σίσυφον* (quod vix alio tempore potuit, quam postquam ex Thessalia Athenas rediit 411) posteriore tempore, cum partim casu partim invidia fama eius obliterata esset,⁷⁾ Euripidi attributam esse tetralogiam illam, Alexandrinos tandem grammaticos tragoedias quidem uno ore ei restituisse, in satyrica paullo haesisse, quia eius nominis fabulam, re vera perditam, ab Euripide doctam esse scirent.

7) Non solum tragoediae sed etiam *αἱ καταλογάδην πολιτεῖαι* vel Alexandro Aphrodisiensi ignotae erant, cum negaret extare quidquam praeter *ἐμμέτρους πολιτείας* quod Critiae nomen iure ferret. notum est, Herodem Atticum ex situ protraxisse pedestria Critiae scripta, atque ita factum esse, ut ab Aeliano exciperentur, Philostratus et Hermogenes de Critia agerent. legit *πολιτείας* vel Libanius.

Subsisterem hic, nam ea quae ad rem hoc libro tractandam pertinent, absoluta sunt, nisi Pirithoi tragoediae non uno nomine memorabilis argumentum diu quidem publici iuris factum sed adhuc spreto penes me haberem. ex eis quae Nauckius contulit id statim sequitur, Pirithoo exemplum praeberi fabulae per poetae arbitrium immutatae luculentissimum. inducebatur enim Hercules non Theseum tantum sed etiam Pirithoum ex inferis liberans, cum vulgaris fama et antea et postea ob temptatum Proserpinae raptum aeterno eum cruciatu dilacerari ferret; nam ut Theseus sedere aeternumque sessurus esse rarius perhiberetur, non minore violentia at prosperiore successu Atheniensium pia fraus effecit. Critiae autem fabula, etsi non id valeret, ut veteris memoriae auctoritatem penitus everteret, satis tamen celebris fuit, ut quam Plutarchus legeret, ex cuius conformatione Pirithoi fabulam nonnulli mythographorum narrarent. Hyginum 79 si cum ipso argumento infra posito comparaveris, disces, quatenus apud eum adcurata fabularum narratio enchiridii legibus aut consuetudinibus turbata sit, quam caute in restituendis argumentis adhibendus sit. quod in Pirithoo quoque non prospere cessit Welckero, qui haec fere suspicatur: induci Theseum Pirithoumque vinctos ab Aeaco custoditos de salute desperantes; intervenire Herculem missum ab Eurystheo, ut Cerberum abducat, primum quidem ab Aeaco non hostiliter excipi, mox vero pro portentosa tragoediae natura non sine egregio et immanis roboris et audacissimi animi exemplo efficere, ut amici luci reddantur; addit chorum ex heroidibus constitisse. hoc unde conlegerit nescio, nisi ex *νεκρίῳ* finxit; captivorum desperationem ex Eur. Herc. 1460, portentosam tragoediae naturam ex Aristot. poet. 1456* 2 sumpsit. quibus omnibus nihil proficimus. inprobabiliora etiam coniecit Nauckius, perpetuus Welckeri obtrectator, qui disertum Gregorii Corinthii testimonium fgm. 594 ab Hercule per Aeacum interrogato recitatum esse tradentis abiicit, quia prologum sapere sibi videretur. at maxime mirum est, nec Welckerum nec Nauckium ad tragoediae argumentum attendisse, quod illo ipso loco apud Walzium extat quem describunt, incipiens a verbis ἡ ἐν τῷ δράματι τῷ Πειρίθῳ ἱστορία. quin enim haec ἱστορία ipsa ὑπόθεσις esset, dubitare non poterant qui in hoc loco proxime subsequentem Melanippae philosophae ἱστορίαν ὑπόθεσιν haberent, idque rectissime illi quidem, ut optimus codex Laurentianus 56, 1 docet,

in quo scholion illud lectu difficillimum Walzium neglexit. quod non mirabuntur qui quanta et negligentia et violentia Walzii Gregorius ex Gregorio ipso et scholiastis eiusdem consutus sit, cognoverint. adhibitis igitur ceterorum quos Walzium expressit codicum supplementis scholion illud in hunc modum scribere licet. ἢ οὐσα (quid hoc sibi velit, docear velim) Πειρίθου ὑπόθεσις ἐστὶν αὕτη· Πειρίθους ἐπὶ Περσεφόνης μνηστείαν εἰς Ἄιδου καταβὰς τιμωρίας ἔτυχε τῆς πρεπούσης· αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπὶ πέτρας ἀκινήτου καθέδρα πεδηγὸς δρακόντων ἐφρουρεῖτο χάσμασιν, Θησεὺς δὲ τὸν φίλον ἐγκαταλιπεῖν αἰσχρὸν ἡγούμενος ἐκὼν εἶχε τὴν ἐν Ἄιδου ζωὴν. ἐπὶ δὲ τὸν Κέρβερον Ἡρακλῆς ἀποσταλεὶς ὑπ' Εὐρυσθέως τοῦ μὲν θηρὸς βίᾳ περιεγένετο, τοὺς δὲ περὶ Θησεῖα χάριτι τῶν χθονίων θεῶν τῆς παρουσίας ἀνάγκης ἐξέλαβεν, μίᾳ πράξει καὶ τὸν ἀνθιστάμενον χειρωσάμενος καὶ παρὰ θεῶν χάριν λαβὼν καὶ δυστυχοῦντας ἐλέησας φίλους. ἢ δὲ τῆς σοφῆς Μελανίππης ἐστὶν αὕτη κ. τ. ἔ.

Quibus reputatis nemo iustae tragoediae imaginem animo sibi non conformabit. fateor autem, mihi et sapientiam et artem Critiae admirandam videri, qui Theseum non sceleris sed amicitiae consortio cum Pirithoo coniunctum esse, Herculem non fabulosam bestiam sed torvum iuris infernalis defensorem vincere, sceleris poenam non abrumpi novo scelere voluerit, sed condonari, postquam Tartareum regem duplex firmissimae amicitiae exemplum misericordia permovit.⁸⁾ vel magis autem laetatus sum, cum talem poetam se 'dignum sculptorem invenisse vidi.

Olim in Albanorum villa anaglyphum extitit, nuper a Torlonia viro principe in privati musei claustra coniectum, quod cum Orpheo Peliadibusque tamquam clarissimum laudari solet exemplar et eius anaglyphorum generis, quod subtilissimis artis legibus satis faciat, et eius pulcritudinis, gravitate adstrictae, quam nos Graecam, Aristoteles ethicam vocavit.⁹⁾ exhibet ille

8) Ex Diodoro IV. 26 conligi potest, Proserpinam Plutoni persuasisse, ut Pirithoum Herculi condonaret. consimiliter finxit Ovidius Trist. I. 9, 31

Quod pius ad manes Theseus comes isset amico,
Tartareum dicunt indoluisse deum.

9) Quantum ex gypseis ectypis concludere licet, hoc quod tenemus anaglyphi exemplum opifici debetur non nimis adcurato. ad quem et illud vitium refero, quod Herculis dextra Pirithoi umero, quem fortasse tangi voluerat artifex, occulitur, et quod ad Pirithoi pedes pharetra et arcus ita positi

lapis (Zoega bassir. II. 103) iuvenem in saxo sedentem, cui ad dextram alter iuvenis baculo innisus adstat, corporis habitu luctum salutis nescium referente; at a sinistra intervenit Hercules firmo et placido oculo ad iuvenem sedentem conversus. ita decuit severiorem artem Pirithoum solutum fingere. quando enim ea, quae ex Byzantino situ modo protraximus, vel pueri sciebant, Pirithous eo quod sedet, Theseus eo quod stat satis significati erant. locum autem pluribus quam saxo, cui Pirithous insidet pro artis legibus aetatisque consuetudine artifex significare ne poterat quidem, neque magis adfectus perturbationesque animorum lenociniis picturae propriis extollere. at etiamsi, quid dico, quia ab illis blandimentis abstinuit, opus effecit, ex quo verum et sincerum ἦθος spirare diu ante sentimus quam μῦθον perspexerimus. at hercle non in tragoedia tantum imo in omni arte μῦθος primum est et quasi caput operis: quem in Pirithoo plane et prudenter dispositum clare et distincte exhibitum esse confidenter pronuntio, nec vereor, ne intellegentes existimatores oblocuturi sint. nimirum Heracles eo ipso quod praesens est Graecum hominem dubitare non sinit, quin quae velit rata sint, non minus quam in Orpheo Mercurius.¹⁰⁾ quod anaglyphum cum Pirithoo

sunt, ut cuius sint, non adpareat. qui in interpretando a talibus proficiscitur, ex compilatione genus scribendi scriptoris delineare cupit: cautus interpres tum quoque abstinebit, cum summam eorum quae auctor exhibuit perspexerit.

10) Nihil ad rem, quod nos, fabulae ignari, diu non intelleximus, quid artifex voluerit, nam vel qui figuris vera nomina dedit, E. Petersenus Arch. Zeit. 1866 p. 258 de μύθος non minus quam de ἦθει mirifice lapsus est. nequaquam igitur W. Helbigius (Camp. Wandm. 19) Orpheum Pirithoumque testimonia eaque unica adferre debebat opinionis, qua antiquiores quoque artifices (saec. V et IV) curasse negantur, ut figuras certis et manifestis signis distinctas proponerent. num reputavit ille, hoc factum esse propterea quod iudicium causis in externo anaglyphorum habitu positus non more quodam artis severioris obcaecaretur? errorem natum esse in Orpheo per ementitas monumenti Parisini inscriptiones (quamquam verae quoque exempli Neapolitani proximo demum saeculo insculptae videntur) in Pirithoo per novicia Thesei Pirithoi que capita? contra certissimum est, ubicumque ab artifice ipso incerti quiddam relictum est, seram et Romanam prodi originem. non solam dico Menelai piam ὀαριστίον (decet pulcherrimo quod Kekuleius restituit nomine uti; recentissimis inventis utrum absurditatis an inpudentiae plus insit, videant alii) totum Pasitelliorum gregem dico in dies crescentem. nam quid quaeso Pasitelio illo nomine designatur? num eadem ex officina

non solum artis et praestantiae sed etiam sententiarum vel cogitationum conexu coniunctum haud absurde mihi videor adgnosceret, etsi fieri potest, ut artificum animus ab his subtilitatibus longe afuerit. eum enim, cuius interest ut artem Graecorum Romanorumque penitus inbuat, i. e. philologum opus est interdum quae poetae artificesve voluerint libero animi volatu capessere, modo ne pro veris venditet ariolationes, quamquam ipse Hermannus se ariolari malle quam stupere dixit. atque in Orpheo quidem saeva necessitas amantes seiungit, ut ipsum inrevocabilis sententiae nuntium misereat: in Pirithoo contra spem ex Lethaeo gurgite suscitantur; illic quae iam certa videbatur salus nimio illo quem Graeci reformidant amore evertitur: hic *σώφρονος* amoris fides et constantia amicos ex Orci tenebris in desperatam lucem evehit — facile diceret (nam hoc quidem Graecos non sensisse consentaneum est) illic de amantium coniunctione post mortem futura desperari, hic mortem amore victam laetissimo probari exemplo.

praeter opera titulis insignita prodierunt matrona Herculaneensis et Vesta Iustiniana, Camillus et *ἀκανθοπλήξ*, Apollines Atheniensis et Mantuanus? non unius familiae artem, unius aetatis, quae inde a Caesare usque ad Traianum duravit, per fertilissimam et praeclarissimam cognitionem quam Kekuleio debemus cognovimus. et scitissime me monuit Robertus meus, manifestum aetatis indicium in Laocoonte inde peti posse, quod eum nisi Vergilio lecto intellegere nequis. nihil iuvant ubi de tam magnis agitur stilisticae quas aiunt minutiae. si quando homines aliter sentire aliis artificiis delectari coeperunt, ex morum rerum publicarum litterarum mutatione unice id repetendum est. quae quoniam in universum constant fundamentum artis quoque historiae esse debent: nisi forte frustra vixit Winckelmannus. a generalibus lux ad singularia resplendet. cum autem Divus Iulius urbem Romam *πρυτανεῖον τῆς οἰκουμένης* reddidisset, coeptum est Asianum genus, quod per omnes regnaverat artes, relinqui, coepta est et doceri et excoli optimorum cuiusque generis exemplorum imitatio. pervicere in pedestri oratione Cicero et Calvus, Dionysius et Caecilius; nisi exaruisset, rectam viam, monstratam ab Horatio, poesis sequi poterat; malebant philosophorum eruditissimi Aristotelem aut Platonem interpretari, quam ad morem Diogenis Philodemive Stoica aut Epicurea placita ex veteribus compendiis in nova redigere: etiam sculptura ab Asiano genere ad probam summorum operum imitationem rediit, restituitque terminos inter picturam et sculpturam paene evulsos (cogita modo Apollonii et Taurisci Dircen, Spadanam anaglyphorum seriem, pleraque aquarum ornamenta). at hercle eo ceteras artes vicit, quod quem omnes sibi proposuerant finem, quatenus humanis viribus fieri potest, vere adtigit.

Sed praestat missis istis elegantiss, quibus inparem me sentio, pauca quae etiam sine disertis argumentis testimoniis sciri poterant, indicare. Theseum enim non vi sed amicitia coactum apud Pirithoum remansisse illo ipso loco, quo fgm. 598 adfert, apertissime dicit Plutarchus (de amic. mult. 96 C) καὶ τοῦτο (τὸ συναπόλλυσθαι τοῖς φίλοις δυστυχοῦσιν) μάλιστα πάσχουσιν οἱ φιλόσοφοι καὶ χαρίεντες, ὡς Θησεὺς τῷ Πειρίθῳ κολαζομένῳ καὶ δεδεμένῳ

αἰδοῦς ἀχαλκεύτοισιν ἔζενται πέδαις.

eodem ex loco disci potest, philosophica haud infrequentia quae vel fragmentis insunt Thesei personae tributa fuisse; quamquam anapaestos 596, 597 choro relinquendos esse puto, ut qui non ex heroidibus sed ex mystis constiterit. hoc enim usus *πλημοχόων* arguit, quas in Eleusiniis solis usu venisse eodem loco, quo 593 adfert, adserit Athenaeus. et vix aptiorem chorum excogitare poterat apud inferos Atticus poeta quam mystas, quibus etiam Euripideus Hercules (613) ibi obvis venerat. denique nescio, an aliquanto plures versus ex Pirithoo servati sint. Ex Hilleri disputatione (Herm. VIII. 455) conligitur, eos veterum grammaticorum, qui Orci ianitori, quem in Ranis nomine non indito inducit Aristophanes, Aeaci nomen tribuerunt, Pirithoum ab Aristophane credidisse expressam. idem ego mihi persuasi. utrobique mysticus chorus est, utrobique Orci minister aditum prohibens (quem Aristophanes non ex populari fabula sed a poeta quopiam fictum accepit) hic cum vero Hercule rixans luctansque, illic simulatum obiurgans et male tractans, idque verbis aperte ex tragoedia detortis. conspirant profecto scaenae, neque dubitaret quisquam, quin re vera Aristophanes Pirithoum exprimeret, nisi diserte obloqueretur locupletissimus auctor, scholiasta Aristophanis, conpluriens testatus inrideri ex Theseo Euripidea Minois Theseique altercationem. nolim tam clarum tam grave testimonium puerili levitate vilipendere videar: non me fugit sententiam quam amplexus sim evinci non posse, praesertim cum Theseus tragoedia obscurissima sit ¹¹⁾ neque is sum, qui veteratoris lenociniis

11) Continuit mortem Minotauri, inducebatur Hippolytus puer, pastor legendi ignarus. cetera ignorantur; at sufficiunt haec ut et singulare et hodie amissum esse intellegatur argumentum. mirum in modum fragmentorum collectores Theseo faverunt. nam quae huc rettulerunt 383, 384 Cretensium esse

fucata disputatione incautis lectorum animis inponere cupiam. at quod opinionem eo firmiorem mihi visam, quo saepius eam retractarem, tandem proposuerim nudam et pro suo cuique iudicio probandam improbandamve, aequus iudex obprobrio mihi non vertet. existimo igitur, Aristophanem per aliquot Ranarum scaenas non ipsum Euripidem sed imitatore[m] eius Critiam inrisisse, Thesei fragmenta 386, 387, 388 ad Pirithoum refero.

4.

Vidimus Euripidem ab Alexandrinis grammaticis nonaginta duas fabulas docuisse tradi, i. e. viciens ter chorum accepisse. hinc tetralogia una secundum ea, quae de fabulis spuris exposui, subtrahenda est. quodsi numerum viginti duorum chororum traditum ostendere potuerimus, non solum quid velit iam intellegemus, sed nova via idem ad quod aliunde delati sumus probatum inueniemus. atque Suidas et Moschopulus sub finem vitae Euripidis: *νίκας δὲ εἴλετο πέντε, τὰς μὲν τέσσαρας περιῶν τὴν δὲ μίαν μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιδειξαμένου τὸ δράμα* (scil. tetralogiam Iphigeniam Aul. Alcmeonem Cor. Bacchas x) *τοῦ ἀδελφίδου αὐτοῦ Εὐριπίδου. ἐπεδείξατο δ' ὅλους ἐνιαυτοὺς κβ'*. ultima verba et in ceteris vitis et hic quoque in aliquot Moschopuli codicibus desunt. nam Byzantinorum plerique quae non intellegerent omiserunt; recentiores magis nimirum sapientes mutarunt. *ἐπιδείξασθαι* docere est; olim autem ita fere traditum erat *ἐπεδείξατο δὲ τὸ ὅλον ἐνιαυτοὺς κβ'*, i. e. viginti duobus annis chorum accepit. vides quam egregie haec concinant. fore olim, ut hos viginti duos annos indicare possimus, ne sperari quidem potest. tamen vel hodie non infructuosum erit denuo in chronologiam fabularum Euripidis inquisivisse — quod v. c. in Sophocle inane foret. distingui in Euripidis et vita et poesi quatuor aetates, 454—430. 430—416. 415—408. 407—6 infra clarescet. e re

frustra monuit O. Jahnius Arch. beitr. 238; 393 quod lemma *Θησεῖ Αἰγεί* habet, Theseo in quo Aegeus induci nequibat, non Aegeo, in quo Theseus inductus est, tradunt. denique 392, quod ex eodem stoici cuiusdam loco descripserunt Cicero Plutarchus Galenus, huc refertur, quia a Theseo recitatum est, cum eodem iure Aegei Hippolyti Pirithoi esse possit; quoniam Theseus in Pirithoo philosophum se gerebat, et Anaxagoras ibidem celebrabatur, Pirithoi fuerit. relinquuntur igitur Theseo 382, 385, 389—91, 394.

tamen visum est secundum eas instituere quaestionem didascaliam, a fine vitae ad principium profectos, siquidem a clarioribus ad obscuriora recte transitur. atque ultimas quidem fabulas praeter *Archelaum*, quae num omnino Athenis docta sit nescimus, haec didascaliam complectitur.

XXII Ἰφιγένεια Ἀλκμέων Βάχαι x.

praeterea spuria tetralogia intra annos 410 et 406 docta videtur: secuntur

XVI	415	Ἀλέξανδρος Παλαμήδης Τρωάδες Σίσυφος σάτυροι.
XVII	413	Ἡλέκτρα.
XVIII	412	Ἀνδρομέδα Ἑλένη.
XIX	411/9	Οἰνόμαος Χρῦσιππος Φοίνισσαι . . σάτυροι οὐ σῶζονται.
XX	411/9	Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις } Ἀντιόπη. Υψιπύλη. Ἰξίων.
XXI	408	

praeterea eisdem annis certo adscribendae sunt *Polyidus* et *Auga*, non sine probabilitate *Oedipus* et *Melanippa captiva*. plenus igitur esset tragoediarum numerus, nisi quarto quoque loco tragoedia poni poterat, quod in *Auga* adeo haud improbabile est. quod autem Euripidem octo annis plus sex choros non accepisse credo, plerique probabunt. a Troadibus ad *Supplices* magna hiat lacuna. unam tantum tragoediam, eamque non invictis rationibus huc referendam novi *Ionem*, fortasse etiam *Meleagrum*. vix tamen indicia deessent, si Euripides plures quam hunc unum accepisset choros, quem ita noto

XV 420/416 Ἴων.

proxima et certiora sunt et magis memorabilia.

X	428	Ἰππόλυτος.
XI	427	Ἡρακλεΐδαι Κρεσφόντης.
XII	425/4	Ἑκάβη.
XIII	423/2	Ἡρακλῆς.
XIV	421	Ἐρεχθεὺς Ἰκέτιδες.

praeterea primis huius aetatis annis *Andromacham*, vel potius integram tetralogiam Democrati concessit docendam, quae in viginti duarum numerum referri nequit. Hippolyti Hecubae Herculis tempora definiuntur eis quae in catalogo disputavi. at *Erechtheum* et *Supplices* sine causa uni tetralogiae vindicasse videor. nam non potest certis rationibus probari; iudicium in sensu quodam

veri et recti positum est. Supplices ἐγκώμιον Ἀθηναίων vocat Aristophanes Byzantius: idem quam maxime in Erechtheum unam ex praestantissimis fabulis quadrat. Erechtheo victores celebrantur Athenienses de hostibus qui in agros Atticos intruerant, pax recuperata canitur; Supplicibus Thebas σκοτεινὰ πράσσοισαν πόλιν (quarum perfidia in Panacto primum non reddito deinde diruto se monstraverat) iusta vindicta punit, cum Argivis foedus icitur, quod prudentissime suaserat Alcibiades. Erechthei exodus distincta est cantico militum victorum, ¹⁾ Supplicibus quoque παραχορήγημα inest puerorum; illic Erechthei hic Thesei gravis rixa cum praecone hostili ²⁾ — utrobique praesens rerum status sub imagine temporum fabulosorum agitur, utrobique ex nobilissimis et celebratissimis Atheniensium facinus. non abhoruisse Euripidem a consuetudine Aeschyli, iunxisse interdum trilogia fabulas historiarum quodam vinculo, ita tamen ut singulae fabulae absolutae per se stare possent, didascalica anni 415 docet. haud absimilis haec fuisse videtur; curiosum igitur esset tertiam novisse tragoediam. at frustra quaerimus; namque Ion, quae ex Atticis fabulis sola in censum venire potest, cum aliis de causis, tum quia Ion. 277 sqq. Erechthei fabula narratur, quod, si tragoedia ipsa praecessisset, ineptum foret. at paullo post Erechtheum Ionem doctam esse haec quoque suadent. Heraclidae supra notam 429 — 27 Cresphontes 430 — 25 portat. conicere quispiam potuerit, has fabulas cum Hippolyto eadem tetralogia in scaenam venisse. quod et aliis nominibus inprobabilissimum est, et duobus Hippolyti locis refellitur sane memorabilibus. 831 Theseus queritur

πρόσωθεν δέ ποθεν ἀνακομίζομαι
τύχην δαιμόνων
ἄμπλακίαισι τῶν πάροιθεν τινος

et Hippolytus 1378

ὦ πατρός ἐμοῦ δύστανος ἀρά,
μιαφρόνων τε συγγόνων,
παλαιᾶν προγεννητόρων
ἐξορίζεται κακὸν κ. τ. ἔ.

1) Fragm. 370. chorum ex mulieribus, uti aptam erat, constituisse demonstrant Erechthei verba 353 ὀλολύζει ὦ γυναικες κ. τ. ἔ.

2) Erechth. 354 — 358. Suppl. 400 sqq.

respiciunt certum quoddam facinus, quod quoniam nequaquam vulgari fama ferebatur (hodie ignotum est) praecedente quadam tragoedia clare expositum esse conicimus. singulare sane, at aliam interpretandi rationem non video. interpretes silent, ut solent. itaque cum Hippolyto coniungenda est tragoedia, quae eiusdem familiae fata inducebat. quales fuerunt *Aegeus* et *Theseus*, hanc ante 422 actam novimus, illam ante 425 coniecimus; convenit autem, siquidem Theseus ipse queritur de propinqui cuiusdam scelere, *Aegeus* tantum.

Heraclidas et *Cresphontem*, quas cum Hippolyto coniungere nolui, quin eidem didascaliae tribuerem, continere me non potui, terminis temporum tam propinquis, more Euripidis in Hippolyto et Supplicibus satis explorato. utraque in rebus *Heraclidarum* vertitur, utraque ad res praesentes respicit, quodsi ludere licet, *Temenidae* aptissime se obferunt — at nec *Temenus* nec fortasse *Licymnius* absurde cum illis coniungi poterat. de anno actarum tragoediarum ambigi potest, 429 an 427 praestet. huic fgm. 462 melius congruit, quamquam causam ita nequaquam iudicatam esse non est quod moneam. denique 430—420 non plures choros accepisse, quam quot noverimus, paene certum fit ex quamvis lacera primae aetatis notitia quae mihi praesto est: scimus enim haec tantum

I 455 *Πελοπιδες*.

. . .
 . . .
 . . .

442 *πρῶτον ἐνίκησεν* (C. I. Gr. I. 2374, 75).

438 *Κρησσαι Ἀλκίμεων Τήλεφος Ἀλκηστις*.

. . .
 . . .

IX 431 *Μήδεια Φιλοκτήτης Δίκτυς Θερισταί οὐ σώζονται*.
 at secundum ea quae supra disputavimus eidem aetati adscribendae sunt *Bellerophontes Hippolytus velatus Ino Oeneus Phoenix Phaethon Rhesus*. fortasse *Aeolus Stheneboea Danae*, denique ut allucinemur, *Epeus Phrixus Cretenses*. atque quin hac potissimum aetate fabulae ignobilissimae doctae fuerint, quae ne Alexandriam quidem pervenerunt, fieri vix potest. at quidni magna pars harum tragoediarum, quae iam ante 430 relegantur et hoc posito et concessa novem didascalias explent, inter 430—425

doctae esse possunt? ut essent, in universum sententia mea staret, termini modo aetatum paullo inmutarentur. at reputemus, in probabilitatis area nos versari. utrum vero probabilius, Euripidem per viginti quinque annos noviens, i. e. tertio quoque fere anno chorum accepisse, tum per quatuordecim annos sexiens, i. e. secundo quoque fere, denique per octo annos sexiens, i. e. bis trinis annis, ut et fertilitas et celebritas iusta ratione crescat, an post primam aetatem, cuius quarto vel quinto quoque anno didascaliam tribuenda esset, subito ita rem mutatam esse, ut per aliquot annos fertilitatem ultimorum annorum aequaret, deinde longe recederet? quibus haud absurde ut opinor disputatis per multa addere possem — at tironis pedes lubrico solo non sine turpis lapsus periculo incedunt. itaque pleraque omnia silentio premere et vel quae ^(ea) iam promam adumbrare potius quam adroganti prolixitate efferre malo.³⁾

Welckerus secundum epici cycli carmina, quem tragoediae primarium fontem posuit potius quam probavit, tragodumena sua disposuit. quod ut in Aeschylo et verum et utile, in Sophocle utile certe fuit, ita in Euripidem minime quadrare vel inde intelligitur, quod dimidia tragoediarum pars aut in classes ad arbitrium fictas aut in varii argumenti classem aut inter *propagines* cycli epici relata est. tamen modo non secundum epica carmina hodie parum nota sed ita tragoedias discernas, ut una ex parte eae ponantur quae in fabula iam ante Euripidem celeberrima versentur, ex altera eae quas aut primus aut unus in scaenam induxerit, scitu non indigna sponte se offerunt. huius generis ante 430 doctas habemus:

*Aeolum Bellerophontem Dictyn Cressas Oeneum Protesilaum
Rhesum Stheneboeam Inonem Medeam.*

et licet eodem revocare

Alcestidem Phaethontem Phoenicem.

post 416 autem

Antiopam Chrysippum;

Alcmeonem Corinthium et Archelaum Pellae doctas.

contra vulgaris argumenti sunt ante 430:

Peliades Alcmeo Thyestes Telephus Philocteta.

3) Nisi molestum est, cum hac disputatione conferantur quae de vitae ac poesis Euripideae aetatibus satis quidem abrupte exposui *Zukunftsp.* II. 17.

post 416

Alexander Palamedes Troades Electra Helena Iphigenia Taurica (nisi forte haec ab Euripide demum inventa est) *Auga Ixion Hypsipyle Oedipus Polyidus Oenomaus Phoenissae* et inter ultimas fabulas *Iphigenia Aulidensis Bacchae*.

aequid probant rationes 13 : 4 contra 5 : 15? probant invictae, etiamsi de una aut altera litiges, Euripidem iuvenem ad id incubuisse ut novis et inauditis fabulis Athenienses delectaret. quae-rebat novo artis tragicae generi, quod excolebat, aptos μύθους, velut ex rustica fabella Phoenicem sumpsit, aut celebribus personis de suo adfinxit novas fabulas, velut Stheneboeae Aeropae Inoni Medeae, aut ex tenuibus principiis, quae aut populi fama aut poetae locus suggerebat, tragoediam contexuit, velut Aeolum. senem contraria sequi videmus. sane nova nunc quoque profert et in dies magis portentosa, at novum non in eis quae dat sed in modo quo dat sectatur. aemulatur ceteros poetas inque eandem descendit aream, quamquam armis diversis. fabulas Aeschyli potissimum gravitate sacratas non sine pusilli animi crimine capessit ad novae sapientiae amussim exigendas, quod nullo modo eis convenire nemo profecto melius callebat quam Bellerophontis et Medeae poeta; sin vero semel bisve ad nova accedit, philosophiam scaenae parum convenientem at hercle saeculorum admiratione dignissimam promit: Antiopa vel Platonem habet admiratorem.

Qui ita immutatus est sapientissimi poetae animus? aliterne doctus erat sentire, oblitusne erat veri olim cogniti? minime vero. trahebat ipsum fatalis necessitas, indoles innata, quarum vim vere daemonicam cecinerat: τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκουμεν ἀλλ' οὐ ποιοῦμεν. Medeam induxerat querentem de sapiente cum invidia ingratisque hominum animis conluctante, ne poetam quidem laude carere posse. laudis egebat Euripides. Sophocli aut primum aut secundum praemium deferebatur, Euripidi cum Musam philosopham medullitus propinaret praeter ingeniosissimos magni Aristophanis risus vix quisquam respondebat. 4) itaque peccavit in propria placita, gessit vulgo morem, solitas fabulas omnibus rheto-

4) Insulas de Socrate Euripidis admiratore et magistro fabellas explosi *Zukunftsphilologie* I. 26. recto iudicio falsas dixerat Naekius Choer. 22. ac profecto vix verbo opus erat.

ricae inlecebris conditas proposuit — nec quidquam profecit, nisi quod de se ipso se descivisse doluit. postquam suam causam per Amphionem oravit, omnibus inludentibus in Macedoniam profectus est. atque blande ei risit diu mendax fortuna: a rege erudito comiter exceptus, amicitia Agathonis delentus canere potuit *εὐδαίμων μὲν ὅς ἐκ θαλάσσης ἔφυγε χεῖμα λιμένα τ' ἔκικεν.* et rata vidit quae viginti annis ante pollicitus erat

*οὐ πάσομαι τὰς Χάριτας
Μούσαις συγκαταμιγνύς,
ἀδίσταν συζυγίαν.
μὴ ζῶην μετ' ἀμουσίας,
ἀεὶ δ' ἐν στεφάνοισιν εἶην·
ἔτι τοι γέρων ἀοιδὸς
κελαδεῖ Μναμοσύναν.*

Bacchis primae aetatis fabulas equiparavit, nisi quod numerorum levitas in iambis et trochaeis offendit; Alcmeo Corinthius humanitate et nobilitate cogitationum et morum ad Alcestidem et Dictyn accedit — Iphigenia Aulidensis, si finita esset, Ionem copia, Hecubam moribus vicisset.

At votum illud felix faustumque nonne ex Hercule sumpsisti? omisimus nimirum quindecim annos, 430—416, omisimus etiam fabulas Atticas et historicas ut ita dicam i. e. aetatem heroum qui ante Troiam pugnaverant excedentes; hoc alterum discimus, summi illud quoque momenti, intra hos terminos Atticas et historicas tragoedias (praeter Archelaum) cadere omnes, quarum quidem aetas nota sit; Hippolytum (si hanc bene huc referimus; Hippolytus enim velatus primae aetatis est, altera editio a ceteris eo diversa, quod a re publica introducenda aliena est,) Heraclidas Cresphontem Erechtheum Supplices Ionem. atque ex eis quae praeterea huc referuntur ex. gr. Andromacha eo ad illas prope accedit, quod certo consilio scripta est, non poetico illo aut philosophico, sed ut in Argivis odia contra Spartanos excitaret. reliquae potius ad primae quam ad tertiae aetatis rationes compositae sunt.

Quae cum ita sint, de vitae et poesis Euripideae gradibus et processibus sine allucinationis aut ineptiae crimine haec quoque inter explorata referre licet. postquam tragoediis quales prima aetate composuit plausus Atheniensium parare sibi non potuit, recte arbitratus magna ex parte infaustum successum in

mythis positum esse ad Atticas fabulas se convertit; partim autem se populo proposuisse sensit quae a sentiendi et cogitandi consuetudine nimis distarent. itaque ad Aeschyli exemplum (videtur enim Sophocles ab hoc more semper abstinuisse) civium animos permovere studuit fabulis ita dispositis ut res publica Atheniensium agi videretur consiliaque dari praesenti rerum statui convenientia. neque successu caruit, non enim solum 428 praemio ornatus est, sed, quod multo pluris aestimandum est, Aristophanes huius aetatis fabulis pepercit. scripsit contra Euripidem 426. 5 Centaurum et Acharnenses, post 415 Thesmophoriazusas Phoenissas Polyidum Ranas: tempore quod inter hos terminos iacet contra Euripidem data opera scripsisse probari nequit. et vide quam infesto odio Telephum Alcestidem Bellerophontem Stheneboeam persequatur, quam crudeliter Andromedam Helenam Phoenissas laceret — Herculem Heraclidas Cresphontem Erechtheum Supplices Ionem vix semel bisve neque semper inridendi causa respicit. num hoc casui tribuendum? laetissimum hoc tempus Euripidi fuit neque id reticuit; nam Herculis locum iam vidimus, et eodem revocandum est quod in Supplicibus 180 Adrastus dicit poetae quoque opus esse animi tranquillitate, opus esse ut opera sua laetetur. etiamnunc egregiae tragoediae supersunt, verissimi dicti testimonia: laetabatur Euripides tragoediis suis. cur vero tandem subito inmutatus est? quidni perrexit in via iucunda et facili? haud ignoro responsum non esse facile, neque fortasse postulari posse. si tamen reputamus Euripidem per tragoedias suas suasisse Alcibiadis consilia, si reputamus id potissimum cordi ei esse ut in Argivis odium contra Spartanos accenderet, quo ad foedus Atheniense adducerentur, si reputamus Euripidem Alcibiade familiariter usum esse, sapientissimum poetam salutis spem in eo homine posuisse in quo solo posita erat salus: cum intellexeret, non patriae commodo sed suo tantum eum consulere itaque non Athenis tantum sed toti Graeciae certam et promptam imminere perniciem, hac quoque spe delusum illud tragoediarum genus abiecisse certe non insulse suspicabimur. interiacet inter Supplices et Troades quinquennium, in quod unam tantum didascaliam, Ionem, rettulimus, si ad genus fabulae spectas, secundae aetati adscribendam, externa forma posterioribus similem, quo lustro peracto poesin longe aliam protulit Euripides — exorsus ab ea trilogia, quae urbem Troiam per scelesta Paridis facinora

flebiliter intereuntem exhibuit, Graecorum perfidiam in Palamedis causa monstravit, Graecorum interitum praedixit prologo Troadum. cum spectatores cavea egrederentur, viderant tam pravum tamque perditum mortale genus creatum esse, ut siquid boni honesti magni viderent id evertere et delere studerent; viderant eadem nocte victum victoremque premi, summarum opum, summae felicitatis mox nihil superesse nisi cineres et naufragia. inportuno vati praemium non detulerunt Athenienses: eadem aestate classis qualem mare non vidit alteram Piraeo profecta est, non reversura. cecidere Athenae; sed victores quoque non solum *Δίκη* et *Αἰδώς*, etiam fortuna reliquerat. fuit Graecia. at Euripidem blanda deorum voluntas non solum benigno ac placido morbo abstulit, ne patriae ultimam diem videret, sed apud barbaros portum tranquillitatis intrare sivit: diceres exemplo manifestari, licet ruerent Athenae, licet patrium solum desertum iaceret, licet ex Graecorum stirpe libertatis pietatis virtutis flos eximeretur, natum esse immortale quiddam in urbe Palladis, quod patriam inveniret iam apud propinquos Macedonas, olim apud diversissimos populos: namque ex feris et barbaris Graecos et humanos reddit, semper vivens semper vitam novam infundens summam veri pulchri boni speciem non ex longinquo sed manifestam exhibens — donec planetae nostro inter sidera mundi locus erit.

Sed rursus extra terminos vagatus sum; vix rursus excusabor. excusationem tamen ut inpetrem, uno exemplo doceam, non prorsus infructuosas aut floribus tantum non granis feraces has disputationes esse. modo enim inquirere velis, inportuno male dispositae tragoediae remedio, deo ex machina, ubi et quando Euripides usus sit, sponte tibi adparebit ante annum 430 eum hoc non fecisse. nam constat (aut facili negotio inveniri potest) deum ex machina non fuisse in Aeolo Oeneo Stheneboea Inone Medea⁵⁾ Alcestide Phaethonte Phoenice Peliadibus Alcmeone priore Telepho Philocteta. Diana quae in Hippolyti exodo inducitur deus ex machina dici nequit, nam et persona est cuius in rebus per fabulam gestis magnas partes esse sciebamus, et per conplures scaenas cum

5) Quod nihilo secius in Medea ἡ λύσις ἀπὸ μηχανῆς fit, (Arist. poet. 1454^b.) huc in censum non venit, siquidem externa forma plane diversa est. propius fortasse a deo ex machina Peleus Phoenicis aberat.

ceteris personis etiam per iambicos senarios conloquitur; utrumque iterum reperitur: in Bacchis. postea Heraclidae Cresphontes Hecuba Hercules deo ex machina carent, neque probari potest ullam tragoediam ante eas actam eo institutam fuisse. primum igitur exemplum Andromacham habemus. at quotquot secuntur fabulae aut habuerunt inportunam machinam, aut habuisse possunt praeter Alexandrum in quo Casandra vaticinabatur, Bacchas, quarum iam mentionem fecimus, Troadas Phoenissasque, ultimas trilogiarum fabulas continuo rerum vinculo iunctarum. nam qualis in Supplicibus aut Helena in scaenam venit deus etiam Oedipo Angae Alcmeoni Corinthio convenire poterat.

5.

Otto Iahnus supremo illo sermone, quo cum Adolfo Michaelis quae de carminum Graecorum argumentis artis figuratae fontibus explorata haberet communicavit, discipulorum studiis et vastum et inexploratum significavit campum. quod ipsi nobisque mors invidit, ut quae clara ante oculos eius versarentur exponeret, reparare potius strenua cura quam iusto fletu lugere augusta viri incomparabilis, qui cupita quiete fruitur, iubet imago; et firmum fundamentum Michaelis rara pietate substratum est. constat igitur de cycli epici argumentis, fore ut recta via monstrata et augeatur cognitio et amplificetur, certa spes est. transeundem est autem ad tragoediam et carmina lyrica, ex quibus non Stesichorus tantum ac Simonides Pindarusque¹⁾ sed Alexandrini quoque poetae Euphorio²⁾ Callimachus alii³⁾ in censum veniunt⁴⁾

1) Ex. gr. quidquid aut in litteris aut in artis operibus Herculem infantem serpentium victorem celebrat ad Pindari Nemeonicam primam redit.

2) Euphorionis carmen in pariete Pompeiano Niobidas exhibente exprimi contra doctissimum amicum A. Mavium me evicisse arbitror. bull. 1874.

3) Phaethontis fata in sarcophagis sculpta ex Alexandrino poeta a Nonno quoque expresso pendere in catalogo monui. Heliadum Aeschyli argumentum apud schol. p. 208 tradi perperam opinatus est Nauckius. nam saepius scholiasta ille tragodumenis Asclepiadis se uti ipse testatur. Asclepiades autem tragoediarum argumenta non narravit, sed historiam fabulosam, qualis post tragicorum curas longe alia reddita erat atque qualem ex epicis lyricisque carminibus v. c. Pherecydes narraverat.

4) Ex. gr. Plutarchus, inpuentissimus ille falsarius, in parallelis usus est Erigonae Eratosthenicae argumento. Romanorum poetarum studium omnino

quamquam tota haec quaestio eis incumbit quibus utilissima opera sarcophagorum conligendorum inposita est. quorum recta interpretatio ut omnino per Iahnium potissimum, hac quoque in re Zoegae dignum *διάδοχον*, invaluit, aut omnino fallor aut ex nova demum observatione probe potest institui. namque ut sobrius homo dubitare nequibat, anaglypha ex gr. Medae aut Iphigeniae Tauricae res complexa unis niti Euripidis fabulis, ita pusilla quaedam at in variis anaglyphorum exemplis recurrentia ex ipsis tragoediis aegre intellegebantur. iam idem accidisse patet, quod fabularum Iliacarum scaenas ab ipsa Iliade fecit discrepantes: artifices solis argumentis idque liberius usi sunt. moleste ferimus, quod argumentorum libri, quales omnium in manibus fuisse artis monumenta fidem faciunt, paucis per litteras manifestantur vestigiis, quae Michaelis composuit Bilderchron. 86, pergratum igitur accidit, quod Robertus

ab arte Romana alienum esse cum plerique vulgo adseverant tum nuper Romanae artis detrectator sollertissimus Helbigius, nescio an parum caute: quamquam enim haereticus videbor, Friederichsii, praeclari viri, placita magnam partem amplector. certe id credere nolint, Graecorum fabulas Graeca tantum ad exempla in scholis lecta esse. servata est cod. Laur. 50, 1 pars haud ignobilis ex libello scholae destinato, quod cum ultimis Hygini fabulis arto coniunctum est vinculo. post Stephanum et Heerenium edidit Westermannus cum in paradoxographis tum in mythographis. ibi fragmentum Isigoni quo iam Vitruvius usus est et doctissimum de fortibus mulieribus caput secuntur nomina partim recondita ex historia fabulosa per classes disposita (neque absimili more Ptolemaeus Hephaestio usus est cf. Hercher Herm. VII 466) *τινες οἶκοι ἀνίστατοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο, φιλάδελφοι, φιλέταιροι*, fragmentum *φιλομητόρων*, argumentum Lityersae Sositheï, haud dubie ex capite, quo Busirides Scirones id genus monstrorum ab heroibus punitorum recensiti erant, denique *κεραυνωθέντες*. similia et ordine et more disputandi apud Hyginum. finem faciunt fabellae tres quibus interponitur series metamorphoseon. atque fabellarum istarum prima et tertia ex Plutarchi parallelis desumpta est (24 quam inde corrigit Hercher ad Plut. de fluv. 19 adn. et 21 quae ipsa ex Parthenio 10 promanavit) ultima de Prosymno Argivo Bacchi amatore apud multos occurrit, quos enumerat Welcker. Gr. G. II 650, ita tamen ut ad unum enchiridii mythologici locum omnia referri possint, praeterquam quod Pausanias II. 37. 5, cui Prosymnus ceterorum Polymnus nescio an rectius audit, ex ipsis Lernaëis eam accepit; inter testes etiam Hyginus est. at metamorphoses illae ex ipso Ovidio sumptae sunt. hic enim ordo est. *Lycæon* (Ov. Met. I 222). *Argus* (I 722). *Syrinx* (I 712). *Cycnus* (II 367). *Corone* (II 574). *Nyctimene* (II 590). *Leucothoe* Orchati filia, (nam ita ex Ovidio in mythographis recte Westermannus; codex Orchomeni filiam dicit). (IV 210) ordo Ovidianus semel laedi videtur; at Argi fabula narrari coepta est ante Syringem.

meus Apollodorum bibliothecae scriptorem, quem primo alterove post Christum natum saeculo vixisse evicit, praeter Acusilaum Pherecydem Asclepiadem argumentorum quadam sylloga usum esse demonstravit; quamquam et diligentius opiniones suas persequatur oportet, et nonnulla dexterius administrasset, si Michaelis opere uti ei licuisset. praeterea simili libro Hyginum pleraque debere vulgaris opinio est quamvis multis dubitationibus obnoxia. ut enim interdum ipse excripsit argumenta, ita vel saepius non τὴν τραγωδίαν enarrat sed τὸ τραγωδοῦμενον. confer modo Iphigeniae Tauricae fabulam ex Euripide pendentem, nequaquam verum *argumentum*. praeterea Hygini fabulas tam male habitas reperit Micyllus, novissimus editor tanto peius tractavit, ut parum solidis quaestio inniteretur fundamentis. quae cum ita sint, pusillo, quod repperisse mihi videor, facto futurum harum rerum arbitrum non sine fructu uti posse credo, durasse Euripideorum carminum argumenta peculiari libello exposita usque in sera Byzantinorum tempora, Aeschyli Sophoclisque fabularum non item. omnino enim neutrius illorum tragicorum argumentum extat praeter ea, quae fabulis superstitis praescripta sunt, si ab una Euryalo Sophoclia recedis, quam Parthenius fab. 3 excerpserit ceteroquin incognitam; namque hoc ab ipso Parthenio conditum esse argumentum cum per se patet, tum aperte eo ostenditur quod integer Sophoclis versiculus, quem probe Meinekius adgnovit, orationi intextus est, nimirum ob quaesitam elegantiam Cornelio Gallo commendandus. crediderunt quidem haud raro viri docti Aeschylearum Sophocliarumve tragoediarum argumenta manibus quasi tenere, sed evanuerunt omnia. nam de Heliadibus Aeschyli supra dictum est, et quae de Tyrone prodit Apollodorus I 9, 8 tragoediae argumentum nullo iure dicitur: omissa enim est summa tragoediae, ἀναγνώρισις illa quam respicit Aristophanes Lysistr. 138 Aristoteles poet. 1454^b 25; ea denique, quae Sophoclis Κωφοῦς (σατύρους) secutus schol. Nicandr. Ther. 353 narrat, huc pertinere vix quisquam putaverit.

At in Euripide res longe alia. nam Hyginus nominato Euripide argumenta praebet *Antiopae* et *Inonis* non nominato *Archeilai* et fortasse *Melanippae captivae*, Apollodorus nominato *Alcmeonis Corinthii* non nominato *Polyidi Phoenicis Meleagri Antiopae* (quamquam paullo aliter conformatam atque Hyginus) *Medeae*. testimonia in catalogo perscripta sunt. longe autem gravissimum,

quod in libro, quem excerpsit, idem Medae argumentum reperit, quod ante tragoediam nostris in codicibus servatum est. vidit hoc Robertus de Apollodoro 83. semibarbaris porro temporibus Moses Chorenensis in progymnasmatis *Augae* et ex parte *Peliadum* argumenta posuit. *Alcestidis* quod extat a Dicaearcho confectum scholiasta Platonis ad symp. 179 B. vel post eum antiquior in Aristidem commentarius conscriptus est, (qui nunc quidem in futilissimis Byzantinae loquacitatis acervis latet, at ex codicibus optimis Laurent. 60, 3 et Vaticano 1298 integer potest restitui) hic prima verba ex *Protesilai* argumento adfert; atque Gregorii Corinthii scholiastae scholiasta *Pirithoi Melanippae philosophae Stheneboeae* argumenta satis ampla adscripsit, denique Tzetzae vel satyricae fabulae *Sylei* argumentum praesto fuit.⁵⁾ quodsi etiamnunc dubitari possit, haecine ex argumentorum sylloga excerpta sint an qualicumque via ad ipsas fabulas recedant, evellitur haec dubitatio eo quod Platonis et Aristidis et Gregorii scholiastae hoc modo argumenta adferunt, ἡ τοῦ Πειρίθου ὑπόθεσις ἐστὶν αὕτη, Tzetzes autem quod se ipsa fabula usum esse mentitur (Cramer. An. Par. III 337. 9) argumentum significat satis luculenter. denique dicendi genus siquid video prorsus aequale omnibus his scriptis, tam exile ut vix audeam duce *Alcestidis* argumento totam syllogam ad Dicaearchi ὑποθέσεις τῶν Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου μύθων referre.⁶⁾

Qui argumentis utebantur, se ipso poeta usos esse, uti par est, simulabant. quam dissimilia ab ipsius poetae narratione inde nasci potuerint *Iliacae* tabulae demonstrant. tamen ne apud scriptores quidem talia desunt. constat tragicos Atticos (in Aristophane

5) Num forte ad argumenta redeunt quae de *Antiopa Danaa Cretensibus Meleagro* adscripsit *Malalas*? certe aliter loquitur si quando fabulam ipsam legit, veluti de *Iphigenia Taurica* V 136. quae de *Oedipo* habet insulsus homo *Phoenissas* spectant.

6) Etiam ab editoribus paullo negligentius haec scripta tractantur. *Phaedra* epistulam scripsisse fertur δι' ἧς Ἰππολύτου φθορὰν κατηγορεῖ καὶ ἐπιβουλήν. insidias istas *Hippolyti* nemo novit: *Phaedra* *Hippolytum* stupri incusabat per insidias (κατ' ἐπιβουλήν); de *Demophonte* legimus χρησμάτων δὲ αὐτῷ νικηφόρων γεννηθέντων ἐὰν Διμήτρι τὴν εὐγενεστάτην παρθένον σφάξῃ τοῖς λόγοις βαρέως εἶχεν. non verba sed oracula (λογοῖς) aegre ferebat. inportunae constructionis exemplum praecedit. *Orestes* a *Tauris* capitur προελθὼν ἀπὸ τῆς νεῶς καὶ φανείς; non vero quia adparuit captus est sed quia insanivit (μανείς).

alia res est) in nominibus personarum proferendis admodum fuisse parcos. callebant enim natura duce verissimam artis legem, a qua recentiores ingenti cum damno artis defecerunt, operam poetae navandam esse, ut paucae tantum personae inducantur remota omni supervacanea turba, secundi vero ordinis personae nomine certe careant. scilicet ad res vere graves spectatorum et auribus et memoria opus est. quae lex eatenus invaluit, ut nutrices praecones nuntii, pastores piscatores servi, cuncta de plebe turba nominibus in tragoedia carerent. quae lex eo non violatur quod Talthybbii nomine Euripides in Hecuba et Troadibus usus est: ex Homero enim istuc vel pueri cognitum habebant; Aeschylus tamen eo abstinuit, ut omnino rudiusculis etiam tunc Atheniensium animis plus quam ceteri pepercit. ut plebei ita pueri siqui in scaenam veniunt vel ubi locuntur (quod unus Euripides miserationis studio admisit) nomine carent, quod propterea memorabilius est, quod partim nominibus admodum notis utebatur, velut in Oedipo rege Antigone et Ismene in Andromacha Molossus in Alcestide Eumelus. 7) Eurysacem non nominaret Tecmessa Ai. 340 nisi ipso nomine uti debuisset Ajax 575. denique quorum in narrationibus tantum mentio fit hominum persaepe tacetur nomen. quotiens matres invocant heroes, quota quaeque nominatur: quid quod Hippolyti mater simpliciter ἡ ἀμύζων est, vel ubi Hippolytus solam per matrem significatur. non nego haud raro fabulis non tradita fuisse nomina (quamquam genealogica poesis eis usque ad fastidium referta est) tragicos autem fingere noluisse quorum usus nullus esset: vix rarius inutilia consulto fugiebant. longe aliter posterius sensere. iam Alexandrinae aetati quo reconditius eo gratius erat nomen. venit aetas, quae Achillis inter virgines nomen, quae Hecubae matrem quaereret. simile studium in argumentis spectatur; Hippolyti mater Hippolyta vel Antiopa audit, Medae filii Mermerus ac Pheres, introducuntur Molossus Eumelus Copreus. quodsi iam quis argumento utebatur, ipsum Euripidem excitabat

7) Sentit lector me hic Ed. Hilleri docta ac diligenti dissertatione uti (Herm. VIII. 442) ita tamen ut quae ille recte observavit ad causas suas referam. Eumelus eum fugerat. de Macaria rectissime iudicavit; debebat autem levem Useneri errorem corrigere. nam non Iolaum eam adlocutum esse sed chorum ipsius verba ostendunt 474.

ξένοι, θράσος μοι μηδὲν ἐξόδοις ἐμαῖς
προσθήτε.

testem eorum a quibus ille longe afuerat. Euripides Herentis filios ἀνωρύμους perire passus erat. miseratus eorum grammaticus Therimaechum Deicoonta Aristodemum vocavit, quorum nominum testis adfertur Euripides schol. Pind. Isthm. 4. 104. fraus manifesta, quae Welckero quodam modo subolebat, Boeckium fallebat, ex argumento provenit. nec aliunde Oedipi et Paridis nutritores nomina partim ambigua acceperunt. hunc Arehelaum vocat Asclepiades Targilenis (schol. I. 325) ex quo Apollodori (III. 12, 5, 4) Agelaus non quidem corrigi debet, at alteruter corruptus est. de Oedipi servo cf. Welcker Trag. II. 544. Tzetiam Pindaro tribuentem quae apud scholiastam eius legerat habes Chil. IV. 390. conf. Bergk Lyr. 2, 309, Dithely. Callim. Cyd. 100.

6.

Quae de Auga, Alei filia, Telephi matre narrantur primo obtutu tam varia tamque contraria videri possunt, ut de enucleandis aut origine aut conexu aut ordine fabularum facile desperaveris. primis litterarum Graecarum temporibus neglecta per tragicos potissimum increbuerunt, deinde apud reges Pergamemos tamquam sacra historia culta etiam pictoribus sculptoribusque largam praebuerunt materiam, apud Romanos casu quodam obsoleverunt; itaque apud mythographos et rara et lacera eorum memoria est. cuius rei scitu non indignum documentum hoc est. ex Tegeatarum sacerdotum ore exceptum a Pausania VIII 47, 4 narratur, Augam ad sacrum Minervae fontem ab Hercule compressam esse. nullum apud ceteros scriptores huius fabulae vestigium; nihilo tamen secius certum est, ex populari traditione eam hausisse poetam haud ignobilem, quem Alexandrinum fuisse facile conicimus: picta enim extat Pompeis (Helbig. 1142). atqui in propatulo est Tegeatarum ἱεροῦς λόγους apud Pompeianos non valuisse, inventorem autem picturae neque minus imitatores admiratoresque intellexisse, quae pingerent aut viderent. omnes ergo ex eodem satis celebri carmine acceperunt. cuius rei in quamvis corroso pariete cernere licet testimonium. quae enim Augam comitatur non puella est, imo aniles formae mihi nec mihi soli etiam nunc satis distinctae visae sunt, ut vel contra egregiam Helbigii diligentiam oculis meis confidam. nutricem vero nec sacrae traditionis simplicitas nec amoenitatum studiosa Alexan-

drinae aetatis pictura intulit, sed poesis hac quoque in re Euripidearum tragoediarum consuetudinem secuta.¹⁾

Euripidis quid continerit Auga, non traditur, at ex fragmentis nonnulla secuntur, iam apud Matthiaeum recte explicata. reliqui qui aut fragmenta conlegerunt aut fabulas restituere conati sunt nihil sani excogitarunt. at egregio et acumine et iudicio O. Jahnius (Teleph. u. Troil. 20, 53 sqq.) et negavit de exitu fabulae quidquam sciri, et Strabonis locum (XIII. 615) Telephi prologo vindicavit. tradidisse ibi fertur Euripides Augam cum filiolo a patre arcae inclusam et in mare proiectam esse.²⁾ atqui ita non expletur tragoedia a puerperio Augae exorsa: Telephi versus his contigui servati sunt (697). remoto igitur quod videbatur de exitu testimonio primae tantum scaenae quodam modo notae sunt, Auga in templo parturiens, de Telepho fidelibus manibus tradendo cum nutrice disputans, infante per Minervae iram detecto deam obiurgans³⁾ huc usque progredimur; at ut iusta tragoedia fiat, et quid Alei ira de filia et nepote statuerit, et quo modo illi eam effugerint, cognoscere opus est. quaecumque huc pertinentia apud veteres scriptores inveniuntur apud Jahnum enumerata ac digesta habes. at certissimum est omnibus illis

1) In artis figuratae monumentis haud raro Hercules exhibetur impudica manu mulieri vestem abripiens. at de Auga cogitare vetatur, siquidem thiaso Bacchico circumdatus est. huc facit divinus ille paries Pompeianus (Helbig 1141. qui giorn. d. scavi n. s. I. Tav. 3 aequa barbarie et delineatus est et explicatus). similis scaena in sarcophago extitisse videtur, cuius ego unum tantum vidi exemplum, mutilatum illud quidem, in exedra meridionali villae Albaniae Zoega bass. II. 105. at saec. XVI. celebris haec scaena fuit, nam recurrunt anaglypha in imitationem artis antiquae ficta, quae aliquotiens ad Augae fabulam relata sunt. vidi tria, pulcherrimum unum Venetianum musei Marciani 189; capessit Hercules mulierem decenter vestitam, adiutore Amore, quem artifex de suo addidit, Lombardorum scholae se addictum esse ita manifestissime probans. alterum in Matthaeianis aedibus extat, saeculi XVI exeuntis opus in imitationem sarcophagi non nimis scite sculptum, de quo dubitationem movit O. Jahn. (Arch. Zeit. XVII 62) cum quo tertium in praecipuis figuris consentit multo etiam recentius Borghesianum.

2) Congruit haec narratio cum Hecataeo 345 Müll. quod num fortuitum sit nescimus.

3) Non certum hoc dico, at probabiliter ex figm. 267 sumi arbitror. Minervae ira aliquid efficere debebat. poterat aliud aut certe aptius quam sacerdotis furtum patefacere?

fabulis Euripidem non usum esse. ut enim eas mittam, quippe eis quae de Auga Euripidis scimus contraria, quibus Auga praegnans detecta esse aut in Parthenio Telephum sive peperisse sive abdidisse fertur, ne id quidem congruit, quod Sophocli placuisse scimus, Augam sive Nauplio sive Caribus tradi, Telephum in Parthenio proiectum a pastoribus educari. temporis enim limitibus sana Graecae tragoediae lege flagitatis obstrepat, nec deum ex machina advocare licet, quandoquidem propria eius natura est, ut aut prohibeat quae fieri nolit, aut iubeat quae facienda mortales nesciant. inducere vero deum futura canentem, cum nihilo minus praesentia eodem tenore perficiantur, absurdum est. exposui, quod Jahnius sensit potius quam pronuntiavit, ex traditis fabulis nullam esse Euripideam. vel hoc parvi non ducerem — utinam de omnibus Euripidis fabulis tantum sciremus — at de Auga plura sciri possunt.

Ex omnibus artis monumentorum generibus, inter quae incomparabilis ille paries Herculaneus 1143 Helb. primum locum obtinet, 4) notus est Hercules Telephum a cerva nutritum in Parthenio inveniens. at iure miratus est Otto Jahnius apud scriptores nusquam occurrere hanc fabulam; nihilominus peritissimus quisque mecum consentiet, rem ita narratam esse a nobilissimo poeta non ex populari traditione sed ex ipsius arbitrio conformatam, quandoquidem artifex de suo fingere talia nequibat, qui non praeponeret nisi quae intellectum iri sciret. Graecum dico non hodiernum artificem. duplici igitur ratione iucundum fuerit, si Herculem illum in Euripidea tragoedia inductum esse demonstrari licuerit; nullo enim negotio ἀναγνωρισμὸν parentum, Telephumque a patre servatum ex aliarum tragoediarum similitudine

4) Mulier alata, quae Herculi Telephum ostendit, cur non adpellatur suo nomine Victoria, nescio. quae καλλιπικόν semper comitatur eodem sensu, quo veterrimi artifices Minervam Herculi iungunt, Victoria nondum ex Minervae numine derivata, quod Athenis quinto saeculo factum est. ceterum cum hanc imaginem ignorarem, anaglyphum aereum Etruscum de quo verba feci bull. d. ist. 1873. pg. 10. explicare non poteram. cum enim puerum in gremio nymphae sedentem exhiberet supervolitante aquila, quem invenis baculo innisus contemplaretur, fabulam ex herois cuiusdam infantia sumptam esse intellexi, nomen in medio reliqui. at ex Herculaneis pariete sequitur, Telephum esse ab Arcadia nutritum ab Hercule inventum. de aquila erravi sicut Wieseler Arch. Zeit. XI 170. verum docuerat O. Jahn ibidem X 479.

animo nobis informaverimus. atqui Hercules verba ex Auga etiam nunc supersunt fgm. 267

νῦν δ' οἶνος ἐξέστησέ μ', ὁμολογῶ δέ σε
ἀδικεῖν· τὸ δ' ἀδίκημ' ἐγένετ' οὐχ ἔκούσιον.

obtortae rationi, qua haec verba Augae Hercules dictum referenti vindicantur, vix quisquam adsentiri velit. deinde apud Hesychium abstersis levibus maculis haec leguntur κέρασ ὄρθιον ἢ νευρὰ Εὐριπίδης λέγει Αὐγῆ· quis umquam arcus nervos *erectum cornu* vocavit? verba ante Hesychium truncata restituere non licet, valde tamen probabile videtur, νευρὰν olim νεβρὸν fuisse, et decantatum illud respici, quod grammatici queruntur, contra naturam cervae cornua a poetis tribui. denique Aelianus V. H. XII. 15 prodit, Herculem alicubi ab Euripide inductum esse puerum ulnis tenentem. qui alii tragoediae ne improbabiler quidem tribui potest. neque inlepidum est vel invictorum lacertorum tenellique corpusculi compositionem a poeta artificibus monstratam esse. satis tenuia quidem tamen non spernenda haec tria documenta viam monstrant: quid igitur, si hoc Augae Euripideae argumentum est?

Dum in Arcadiae quadam urbe festum Minervae celebraretur, cum eiusdem sacerdote Augea Alei filia choreas in nocturnis sacris agitante rem Hercules habuit, qui et huius furti testem reliquit ei anulum. illa ex eo gravida Telephum peperit, quod nomen ex eventu adhaesit. iam Augeae pater stupro cognito excandescens Telephum quidem deserto loco abici, ubi is a cerva nutritus est, Augeam autem abyssu submergi mandavit. interim Hercules ad eam regionem delatus deque re gesta suo ex anulo admonitus et puerum ex se genitum eripuit et parentem ipsam ab instante mortis periculo expedivit. haecine conveniunt, haecine iustam fabulae formam praebent? extant apud A. Maium ad Eusebii editionem Mediolanensem 294 ex Mosis Chorenensis progymnasmatibus expressa (hinc Italicum Augeae nomen) aut faciliora inventu, ubi ego quoque legi, apud Meinekium Com. V. 57. qui comici poetae fabulam enarrari credidit, quod post ea quae proximo capite disputavi, non necesse est refellam. miratus haud dubie erat vir summus parum dignum cothurno argumentum. at nihil impedit, quominus cum Welckero Augam tetralogiae quartam fabulam fuisse putemus. quamquam me illa difficultate non nimis permoveri fateor. tertiae enim aetatis

Augam esse numeri alterius versuum, quos supra posui, certissime evincunt, cum in eodem senario et anapaestus et bis tribrachys adhibitus sit.⁵⁾ ceterum in Mosis narratione Euripides uno signo non ambigue auctor manifestatur propterea quod Telepho nomen ex eventu adhaesit.⁶⁾ etymo nominum priorum etiam ficto cur et quo modo tragoedia uti possit, docet ad Ai. 430 Hermannus.⁷⁾ at Euripides praeter vulgaria et vera exempla velut Penthei Polynicis Parthenopaei Meleagri (quamquam hoc iam satis putide dictum est) multa id genus admisit nullo alio fine, nisi ut sophisticam promeret eruditionem. praesto mihi sunt non multum quaerenti Capaneus (Suppl. 496), Ion (661), Alexander et Andromacha (Alexandr. 65, 1079), Aphrodite (Troad. 989), Theonoe (Hel. 13), Thoas (Iph. T. 32 cf. Aristoph. Lemn. 2), Amphion et Zethus (Antiop. 181 sq. cf. Aristoph. Thesm. II. 9), Atreus (Iph. Aul. 322), quorum omnium aetas nota est: itaque etiam de Boeoto Melanippae captivae⁸⁾ non haerebimus. non fortuitum est, quod Euripides sero demum ad tales argutias descendit, sed certi cuiusdam magistri haud dubie profert doctrinam. quem, etiamsi possem, non studerem hoc loco indagare, quoniam non sine longis ambagibus ad Augam revertere possum.

In Electra 367 sqq. Orestes audita Rustici sanctimonia, qui eum rogaverat, ut in pauperis sed liberalis hospitis tugurium intraret, haec philosophatur. non esse signum, quo bonum virum dignoscas, cum naturae hominum certa norma distingui nequeant, neque enim cum sanguinis nobilitate neque cum divitiis parta animi nobilitatem coniunctam esse.

3) Refragatur unus nisi fallor versus Androm. 333. qui Menandri tres versus male intrusos excipit, male interpolatus (est enim Andromacha inter fabulas valde interpolatas) ut hiatum obstruat. contra modo codicum lectionem *δή* vs. 334 serves, deletis 330—334 oratio stare potest.

6) Vereor ne Euripides *Τήλεφον* a *θήλη* et *ελάφω* derivaverit.

7) Multa et indisposita congescit Elmsleius ad Bacch. 508.

8) Fgm. 486, quod Nauckius perperam ad Melanippam philosopham rettulit, in qua nomina pueris fortasse per Hippen *ἐκ μηχανῆς* dari potuerant, quamquam non valde probabiliter. hunc vero versum ad captivam referendum esse ex Strabonis verbis VI 365 conligendum erat, qui *Μελανίππην τὴν δεσμώτιδα καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς Βοιωτὸν* memorat. ceterum et ex hoc etymi usu et ex deo ex machina in philosopha certe adhibito discimus, quod per se maxime probabile est, utramque Melanippam inter seriores fabulas referendam esse.

plana haec et proba; at pergit. quo igitur signo utendum esse? divitiis? at fallere — haec iam audivimus eaque multo auctiora. paupertate? at multos ea corrumpi. an ad arma confugiendum esse? at fieri non posse, ut in pugnae turbis vir vere fortis distinguatur, casui igitur relinquendum esse. quid haec hoc loco posita sibi velint, non perspicio, cum aut antea dicta aut omnino non huc quadrantia contineant; rem conficiunt sequentia. casui, inquit, id relinquendum est; nam iste (Rusticus) nec natu nobilis nec rei familiaris auctoritate, imo de plebe homo virum optimum se praestitit. abicite ergo praeiudicatarum opinionum vanitatem, nobilitatemque hominum ex moribus et consuetudine cognoscite. profecto hoc praeceptum cum altero, fortunae omnia relinquenda esse, egregie concinit! nec melius id, quod tamquam illius praecepti causa adfertur, Rusticum bonum virum esse. revera eorum causa est, quae primis versibus dicta erant. ita sententiam habemus teretem ac rotundam, nobilitatem nec in sanguine nec in opibus positam esse, cum omnino usum tum Rustici exemplum docere, repetendam igitur esse ex vita et moribus. at absoluta haec et integra sententia novo ἐνθυμήματι continuatur. tales enim, pergit Orestes — quales? nihil suppleri potest nisi forte de plebe homines, at suppleas licet, quod vulgo credunt, homines qualis Rusticus est — tales enim rem publicam bene administrant; corpora mente carentia in foro tantum conspicua sunt, cum in pugna etiam infirmus fortem se praestare possit: hoc enim in natura et animi robore positum est. ecqua fascinatione ex disputatione de nobilitate instituta ad quaestionem, corpus animusne plus valeret, delati sumus? nonne bella res est, Rustico σάρκας κενὰς φρενῶν opponi? magis etiam bellum quod Orestes prorsus oblitus est se antea negasse, quis in pugna fortiter se gereret, sciri posse; longe bellissimum naturam iam ducem praedicari, cui supra παραγμὸς inesse dictus est. adparet, opinor, duos aliarum fabularum locos in Orestae orationem intrusos esse propter similitudinem quandam margini adscriptos. Euripides haec tantum dederat:

φεῦ·

οὐκ ἔστ' ἀκριβὲς οὐδὲν εἰς εὐανδρίαν,

ἔχουσι γὰρ παραγμὸν αἱ φύσεις βροτῶν·

ἤδη γὰρ εἶδον ἄνδρα γενναίου πατρὸς
 370 τὸ μηδὲν ὄντα, χρηστὰ δ' ἐκ κακῶν τέκνα,
 λιμόν τ' ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,
 372 γνώμην δὲ μεγάλην ἐν πένητι σώματι.
 380 οὗτος γὰρ ἀνὴρ οὗτ' ἐν Ἀργείοις μέγας
 οὗτ' αὖ δοκῆσει δωμάτων ὠγκωμένος,
 ἐν τοῖς δὲ πολλοῖς ὢν, ἄριστος ἠρέθη.
 οὐ μὴ φρονήσεθ' οἷ κενῶν δοξασμάτων⁹⁾
 πλήρεις πλανᾶσθε, τῇ δ' ὁμιλίᾳ βροτούς
 385 κρινεῖτε καὶ τοῖς ἤθεσιν τοὺς εὐγενεῖς;
 391 ἀλλ', ἄξιός γάρ ὁ τε παρῶν ὁ τ' οὐ παρῶν
 Ἀγαμέμνονος παῖς, οὐπερ οἴνεκ' ἤλθομεν,
 δεξώμεθ' οἴκων καταλύσεις κτέ.

haec est genuina et optima Orestae oratio, quae ne verbum quidem addi patitur.

Alterum fragmentorum, dum per se spectantur, Euripide dignissimorum hoc est.

οἱ γὰρ τοιοῦτοι τὰς πόλεις οἰκοῦσιν εὖ
 καὶ δώμαθ', αἱ δὲ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν
 ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσὶν· οὐδὲ γὰρ δόρυ
 μᾶλλον βραχίων σθεναρὸς ἀσθενοῦς μένει,
 390 ἐν τῇ φύσει δὲ τοῦτο κἂν εὐψυχία

nunc quales illi τοιοῦτοι sint, statim intellegitur, homines elegantiori vitae cultui dediti, quorum lautae sapientiae, quam plebs mollem et luxuriosam vocat, vis consili expers opponitur. non opus est, ut in legentium animos celeberrimam Antiopae scaenam revocem, ubi etiam brachiorum mollities memoratur (199, 200).

Altera denique versuum series nescio quem (potest etiam femina esse) inducit loquentem

πῶς οἶν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;
 πλούτῳ; πονηρῶ τᾶρα χρήσεται κριτῇ·
 ἢ τοῖς ἔχουσι μηδέν; ἀλλ' ἔχει νόσον
 πενία, διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρεῖα κακά.¹⁰⁾

9) Dedi codicis lectionem quamvis corruptam, nam medelae mihi non satis faciunt.

10) Scripsi κακά; κακόν. C. requiritur enim sententia „paupertati vitium inest, quod hominem mala docet, ad male facta pellicit.“ illud significat, vel malum hominem paupertas doctum reddit. nequis mihi obvertat,

ἀλλ' εἰς ὄπλ' ἔλθω; τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων
 μάρτυς γένοιτ' ἂν ὅστις ἐστὶν ἀγαθός;
 κράτιστον εἰκῆ ταῦτ' εἶν ἀφειμένα

videmus quaeri hominem et quo signo reperiri possit disputari. talem inter Augam et nutricem fuisse scaenam cum ex aliis signis¹¹⁾ conclusum est tum ex fragmento 279 ab Engero nisi fallor recte disposito.

AY. ποῖ; πῶς δὲ λήσει; τίς δὲ νῶν πιστὸς φίλος;

TPOΦ. ζητῶμεν· ἡ δόκησις ἀνθρώποις κακόν.

AY. καὶ τοῦπιχειρεῖν γ' ἐξαμαρτάνειν φέρει.

ecce sententiarum conexus cui versus qui in Electra leguntur convenient. — Diogenes II. 33 versum 379 ex Auga adfert.

verum ex tradita lectione elici posse: eo magis claritati studere debebat poeta, quo facilius sententia per se optima at huic loco minime conveniens intellegi poterat.

11) Verissime huic scaenae adscriptus est versus a Plutarcho servatus Symp. qu. IX. 1. ~~fgm. ad p. 737~~ fgm. ad 328

τὸν παῖδά μοι τόνδ' ἀξίως Ἡρακλέος
 ἡμῶν τε θρέψαι.

at a rhapsodo eum recitatum esse per errorem dixit Nauckius.

III.

Critica.

1.

Video parum exploratum esse, quatenus tragici sibi permiserint, ut unum versum inter duas personas discerperent. constituamus igitur legem, cuius in libro primo aliquotiens inicienda erat mentio.

Apud comicos nullis frenis coercita est libertas discerpendorum versuum, neque apud Aristophanem demum eiusque aequales (Crates fer. 1, 4 tetram. iamb. Pherecrates et Eupolis passim. Hermipp. Mil. 8. Lysipp. Bacch. 1) sed apud ipsum Epicharmum (Siren. 1. B. 26. 40 sqq.); apud Cratinum tamen exemplum nescio an fortuito non extat.

Eadem licentia in unica quam habemus satyrica, et apud Achæum Athl. 3 quam rectissime satyricam dixit Friebel satyr. 57.

In canticis eam esse regulam, ut siquando altera in strophâ locuta sit persona eodem numerorum loco in antistropho personae se excipiant, notum est; quod etiam ad hemichoria et siquando singulae chori personae canunt pertinere arbitror locos obstrepentes corruptos ratus. interdum tamen poetae unius personae clamores extra strophicam responsionem positos voluerunt. cum canticis ei loci faciunt quibus senarii iambici antistrophica lege coerciti sunt, cuius modi luculentum exemplum apud Sophoclem Electr. 1398—1441 exstat, praeclare ab Hermanno expositum, apud Euripidem Orest. 1353—1365 = 1537—1548 ubi cum alia rectius describenda sunt tum emendandus 1540 utpote qui legem foedissime violet.

Restant systemata anapaestica et diverbiorum numeri, et iambici et trochaici quos coniunctim tractare licet. ac magnam veri partem G. Dindorfius vidit cuius haec verba sunt in quintae Aeschyli editionis minoris praefatione pg. XXIII. *Prom.* 980 ΠΡ. ὦμοι. [EP. ὦμοι; τόδε Ζεὺς τοῦπος οὐκ ἐπίσταται.] alterum ὦμοι; addidit Richardus Schneiderus in *Quaestionibus Xenophon- teis Bonnae editis a. 1860 p. 38* priore ὦμοι extra versum posito. qua emendatione propterea opus erat, ne trimeter inter duas per- sonas dividatur contra legem tragoediae antiquae, diligenter ser- vatam in septem Aeschyli tragoediis et ab Sophocle in *Antigona*, fabularum quae supersunt antiquissima. eadem de causa suo iure idem Dindorfius Sept. 218 corruptum dixit, quamquam emen- dationem perfecisse non videtur. tamen quin certissima haec lex sit, cui trochaici quadrati quoque obtemperant ab Aeschylo con- pluribus fabulis usurpati, dubium esse nequit. operae autem pre- tium inquirere, num legis severitatem ilico exceperit infrenata libido. ac primum quidem a libidine aliena ea dialogi forma est, de qua grammatici doctum habemus testimonium apud Hesych. ἀντιλαβαί· διαλογικαὶ ῥήσεις ἐξ ἡμιστιχίων λεγόμεναι κατὰ μικρὸν (?) παρὰ τραγικοῖς. adstringitur enim haec concitatissimae alter- cationis forma eisdem atque stichomythia legibus. antilabae apud Sophoclem in omnibus praeter *Antigonam* tragoediis occurrunt; Euripidis *Alcestis* *Medea* *Hippolytus* *Heraclidae* *Andromacha* i. e. fabulae numerorum severiorum et ex posterioribus *Troades* eis carent. antiquissima igitur exempla *Hecub.* 1283 sq. *Hercul.* 1417—21, paucissimi sane versus et longam stichomythiam finien- tes a Sophocleo more longe absunt. frequentantur antilabae in *Ione*, cuius aetas nequaquam certa est, et in fabulis *Electra*, quae *Hecubae* *Herculique* similis est, posterioribus, praecipue tamen in tetrametris trochaicis, quibus Sophocles non sine antilabis iam in *Oedipo* utitur, in *Hercule* demum atque sine antilabis Euripi- des. sed passim etiam in dialogo Sophocles versus discerpere coepit; in *Aiace*, quae antilabas 591 sqq. habet, 981—983. 985 inter *Teucrum* et *chorum* divisi sunt. at ita divisos voluit So- phocles ut laesa regula *Teucris* trepidatio ostenderetur. itaque ter una cum numeris etiam grammatica continuatio abrumpitur. con- venit haec cum ceteris observatio firmatque *Aiacem* *Antigona* quidem posteriorem, ceteris fabulis priorem natu esse. *Oedipus* *Rex* *Electra* *Trachiniae* admittunt quidem versum frangi sine ea

quam Ajax plenam habet excusatione, longe tamen absunt a Philoctetae et Colonei Oedipi licentia. ex illis exempla quotquot extant haec sunt O. R. 676. 1120. Electr. 1209 (quod excusari posset) 1324. 1347. 1475 sqq. 1502 sqq. Trach. 409. 418; 876 non huc refero, at plane singulariter 1020 dactylicus hexameter ad usum comoediae frangitur. in Philocteta et Coloneo quaevis scaena exempla subministrat; quid quod eo progressus est Sophocles, ut longa ῥῆσις in medio versu inciperet. (ex. gr. Phil. 54).

Apud Euripidem in eis fabulis quae antilabis etiam tum carent ab Aeschylea severitate deficiunt hi versus:

Alc. 390 *ΑΔ.* βλέπον πρὸς αὐτούς, βλέπον. *ΑΔ.* οὐδέν εἰμ' ἔτι.
ΑΔ. τί δρᾶς; προλείπεις; *ΑΔ.* χαῖρ' *ΑΔ.* ἀπωλόμην
τάλας

817 *ΘΕ.* οὐκ ἦλθες ἐν δέοντι δέξασθαι δόμοις.
πένθος γὰρ ἡμῖν ἐστίν· καὶ κουρὰν βλέπεις
μελαμπέπλους στολμούς τε. *ΜΡ.* τίς δ' ὁ κατ- H
θανών;

μῶν ἐκ τέκνων τι φροῦδον ἢ πατήρ γέρων;

1119 *ΗΡ.* ἔχεις; *ΑΔ.* ἔχω. *ΗΡ.* καὶ σῶζέ νιν κ. τ. ἔ.

ut primum exemplum excusatione non indiget, ita tertium ex singulari actione excusatum duco; nam versus cum Nauckio eiciendi vix possunt videri. at 817 sqq. non solum hanc legem violant, sed etiam stichomythiam inportunissime interrumpunt. at scholiasta 818—820 spurios esse adfirmat, rectissime igitur Kirchhoffius lacunae obstruendae causa fictos dixit.

Med. 1006.

ΜΗ. αἰαῖ.

ΠΑΙ. τάδ' οὐ ξυνωδὰ τοῖσιν ἐξηγγεμένοις

ΜΗ. αἰαῖ μάλ' αὐθις. *ΠΑΙ.* μῶν. κ. τ. ἔ.

Hipp. 310.

ΤΡ.

Ἰππόλυτον. *ΦΑΙ.* οἴμοι. *ΤΡ.* θιγγάνει σέθεν τόδε;

352 *ΤΡ.* Ἰππόλυτον αὐδᾶς; *ΦΑΙ.* σοῦ τάδ', οὐκ ἐμοῦ κλύεις.

724 *ΧΟ.* εὐφρημος ἴσθι. *ΦΑΙ.* καὶ σύ γ' εὖ με νουθέτει.

1325 *ΘΗ.* δέσποιν' ὀλοίμην. *ΑΡ.* δεῖν' ἔπραξας κ. τ. ἔ.

Androm. 1077

ΧΟ. ἃ ἃ τί δράσεις, ὦ γεραιέ, μὴ πέσης,

ἔπαιρε σαντόν. *ΠΗ.* οὐδέν εἰμ', ἀπωλόμην.

Abruptus sermo et Phaedrae amati iuvenis nomine expavescenti et Medae Theseo Peleo fatalis nuntii atrocitate percussis egregie convenit; *εὐφημα φώνει* tam breviter dictum sollemne est (Soph. Aiac. 591. Eur. Herc. 1184 etc.). donec Euripides ab antilabis abstineret certi quiddam laesa regula exprimi spectatores latere non poterat. postquam igitur illas admisit vel parcior in hoc admittendo est. habet tamen eis quae modo adtulimus paria haec:

Hecub. 1127. Polymestor caecatus mulieres insectatur

ΑΓ. οὔτος, τί πάσχεις; ΠΟΛ. πρὸς θεῶν σε λίσσομαι κ. τ. ε.

Suppl. 513 *ΑΔ. ὦ παγκάκιστε. ΘΗ. σὶγ' Ἄδραστ' ἔχε στόμα.*

Helen. 1514. Adcurrit nuntius

ΘΕΟΚ. τί δ' ἔστιν; ΑΓΓ. ἄλλης ἐκπύνει μνηστεύματα κ. τ. ε.

Iph. Taur. 780 *ΟΡ. ὦ θεοί. ΙΦ. τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἔμοις.*

ceterae tragoediae ne unum quidem praebuerunt exemplum, nam Phoenissarum *τειχοσκοπία*, utpote canticum, huc non facit, et El. 692 ubi Victorius tale quid finxit supra evanuit. non tamen semper Sophocleae levitati restitit Euripides. namque et Orestes, quam ultimam Athenis docuit, conpluriens regulam violat 1345 sqq. 1689, ita ut ne ariolando quidem inveniri possit excusatio, et Bacchae 189 unum tantum at plane singulare exemplum longioris orationis in truncum versum desinentis. quamquam hoc ut credam aegre adducor; adtrectari tamen locus nullo modo potest. in Iphigenia Aulidensi si unum aut alterum occurreret certum ceteroquin exemplum, miri nihil haberet, et calidiore iudicio supra vs. 1138 hac causa sola condemnari dixi. tamen quotquot extant praeter antilabas exempla aut aperte spurii in versibus sunt ut 415 et 1537 aut dubia certe; nam 739 scribi solet

*ΑΓ. πιθοῦ. ΚΑ. μὰ τὴν ἀνασσαν Ἀργεῖαν θεάν,
ἐλθὼν σὺ τᾶξω πρᾶσσε, τὰν δόμοις δ' ἐγώ.*

et scholii instar *Φ* supra *μά οὐ* posuit. sed tragici legem non norunt, qua *μά* detestandi particula dicitur, neque Agamemnonem cum Clytaemnestram obtestetur per Iunonem iurare dedecet. restituenda igitur stichomythia videtur.

Systemata anapaestica paucis absolvere licet. quorum apud Aeschylum is usus est, ut systema non interrumpatur. ubi altera

incipit persona, altera paroemiaco systema clausit. haec tot exemplis firmatur regula, ut unum qui obstrepat versum Pers. 930 confidenter dicam corruptum. at apud Sophoclem Euripidemque in systemate anapaestico libere se excipiunt personae, ita tamen ut integro saltem dimetro orationes finiantur. cf. ex. gr. Soph. Antig. 929—935. Philoct. 159—162. 1447—50. Oed. Col. 138—145. 1753 sqq. Eurip. Alc. 93—98. 105—110. Med. 96 sqq. Hipp. 202 sqq. Ion. 220 sqq. in posterioribus tragoediis rarissime anapaestis usus est Euripides, quamquam non prorsus vel longiores vitavit declamationes, quales in Medea et Hippolyto legimus, cf. Chrysipp. 836. quod his finibus libertas coercita est ex natura numerorum anapaesticorum sequi mihi videtur. facere igitur non possum, quin peccasse dicam Sophoclem, qui non consuetudinis tantum sed naturae legem violaverit. ita enim ille Trach. 977

.. στόμα σόν. ΥΛ. πῶς φήσ, γέρον; ἢ ζῆ;

981 .. νόσον ὦ τέκνον. ΥΛ. ἀλλ' ἐπί μοι μελέω κ. τ. ἔ.

990 .. βλεφάρων θ' ὕπνον. ΥΛ. οὐ γὰρ ἔχω πῶς ἄν κ. τ. ἔ.

idem Sophocles elisione in trimetri fine admissa similiter contra numeros peccavit. Euripides ut hoc vitio ita illo quoque immunis est. nam Iph. Aul. 2 στείχε. ΠΡ. στείχω.

3 ΑΓ. πεύσει. ΠΡ. σπείδω.

149 ΠΡ. ἔσται τάδε. ΑΓ. κλήθρων δ' ἐξόρμα
(si coniecturae fides est.)

nihil probat nisi Euripidem minorem neglegentiolem maiore fuisse. omnino enim non intellego, quomodo reiecta verissima Bremii sententia, qui anapaestos ab Euripide maiore abiudicaverat, iam eo progressa sit criticorum violentia, ut prologum siquid aliud Euripideum repudient. luculentum veri testimonium etiam ex sermone peti potest. Euripides vocem *θυμέλη* saepius usurpat, sed unam novit vulgarem *arae* notionem: Iph. Aulid. 152 *Κυκλώπων θυμέλαι* moenia sunt, usu et vetere et probo at minime Euripideo, de quo satis egit Wieselerus. in anapaestis *τὸν Σοφόκλειον ὑποφαίνει χαρακτῆρα* scriptor Rhesi (16, 17), in senariis vero ne antilabas quidem admittit (quas in trochaicis tetrametris habet 686 sqq.) nedum laxiori indulgeat disciplinae. docemur igitur hac quoque in re superstitibus etiamtum Sophocle Euripideque sensim relaxatam esse veteris tragoediae severitatem, duce ac principe in numeris Sophocle, in rerum tractatione Euripide, a

duum virorum magnorum exemplo cum aequales pependisse tum eos qui proxime sequerentur, (Agathonem Critiam Chaeremonem Carcinum¹⁾ dico; de ceteris parum constat) at fuisse tempus, quo Athenienses diffluentis levitatis taederet; rediisse igitur quantum possent ad antiquiora exempla; atque suspicari licet, hac ex causa Theodectae gloriam non minimam promanasse. cuius severioris Musae unum poetam illustravit Meinekius Moschionem, cum doceret eum ab omni pede trisyllabo in senariis cavisse; mediocris ingenii fetus at consimili subtilitatis amore commendati extat Rhesus, saeculo quarto exeunte haud dubie Athenis scripta. de posterioris aetatis tragicis quod omnino nihil scimus, ingens at irreparabile damnum.

2.

Im allgemeinen kann es als eine Regel des griechischen Dramas gelten, dass über den Namen einer neu auftretenden Person, wenn der Dichter ihr überhaupt einen beilegt, das Publicum alsbald aufgeklärt wird; und zwar geschieht dies, indem entweder der Auftretende selbst seinen Namen angibt oder kurz vor oder nachher derselbe in der Rede eines anderen vorkommt.

Ita Hillerus in capite dissertationis cuius iam supra aliquotiens mentio mihi inicienda erat. quae quamquam in universum recte disputata sunt, facile tamen intellegitur sciri posse de tragoedia multo accuratiora. comoediam nunc non curo, et protulit Hillerus de ea eximia. expedit autem singulorum poetarum consuetudinem examinare. fieri enim non potuit quin diversis temporibus diversisque ingeniis diversa placerent.

Principem locum facile sibi vindicat Aeschyli nativa et virtutis incorruptae vix sibi conscia ars. ut ab omnibus putidae consuetudinis molestiis procul abest, ita τὰ διὰ παντὸς ἀμώμητα longe superat ἐκείνη ἢ ἐκβολὴ τοῦ δαιμονίου πνεύματος ἢν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον. ab inutili nominum sarcina abstinuisse Aeschylum iam vidimus; idem ubi e re videtur simpliciter nomina

1) Carcinus simia Euripidis dici potest. ex tragoediarum titulis cum illo conveniunt Aeropa Alopa Thyestes Medea Oedipus Orestes. et cf. Semel. 3 cum Eur. Beller. 670. Carc. 6. cum Eur. Aug. 267 (Meinek. Com. IV. 695.) Carc. 10 = Eur. Phoen. 597. Carc. 5, 1. Eur. Helen. 1307 Alex. 64. alia.

ipsa ponit: τὰδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων πιστὰ καλεῖται; aut inauditum Atheniensibus adspectum copiosa descriptione familiarum reddit (Eumen. prol.), aut ubi nec nomine nec descriptione opus est verbis parcit: Thebanas virgines videas. personae aut adpellantur, aut ingredientes nominantur describunturve, aut ipsi se nominant, modo ocius modo serius ut libuit poetae; cuius nova in quoque exemplo virtus spectatur. uno defungar exemplo. Casandra una cum Agamemnone in scaenam (sive orchestram) venit; nemo eam curat. deinde Agamemno cum domum ingreditur Clytaemnestram iubet *peregrinae mulieri* comem se praestare et benevolam dominam, a nomine ipso ab omni adcuratiore significatione cavet. quod ut moribus Agamemnonis egregie convenit, ita spectatorum animos non sinit praecoci Casandrae miseratione permoveri. tandem ubi vaticiniis eius opus est a Clytaemnestra adpellatur 1035. num divinius institui poterat? ubi iterum procedit sive in eadem sive in alia eiusdem trilogiae¹⁾ fabula indicatione non opus est; fit tamen interdum. contra tacito nomine inducit aliquotiens personam, de qua ex tota tragoediae conformatione spectatores dubitare non posse arbitratur. exempla sunt Aegisthus Ag. 1577, Xerxes Pers. 907. veste et habitu satis indicari putavit Apollinem Minervamque Eumenidum. in Prometheus Vulcanus Robur Vis suo nomine statim adpellantur, Mercurius muneris commemoratione significatur 941, Prometheus matris nomine 18 sicut Io 590 patris. at gravissimum est quod personas certo nomine destitutas non inducit Aeschylus nisi diligenter aut significatas aut descriptas. causa in propatulo est. sub ipsa enim tragoediae principia certae personae deerant quae quotannis in scaena spectatae indicationem supervacaneam redderent. componam omnes Aeschyli locos, eo enim gravior haec res est, quo parciora aliunde de personis tragoediae Atticae conperta habemus, vel potius nulla; quae enim Iulius Pollux libro quarto huc pertinentia disputavit longe posterioris sunt aetatis nec ante artificum Dionysiacorum tempora componi poterant.

nuntius in Persis 246 a choro describitur; sed hoc utpote in homine barbaro etiam postea opus fuisset. Sept. 39 qui iam

1) Monet hoc Hillerus de Eumenidum Oresta. non debbat Choephoron Aegisthum nec Choephoron Eumenidumque Clytaemnestram neglegere. Choephoron autem Orestes procul dubio sexto versu nunc deperdito ipse se nominavit.

ex consuetudine aetatis posterioris nuntius vocatur, Aeschylo *κατόπτῆς* est 30. 41. 371: vides quam sedulus in eo significando Aeschylus fuerit. servus excubitor prologum Agamemnonis ab ipsius descriptione orditur. ianitor Choephoron 637 vocatus est more Atheniensibus familiari, tragicis hac ipsa de causa insolito, *παῖ παῖ*. omnino haec persona occasione saepissime oblata non recurrit. praeco Agam. 473 a Clytaemnestra copiose describitur. de praecone Aegyptio idem valet atque de nuntio Persa, spectatores eum Aegyptium esse sciunt ubi in scaenam venit 826, quod praeconem se dicit 931 ne ad vestem quidem quidquam facit. at more sequiore veste tantum significatur praeco Septem 1005. quod me iudice nihil probat nisi speciosis opinor argumentis quibus Thebanae fabulae exodus quamquam dissentientibus gravissimis viris ab Aeschylo abiudicatur novum addi nec leve illud argumentum. sacerdos Pythia vel potius *προφήτις* (cf. lib. I. cap. 4) veste haud dubie sacerdotium prae se fert, Pythiam eam esse Agatharchi nobilis scenographia docuit: nam credidisse Aeschylum spectatores ex eis quae viderent de loco fabulae edoceri vss. 3 et 11 demonstrant. nutrix Choephoron 733 non solum significatur a choro sed nomen adeo proprium ex familiari Atheniensium usu accipit. quam alienum hoc a more sequiore fuerit nihil melius ostendit quam quod grammatici sollemni nutricis persona adsueti Cilissae suum nomen denegarunt. quamquam eidem Pelasgum *βασιλέα* tantum vocant non meliore de causa, ut ex grammaticorum usu Hillerus paullo confidentius videri possit auctoritatem eis quaesivisse, quae in re ipsa Hillerique iudicio multo firmiorem habent auctoritatem.

Sophocles ab Aeschylea praestantia non deflectit nisi quod sciens rectum facit. cum enim eum molestiarum Euripidearum taederet summo artificio cavit, ne quidquam ulla de causa extrinsecus adlata videretur aut fieri aut dici. itaque nec quae iterum in scaenam venit persona nominatur, nec quisquam se ipse nominat, nisi forte tam insigne inde succrescit acumen quale in Oedipo spectatur sive *τὸν πᾶσι κλεινὸν*, sive *τὸν πλανήτην Οἰδίπουν* se vocat. plerumque personarum nomina mutua adpellatione efferruntur, idque in prologis potissimum (Antig. Ai. El. Phil.); nimirum ibi potissimum displicebat Euripidis putida consuetudo. aliquotiens porro ab Aeschylea audacia adeo non refugit, ut personarum nomina per breve tempus spectatorum acumini, sive memo-

riam dicere mavis, relinqueret divinanda. vide Deianiram in Trachiniarum prologo, Clytaemnestram El. 516; Tecmessa Ai. 210 Teleutantis filia vocatur: vereor ut patris nomen Atheniensibus tam notum fuerit. contra in personis certo nomine carentibus, sed in scaena Attica sollemnibus vesti confidit. tales personae apud Sophoclem sunt nuntius iuvenis Antig. 1155, Ai. 718, Oed. Col. 1579. nuntius senex vel potius senex Oed. R. 924. Trach. 180. 973; nam eadem persona haec loquitur. nuntius domesticus (ἐξάγγελος) Antig. 1277. O. R. 1223. nutrix Trach. 51. 871, haec quoque inter duas personas imprudenter distribuuntur. servus excubitor Antig. 223. quae non erant in tragoedia sollemnes personae, velut sacerdos in Oedipode rege et Coloneus in Coloneo, suo iure aut describuntur aut se ipsi indicant. ceterum periti lectores iam senserunt me non curasse chori anapaestos quibus in Antigonae pleraeque personae etiam ubi iterum procedunt excipiuntur. non dubito quin id certe hinc sequatur, non sibi constituisse Sophoclem per totam vitam, sed hoc per se consentaneum est, nec tamen sufficit una fabula ut certa concludantur. sine anapaestis praeter excubitorem nuntiumque in scaenam venit Tiresias 988: idem in Phoenissis Euripidis 834 post longiorem demum orationem adpellatur quod ab usu Euripideo paullulum deflectere videbimus. sequiturne fortasse, satis indicatum fuisse eum veste personaque? magni momenti caecitas est, et vestem Tiresiae ceterorumque vatum fuisse in tragoedia rete laneum ἄγρον vocatum Pollux IV. 116 tradit, servataque eiusmodi statua non pessima in Vaticano prope Meleagrum.

Euripides artis tragicae libertatem legibus perquam molestis coercuit. num eum latebat quam fastidiose οὐξιών πρώτιστα μὲν τὸ γένος ἂν εἶπεν εὐθύς? non poterat, ridebatur enim. sed et facillime ita defungebatur necessario officio, nec puto veri nihil vidisse Lessingium, cum Euripidem curavisse coniceret ne spectatorum animi in rebus minus gravibus detinerentur ad attentionemve animi consumerent; ipsam noluisse artem et diligentiam in aliis ponere quam quibus tragoediae vis manifestaretur. sed quid legibus istis nunc opinor nemini non molestis Euripides voluerit, ad arbitrium quivis statuatur licet: leges ipsas nosse eum decet qui Euripidem intellegere cupit. sunt autem huiusmodi. aut persona se ipsa nominat, primis plerumque versibus. hoc semper faciunt dei ex machina (sequiturque hunc morem in Philocteta Sophocles)

semper homines deive qui prologum recitant. obstrepat unus Apollo Alcestidis, quem solum ex deis veste manifestari voluit Euripides. Alcestis aetate prima est inter tragoedias nobis servatas. aut ab aliis sive choro sive actoribus antequam vel cum procedit nominatur. chorus uti solet iambis aut, rarius tamen, anapaestis, numquam melicis versibus (quod Sophocles admittit El. 1429. Phil. 202) persaepe etiam cum iterum procedit persona nominatur, in tragoediis ultimis vel per chori anapaestos (Orest. 1013, 1505) aut trochaicos tetrametros non insequente scaena eisdem numeris conscripta (Phoen. 1307. Or. 1549), sed numquam iterum procedens se ipse quisquam nominat.²⁾ quae leges tam constanti usu usurpantur, ut singulare videatur, quod apud ceteros tragicos vulgare est, siquando persona non ipso nomine aut non ipso primo versu nominatur. ita Electra in cognomine fabula 60 non ipsius sed matris fratrisque nominibus utitur. Polymestor in Hecuba postquam haud paucos ipse locutus est versus ab Hecuba adpellatur 979. sciebamus et venturum esse Polymestorem et Thracem se dicit 963. similiter in Oresta Helena postquam ex aedibus processit, in quibus eam commorari Electra dixit 60, et nonnulla locuta est ab Electra adpellatur 81. de Phoenissarum Tiresia supra dixi. pauci denique loci corrupti sunt; nam chori verba Macariae procedentis audaciam admirantis intercuisse ante Heracl. 474 lib. II. cap. 4 vidimus; neque intellegi possunt Hermionae prima verba Androm. 147 nisi cum Musgravio chori anapaestos intercuisse statuis, cuius verissimae observationi prorsus absona opponit Hermannus, obsecutus est unus Kirchhoffius. addendus vero tertius locus: Iphig. Taur. 1152 Thoas, cuius nomen post 32 non audivimus, in scaenam prodit. venturum eum esse dixerat Iphigenia 1080, chorus eum ἀναξ adpellat. tamen contra constantem Euripidis usum tanto opere hoc peccat, ut a coniectura non abstineam chori distichon intercuisse. at hercle summa modestia agendum est in suspicione quam non ipsa loci natura sed lex per solam observationem reperta progenuit.

Tandem ad personas sollemnes pervenimus, ex quibus apud Euripidem inveniuntur nuntius Helen. 597 (alius et barbarus

2) Inanis igitur est grammaticorum dubitatio schol. Tr. 709 de Talthybii persona, qui ante nominatus hic iterum procedit. ceterum versus 711 ne spurius sit vereor. certe absurdus est.

ibidem 1513), Suppl. 634, Hercul. 910, Phoen. 1067. enumero enim eos tantum locos quibus non indicata prodit persona. quod enim eadem quamvis veste satis manifestata tamen persaepe describitur contra unum qui vere obstrepat locum nihil facit. memorabile autem quod Euripides nuntium mandata simpliciter referre noluit, sed et addentem facit quid ipse sentiat, (quamquam haec fere dicendi formula est qua longae declamationi sententia in universum dicta quasi apex inponatur) et narrantem quis ipse sit. velut Heraclidarum nuntius *Ἰλλου πενέστις* est (qua indicatione id quoque efficitur, ut cum Atheniensi nuntio qui paullo ante Macariae mortem descripserat non confundatur), Phoenissarum Eteoclis *ἵπασπιστής* 1074, in Electra Orestae *δορυφόρημα* antea se in scaena fuisse dicit, in Supplicibus 639 Capanei servus est, alia similia. servus iuvenis Alc. 747. Bacch. 424, idem nuntius est Ion. 1106. eadem igitur persona duplici munere fungebatur, quod etiam apud scaenicos artifices usu venisse ex Polluce constat. serva iuvenis Alc. 747, Andr. 56, Hec. 656. 256) serva anus eadem atque nutrix Andr. 803, Med. 1. vestis per omnia tempora constans ex vasculis pictis nota est. Hipp. 771 grammatici certabant, cuiusnam vox ex aedibus audiretur. eorum qui de nuntio vel nuntio domestico (quem ignorat Euripides) cogitarunt meminisse taedet. nihil interest utrum serva sit iuvenis an anus; at eadem voce clamores proferuntur quae antea nutricis partes recitavit, i. e. a tertio actore. itaque Athenienses nutricem audiebant. praeconem semper nominat Euripides. peculiaris igitur haec persona ei qui exodum tragoediae Thebanae Aeschyli scripsit. his accedunt in fabula satyrica Silenus satyrique, in tragoedia Hercules Alc. 476 quem Pheraei senes norunt non secus atque spectatores. nimirum praeter clavam ac pellem leoninam certa ei facies erat, quam vascula iam diu ante Alcestidem picta ostendunt. multo magis memorabile quod etiam Thesei certa erat figura. dubitationem non admittunt Hipp. 789, Suppl. 87. clavam Theseo cum monumenta tribuunt tum Euripides Suppl. 717, at una clava non sufficit; docebimur fortasse aliquando adcuratiora a philologo monumentorum quae ego frustra consului peritiore.

Quarti saeculi usum cur non adtigerim non obscurum fore spero.

3.

Sapientibus multa communia esse Aeschylus dixit, si tamen dixit, probavitque sententiam poetarum sapientissimus. est tamen ubi desipientium similis animadvertatur concentus. eadem absurditatis artificia, quibus interpolatores Iliadis Nibelungiadisque divina carmina inquinavere, eadem artificiosa absurditate defendunt boni Homeri bonique Kürnbergeri asseclae. atqui sanae mentis criticum insaniam quae via ac ratione utatur haud ignorasse decet. itaque operam non prorsus inutilem me in eo posuisse credo, ut familiam quasi interpolationum quae per Sophoclis Euripidisque tra-goedias pullulavit coniunctim ante oculos ponerem.

Soph. Trach. 84.

οὐκ εἶ ξυνέρξων, ἤνικ' ἢ σεσώσμεθα
[ἢ πίπτομεν σοῦ πατρὸς ἐξολωλότος]
κείνου βίον σώσαντος ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα.

del. Bentley.

El. 565. ἐροῦ δὲ τὴν κυναγὸν Ἄρτεμιν, τίνος
ποιναὶς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὔλιδι·
[ἢ ἔγωφράσω· κείνης γὰρ οἱ θέμις μαθεῖν]

del. O. Jahn.

Eur. Andr. 810. πόσιν τρέμουσα, μὴ ἀντὶ τῶν δεδραμένων
ἐκ τῶνδ' ἀτίμως δωμάτων ἀποσταλῆ.
[ἢ κατθανῆ κτείνουσα τοὺς οὐ χρὴ κτανεῖν]

del. Cobet.

Hec. 378. θανῶν δ' ἂν εἶη μᾶλλον εὐτυχέστερος·
[ἢ ζῶν· τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς μέγας πόνος]

del. Nauck. El. 308 cf. I. 8.

Hercul. 184. ἐροῦ, τίν' ἄνδρ' ἄριστον ἐγκρίνειαν ἄν·
[ἢ οὐ παῖδα τὸν ἐμὸν ὄν σὺ φῆς εἶναι δοκεῖν]

del. Herwerden.

Hercul. 452. εἶεν, τίς ἱερεὺς, τίς σφαγεὺς τῶν δυσπότημων;
[ἢ τῆς ταλαίνης τῆς ἐμῆς ψυχῆς φονεὺς]

del. Paley.

Iphig. Taur. 99. ποτερὰ δωμάτων προσαμβάσεις
ἐκβησόμεσθα; πῶς ἂν οὖν μάθοιμεν ἂν
[ἢ χαλκότευκτα κληῖθρα λύσαντες μόχλοις]
ὧν οὐδὲν ἴσμεν.

del. *Dindorf*.

Iph. T. 382. τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα,
ἥτις βροτῶν μὲν ἦν τις ἀψηται φόνον
[ἢ καὶ λοχείας ἢ νεκροῦ θίγη χεροῖν]
βωμῶν ἀπείργει.

del. *Badham*.

Orest. 51. διοίσει ψῆφον Ἀργείων πόλις
εἰ χρὴ θανεῖν νῶ λευσίμῳ πετρῶματι
[ἢ φάσγανον θήξαντ' ἐπ' ἀνχένος βαλεῖν]

del. *Nauck*.

Curabant igitur absurdi homines, ne tragici quidquam viderentur omisisse. ficti autem singuli versus diversis temporibus; nam Orest. 51 scholia vetera norunt, Herc. 184 infima barbaries finxit. poteram igitur hisce similia coniungere ubi alia quaevis abesse vel potius addi posse visa sunt male sedulis homuncionibus, ex. gr. Bacch. 209. El. 10. Hercul. 496. Iph. Aul. 92, 974, 1126. Orest. 82. Phoen. 1199, 1282. alia sescenta. sed e toto genere haec una species, quae a particula ἢ incipit, satis magnum, opinor, numerum complectitur. addam potius eiusdem familiae pauca exempla quae adhuc latuisse videntur.

Iphig. Aul. 995. Clytaemnestra ex Achille quaerit, num Iphigeniam arcessi iubeat

ἀπαρθένευτα μὲν τάδ', εἰ δὲ σοὶ δοκεῖ,
ἦξει δι' αἰδοῦς ὄμι' ἔχουσ' ἐλεύθερον.
[ἢ μὴ παρούσης ταῦτ' ἀτεύξομαι σέθεν.]

interrogandi signo versum spurium tolerabilem reddi cum Heathio fere credunt, obstrepit vero Clytaemnestrae et poetae consilio. qui ita interrogaret, Iphigeniam venire nollet. quod si nollet Clytaemnestra omnino nullam eius rei mentionem fecisset, quoniam Achilles salutem iam antea ei promisit; atqui gaudebat Euripides moribus *μαστρωποῖς* Clytaemnestrae, quae formosam sponsam cupidini Achillis praetendit, (cf. Hecub. 825 cum schol.) et virginali pudore Achillis. ergo contra ipsius animum fecisse non putandus est.

Med. 246. deplorat mulierum infelici matrimonio vexatarum miserias.

ἀνὴρ δ' ὅταν τοῖς ἔνδον ἀχθῆται ξυνών,
ἔξω μολῶν ἔπανσε καρδίαν ἀσῆς.

[ἢ πρὸς φίλον τιν' ἢ πρὸς ἥλικα τραπεῖς]
ἡμῖν δ' ἀνάγκη πρὸς μίαν ψυχὴν βλέπειν.

eieci versum in quinto pede claudicantem. quod vitium et Porsonus et diu ante eum scriba codicis Haviensis, strenuus nec indoctus interpolator, coniectura ἥλικας sustulisse sibi visi sunt. perperam illi quidem, cum orationem ex concinna redderent inconcinnam. at inutilis non solum ille versus sed plane ineptus. amicae enim aequalesque etiam mulieri sunt: Medea viros ἄσῃν παύειν in pelicibus dicit. quod et doctissimos correctores et indocti interpolatoris pudicitiam fugit. scholiasta 244 (Dind. IV. 24. 18), ὅταν τι τῶν κατ' οἰκίαν λυπῆ προελθῶν που παρεμυθῆσατο, veram interpretationem non adsecutus est: spurium versum nondum legit.

Cycl. 202. cui iam supra obelum praefixi. Ulixes Cyclope superveniente a Sileno fugere iussus haec loquitur:

οὐ δῆτ', ἐπεὶ τὰν μεγάλα γ' ἢ Τροία στένοι,
εἰ φευξόμεσθ' ἐν' ἄνδρα, μυρίον δ' ὄχλον
Φρυγῶν ὑπέστην πολλάκις σὺν ἀσπίδι·
ἀλλ' εἰ θανεῖν δεῖ, κατθανούμεσθ' εὐγενῶς.
[ἢ ζῶντες αἶνον τὸν πάρος εὖ σώσομεν.]

antequam foedum vitium tolleretur, quaerendum erat num omnino versus haud dubie inutilis ferri posset. at hercle qui unum hominem fugere non vult quia multa milia superavit victoriae spem multo fortius pronuntiat. ac vellem docuissent male seduli correctores superstitem graece ζῶντα dici. omnino languidi et elumbes versiculi contra artem corriguntur potius quam eiciuntur. facile credimus hodie quemvis mediocriter doctum meliores pangere versus quam Byzantinos, sed eo magis stupor eorum intactus est relinquendus, modo ne Euripides languoris insimuletur. tamen in hanc partem non raro hodie peccari et in libro primo aliquot exemplis probavi et addam hoc loco quae nova ac scitu digna videantur.

Hercules postquam ex vesania experrexit caedem ac ruinas miratus quaerit, num forte ad inferos iterum descenderit. indicet sibi quisquis prope adstet ubi sit

1108 σαφῶς γὰρ οὐδὲν οἶδα τῶν εἰωθότων.

nihil soliti scio nihili est, aut *nihil de eis quae mihi acciderint scio* dicendum erat (satis languide) aut *nihil soliti video*. atqui

id ipsum scriptor versiculi dixit, non οἶδα sed εἶδα aut scripsit aut scribere voluit, forma plebeia sed valde antiqua.

Ion 632

οὐ φιλῶ ψόγους κλίειν
 ἐν χερσὶ σφῶων ὄλβον οὐδ' ἔχειν πόνους
 [εἶη γ' ἐμοὶ μέτρια μὴ λεπτομένῳ]
 ἃ δ' ἐνθάδ' εἶχον ἀγάθ' ἄκουσόν μου, πάτερ,
 τὴν φιλλάττην μὲν πρῶτον ἀνθρώποις σχολίην κτέ.

Byzantinae tantum auri suavem versum frustra corrigunt. qui non solum orationis placidum cursum interrumpit sed etiam falsam vim vocabulo πόνους tribuit. interpolator enim curas intellegit, Euripides negotia voluerat, quoniam σχολίην opposuit.

Longe memorabilius exemplum iambi Byzantini in canticum intrusi copiosa disputatione demonstrabo, si mihi contigerit ut totum canticum perpoliam, quod post novam demum conlationem recte potest fieri. digito tamen monstrabo versum ipsum Bacch. 593

Διώνσος ἀλαλάζειται στέγης ἔσω.

Sed mirum esset nisi aliquoties Byzantinis contigisset ut versum non claudum facerent (quamquam claudorum turba non parva est); longe autem absumus ab eo fine, quem attingi posse credo, ut noviciis interpolationibus liberemus Euripidis fabulas: nam ab antiquissimis emblematis umquam eum purgatum iri sperare non licet. sed non raro adhuc evenit ut infimae barbariei fetus tamquam florentissimi poetae propago circumferatur. ecce aliquot exempla, ut puto, manifesta.

Andr. 273

δεινὸν δ' ἔρπετῶν μὲν ἀγρίων
 ἄκη βροτοῖσι θεῶν καταστῆσαι τινα·
 ἃ δ' ἔστ' ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω
 οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ' ἐξηγήρηκέ πω,
 [κακῆς· τοσοῦτόν ἐσμεν ἀνθρώποις κακόν]

ignoravit scholiasta.

Andr. 937

καγὼ κλύουσα τούσδε Σειρήνων λόγους
 [σοφῶν πανούργων ποικίλων λαλημάτων]
 ἐξηγεμώθη μωρία.

scholion Byzantinis numeris conscriptum.

Bacch. 847.

ΠΕ. στείχοιμ' ἄν· ἢ γὰρ ὄπλ' ἔχων πορεύσομαι
ἢ τοῖσι σοῖσι πείσομαι βουλεύμασιν.

Byzantinus magister: ἤξει δὲ Βάκχας οὗ θανῶν δώσει δίκην.

ΔΙ. γυναῖκες, ἀνὴρ ἐς βόλον καθίσταται·
Διόνυσε νῦν σὸν ἔργον, οὐ γὰρ εἶ πρόσω,
τισώμεθ' αὐτόν.

Byzantini sapientiam trajecto versu Baccho tradere quam ἡθρος artemque tragicam respicere malunt.

Iphig. Aul. 901.

ΚΛΥ. οὐκ ἐπαιδεσθησόμεσθα προσπεσεῖν τὸ σὸν γόνυ·
[θνητὸς ἐκ θεᾶς γεγῶτα· τί γὰρ ἐγὼ σεμνύνομαι]
περὶ τίνος σπουδαστέον μοι μᾶλλον ἢ τέκνου πέρι.

putabam mortalem esse Achillem quoque. quamquam antiqua est interpolatio, nam Byzantini trochaeos ignorant, ignorant pedes trisyllabos.

Ion. 581.

ἐς τὰς Ἀθήνας στείχε κοινόφρων πατρί,
οὗ σ' ὄλβιον μὲν σκῆπτρον ἀναμένει πατρός, (?)
πολὺς δὲ πλοῦτος, οὐδὲ θᾶτερον νόσοιν
δυοῖν κεκλήσει δυσγενῆς πένης θ' ἅμα.
[ἀλλ' εὐγενῆς τε καὶ πολυκτῆμιον βίου]

δὲς ταῦτόν ἡμῖν ὁ σοφός· sed defetigati sumus conquirendis ineptiis; paullo maiora canamus.

4.

Idoneus auctor, Aristophanes Byzantius, Euripidem in Coronifero Hippolyto emendasse tradit quae in Velato turpia et crimini obnoxia commiserat. cum per diserta testimonia tum ex Ovidii Senecaeque imitationibus constat, turpia illa in Phaedrae moribus posita fuisse, quae in Velato non solum prona ad incestum sed omni pudore destituta inducebatur adeo ut furta sua mariti exemplo excusaret (Plut. quom. adul. poet. aud. 8. p. 28. Ovid. epist. 4, 110. Senec. Phaed. 98). quin etiam priscis deorum fabulis abutebatur, non solum Iovis Iunonisque matrimonio, sed recondita fabella, quae cum omnino tum in Atheniensi saeculi quinti

poeta valde memorabilis est, qua Amor Iovis Venerisque filius dicebatur; nimirum quod patri in filiam novercae in privignum licere. non dubito enim quamvis primus hoc ad Velatum referre. scribit apud Ovidium Phaedra:

Iuppiter esse pium statuit quodcumque iuvaret,
 et fas omne facit fratre marita soror.
 135 illa coit firma generis iunctura catena,
 inposuit nodos cui Venus ipsa suos.

quae languidissima sunt nisi illius de Amoris generatione fabulae reminisceris. cuius inde a Musgravio tria adferri solent testimonia. primum Lactantii, i. e. enchiridii mythologici, cuius notitia nescio quo rivulo ad Lactantium devenit. alterum poetae Ovidio aequalis sed abstrusa doctrina pueriliter gestientis, Ciris vs. 134, at tertium Euripidis est, Euripidisque in Hippolyto coronifero 526. scitu dignum est, turpia ab Euripide non abiecta omnino esse, cum displicuissent, sed ita immutata et eo loco conlocata, ut laedere pudorem non possent. nec vero intellexeretur cur Athenienses turpitudines Hippolyti abhorruissent, si nihil gravius continuisset quam quod Phaedra amanti indulgeret aut Hippolytum corrumpere studeret: ab hoc enim ne Sophocles quidem, quem castissimum praedicant, abstinuit.

Mutati sunt in honestatem Phaedrae mores in Coronifero. at quatenus? si praestantissimum quemque audis qui inde a Schlegelio de Hippolyto disputavit (plebs enim tales quaestiones neglegere solet), insons est Phaedra, convenit ei cum nutrice, ut medicamento amorem pectore suo expellat, decipitur a nutrice, perit. qui contra hanc sententiam disputaverit neminem novi. tamen res difficillima est, nec dirimi potest, nisi adcurate examinata scaena ea quae nutricis cum Hippolyto colloquium praecedit; quibus enim praeterea Phaedrae sive crimen sive error significatur, ambigua sunt. Venus eam *εὐκλεῶς* morituram esse praedicat 47, quod Phaedra negat 687. Diana *τρόπον τινὰ γενναιότητα* ei adtribuit 1300. Phaedrae ipsius verba quae nutrice ab Hippolyto repudiata canit 670 misere corrupta sunt, integra legit scholiasta I. 154, 4. *πῶς καθ' ἕκαστον δεσμὸν κατηγορίας ἀπολυσόμεθα τὰ ἐγκλήματα τοῦ Ἰππολύτου σφαλεῖσαι τῆς ἐλπίδος, δι' ἧς προσεδοκῶμεν πείσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἁμαρτίαν.* chorus paullo infra dicit

φεῦ φεῦ, πέπρακται, κοῦ κατώρθωνται τέχνη,
δέσποινα, τῆς σῆς προσπόλου, κακῶς δ' ἔχει.

cum nutrix eo audaciae processit, ut se gratissimum Phaedrae facturam fuisse diceret, si Hippolytus consensisset, Phaedra non infitiatur tale crimen, sed deprecans potius quam obiurgans sic fatur 701

ἦ γὰρ δίκαια ταῦτα κάξαρκοῦντά μοι
τρῶσασαν ἡμᾶς εἶτα — ἐκ τῶν ἴσων ἀμφισβητεῖν

ita scholiasta, qui non legit quod codices praebent sensu cassum *συγχωρεῖν λόγοις*. haec omnia ambigua esse dixi: melius convenire Phaedrae gravioris culpaе consciae quam a nutrice deceptae nemo non sentit. sed non potest summa tragoediae ambigue a poeta exposita esse. agedum perlustremus scaenam praecedentem, quod si cui copiosius fecisse videbimur, reputet velim, praestantissimam personam praestantissimae tragoediae agi, nec ut intellegas quid tragicus poeta voluerit satis esse grammaticam.

Phaedra postquam per nutricis artes permota est ut a silentio quo scelestum amorem condere voluerat descisceret, choro quaecumque contra libidinem temptavit ex ordine narrat. egregio id ab Euripide institutum est artificio. donec id quod unicum animo volvebat occuleret, vix vocis conpos erat: semel fassa longum ac bene dispositum de virtute et vitio habet *περίπατον*; de linguae perfidia queritur, quam modo ipsa experta est; adulteras execratur, quae quominus in earum numerum descendat vix se continet; crimen semel commissum nec tegi posse nec absolvi declamitat, quae crimen detexit. num eidem fidem habemus, cum *ψυχρὰ ἐν θερμοῖσι* de morte cogitat? abrumpens tandem orationem utinam ne umquam in inpudicis habeatur optat. at voluntatis firmitate non optandi pietate opus est contra cupidinem, raroque possidemus de qua multi sumus virtutem. ubi Ajax tranquille Hamletus audacter Tassus circumspecte se acturos esse multis promittunt, nequaquam credimus ingenia eorum subito immutata esse: *περιπέτειαν* adpropinquare sentimus. itaque Phaedram quoque quamvis virtutis amantem instante praesertim nutricis astutia libidini manus mox daturam esse praesagimus. cur denique divinam illam scaenam, qua Phaedra amore saucia nomen eius quem deperit fatetur, in Hippolyti fabulam admisit Euripides, nisi ut proponeret, quomodo mulier contra amoris violentiam parum fortis pedetemptim et quasi per gradus ad

atrox facinus delaberetur? occulere voluit amorem: confessa est. resistere vult amori — si resistantem facit Euripides, sibi ipse obstrepat.

Postquam chorus, perpetuum illud artis tragicæ apud Euripidem impedimentum, pudicitiam satis frigido praeconio ornavit, nutrix Phædrae non minus egregia respondet oratione. sine causa se confusam esse, cum Phædrae amorem primum audiret (finxerat illam confusionem. sed nequeo nutricis mores simul cum Phædra exponere; interpretes nihil viderunt). nihil enim insoliti Phædræ passam esse, reluctantibus tantum amorem graviter incumbere. nec fas esse eum deum sperni qui non solum per omnia animalium genera regnet, sed deos quoque sibi subiecerit eosque minime invitos. deorum igitur exemplum esse sequendum et inter mortales prudentissimi cuiusque, qui parum honesta non in lucem protrahat sed tacite condonet. absolutam et perfectam virtutem pro huius generis imbecillitate nullam esse, ut plus boni quam mali fecisse laus non ultima sit. vides ut nequitia lento brachio honestatem ad scelus declinet. tandem satis præfata quid Phædræ facere iubeat claris et distinctis verbis indicat:

ἀλλ' ὦ φίλη παῖ, λῆγε μὲν κακῶν φρενῶν
 λῆξον δ' ὑβρίζουσ'. οὐ γὰρ ἄλλο πλὴν ὑβρις
 τάδ' ἐστὶ κρείσσω δαιμόνων εἶναι θέλειν.
 τόλμα δ' ἐρῶσα, θεὸς ἐβουλήθη τάδε.

perfecit orationem. nec quid addatur est, nec ferret Phædra plura in hanc sententiam disputantem. in eo quod post copiosissimam orationem consilium ipsum paucis comprehendit, quod ἀσυνδέτως consilii rationem addit, rhetorici poetæ artificium spectatur, qui leniter plerumque profluentem sermonem colore quodam velut sententia in universum dicta concludit, occasionem vero non negligit, siquando abrupto sermone animos audientium gravius permovere potest. nec casui tribuendum est quod Phædrae qui præcedit sermo eodem modo abruptus est.

Aliter visum librariis et editoribus. secuntur enim tamquam nutricis verba

νοσοῦσα δ' εὖ πως τὴν νόσον καταστρέφου.
 εἰσὶν δ' ἐπῶδαι καὶ λόγοι θελκτήριοι,
 φανήσεται τι τῆσδε φάρμακον νόσου.
 ἢ τὰρ' ἂν ὀψέ γ' ἄνδρες ἐξείροιν ἂν,
 εἰ μὴ γυναῖκες μηχανὰς εὐρήσομεν.

quī hisce in verbis remedia amorem conpescencia intellegunt, delirare faciunt Euripidem. sed ne vera quidem interpretatio huic loco convenit. *quoniam amasti, amorem quam optime potes ad finem perduc; quod aut philtis aut alia quapiam via efficere potes.* quid? quae paullo infra extremam audaciam a Phaedrae pudicitia flagitat, eamne probabile est iam antea aliam et minus turpem viam ei monstrare? quam misera porro scriptoris, ne poetam dicam, ars, qui quasi in transcurso utque nihil inde sequatur eisdem abutitur, in quibus mox tragoedia quasi in cardine vertetur. sed ut non sufficiat a nutrice commemorari quibus uti non vult: nec chorus nec Phaedra verba illa audit. tollendi igitur quinque versus hoc loco; cum vero haud dubie Euripidei sint, ea demum coniectura locum persanasse censenda erit, quae disiectum membrum suo loco restituerit.

Nutrix Phaedram amare iussit. cuius honestatem inutilibus laudibus extollit chorus, utiliora esse nutricis praecepta non infitiatuos. nondum desiit Phaedra in universum disputare; tumido ore queritur res publicas privatasque nimis dulcibus verbis pessum dari. hocine firmum animum sapit? aliter sentit nutrix, quae tandem incesta consilia incestis verbis proponere audet. patefaciendum esse Hippolyto Phaedrae amorem, neque enim opprobrio esse vertendum, quo vita eius unice possit servari. hoc nimium est. effervescit Phaedrae ira, vetat nutricem turpia iterum proferre. profert illa iterum, ridetque acerbe miseram, cui inter scelus tantum et mortem optio relicta est. quid Phaedra? ab irae caloribus ad flebiles preces delabatur, concedit bona esse nutricis consilia, sed turpia. tamen si illa tam bene defendere pergat turpia, facere se non posse, quin eis quae nunc fugiat se perimi patiatur. apud omnes omnium gentium tragicos non novi quod hanc scaenam praestantia vincat. at aequae divinae me commonefacit, qua Mephistopheles Faustum a quiete, quam in rupibus ac desertis recuperasse sibi videbatur, ad flagitium pellicit. Faustus quoque et ira et precibus contra lenonem pugnat. scimus quid proficiat. nutrix quoque fatua esset, si certam victoriam e manibus elabi pateretur. secundum codices et editores ita pergit

507 εἴ τοι δοκεῖ σοι, χρῆν μὲν οὐ σ' ἀμαρτάνειν,
εἰ δ' οὖν, πιθοῦ μοι, δευτέρα γὰρ ἢ χάρις·
ἔστιν κατ' οἴκους φίλτρα κτέ.

εἰ δ' οἶν idem valere atque ἐπεὶ δ' οἶν frustra adfirmant. ἤμαρ-
 τες ad εἰ δ' οἶν suppleri posse non probarunt. supplendum esset
 id quod prius εἰ sequitur; quod sane nihili est. hiat igitur sen-
 tentia. δευτέρα γὰρ ἢ χάρις hoc alterum est, quod tibi gratum
 facio, vel quod mihi gratum facis Graecum non est, esset ἦδε
 δευτέρα χάρις. hoc recte intellexit scholiastarum is qui δευτέρα
 per ἐλάττων explicavit. hiat igitur iterum sententia. inerat in
 lacuna primum apodosis enuntiati 507, deinde de aliquo quod
 nutrix gratum aut faceret aut acciperet, disputabatur; quod illa
 oboedientia Phaedrae minus esse dicit. adcuratiora conici non
 possunt. iam enim longe alia aguntur. mentitur nutrix, domi
 sibi esse philtia quibus Phaedra sine honestatis aut salutis detri-
 mento a malo liberari possit, modo ne timida sit. anxia quaerit
 Phaedra, qualia philtia illa sint. nutrix victoriae certa ambigue
 respondet. instat Phaedra tandemque suspicionem fatetur, num
 forte nutrix (id quod factura est) Hippolytum adire velit. illa
 non negat hoc, sed tacere Phaedram iubet; modo sibi opituletur
 δέσποινα ποντία Κίπρις (quam eisdem verbis Phaedra iura-
 verat ubi adulteras deprecabatur. praeclara ironia interpre-
 tes latuit), se rem bene gesturam, indicatam amicis qui intra
 aedes sint. lenam abire patitur Phaedra. chorus futura prae-
 sagiens Amoris tyrannida canit fatalemque eius vim exemplis
 inlustrat.

Non minus egregia haec scaenae pars est quam quae lacu-
 nam praecedit. sed inanis est, si interpretes verum dixerunt, si
 Phaedra μίσσητρα a nutrice arcessi credit. ambigua quidem verba
 sunt 509 sqq.; at ambigue loqui lenae est, nec ambigua secun-
 tur. quae nutricem per Venerem iurare patitur, amori non vale-
 dixit. quae talibus responsis adquiescit resistendi voluntatem simu-
 lat, non tenet. nihil expectare potest nisi nutricem ad Hippoly-
 tum recta contendere, vel potius (loquimur enim de muliere diver-
 sissimis adfectibus perturbata) verum suspicatur, at veretur credere
 se iam in earum numero esse, quas tam graviter detestata est;
 resurgit spes, verum dixisse nutricem, sanatum se iri (i. e. amore
 potituram esse) sine famae detrimento: ita tremebunda ad ostium
 defixa manet, dum chorus cantat, coquitur duplici dubitatione, et
 aditurane sit nutrix Hippolytum necne, et si adierit quid respon-
 surus sit. mox auscultatur, quam crudeli acerbitate Hippolytus
 virtute sua superbiens scelestam mulierem repudiet. (illum super-

biae poena non deserit, hac in re veri non nihil vidit Hartungus) nec iam locus est trepidationi: locus uni est morti.

Adumbravi haec, ne lateat quam bene inter se cohaereant. et vix abstineo quominus de tragoediae dispositione parum intellecta, de Euripidis arte et consilio multus fiam. at officeret causae nostrae, intellegentique Euripidis lectori summam digito monstrasse satis erit. videamus nunc, quomodo perspecta re gravissima praecedentia restituenda sint. ordiendum autem a tribus versibus, quos in codicibus post 512 lectos supra omisimus.

δει δ' ἐξ ἐκείνου δὴ τι τοῦ ποθομένου
σημεῖον, ἢ λόγον τιν' ἢ πέπλων ἄπο
λαβεῖν συνάψαι τ' ἐκ δυοῖν μίαν χάριν.

persuasit omnibus Nauckius, hos versus loco suo movendos esse: spurios esse mihi non persuasit. primum enim vs. 514 Reiskii coniectura *πλόκον* concedenda etiam interpolatori tam veteri esset. quod vero Nauckius incantamenta illa restituendo tantum non excitando amoris apta putat, non praescribimus terminos superstitioni. *ποθούμενος* vocabulum nunc mirum esse concedo, Phaedrae convenire vix potest negari. ultimum versum qui de mutuo Phaedrae Hippolytique amore interpretati sunt, peccasse scio. non peccavit quicumque hoc scripsit, voluit enim simile quiddam Sophoclis hisce versibus Trach. 619

ἔπειθ' ὅπως ἂν ἡ χάρις κείνου τέ σοι
κάμοῦ ξυνελθοῦσ' ἐξ ἀπλῆς διπλῆ φανῆ

συνάπτειν vocabulum in deliciis est Euripidi; bene huc facit Suppl. 1014. denique quod maxime offendit, id Euripideam versuum originem maxime adfirmat, *πέπλων ἄπο*. nam eodem modo in Cyclope locutus est 357

ἔφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ ἀνθρακιᾶς ἄπο χναύειν

elixis et assatis tertium coquendi genus additur quod quomodo Romani vocaverint nescio, Itali *ai ferri* dicunt. 1) vel similis Hippolyti loco alter est Bacch. 1049

τά τ' ἐκ ποδῶν σιγηλὰ καὶ γλώσσης ἄπο | σῶζοντες

1) Non evertitur hoc exemplum etiam si cum Hermanno post *ἄπο θερμά* additur. at coniectura illa parum probabilis. Helen. 816 codex praebet *ὠνητὸς ἢ τολμητὸς ἢ λόγων ὑπο*. corrige *ἄπο*. cf. etiam Hermann. ad Andr. 190.

estne probabile in locutione insolita interpolatori cum Euripide convenire? accedit, quod nullo modo perspicitur, quid interpolator illis versibus illo loco positus voluerit. cautius igitur facimus qui Euripidis verba suo loco mota credimus, eodem iudicio quo supra vs. 476—481 suo loco restituendos sustulimus. etiam lacunam invenimus. quid si disiectis illis membris repletur? num forte Euripide haec digna? Phaedra paene victa quia indecora potius quam quia inhonesta sunt nutricis reicit proposita. quam cum nutrix intellexit specie turpitudinis potissimum absterreri involucrum paullo speciosius circumspicit; dubia etiamnunc philtorum mentionem inicit. tum Phaedrae spes subito effulgescit, fieri posse ut Hippolytus incantamentis fascinatus primus amorem sibi afferat. amantis mulieris animo momentum temporis sufficit, ut omnia quae fieri possint cogitatione pervolet. *per philtora servari possum, cogitat, Hippolytus amorem mihi prior inferre videbitur; tamen in eo difficultas inest, quod ad fascinationem signo aliquo adolescentis quem depereo opus est.* hoc non tam ad nutricem ait quam insperata salutis facultate exultans alta voce cogitat. nutrix non praetermittit occasionem, qua titubantem plane profliget. simulat praesto sibi esse philtora, ut ista quam Phaedra metuit praeparatione non opus sit. sentit fraudem Phaedra, resistit, infracta tamen firmitate, tandem superata amore circumventa lenae fallaciis quidquid illa constituit fieri sinit. mihi haec apta videntur; sed nolo fusius id persequi, ne nimis videar mihi ipse placere. iudicent intellegentes ac benevoli existimatores ex ipsis Euripidis versibus

ΦΑΙ. τοῦτ' ἔσθ' ὁ θνητῶν εὖ πόλεις οἰκουμένας
οἴκους τ' ἀπόλλυσ', οἱ καλοὶ λίαν λόγοι.
οὐ γάρ τὰ τοῖσιν ὥσιν τερπνὰ δεῖ λέγειν,
ἀλλ' ἐξ ὅτου τις εὐκλεῆς γενήσεται.

490 TP. τί σεμνομυθεῖς; οὐ λόγων εὐσχημόνων
δεῖ σ', ἀλλὰ τάνδρός ὡς τάχος διστέον

491 vix sanus hic versus, quamquam Nauckius et ante eum scholiastarum plerique post τάνδρός non interpungunt rectissime. διστέον quod meliores codices praebent merum errorem esse scholia docent, nec quidquam eruas ex evanida Marciani lectione ὡς... ὡς διστέον. hoc enim mihi videbatur primitus habuisse. est autem per hanc Hippolyti partem indocta manu interpolatus cf. 503. 518. 525.

- τὸν εὐθὺν ἐξειπόντας ἀμφί σου λόγον.
 εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι μὴ ἐπὶ συμφοραῖς βίος
 495 τοιαῖσδε, σώφρων δ' οὐσ' ἐτύγχανες γυνή,
 οὐκ ἄν ποτ' εὐνοὺς οὔνεχ' ἡδονῆς γε σῆς
 προῆγον ἄν σε δεῦρο, νῦν δ' ἄγων μέγας
 σῶσαι βίον σόν· κοῦκ ἐπίφθονον τόδε.
- ΦΑΙ.** ὦ δεινὰ λέξασ', οὐχὶ συγκλήσεις στόμα
 καὶ μὴ μεθήσεις αὐθις αἰσχίστους λόγους;
 500 **ΤΡ.** αἰσχρ', ἀλλ' ἀμείνω τῶν καλῶν τάδ' ἐστὶ σοι·
 κρεῖσσον δὲ τοῦργον εἶπερ ἐκσώσει γέ σε
 ἢ τοῦνομ' ὧ σὺ κατθανεῖ γανρουμένη.
- ΦΑΙ.** καὶ μή σε πρὸς θεῶν, εὖ λέγεις γὰρ αἰσχροῖα δέ,
 505 πέρα προβῆς τῶνδ'· ὡς ὑπείργασμαι μὲν οὐ
 ψυχὴν ἔρωτι, τᾶσχροῖα δ' ἦν λέγῃς καλῶς,
 ἐς τοῦθ' ὃ φεύγω νῦν ἀναλωθήσομαι.
- ΤΡ.** εἴ τοι δοκεῖ σοι, χρῆν μὲν οὐ σ' ἀμαρτάνειν,
 507 477 νοσοῦσα δ' εὖ πως τὴν νόσον καταστρέφου·
 εἰσὶν δ' ἐπιρδαὶ καὶ λόγοι θελκτήριοι,
 φανήσεταιί τι τῆσδε φάρμακον νόσου.
 ἢ τᾶρ' ἄν ὀψέ γ' ἄνδρες ἐξεύροιεν ἄν,
 481 εἰ μὴ γυναῖκες μηχανὰς εὐρήσομεν.
- ΦΑΙ.** δεῖ σ' ἐξ ἐκείνου δῆ τι τοῦ ποθομένου
 513 σημεῖον, ἢ πλόκον τίν' ἢ πέπλων ἄπο,

494 non sine specie veri hunc versum delevit Nauckius, sine specie veri sequentem. offendit Phaedram a nutrice σωφροσύνης expertem dici, ac sane immane foret si pudici vel honesti notio ei subesset. at negat nutrix Phaedram mentis compositam esse, quod aptissimum est. ceterum nisi aures me fallunt, sine hoc versu numeri abrupti sunt. sermo abruptus est si cum Nauckio eiecto etiam 495 traditum προσῆγον ἄν, quod ut supra exhibui Scaliger correxit, in πῶς ἦγον ἄν mutamus. nec conveniret ἦθει interrogatio. at sane οὐκ ἄν ποτ' εὐνῆς οὔνεχ' ἡδονῆς τε σῆς quod codices praebent ferri nequit. oportet restringatur voluptatis mentio, quae ad eum quo flagrat Phaedra amorem non potest pertinere; εὐνή et ἡδονή coniungi nequeunt. videor igitur mihi certum repperisse. certe commendatione non indiget εὐνοὺς.

503 mutant καί in orationis initio positum. Ion 361 καὶ μή μ' ἐπ' οἶκτιον ἔξαγε, rursus corrigunt. sed excitatissimae orationi egregie convenit. ceterum inutilium mutationum turbam in medio reliquisse praestat.

504 in fine traditum εὖ iam Bothius emendaverat, in eandem coniecturam Nauckius incidit, quod non impedit quin nova et absurda temptentur.

- 515 λαβεῖν συνάψαι τ' ἐκ δυοῖν μίαν χάριν.
 508 *TRPO.* εἶεν· πιθοῦ μοι, δευτέρα γὰρ ἢ χάρις,
 ἔστιν κατ' οἴκους φίλτρα μοι θελκτήρια
 ἔρωτος, ἦλθε δ' ἄρτι μοι φρενῶν ἔσω,
 ἃ σ' οὔτ' ἐπ' αἰσχροῖς οὔτ' ἐπὶ βλάβῃ φρενῶν
 512 παύσει νόσου τῆσδ', ἣν σὺ μὴ γένη κακή.
 516 *ΦΑΙ.* πότερα δὲ χριστὸν ἢ ποτὸν τὸ φάρμακον;
TR. οὐκ οἶδ'. ὀνάσθαι μὴ μαθεῖν βούλου, τέκνον.
ΦΑΙ. δέδοιχ', ὅπως μοι μὴ λίαν φανῆς σοφή.
TR. πάντ' ἂν φοβηθεῖς ἴσθι· δειμαίνεις δὲ τί;
 520 *ΦΑΙ.* μή μοί τι Θησέως τῶνδε μηνύσης τόκῳ
TR. ἔασον, ὦ παῖ, ταῦτ' ἐγὼ θήσω καλῶς·
 μόνον σὺ μοι, δέσποινα ποντία Κύπρι,
 ξυνεργὸς εἶης· τἄλλα δ' οἷ' ἐγὼ φρονῶ
 τοῖς ἔνδον ἡμῖν ἀρκέσει λέξαι φίλοις.

Ut versibus traiciendis locus fieret, bis scripturam mutavi. 513 δεῖ δ' 508 εἶ δ' οὔν codices praebent. at quisquis gravibus rebus adsensum non negavit in hisce minutulis mutationibus non haerebit. nolit autem quisquam facilem aut similibus casibus commendatam sibi fingere integrae scaenae, ut persuasum habeo, restitutionem. difficillima est et apud Euripidem certe unica. quanta enim molimur? contendimus summa ingenia sescientiens Hippolytum legisse difficultatibus, quibus nos ad tam temeraria conamina adducti sumus, non perspectis, non recentes modo grammaticos sed ipsum Aristarchum. contendimus multa hominum saecula Phaedrae insano amore delectatos esse, sive in theatro spectarunt artifices Dionysios sive in cubiculo Atticiana evo-
 verunt exemplaria, neque tamen Euripidis Phaedram admiratos esse. quando tam mira perpessa est Euripidis tragoedia? ante Lycurgum opinor. nec tamen superfuit ullum quod labe tam foeda immune esset exemplum? nemo umquam quaerentibus respondebit. philologorum ultima ratio iudicium. quidquid incorruptae menti indefessae sollertiae verum visum est, id amplectendum, in origine falsi non haerendum est. nam una est veritas, falsa innumerabilia. tamen quantum audeamus ne obliviscamur cavendum est, ne in eorum numerum deveniamus, qui cotidie multo audaciora proferunt, de probabilitate, quid dico, de veritate securi. non abiectum istuc genus dico qui palam profitentur, non interesse verane coniectura sit an falsa, non enim veri-

tatem finem esse artis nostrae sed via ac ratione exculti ingenii lusum, sed fuit adhuc (quamquam pristinus ardor paullo defebuit) Pythagoristarum insania. consuevi enim Aristophonteo nomine gentem istam significare, qui τῆς εὐτελείας πρόφασιν εἰρόντες καλήν cum intellegere veterum carmina non valerent nedum emendare, peculiare sibi traditum esse opinantur aurium genus, quo caelestem ἀρμονίαν in numeris versuum non intellectorem audiant. spero id saltem cuivis apertum fore, me non esse tam auritum.

Una vero ex parte non nihil probabilitatis adcrevit coniecturae meae. conpluribus enim locis animadversa est in Hippolyto versuum perturbatio, quo corruptelarum genere Medea, si recte memini, tota est immunis, etsi proximum in sylloga obtinet locum. nam in ea oratione, quae inde a vs. 720 est, in ordine nihil esse peccatum sed potius vss. 725 — 28 delendam esse vetustam dittographiam perspexit Kirchhoffius. contra in Hippolyto interpolationes sunt rarissimae, ac vix unum alterumve eius libidinis exemplum, qua Medea prope obruta est, ut eidem versus bis terque repeterentur. lubet autem componere Hippolyti locos qui ordine mutato restituti sunt.

213. 214 et 223. 225 — 227 inter se permutavit O. Jahnius; vel potius quae ille recte observavit probabilia redduntur si integros nutricis sermones traicimus; hiatum enim qui ita nascitur ἐν χειρὶ βέλος. TP. ὦ παῖ satis excusatum puto. vs. 224 vero, qui Dindorfio suspectus erat, delendus est, fictus nimirum a correctore qui aliquo modo 223 — 227 cum eis quae proxime praecedere viderat conectebat.

330 et 332 permutavit H. Hirzelius. antiqua autem corruptela, quippe quae pravam lectionem ἐσθλῶν αἰσχρά 331 pepererit et pluribus et melioribus libris traditam.

911 post 913 traiecit Marklandus. namque γάρ vs. 912 ad 910, nullo modo ad 911 spectat. ceterum δ' post σιωπῆς 911 delendum est cum Vaticano. omitti particulam ex Havniensi tantum enotatum erat. de Vaticano ego testor.

1046 post 1048 posuit Weilius eximio acumine. intellegimus ita genuinum esse 1029 spurios 1049. 50, interpolationisque origo patet. traiecit Weilius etiam 875 post 876.

ΘΗ. οἴμοι, τόδ' οἶον ἄλλο πρὸς κακοῖς κακόν,
875 οὐ τλητὸν οὐδὲ λεκτόν, ὦ τάλας ἐγώ.

876 XO. τί χρῆμα; λέξον εἴ τί μοι λόγον μέτα.

ΘΗ. βοᾶ βοᾶ δέλτος ἄλαστα κ. τ. ε.

libentissime Weilio concedo nihil inter 874 et 876 intrudi posse, at ipse Theseum paene ridiculum reddit, qui narrari posse quae legerit negat, deinde narrat. confictus est 875 ab histrionibus ex vs. 846 οἶον εἶδον ἄλγος ἐν δόμοις οὐ τλητὸν οὐδὲ ῥητόν. grassati sunt histriones paullo ante 871 — 873 teste scholiasta.

1452 sqq. traiciendo non sanati quidem sunt sed sanandi. scripsit enim Euripides (caede absolvit Hippolytus Theseum)

1452 ΘΗ. ὦ φίλταθ', ὡς γενναῖος ἐκφαίνει πατρί.

1455 III. τοιῶνδε παίδων γνησίων εὐχου τυχεῖν.

1454 ΘΗ. ὦμοι φρενὸς σῆς εὐσεβοῦς τε καγαθῆς.

1453 III. ὦ χαῖρε καὶ σύ, χαῖρε πολλά μοι, πάτερ.

1456 ΘΗ. μή νυν προδῶς με, τέκνον, ἀλλὰ καρτέρει.

III. κεκαρτέρηται τὰμά.

ita dispositis verbis 1455 bene suppletur γενναῖος, laudat Theseus iterum probitatem Hippolyti, quia spurius filius novercae infestissimae filiis fausta precatur. iam Hippolytus mortem supervenire sentit, valere iubet patrem, qui frustra ne se deserat rogat, moritur Hippolytus. in tradito ordine cum alia absurda sunt, tum Hippolyto mortem sibi instare significanti plaudit pater, filius ita laudatus paullulum reviviscit. sed hoc opinor facillime intellegitur. at intactum reliqui 1453 ὦ χαῖρε καὶ σύ χαῖρε πολλά μοι, πάτερ, ubi quisquis Euripidis emendationi studet coniecturam periclitatur. *vale et tu* ubi supplendum est *ego valeo* ferri non posse clamant. comminiscuntur cum alia portentosa tum intercidisse distichon ante hunc versum. ergo prior filium valere iussit Theseus. tamen haud raro simili breviloquentia locuti sunt Graeci. personatus Plato, scriptor minime contemnendus epist. IX. 358 ὅτι μὲν οὖν ἡδιστόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἄλλως τε καὶ εἴ τις ἔλοιτο τοιαῦτα πράττειν οἷα καὶ σύ, σχεδὸν παντὶ δῆλον. Euripides ipse Iph. Taur. 591 σὺ δέ... σώθητι καὶ σύ ubi rectissime Weilius *sauve-toi comme je désire moi aussi de me sauver*, in Hippolyto idem Weilius probi iudicii non meminit, in Iphigenia alii moliti sunt easdem atque hic ineptias. quin eisdem quibus in Hippolyto verbis Euripides iterum usus est Heraclid. 660. Alcmena postquam Hyllum venisse ab Iolao audivit ad nuntium conversa ὦ χαῖρε καὶ σύ τοῖσδε τοῖς ἀγγέλαισιν. sed

apud moribundum *χαῖρε καὶ σὺ* singulari vi praeditum est. quotiens enim in lapidibus sepulcratibus *vale et tu; et tu; καὶ σὺ χαῖρε* i. e. *χαίρειν κελεύεις ἐμέ· καὶ σὺ χαῖρε* similia leguntur. mos est mortuos valere iubere. qui si respondent *καὶ σὺ*, faciunt quod vivi fecerunt. si priores *καὶ σὺ χαῖρε* inquirunt, sibi post mortem bene esse adseverant, quod superstitem pietas audire gaudet. hocine Hippolyto castissimo deis carissimo *μνημύνη* (25) iuveni convenit? taedet morem pientissimum per omnia saecula vulgarem testimoniorum mole firmare. at ne minus philologice fecisse videamur, perlegas quidquid contulerunt O. Jahn. Arch. Beitr. 149. Bös. Blick 61. Stephani. Ausruh. Her. 41. ego, nequis malus invidere possit neu mala fascinare lingua, CD scribo temonemque insuper addo adscriboque, ut Acris in anaglypho factum est, *καὶ σὺ*.

5.

Pari confidentia, qua modo traiectis versibus scaenae ac fabulae salutem quaesivi, nunc undeviginti versus Euripidi abiudico. scio hic quoque, grammaticos veteres et doctos patienter tulisse quae mihi intolerabilia videntur, profiteor paucissimas ex ingenti quem recens aetas detexit interpolationum numero a me quoque spurias haberi; tamen quae dudum mihi certa visa sunt, non reticeo, hic quoque intellegentium amicorum iudicio sustentatus.

velim lectores Casandrae declamationem Troad. 354—405 diligenter perlegant. quodsi perlegeritis iam me audiatis. aio interpolatorem veterem (i. e. saec. IV. vel certe III. a. Chr.) inseruisse vs. 365—383

365 πόλιν δὲ δείξω τήνδε μακαριωτέραν
ἢ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἔνθεος μὲν, ἀλλ' ὅμως
τοσόνδε γ' ἔξω στήσομαι βακχευμάτων·
οἱ δὲ μίαν γυναῖκα καὶ μίαν Κύπριν
θρηῶντες Ἑλένην μυρίους ἀπώλεσαν.

370 ὁ δὲ στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐχθίστων ὑπερ
τὰ φίλτατ' ὤλεσ', ἡδονὰς τὰς οἴκοθεν
τέκνων ἀδελφῶ δούς γυναικὸς οἴνεκα,
καὶ ταῦθ' ἐκούσης κοῦ βία λελησμένης·
ἐπεὶ δ' ἐπ' ἀκτὰς ἦλυθον Σκαμανδρίους

375 ἔθνησκον οἱ γῆς ὄρι' ἀποστερούμενοι

οὐδ' ὑψιπύργου πατρίδος· οὐς δ' Ἄρης ἔλοι,
οὐ παῖδας εἶδον, οὐ δάμαρτος ἐν χεροῖν
πέπλοις συνεστάλησαν, ἐν ξένη δὲ γῆ
κεῖνται· τὰ δ' οἴκοι τοῖσδ' ὅμοι' ἐγίγνετο,
380 χῆραί τ' ἔθνησκον, οἱ δ' ἄπαιδες, ἐν δόμοις
ἄλλως τέκν' ἐκθρέψαντες, οὐδὲ πρὸς τάφους
ἔσθ' ὅστις αὐτοῖς αἷμα γῆ δωρήσεται·
ἢ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

tales in Vaticano versus et elegantibus numeris et dictione quaesita scribuntur. in Palatino praeter solitas corruptelas nonnullae interpolationes deprehenduntur, quas omittere licet. uno tantum in versu 381 recentiori ingenio vitium erat tollendum, in quo Tyrwhittus ἄλλοις in ἄλλως mutavit. quae praeterea temptata sunt, scriptorem non librarium erroris convincunt. insunt autem immania. 373 γυνή ἐκοῦσα mulier est, quae volens rapta est. 375 ἔθνησκον opponitur versui 374 οὐς Ἄρης ἔλοι. debebat priore loco dici „pugnabant“. 380 sq. omnino fatui sunt, nam cur uxores Achivorum potius quam Troianorum moriebantur, cur liberi? at hoc cum dicere voluisset, statim oblitus est, repetitque, Argivos, quamvis procreassent, liberis orbos fuisse, ut quorum sepulcra inferiis carerent. praeterea haud pauca aut loquacitate aut brevitate contra istuc dicendi genus peccant, quod Archimelus tertii a. Chr. saeculi poeta praeclare descripsit

λείη μὲν γὰρ ἰδεῖν καὶ ἐπίρροθος· ἦν δέ τις αὐτὴν
εἰσβαίνη, χαλεποῦ τρηχοτέρη σκόλοπος.

non omnia enumero, sed quae eis sufficient, quorum aures suavitati Euripidis adsueverint. 377 οὐ παῖδας εἶδον dicere vult, Argivos instante morte liberorum adspectu caruisse. miserum est simplex ὄραν. ἐν ξένη δὲ γῆ κεῖνται; saepe κεῖνται dici potest, ubi *mortui sunt* simplicissimum est. hoc loco ipsa moriendi notio premenda erat. πρὸς τάφους — αὐτοῖς αἷμα γῆ δωρήσεται balbutientis est. 383 τὸ στράτευμα pessime dicitur, nam natio adpellanda erat, ὁ στρατηγός autem qui supra nominatus erat nec opponi exercitui debet, nec illo vocabulo comprehendi potest. 368 διὰ μίαν γυναῖκα καὶ μίαν Κύπριν μυρίους ἀπώλεσαν probum est; qui θηρῶντες Ἑλένην interponit, acumen infringit. idem dicendum de vs. 371 ἠδονὰς τὰς οἴκοθεν τέκνων ubi τέκνων non solum supervacaneum est, sed efficit, ut ubi γυναικὸς οὔνεκα audis,

Clytaemnestram intellegas. 375 οὐ γῆς ὄρι' ἀποστερούμενοι — οὐθ' ὑψιπύργου πατρίδος, non solum otiosum hoc sed molesto zeugmate cum vocabulo ὄρια coniunctum. sed opponamus imitatori exemplar: nulla re fraus si qua latet manifestior fieri potest.

εἰ γὰρ ἔστι Λοξίας,

- Ἐλένης γαμεῖ με δυσχερέστερον γάμον
 ὁ τῶν Ἀχαιῶν κλεινὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ
 κτενῶ γὰρ αὐτὸν κἀντιπορθήσω δομοῦς
 361 ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ' ἐμοῦ.
 ἀλλ' αὐτ' ἐάσω· πέλεκυν οὐχ ὑμνήσομεν
 ὃς ἐς τράχηλον τὸν ἐμὸν εἶσι χάτερων,
 μητροκτόνους τ' ἀγῶνας οὓς οὐμοὶ γάμοι
 364 θήσουσιν, οἴκων τ' Ἀτρέως ἀνάστασιν.
 384 σιγᾶν ἄμεινον τ' ἀσχροῦ, μηδὲ μοῦσά μοι
 γένοιτ' ἀοιδὸς ἣτις ὑμνήσει κακά.
 Τρῶες δὲ πρῶτον μὲν τὸ κάλλιστον κλέος
 ὑπὲρ πάτρας ἐθνησκον· οὓς δ' Ἄρης ἔλοι
 νεκροὶ γ' ἐς οἴκους φερόμενοι φίλων ὑπο
 ἐν γῆ πατρώα περιβολὰς εἶχον χθονὸς
 390 χερσὶν περισταλέντες ὧν ἐχρῆν ὑπο.
 ὅσοι δὲ μὴ θάνοιεν ἐν ἑμάχῃ Φρυγῶν
 ἀεὶ κατ' ἡμαρ σὺν δάμαρτι καὶ τέκνοις
 ὕκουν, Ἀχαιοῖς ὧν ἀπῆσαν ἡδοναί.

sufficiunt haec. unde interpolator sua expresserit, patet; ἐθνησκον, quod Troia capta de omnibus non solum apte sed cum eleganti acerbitate dicitur, ad Argivos absurdissime transtulit 373. οὓς δ' Ἄρης ἔλοι hemistichium integrum repetivit, quod ferri non posse intellexit, qui 376 in Palatino interpolavit οὓς δ' ἔλοι δόρυ. quod Euripidem ineptientem reddidit, iste non curavit: nam interposita longissima Graecorum vituperatione et 393 Ἀχαιοῖς ὧν ἀπῆσαν ἡδοναί supra modum friget, et ridetur Casandra quae 384 exclamet σιγᾶν ἄμεινον τ' ἀσχροῦ. accedit quod hoc tunc tantum vere dictum est, si ad scelera Clytaemnestrae et Orestae refertur. actum est de declamatore qui cum 418 Τalthyβium Casandrae legisset

Ἄργεϊ' ὀνειδίη καὶ Φρυγῶν ἐπαινέσεις

tribuere, egregiam sibi visus est expatiandi occasionem nactus

esse, fecitque Casandram praefantem, se quamvis insanam paululum ἔξω βακχευμάτων locuturam esse. quod egregie perfecit: nihil nisi ἀπροσδιόνυσα protulit.

6.

Interpolator, cuius fraudes tertio huius libri capite persecuti sumus, Cyclopi unum versum 202 ineptia insignem intrusit. corrui igitur quae adhuc apud homines sobrios valuerat opinio, esse Euripidis fabulam Byzantina interpolatione immunem. quae in uno additamento non substitit; sed id mihi quoque certissimum est antiqua interpolatorum sorde non esse infectam Cyclopem: delenda sunt paucissima, utinam ne tanta essent supplenda.

De Troia capta Helenaque recuperata coryphaei haec sunt verba festivissima nequitia insignia

οὔκουν ἐπειδὴ τὴν νεᾶνιν εἴλετε,
 180 ἅπαντες αὐτὴν διεκροτήσατ' ἐν μέρει,
 τὴν πρόδοτιν, ἢ τοὺς θυλάκους τοὺς ποικίλους
 περὶ τοῖν σκελοῖν ἰδοῦσα καὶ τὸν χρύσειον
 κλωὸν φοροῦντα περὶ μέσον τὸν ἀνχένα
 185 ἔξεπτοήθη¹⁾

1) Sicut hoc loco ita saepius in Paride Helenae hospite Asiatica vestis describitur, *compti crines et aurum vestibus inlitum*, spectaturque talis in vasculorum splendidissimis picturis, (cf. Perizon. ad Ael. V. H. VII. 32. Böttiger kl. schr. II. 259.) apud Euripidem Troad. 991 Hecuba Helenae exprobrat

ὄν (Paridem) εἰσιδοῦσα βαρβάροις ἐσθήμασι
 χρυσῶ τε λαμπρὸν ἔξεμαργώθη φρένας,
 et Iphig. Aul. 73 Paris dicitur ἀνθηρὸς μὲν εἰμάτων στολῇ
 χρυσῶ τε λαμπρὸς βαρβάρῳ χλιδήματι.

fieri nequit quin haec omnia ad certos Cypriorum versus redeant, etiamsi Procli argumentum nihil dicat nisi dona Helenae a Paride esse oblata. consimili modo ipsum Cypriorum exordium Euripides expressit Hel. 39 et Orest. 1641, quod inde haud absurde suppleri potest

ἦν ὅτε μυρία φύλα κατὰ χθόνα πλαζόμεν' [ἀνδρῶν
 ἐκπάγλως ὕβριζε] βαθυστέρονου πλάτος αἴης

ἀνδρῶν Barnesius certo, ἐκπάγλως Welckerus haud improbabiler supplevit: ὕβριζε Euripides suppeditat.

ecquid desideras? imo ne pateris quidem quidquam addi. at Byzantii fuit qui post 180 intruderet

ἐπεὶ γε πολλοῖς ἤδεται γαμουμένη.

itaque accusativus τὴν πρόδοτιν omni ratione caret. atque pulchre quidem πολυάνορα dixit Helenam Stesichorus: πολλοῖς γαμουμένην nemo poterat dicere, antequam γαμεῖν non solum ea libertate usurparetur, qua substantivum γάμος apud probos scriptores invenitur, sed neograecam induisset obscenitatem, cuius non in promptu mihi est antiquius exemplum quam ex Asini scriptore, qui olim Lucianus falso credebatur, cap. 32, quo loco rusticus puer loquitur.

Quo modo Cyclops taetram cenam sibi paraverit his verbis Ulixes narrat

φῶτε συμμάρψας δύο
 ἔσφαζ' ἑταίρων τῶν ἐμῶν θυθμῶ τινι
 τὸν μὲν λέβητος ἐς κύτος χαλκήλατον,
 400 τὸν δ' αὖτε νότος ἀρπάσας ἄκρου ποδὸς
 παίων πρὸς ὄξυν στόνυχα πετραίου λίθου
 ἐγκέφαλον ἐξέρρανε καὶ καθαράσας
 λάβρω μαχαίρᾳ σάρκας ἐξώπτα πυρί,
 τὰ δ' ἐς λέβητ' ἐφῆκεν ἔψασθαι μέλη.

ita haec ex fide codicis eduntur, nisi quod στόνυχα Scaligero debetur; γ' ὄνυχα codex. placet in oratione concitata ad τὸν μὲν verbum desiderari: ἀσυνδέτως se excipere ἔσφαζε et ἐξέρρανε minime placet. neque θυθμῶ τινι probabiliter explicatum inveni. θυθμὸς enim vocabulum Euripidi gratum nulla translatione genuinam amittere potest significationem, ut aut conpluria eisdem quasi numeris perfici aut unius facti tenor certis intervallis carminis instar distingui dicatur. ποιῶ τρόπῳ τε καὶ τίνι θυθμῶ φόνου ita bene iunguntur (El. 772); οὐχ ἓνα θυθμὸν κακῶν Supplices habent (98) i. e. lacrimis tonsura capitis sordida veste luctum ostendunt. sed quo pacto simplex factum quasi per numeros fiat ignoro. expressit autem Euripides Homeri versus ι 289 sqq.

ἀλλ' ὃ γ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπι χεῖρας ἵαλλεν.

σὺν δὲ δύνω μάρψας ὥς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ

κόπτ'. ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.

atrocitatem, ut fieri solet, auxit imitator quamvis egregius descriptionis subtilitate. tamen paullo humanior redditus est Cyclops, qui carne vescitur non solum non cruda sed adeo elixa, quam

ne Ulixes quidem Homericus noverat. ceterum non temere ab Homero desciscit Euripides. itaque simul correptorum hominum alterum in cortinam conicit Cyclops, alterum trucidat, quo modo non catulos sed lepores semimortuos interimini memini; ingens robur eo cernitur, quod utrumque eodem tenore fit. quod extolendum esset omni poetae; quanto magis tragico qui in numerorum oppositione nimius est. et extulit Euripides qui ῥυθμῶ τε ἐνὶ scripsit. vidimus, opinor, quantas turbas in codice *Φ* elisio adspiratioque pepererint. coquitur ergo alter ex sociis Ulixis in cortina, alter eliso cerebro²⁾ humi iacet adsidente *Orci coquo* qui carnem ossibus abripit ut verubus infixas assetur. videtur tamen elixa magis delectari, uno enim homine integro non contentus minuta carnis frustula in cortinam *mandat* coquenda. mandandi vocabulum parum aptum esse intellexit Nauckius. sed fugit eum fugitque, ut videtur, omnes, valde inperite agere, qui coquendam carnem in particulas divellat. convocent matronarum consilium qui militi non credunt quem haec quoque docuit πόλεμος πατήρ πάντων. Byzantinus demum et scholasticus stupor ista excogitavit

τὰ δ' ἐς λέβητ' ἐφῆκεν ἔψουσθαι μέλη.

Haec spuria in Cyclope repperi. sequantur pusillae at certae emendatiunculae duae. Ulixes Sileno imperat

162 ἐκφέρετέ νυν τυρέυματ' ἢ μῆλων τόκον.

at utrumque et promisit Silenus 134, 136 et profert 189, 90. iussus ergo est utrumque, scribendumque oratione magis concinna

ἐκφέρετέ νυν τύρευμα καὶ μῆλων τόκον.

Caecatus Cyclops vociferatur 664

ῶμοι, κατηνθρακώμεθ' ὀμμάτων σέλας.

XO. καλός γ' ὁ παιάν, μέλπε μοι τόνδ', ὦ Κύκλωψ.

canere paeonem Cyclops non potest iuberi, cecinit enim, sed iterum canere, iterat enim: μέλπε μοι τόνδ' αὖ, Κύκλωψ.

Huc usque certa protuli et quae amicis dudum persuasissem. nec tamen ab audaciore refugio coniectura, quae mihi aequae certa videatur. in Cyclopi philosophantis declamatione 'cum corrupta

2) Ἐγκέφαλον Atheniensibus obscenum vocabulum fabula satyrica admittit sicut comoedia. vitavit in tragoedia Euripides Troad. 1176, ubi scholia excerptam habent Apollodori scitam observationem, cuius paullo plura supersunt in Athenaei epitoma II. 65 f. nescio cur commentatores de Apollodori fide dubitent. haec quoque de causa nimis asper antiquis videbatur Hegesippus de Halon. 45.

sunt nonnulla, tum explicatu indigent frustra temptata. quae eo libentius tango quo suaviorem eis adscribam commentarium. fungi enim eius vice potest buranum carmen CLXXXVI. (p. 73 Schmel-ler.) quo delectabuntur criticis quaestiunculis defetigati.

Alte clamat Epicurus:

*„venter satur est securus,
venter deus meus erit.“
talem deum gula quaerit,
cuius templum est coquina,
in qua redolent divina.*

Ecce deus opportunus:

*nullo tempore ieiunus
ante cibum matutinum
ebrius eructat vinum;
cuius mensa et cratera
sunt beatitudo vera;*

Cutis eius semper plena

*velut uter et lagena;
iungit prandium cum cena,
unde pinguis rubet gena,
et si quando surgit vena
fortior est quam catena.*

Sic religionis cultus

*Veneris movet tumultus,
rugit venter in agone,
vinum pugnat cum medone:
vita felix otiosa
circa ventrem operosa.*

Venter inquit: „nihil curo

*praeter me, sic me procuro,
ut in pace, in idipsum
molliter gerens metipsum,
super potum super escam
dormiam et requiescam.“*

vides omnia religionis abdominalis placita eadem esse apud Epicurum bursae atque apud Euripidis Cyclopem. vixere fortes et ante et post Epicuri sanctum caput, nec defuerunt umquam qui

philosophiae hedonicae veritatem suis metirentur cupiditatibus. etiam Euripides vulgi iudicium de nescio cuius sophistae doctrinis non sine suavi irrisione refert. orditur enim Cyclops

ὁ πλοῦτος, ἀνθρώπισκε, τοῖς σοφοῖς θεός.

quid, obsecro, Cyclopi cum divitiis? ne novit quidem; si nosset sperneret. sed suo iure Euripides philosophiam Cyclopi sibi ipsi non constantem fecit, ut sophisticae sapientiae imaginem plenam redderet. verum quam hic libenter amplector excusationem frustra quaero versibus 334. 5. loquitur de frugibus, quas sibi terra ferat quamvis invita

ἀγὼ οὔτινι θύω πλὴν ἐμοί, θεοῖσι δ' οὔ,
καὶ τῇ μεγίστῃ γαστρὶ τῆδε δαιμόνων.

cur se ipsum deum esse hic dissimulat Cyclops, quo exultaverat 231, 321? ut vero hoc sibi indulserit Euripides, nonne absurde loquitur qui se non deis sed deorum summo sacra facere dicit? estne¹ ex vili coniecturarum genere, quae tamquam *ingeniosi lusus* et laudantur et contemnuntur, lenissima mutatio, qua ventri alterum deum addidi, istum qui quando Cyclops satur supinus iacebat tunicamque palliumque pertundebat?

ἀγὼ οὔτινι θύω πλὴν ἐμοῖς θεοῖς, ἰδοῦ,
καὶ τῇ μεγίστῃ γαστρὶ τῆδε δαιμόνων.

crasis et anapaestus 334 odio sint delicatulis.

7.

Herculem inde potissimum esse depravatam, quod, cum ex antiquo exemplo transcriberetur, syllabae male divisae sunt, vel strictim percurrenti oculo adparet; pauca sed idonea exempla adscripsit Bernhardus cum de eximia tragoedia non minus perversum iudicium tulit quam de reliquis. nullum vero memoratu dignius quam 1115

ἀκανθεωντισειπαθοικαταστενοι.

vapularet hodie puer quin cum Cantero legeret ἂ κὰν θεῶν τις εἰ πάθοι καταστένοι. Byzantinus librarius non solum ἀκανθεῶν τις εἶπαθ' οἱ καταστένοι scripsit, sed in margine monuit ἄκανθα ῥαχίς. non multo maiore negotio sananda restant conpluria; quod non evenisset, nisi Hercules paene contempta iaceret.

Hercules ex inferis redux postquam quae suis imminerent audivit gravibus verbis salutem eis promittit.

τῷ γὰρ μ' ἀμύνειν μᾶλλον ἢ δάμαρτι χρεῖ
 575 καὶ παισὶ καὶ τεκόντι; χαιρόντων πόνοι·
 μάτην γὰρ αὐτοὺς τῶνδε μᾶλλον ἤνυσσα.
 καὶ δεῖ μ' ὑπὲρ τῶνδ', εἶπερ οἶδ' ὑπὲρ πατρός,
 θνήσκειν ἀμύνοντ'. ἢ τί φήσομεν καλὸν
 ὕδρα μὲν ἐλθεῖν ἐς μάχην λέοντί τε
 580 Εὐρυσθέως πομπαῖσι, τῶν δ' ἐμῶν τέκνων
 οὐκ ἐκπονήσω θάνατον; οὐκ ἄρ' Ἡρακλῆς
 ὁ καλλίνικος ὡς πάροιθε λέξομαι.

XO. δίκαια τοὺς τεκόντας ὠφελεῖν τέκνα
 πατέρα τε πρέσβυν τήν τε κοινωνὸν γάμων.

575 τεκόντι scripsi: traditum γέροντι tam absurdum est ut vix credam a me primo verum esse prolatum. 581 ἐκπονήσω recte nunc servatur satis defensum vs. 309, anacoluthon vero Herculi unice convenit. 583 XO. addidit Tyrwhittus. at corrupta sunt chori verba, nam οἱ τεκόντες non norunt uxorem nec, si hoc excusatur, cum patre, nedum cum sene patre, possunt coniungi. ardua res est emendare chori verba, quibus longiores actorum orationes distinguere solet Euripides, inanem sententiam quae a reliquis personis vix respicitur aut binis aut ternis aut quaternis, numquam aut singulis aut quinis versibus complexus. solet autem fere iudicium de oratione praegressa ferri causa quadam addita, vel sententia inde derivari generalis. itaque Herculis verba adscripsi, ne de eorum vi mihi quisquam obloqueretur. opponit enim quae iussus ab infesto Eurystheo exantlaverat eis quae iam sibi pro suis audenda sint: *quam fortis fui quando servivi; quanto fortior ero liber.* quos animos a choro probari suspicamur, non nuda quidem oratione sed argutiis aliquo modo condita; nam in sententiam generalem a librariis distorta esse quae de uno Hercule dicta erant facile adparet. quid si haec fere extarent *sancta iura te iubent etiamsi non iubearis tuos servare?* amplecteremur opinor argutias vere Euripideas. at id ipsum extat

δίκαιά τοῦσθ' ἐκόντα σ' ὠφελεῖν τέκνα
 πατέρα τε πρέσβυν τήν τε κοινωνὸν γάμων.

non semper integritas recuperatur sine mutatione (nulla enim est adspiratio post elisionem) sed leni manu pleraque in Hercule sananda sunt.

Lycus chorum increpat

ὑμεῖς δέ, πρέσβεις, ταῖς ἐμαῖς ἐναντίον
 γνώμαισιν ὄντες οὐ μόνον στενάξετε
 τοὺς Ἡρακλείους παῖδας ἀλλὰ καὶ δόμου
 250 τύχας, ὅταν πάσχη τι, μεμνήσεσθε δὲ
 δοῦλοι γεγῶτες τῆς ἐμῆς τυραννίδος.

nemo opinor nedum minax et truculentus postquam dixit *lugebitis non solum Herculis filios sed domum vestram* (i. e. filios vestros) addit *quando ei aliquid acciderit*. condicionali enuntiato oportet significetur crimen, quo commisso chorus poenas daturus est. cui minime obstrepit quod participio ὄντες condicionalis vis subesse potest. infestos enim sibi esse senes Lycus probe scit, atque quoniam illud scit ultra eos progredi vetat. quod ita fecit: *στενάξετε ὅταν χάσκητε*. quem vocabuli *χάσκειν* usum si in lexicis vulgaribus frustra quaesiveris, quae sufficiant tibi praebebunt interpretes ad Soph. Ai. 1227 et Callim. hymn. Apoll. 24. *χάσκει* quidem non solum chorus sed longa oratione in Lycum invehitur: sed oratione cuius summa est, se nihil facere posse.

Non minus facile corrigitur, sed pluribus indiget ut explicetur locus, quem a me emendari paene doleo: non enim idoneus sum qui ea persequar quae persequenda esse haud ignoro: audendum tamen est quod praestare possumus, etsi sciamus quam sit nobis curta supellex.

Ἐθεοὶ θεοὶ τῶν ἀδίκων μέλουσι
 καὶ τῶν ὀσίων ἐπάειν·
 ὁ χρυσὸς ἂ τ' εὐτυχία
 775 φρενῶν βροτοὺς ἐξάγεται
 δύνασιν ἐφέλκων.
 χρόνου γὰρ οὔτις τὸ πάλιν εἰσορᾶν ἔτλα
 νόμον παρέμενος
 ἀνομία χάριν διδούς·
 780 ἔθραυσε δ' ὄλβου κελαινὸν ἄρμα

codicis et descriptionem servavi et lectiones praeter pusilla quaedam et dudum certo emendata. praeterea Hermanno auctore *ἀδικον* quod post *δύνασιν* codex praebet delevi repudiatum antistropho. Hermanniana enim et divina emendatio homines non propter iniustam potentiam, sed propter potentiam superbientes Euripidi restituit. sunt etiam nunc quae nec intellegam nec

emendare possim. μέλουσι quidem, quod Canterus scripsit codex voluit cum μέλλουσι daret, certum est propter antistrophi repetitionem, sed insolenter dictum est; nec κελαινὸν habeo quomodo apte interpreter. sed hoc non impedit, quo minus χρόνου τὸ πάλιν quid sibi velit quaeramus. Pindari versiculus Ol. 14, 87, quem Musgravius comparavit, ubi senex ἔκων νεότατος τὸ πάλιν dicitur, non magis huc facit quam loci quibus τὸ ἔμπαλιν cum genetivo iunctum est adscripti a Boeckhio ad Pindari versum. nam opposita est senectus adulescentiae, tempori quid est oppositum? ut vero χρόνου τὸ πάλιν id sit, quod Pflugkius esse credidit (quod negaverim), sententia ipsa *futurum tempus adspicere nemo valet* et contorta est et perquam incommoda. requiritur enim necessario quod cum praeclara ultimi versiculi imagine congruat, concreti quiddam, ut cum philosophis nostris loquar. *felicitas curru triumphali vehitur, nec tamen valet firmis oculis spectare...* quid? instrumentum quo Tempus utitur ad currum evertendum; similiter ἐς λόγχας βλέπειν dicitur. Tempus autem deus est, ut esse solet quinto a. Chr. saeculo; mythologi deum εὐμαρῆ (Soph. El. 529) aut neglegunt aut χρονίων ὄζουσιν. Χρόνος omnium pater est apud Pindarum (Ol. 2, 16) Πότμου minister (Nem. 4, 44); scilicet convenit Pindaro cum Pherecyde Syrio et Orpheo (Welcker Gr. G. I. 143, quae disputatio multo et copiosior et subtilior potest institui); apud Simonidem principem lyricorum Graecorum 88 dentibus acerrimis omnia conrodit. ἀνθυγενές enim Simonidis ingenium a sentiendi et dicendi genere omnibus populis communi propius abest quam a sapientiae tenebris, qua et Pindarus delectabatur et Euripides. apud hunc enim Χρόνος dierum pater est (Suppl. 788). αἰῶνος pater (Heraclid. 900 cf. Plat. epigr. 19. Orph. hymn. 13, 5.) pravitatem hominum detegit speculo eis tanquam virgini oblato (Hippol. 424). mitto ambigua, χρόνον ἰατρόν vel τεχνίτην comicorum, et quae in laudem Temporis dicuntur innumera apud Sophoclem et Euripidem (non vero apud Aeschylum). qua fronte Χρόνος deus esse Atheniensibus negatur? quia non colebatur? colebaturne aut Ἄνττα aut Θάνατος aut Astra aut Φθόνος aut Δίκη? tamen in scaenam veniunt et in vasculis picti sunt. quid quod et Amor et Victoria eodem in numero sunt. Ἱθνηῶν Νίκην templo et sacrificiis ornabant Athenienses; privatus unquam aram Amori dedicavit Charmus. itaque apud poetas sexti saeculi ineuntisque quinti quidquid libuit

aut formae aut adtributi aut muneris deis istis traditur ut cuique loco convenit: cogita modo quae de Amore Anacreon, de Victoria Pindarus dicere ausi sint. certa autem forma ac figura numinibus tum demum est, cum apud pictores sculptoresque usus et felicitis audaciae imitatio invaluit. quod medio saeculo quinto in Victoria factum esse supra dixi; vascula nigris coloribus picta eam ignorant, rubrae figurae ostendunt, consentiunt poetae duce Sophocle; in Amore summum artificem se praestitit divinus ille Praxiteles, per quem etiam cultus Amoris percrebruit. potest autem etiam dramatica poesis artes figuratas docere, quod in Furiis Aeschylum fecisse manifestum est. sed haec significasse satis habeo, res in propatulo est. tamen philologi quam caeci sint adnotationes qualis est Schneidewini ad Soph. Oed. Tyr. 27 docent; mallem tamen caecutire quam allucinari eorum ritu qui invictam Iahnii de vasculorum pictorum aetatibus sententiam artis epigraphicae inscientia convellere sibi videntur. Temporis figuram in monumentis veteribus nullam vidi; nam Archelai tabula Homerica scholae usui destinata huc non facit. ac fieri non poterat quin exaresceret vivida Temporis imago efflorescente philosophia. nec tamen dubito recuperari posse divinando instrumentum quod Euripides ei tribuerat. requirimus enim aptum evertendo currui. falcem praelongae perticae infixam quam novicii artifices Tempori tradunt unde sumpserint quandove hic usus invaluerit nescio. ante Paulum Veronensem pictum non memini Tempus, nec fortasse inepte conicio duplici confusione illam figuram deberi, ita ut et *Χρόνος* eum Saturno et *ἄρπη* cum falce confusa sit. accedit quod in praeclarissimo Campi Sancti pariete Pisis ignotus homo sed dignus magistri Iocti aemulus Mortem triumphantem et simili figura et falce ea armatam pinxit quae postea Tempori quoque tradita est. Orphicorum deus *Αἰὼν* de quo archaeologorum Lobeckius inquisivit Georgius Zoega (Bassir. II. 32) clavam tenet; eandem a *Καιρῶ* teneri in opere musivo Veneto parum, adcurata imagine deceptus credidit O. Iahnus. sed antequam in haec temporis numina ab homine sano inquisitum erit, qui nec aetates confundat nec noviciis nebularam auroraeque deliramentis quidquam indulgeat, vix poterit certi quidquam conligi. nos igitur nihil quaerimus nisi instrumentum evertendo currui idoneum: Furiae Etruscorum in sarcophagis Hippolyti interitum exhibentibus clavam tenent, nisi forte statuere mavis faces saepius pessime

sculptas esse, quod diiudicare non meum est. atque in Euripidis fabula Theseus de filii morte certior factus nuntium interrogat

εἰπέ, τῷ τρόπῳ Δίκης
ἔπαισεν αὐτὸν ῥόπτρον αἰσχύναντ' ἐμέ;

ubi Valckenarius, ut erat animo a poesi alieno, *pacillum in decipula* intellegit. Iustitia hoc loco clavam gerit currum ever-
sura uti apud Aeschylum in *Προπομποῖς*, fabula Niobae res com-
plexa, ligonem; ibi domus destruitur, (ligo ille Iovis, quem Διὸς
πάρεδρος Δίκη gerit, etiam in Troia defenda apud Aeschylum
memoratur); uti in arca Olympiae prostante, quam cum Pausania
suo Cypseli falso vocant archaeologi, vasculoque picto notissimo
baculum gerit, percutit enim Iniuriam. at videtur sane clava
insigne fuisse Iustitiae ut fuit Furiarum; contulit quae huc face-
rent sedulo Boettigerus kl. schr. II. 215, intellegiturque Pitholai
nescio cuius illud apud Aristotelem τὴν παράλον εἶναι τοῦ δήμου
ῥόπαλον. denique miratus sum cum pictorum principem equiti
divino, qui Heliodorum ex Hierosolymitano templo eicit, clavam
aeream tribuisse vidi. utinam artium periti adcuratiora nos do-
ceant: interim apud Euripidem confidenter *Χρόνου ῥόπαλον*
restituo.

Dissentiunt editores in eis quae Megara et Amphitryo ubi
Herculem accedere vident inter se locuntur distribuendis. videtur
autem Nauckius in ea opinione, quam Kirchhoffius in priore edi-
tione protulit in altera abiecit, recte perseverasse. tribuendus
igitur v. 517, ubi codex lineolam omittit, Amphitryoni

ME. εἶα,
ὦ πρέσβυ, λεύσω τὰ μὰ φίλτατ' ἢ τί φῶ;
515 AM. οὐκ οἶδα, θύγατερ, ἀφασία δὲ κάμ' ἔχει.
ME. ὄδ' ἐστὶν ὃν γῆς νέρθεν εἰσηκούσαμεν
AM. εἰ μὴ γ' ὄνειρον ἐν φάει τι λεύσομεν.
ME. τί φημί; ποῖ ὄνειρα κηραίνουσ' ὄρω;
οὐκ ἔσθ' ὄδ' ἄλλος ἀντὶ σοῦ παιδός, γέρον.

satis certa sunt stichomythiae indicia, quorsum vero spectant de
somnia argutiae? Meg. *hicine ille est qui sub terra dicebatur?*
interrumpit Amph. *nisi forte in luce adparet somnium.* sermo est
leniter inidentis, quod cum aegre ferat Megara non sine acer-
bitate quadam respondet *quid? num mens mea anxia somnia*
videt? imo ipse Hercules est. quam maxime Euripideum est

etsi rhetore potius quam tragico dignum orationi per summas animorum perturbationes concitatae aculeos inserere. sed nimium quantum friget lusus, nisi Megarae praecessit dictum, quod Amphitryo spectat, cum incredulus fortasse umbras ex nocte resurgere dicit. conclusit autem Megara Herculis invocationem his verbis

ἄρηξον, ἔλθ' ἐ καὶ σκιά, φάνηθί μοι
 495 ἄλις γὰρ ἔλθων ἱκανὸν ἂν γένοιο σύ,
 κακοὶ γὰρ εἰς σέ γ' οἱ τέκνα κτάνουσι σά.

ita codex, sed 496 εἰς σέ γ' a secunda manu in rasura. nec dolemus genuinum periisse in versu aperte spurio quem Nauckius sustulit, cautior quam Herwerdenus qui cum paucas interpolationes in Hercule recte observasset cum alia removit sanissimum 495, quo ne oratio misere abrumpatur opus est. corruptellam manifestam ingeniosissime tollere temptavit Reiskius ἄλις in ἄλκαρ mutato. at de vivi Herculis reditu desperavit Megara, ter eum invocavit tamquam mortuum. iubendus est vel umbra venire, nam licet umbra veniat ad salutem suorum suffecturum esse. ac respicit hoc infra Amphitryo *vide an umbra sit quam invocasti.* dixerat Megara ἄλις γὰρ ἔλθων καὶ ὄναρ γένοιο σύ.

Etiam proximi versus describendi sunt.

ΑΜΦ. σὺ μὲν τὰ νέρθ' ἐν εὐτρεπῆ ποιού, γύναι·
 ἐγὼ δέ σ', ὦ Ζεῦ, χεῖρ' ἐς οὐρανὸν δικῶν
 αὐδῶ, τέκνοισιν εἴ τι τοισίδ' ὠφελεῖν
 500 μέλλεις, ἀμύνειν, ὡς τάχ' οὐδὲν ἀρκέσεις·
 καίτοι κέκλησαι πολλάκις, μάτην πονῶ,
 θανεῖν γάρ, ὡς ἔοικ', ἀναγκαίως ἔχει.
 ἀλλ' ὦ γέροντες κτέ.

possunt haec intellegi et defendentur a plerisque. tamen non deerunt qui mecum sentiant non bene se habere v. 502 *saepe te frustra invocavi; frustra laboro, nam moriendum est.* ponenda erat non causativa sed consecutiva particula, aut aliter conformanda oratio, veluti in hunc modum *nam non curas nepotes tuos.* rectius etiam dicitur post κόμμα illud μάτην πονῶ nihil apte sequi nisi ἀλλ' ὦ γέροντες. contra Megaram mira brevitate adloquitur Amphitryo. itaque haec potius ab Euripide profecta esse credo

σὺ μὲν τὰ νέρθ' ἐν εὐτρεπῆ ποιού, γύναι,
 θανεῖν γάρ, ὡς ἔοικ', ἀναγκαίως ἔχει·
 ἐγὼ δέ σ', ὦ Ζεῦ κτέ.

Bis terve a tradito versuum ordine in hac tragoedia descri-
verunt editores; at paullo saepius eodem remedio opus est. unum
digito monstrasse satis est. in prologo Megara primam oratio-
nem (graviter corruptam) ita concludit

- ἦντιν' οὖν γνώμην ἔχεις*
- 86 *λέγ' ἐς τὸ κοινόν, μὴ θανεῖν ἔτοιμον ἦ.*
- 88 *AMΦ. ὦ θύγατερ, οὗτοι ῥάδιον τὰ τοιάδε*
- 89 *φάυλως περαίνειν σπουδάσαντ' ἄνευ πόνου·*
- 87 *χρόνον δὲ μηκύνωμεν ὄντες ἀσθενεῖς.*
- 90 *ME. λύπης τι προσδεῖς ἢ φιλεῖς οὕτω φάος;*
AMΦ. καὶ τῶδε χαίρω καὶ φιλῶ τὰς ἐλπίδας.
ME. καγὼ· δοκεῖν δὲ τὰδόκητ' οὐ χρή, γέρον.
AMΦ. ἐν ταῖς ἀναβολαῖς τῶν κακῶν ἔνεστ' ἄκη.
ME. ὁ δ' ἐν μέσῳ δάκνει με λυπρὸς ὢν χρόνος.

quam absurdus traditus ordo sit, non necesse est exponatur. uter
cunctando et differendo salutem quaerit? utri ergo 87 conve-
nit? ac bellum erat Amphitryonem ignaviae incusari cum nihil
dixisset nisi verbis opem sibi ferri non posse; inest enim hoc
vss. 88. 9 in quibus sine causa commentatores haeserunt.

In stichomythia qua Hercules ex Amphitryone mala sua quae-
rit traiectis vss. 1118. 9 verum ordinem Nauckius recuperavit.
eadem medicina finis diverbii indiget. de uxoris liberumque
caede certior factus Hercules eiulat

αἰαῖ· στεναγμῶν γάρ με περιβάλλει νέφος.

respondet lamentis sicut aequabilitas sermonis flagitat Amphitryo

- 1140 *τούτων ἕκατι σὰς καταστένω τύχας*
HP. ἦ γὰρ συνήραξ' οἶκον ἢ 'βάκχευσ' ἐμόν;
AM. οὐκ οἶδα πλὴν ἐν· πάντα δυστυχῆ τὰ σά.

v. 1141 difficile dictu est quantas excitaverit turbas, sed ex
ingenti coniecturarum numero nulla videtur commemoratione digna.
ἦθει enim contorta et ampullata non conveniunt. artem Euripi-
dis in cotidiani sermonis scite dissimulata imitatione positam esse
iudicat is qui nil molitur inepte Aristoteles, consentitque qui de
sublimitate disputavit, Euripidem vim quaesivisse simplicitate,
exemplo usus huius tragoediae v. 1245. ¹⁾ itaque quamvis auda-

1) Iniuria v. 1245 codex C vitiosum exhibere dicitur, habet enim *γέμω*
κακῶν δὴ sicut Plutarchus et qui dicebatur Longinus. lepidum est Pytha-

ciore mutatione simplicissimum restituere non dubito: ἐν βακχεύμασιν. 1142 δυστυχῆ nescio cuius sit; codicis et Euripidis δυστυχεῖ. totum vero distichon huic loco non convenit, γάρ enim v. 1141 quo referatur non habet, nec postquam Amphitryo οὐκ οἶδα πλὴν ἐν dixit aut quaerere ultra Hercules potest aut certe respondere Amphitryo. atqui interponitur ante longiores Herculis querellas, quibus caput praecidere Pythagoristae, distichon

HP. ποῦ δ' οἶστρος ἡμᾶς ἔλαβε, ποῦ διώλεσεν;

AM. ὅτ' ἀμφὶ βωμὸν χειρας ἠγνίζου πυρί.

quod cum leviores res tractet insigni stichomythiae fini non convenire intellegens lector perspicit. qui praeclari carminis lectionem remotis maculis repetere non gravabitur.

HP. αἰαῖ· στεναγμῶν γάρ με περιβάλλει νέφος.

1140 AM. τούτων ἕκατι σὰς καταστένω τύχας.

1143 HP. ποῦ δ' οἶστρος ἡμᾶς ἔλαβε, ποῦ διώλεσεν;

AM. ὅτ' ἀμφὶ βωμὸν χειρας ἠγνίζου πυρί.

1141 HP. ἧ γὰρ συνήραξ' οἶκον ἐν βακχεύμασιν;

AM. οὐκ οἶδα πλὴν ἐν· πάντα δυστυχεῖ τὰ σά.

1145 HP. οἴμοι, τί δῆτα φείδομαι ψυχῆς ἐμῆς

τῶν φιλτάτων μοι γενόμενος τέκνων φονεύς;

Diverbii cuius supra mentionem inieci 1229—1254 levidense ulcus sanare possum; longe gravius acutioribus ostendisse satis habeo. Hercules a Theseo monitus ut ex recordatione malorum quae iam perpessus sit solacium capiat respondere fertur

1251 οὔκουν τοσαῦτά γ' εἰ μέτρῳ μοχθητέον.

aptam sententiam huic versui veteratoria interpretum ars obtrudit. lingua enim vetat εἰ latino si quidem reddi. sententia autem haec sola requiritur, nondum tanta pertuli; est vero etiam in eis quae perferri possunt modus. quae litteris aliter divisis recuperatur οὔκουν τοσαῦτ'· αἰεὶ μέτρῳ μοχθητέον. scriptum fuerat αἰεὶ. itaque hoc facillime persanavimus; in loco longe graviore quoniam sententia quae periit certo restitui nequit, a litterarum ductibus proficiscendum est, neque dubito quin acutiores verum quod ego frustra circumspexi reperturi sint, quoniam frivola interpolatione

goristarum quendam in eo versu offendisse, quo Graecorum elegantissimi in primis delectati sunt. sed ita gentem istam decet.

Hercules fere vacua est. concesserat Theseus Herculis malis caelum tangi; tum ille

1241 *τοιγὰρ παρεσκευάσμεθ' ὥστε κατθανεῖν*

ΘΗ. δοκεῖς ἀπειλῶν σῶν μέλει τι δαίμοσιν;

ubi sunt Herculis minae? num Theseus melius quam nos intellegit quid mali dei per Herculis mortem patiantur? vult enim re vera mori Hercules, sed non minus verum est ante eum verum, quo consilium illud aperit Hercules, Thesea nihil huc pertinens audivisse. ecce verba ipsa

1246 *ΘΗ. δράσεις δὲ δὴ τί; ποῖ φέρει θνυμούμενος;*

ΗΡ. θανῶν ὄθενπερ ἦλθον εἶμι γῆς ὑπο.

menda versus 1241 manifesta est; remedium mihi obscurum, quod eo magis doleo quo minus excogitare possum, quid mali diis morte sua adferre voluerit Hercules.

Vs. 170

*ΑΜΦ. τῷ τοῦ Διὸς μὲν Ζεὺς ἀμυνέτω μέρει
παιδός· τὸ δ' εἰς ἔμ', Ἡράκλεις, ἐμοὶ μέλει
λόγοισι τὴν τοῦδ' ἀμαθίαν ὑπὲρ σέθεν
δειξαί.*

laudandus est Nauckius quod molestis argutiis interpretum uti noluit, sed quae temptavit a sententiarum nexu non commendantur; Herwerdenus ne speciei quidem probabilitatis studuit. qui ad totius loci conformationem singula exegerit, intelleget Amphitryonem auxilio quod ipse Herculi verbis ferre potest opponere auxilium quod a Iove expectat, intercidisse igitur versum, quo iustum acumen orationis ea claritate quam antitheta flagitarent, expressum esset. ita fere Euripides scripsit

*τῷ τοῦ Διὸς μὲν Ζεὺς ἀμυνέτω μέρει
«σφῶζων τὰ φίλτατ' εἴπερ ἔστ' ἔργω πατῆρ»
παιδός· τὸ δ' εἰς ἔμ' Ἡράκλεις, ἐμοὶ μέλει
λόγοισι τὴν τοῦδ' ἀμαθίαν ὑπὲρ σέθεν
δειξαί.*

nam multos versus librarius in Hercule omisit, velut ipso illo loco, quem Amphitryo hic respicit 149 magna pars ex Lyci declamatione intercidit, inter 592 et 593 oratio manifesto hiat, denique (ne cantica attingam) ante 1404 versus Thesei intercidit, quod non ex stichomythia laesa concludo (quae non laederetur), sed deest quo Herculis verba amicitiam Thesei laudantia referantur, et consentit quodam modo codex qui 1404 lineolam praefigit.

ἔπειτα Theseus tale quid ἄλλ' εὐτυχίσεις μεταλαβὼν τοῦμοῦ παλοῖ, opus enim est hac ipsa sententia. sed non ea de causa haec protuli, ut lacunas demonstrarem aut ludibunda Musa explerem; removere volui interpolationis suspicionem quam non sine specie veri de ultimo vs. 170 vocabulo moverat Nauckius, idem facturus in versu qui proxime praecedit Lyci orationis ultimo. qui causam hanc dicit, cur Herculis filios interimat

οἶκον τραφέντων τῶνδε τιμωροῦς ἐμοῦς
 χρήζω λιπέσθαι τῶν δεδραμένων δίκην.

veram sententiam iam Musgravius restituit τιμωροῦς ἐμοῦ χρήζω λιπέσθαι τῶν δεδραμένων δίκας. duplex sermonis vitium contemptus ille Camperus (ad El. 671) sustulit, qui τιμωρόν γ' ἐμοῖ — δεδραμένων δίκην coniecit. postea in longe alia abire maluerunt editores, inania omnia, nisi quod recte δίκην illi loco convenire negarunt. atqui presse sequenda erant Camperi vestigia, neque aliud scripsit Euripides quam cuius perturbatio quomodo nata sit facillime intellegitur

οἶκον τραφέντων τῶνδε τιμωρόν δίκην
 χρήζω λιπέσθαι τῶν δεδραμένων ἐμοί.

hic igitur clausulae versuum permutatae sunt. paullo ante similis latet corruptela. laudat Lycus militem hastatum qui μένων βλέπει τε κἀντιδέρεται

δορός ταχεῖαν ἄλοκα τάξιν ἐμβεβώς.

ridiculi sunt qui celerem sulcum explicant, magis ridiculi qui profundum sulcum cum Wakefieldio somniantur. pulcherrimam comparisonem omnino non intellexit imbellis nisi in proprios greges grammaticorum turba. acies hastis horrida comparatur cum arvo aristis spinoso. at divina imago non fert otiosum adiectivum nedum absurdum. requiritur *ferrea seges* quam Vergilius dixit Aen. XII. 664. vocabulum aequae pulchra suggerit metaphora, qua hastae missae cum nivibus conferuntur. *τραχεῖα νιφὰς πολέμοιο* Pindarus dicit Isth. IV. 17. *τραχεῖα πολέμου νεφέλη* in egregio quamvis non Simonideo carmine Anth. Plan. III. 26. apud Euripidem etiam verborum conlocatione commendatur

τραχεῖαν ἄλοκα τάξιν ἐμβεβώς δορός.

Cum supra aliquot locos enumerarem quibus versus aut unus aut aliquot intercidissent, (quorum numerum facillime poteram augere) omisi initium magnae declamationis, qua Theseus Herculi persuadet ut vivere audeat.

1311 οὐκ ἔστιν ἄλλου δαιμόνων ἀγὼν ὅδε
 ἢ τῆς Διὸς δάμαρτος, εὖ τόδ' αἰσθάνεις.
 παραινέσαιμ' ἂν μᾶλλον ἢ πάσχειν κακῶς,
 οὐδεὶς δὲ θνητῶν ταῖς τύχαις ἀκήρατος

plerique editorum cum Scaligero post 1312 lacunae signum ponunt. contra sentit Nauckius. ego nihil adfirmo, quoniam corruptelam vs. 1313 certa ratione sanare non possum, neque persuasit mihi Nauckius quamvis ingeniosum conatum. unum vero adsecutus esse mihi videor, unde recta emendatio proficisci debeat, vs. 1311. 2 non Thesei esse sed chori. nam Theseus unde furor Herculem corripuerit nescit, chorus Iridis et Insaniae colloquium audivit. et absoluta est disticho illo sententia qualis chorum decet. Theseus vero non poterat aptius incohare orationem quam ab ea sententia, quam certi versus 1314 sqq. praecessisse docent, leves fere videri eius exhortationes qui malis immunis sit, παραινέσαι μὲν ῥᾶον ἢ πράσσειν κακῶς. poterat ita scribere Euripides, non scripsisse manifestus est, neque quidquam docere volui interpolatione nisi versum corruptum esse, sententiam minime dubiam. finitur Thesei oratio disticho, quod suo iure Nauckius spurium dixit; tamen fieri non potest, ut Euripides ipse κόμματι quod est νῦν γὰρ εἰ χρεῖος φίλων Thesei orationem finierit vel potius abrupit. intercideret aliquot versus una cum chori disticho.

In Herculis praeclara oratione cum alia perturbata sunt tum levis corruptela totum sententiarum nexum pervertit inde a v. 1351. postquam enim verissimum illud et scaenico philosopho dignissimum protulit, eum qui miseriis obrutus vivere nesciat instante mortis periculo mori nescire (sententiam perpolivit Kirchhoffius restituto v. 1351 ἐγκαρτερήσας, prae quo reliqua commenta sordent) pergit in hunc modum Hercules

εἴμι δ' ἐς πόλιν
 τὴν σὴν, χάριν τε μυρίαν δώρων ἔχω·
 ἀτὰρ πόνων δὴ μυρίων ἐγευσάμην·
 ὧν οὔτ' ἀπεῖπον οὐδὲν οὔτ' ἀπ' ὀμμάτων
 1355 ἔσταξα πηγᾶς, οὐδ' ἂν ῥόμην ποτὲ
 ἐς τοῦθ' ἰκέσθαι δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων βαλεῖν.
 νῦν δ', ὡς ἔοικε, τῇ τύχῃ δουλευτέον.

ita heroem queri decet, ita querentem fecit is qui Lessingium docuit, quomodo regina lamentaretur. delicatuli longis declamatio-

nibus frigidam Herculem dicunt. sed non cum eis res nobis est, restituenda syllogismo simplicissimo sua forma. *non est in pugna fortis quin fortunae casus perferre valeat; ego in pugna fortissimus fui; ergo obdurabo Athenasque ibo.* χάριν μυχίαν δώρων ἔχω, καὶ γὰρ πόνων δὴ μυχίων ἐγείσάμην. non indiget commendatione necessaria emendatio eademque lenissima, quod codicum periti confirmabunt.

Sed de Hercule dicere infinitum est. corollarii loco elegans et Atticum ἀτάρ quod Herculis versu expuli Electrae restituam. ibi quoque monstrasse emendationem satis est. Orestes squallidam Rustici domum his verbis detestatur 252

σκαφεὺς τις ἢ βουφορβὸς ἄξιος δόμων.

ΗΛ. πένης γ' ἀτάρ γενναῖος ἔς τ' ἔμ' εὐσεβῆς·
πενὴς ἀνὴρ γενναῖος codex.

8.

Persecuturus eram quomodo Cyclopem et Herculem tractavi omnes Euripidis tragoedias ut ex animadversionibus quas diuturna lectio peperit gravissimas aut certe minime pusillas promerem. sed ingens volumen taedium mihi moveret lectoribus augetet. contrahenda vela, tandemque navis ex aestuoso fluctu in portum se recipiat. sed aliquot emendatiunculae iam diu clamant contra saeculi usum multos annos se contineri intra margines editionum partim diu oblitteratarum: constat autem philologos contumacissimae proli nostrae ignavissime resistere.

Electrae interpolationes consulto non tangam; coniunctim enim tractanda est uberrima materia (videntur octoginta fere versus insitici esse) sed unam eluam mendam plane ridiculam, quales in tragoediis minus a critica arte neglectis nostrae aetati vix restant tollendae; itaque eis cotidie inferuntur.

Nauckius, quem in emendanda Electra primas tulisse arbitrator, eximie laudandus est, quod post v. 139 ea intercidisse vidit quae vss. 125. 6, 150—156 responderunt. fieri autem potest ut vs. 125—127 post antistrophum repetendi sint. antistrophum igitur alteram contemplemur

150 ἔ ἔ δρύπτε κάρα·
οἷα δέ τις κίρκος ἀχέτας

ποταμίους παρὰ χεύμασιν
πατέρα φίλτατον ἀγκαλεῖ
ὀλόμενον δολίοις βρόχων
155 ἔρκεσιν· ὡς σὲ τὸν ἄθλιον,
πάτερ, ἐγὼ κατακλαίομαι
λουτρὰ πανύσταθ' ὑδρανάμενον χροῖ
κοίτα ἐν οἰκτροτάτῃ θανάτου.

153 ἀγκαλεῖ ex metricis est Hartungii coniecturis quae fere recipiuntur cum certa emendatione carendum sit; καλεῖς C καλεῖ C².
154 πάτερ feci, πατέρ' C absurde. convenit mihi in hac coniectura cum doctissimo amico Augusto Mavio Capitolino, qui schedas suas optimis in Euripidem animadversionibus plenas Romae mihi inspiciendas concessit: ceteris Euripidis amicis nolit invidere. etiam vs. 1272 eodem modo correximus Σεμῶν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον, (σεμὸν vitiose C) neque latuerunt Mavium turbae, quas supra ex Orestae oratione 279 expuli. sed ridiculum vitium v. 158 deformat. quis ille est *fatalis lectus* in quo Agamemnoni balneum praeparatum est? respondet Weilius vir abstrusis persaepe raro absurdis delectatus *la périphrase κοίτα fait allusion au lit de repos sur lequel Agamemnon aurait dû s'étendre après le bain*, scilicet nisi antea occisus esset. Weilius igitur naufragio absumptum in portu obiisse dicit. rectius meminisset Aeschyli, cuius austeritatem Euripidis levi dictioni totiens frustra obtrusit. non aliter atque Aeschylus etiam Euripides in lavacro balnea fecit praeparari Agamemnonemque occidi *δροίτα ἐν οἰκτροτάτῃ θανάτου*.

Quas in Electra tangere nolui in Helena aliquot exemplis demonstrabo impudentissimi interpolatoris fraudes. vereor enim ut ipse in tragoedia cuius ipsi numeri bitem mihi movent comoraturus sim. tribuo autem hoc interpolationum genus ὑποκριταῖς i. e. histrionibus: nam Heimsoethianis glandibus fruge dudum reperta non vescor.

In vaticinia invehitur nuntius postquam Troiam propter umbram cecidisse audivit

τί δῆτα μαντεόμεθα; τοῖς θεοῖσι χρῆν
θύοντας αἰτεῖν ἀγαθὰ, μαντείας δ' ἔαν,
755 βίου γὰρ ἄλλως δέλεαρ ἠῦρέθη τόδε.
758 ΧΟ. ἐς ταῦτ' ἄμοι δόξα μαντειῶν πέρι

χωρεῖ γέροντι· τοῖς θεοῖς ἔχων τις ἂν
φίλους ἀρίστην μαντικὴν ἔχοι δόμοις.

ita Euripides. longe aliter codex, qui praeter orthographica 753 *μαντευόμεσθα χρη* 758 *μάντεων* 760 *ἔχοι* exhibet. 753 apographa et Nauckius, 758 ego, 760 corrector Laurentianus emendavimus. sed non patiebantur histriones chori verba aptissime cum sententia nuntii concinere, neque credebant tam pia doctrina plausus excitari. itaque distichon ad aliorum locorum similitudinem male fictum (et offendit inportunum loquendi genus Nauckium) intruserunt

κοῦδεις ἐπλύντῃσ' ἐμπύροισιν ἀργὸς ὦν,
γνώμη δ' ἀρίστη μάντις ἢ τ' εὐβουλία.

nimirum conici poterat, non ipsam Helenam sed umbram a Paride raptam esse.

Paullo infra Helena ubi Theonoam domo egredi videt in lamentationes erumpit.

οἷ ἐγὼ τάλαινα, τῆς τύχης γὰρ ὡδ' ἔχω·
Μενέλαε, διαπεπράγμεθ', ἐκβαίνει δόμων
ἢ θεσπιωδὸς Θεονόη, κτυπεῖ δόμος
860 κλήθρων λυθέντων, φεῦγ'· ἀτὰρ τί φευκτέον;
ἀποῦσα γὰρ σε καὶ παροῦσ' ἀφιγμένον
δεῦρ' οἶδεν· ὧ δύστηνος ὡς ἀπωλόμην.

haec bene se habent, a lamentis exorsa ad lamenta redit. non igitur operam perdemus, ut distichon intellegamus quod interpolator Helenae verbis addidit. nego enim hos versus intellegi posse

Τροίας δὲ σωθεῖς κατὰ βαρβάρου χθονὸς
ἐς βάρβαρ' ἔλθων φάσγαν' αἰθεῖς ἐμπεσεῖ.

praepositionem per figuram ἀπὸ κοινοῦ pōsitam Attica consuetudo repudiat, ἔλθων nihili est, tota sententia puerilis. in versibus genuinis adquievi in codicis lectione, qui vel iota in voce κλήθρων subscriptum servat. tamen modestam dubitationem de 859 non reticeo. scio quidem plerumque iniuria removeri eandem vocem in contiguorum versuum finibus positam, si nulla alia accedit causa quam sonus nostro iudicio parum suavis. nescio tamen an valvarum strepitus parum recte ἀσινδέτως addatur enuntiato quo Theonoe egredi dicitur. non enim novi quidquam adfert hoc enuntiatum sed ἐπεξηγεῖται proximum. scripseritne fortasse Euripides κτυπεῖ δ' ὁδός?

Sequitur Theonoe oratio neque fugit interpolatoris ludibrium. narrat enim illa de Menelai salute Venerem cum Iunone rixari, arbitrium penes se esse. utri dearum gratam factura esset secundum totam scaenae dispositionem indicare nondum poterat. secuntur enim Helenae Menelaique copiosae orationes, quibus Theonoea flectitur, quae altera oratione quid statuerit non minus copiose exponit. nec tamen mutati animi ullum signum, neque omnino respiciuntur verba quibus in codice prior Theonoea oratio concluditur

892 τίς εἶσ' ἀδελφῶ τόνδε σημανῶν ἐμῶ
παρόνθ' ὅπως ἂν τοῦμὸν ἀσφαλῶς ἔχη;

subscripsit quidem Hermannus haec dicit Theonoea quasi aliquam famularum ad arcessendum Theoclymenum mittere volens, sed nulla abit, quoniam vident Helenam anxie orantem, ne se perdat Theonoe. sed provoco ad ipsius Hermanni iudicium, ecquid in traegodia Attica fiat non diserte monitum, ecquid diserte monitum non fiat. hoc si audisset, quorsum se converteret Helena? hoc si dixisset, unde alteram orationem inciperet Theonoea? teneamus histrionis fabricam, qui Menelai periculo aucto spectatorum miserationem auctum iri speravit. idem 299—302 Helenam ridiculis versibus fecit deliberantem quonam mortis genere commodissime uteretur, quos versus ad exemplum cantici Euripidei 393 sqq. et Sophoclis satyricam Helenam compositos multi eiecerunt, primus nisi fallor Lightfootus, novissimus quem ego noverim Usenerus: neminem vidi qui manifestissimo fraudis documento uteretur. scire poterant in codice 298 non πῶς θάνομι' ἂν οὖν καλῶς traditum esse sed προθάνομι' ἂν οὐ καλῶς, quod propter nugas istas mutatum est; Euripides scripsit

πῶς θάνομι' ἂν οὐ καλῶς,
ἔς γὰρ τοσοῦτον ἦλθομεν βάρθος κακῶν.

In eadem Helenae declamatione luculentissimum est eius corruptelae exemplum, de qua Elmsleius compluriens verba fecit; ¹⁾ perperam intrusum est nomen proprium

284 τὸ τοῦ Διὸς δὲ λεγομένω Διοσκόρω .

1) Med. 68, ubi Elmsleius de his corruptelis disputat, Vaticanus et Φ Μηδείας praebent, Vaticani altera manus cum deterioribus et Phoenissarum scholiasta δεσποίνης. neutra lectio melioribus testibus niti dicenda est, sed antiquitus tradita esse varia lectio. utrum Euripides scripserit nescimus, nec ipse opinor dicere posset. nec aliter iudicandum esset si Ennium Μηδείας

monendine erant Athenienses *Διοσκούρους* esse *Διὸς κούρους*? rectius quaereres quo tempore coniunctim scribendi usus i. e. simplex accentus invaluisset. dixit Euripides Dioscuros a patre hoc nomen accepisse constructione usus, qua Hercul. 31 est *ταὐτὸν ὄνομα παῖς πατρὸς κεκλημένος*, reponendumque

τὴ τοῦ πατρὸς δὲ λεγομένῳ Διὸς κόρω.

tales vero mutationes nec Heimsöthiani *indirectae traditionis* fabri nec grammatici nec correctores evanida suppletes procudunt sed nescii librarii; nemo nostrum non ita peccat. at Helenam sane verissime dixit Cobetus a librariis nequissimis tam male habitam esse ut permulta omnino corrigi nequeant, emendatio a lenitate vix commendari possit. velut absurda quae 676 scripta sunt in codice

*ὦμοι ἐμῶν δεινῶν λούτρων καὶ κρηῶν
ἵνα θεὰ μορφὰς ἐφαίδρουναν ἔν-
θεν ἔμολε κρίσις*

(cur absurda sint non opus est persequi) putares paene nulla mutatione restituere *ὦμοι μοι δινῶν*, sed multo praestat audacior nisi Helenam tractaremus *ὦμοι Ἰδαίων* neque dubito quin id ipsum Euripideum sit. quod Euripides et hoc loco et Androm. 274, *Κρίσει* Sophocles deas ante Paridis iudicium lavatum isse dicit, idemque in vasculis elegantissimis pictum est, eodem modo e Cypriis repetendum est atque Paridis barbara vestis, de qua capite sexto idonea adscripsi. adprime convenit quod vulgari et cyclicae fabellae adversatur Callimachus lav. Pall. 20.

Sed mittamus Helenam, in cuius ulceroso corpore desultoria opera parum proficit. fabulis ab histrionibus interpolatis addenda est Iphigenia Taurica cui non ita multum profuit quod ex Germanis permulti eam potissimum tractarunt. meliora praestitere Britanni, laudandusque est apud nostrates parum notus Monkius, quem ne hoc quidem fugit, grassatos esse in Iphigenia interpolatores. ac profecto eandem fabricam sapiunt 40. 1; 59. 60; 70; 116. 7; 258. 9; 588—90; 682 alia. unum addam exemplum quod ad iudicandam Euripidis artem facit. Orestes ubi Pyladi valedicit Apollinem queritur sibi mentitum esse. quod ne palam fieret eum quam longissime se a Graecia proiecisse

legisse constaret. sed miror profecto etiam sobrios homines eatenus iudicii oblitos esse, ut Ennii versibus vel maiorem fidem tribuerent, quam quae ab eis servatur qui hodie tragoedias Graecas barbaramente vertunt.

714 ὧ πάντ' ἐγὼ δούς τὰμὰ καὶ πεισθεὶς λόγοις
μητέρα κατακτὰς αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι·

nolo subtili disquisitione demonstrare, hoc distichon cum superioribus verbis non concinere: quantum frigeat nemo non videt. est autem manifesto spurium, quia Orestes paricidii coram choro mentionem facere non poterat ante ἀναγνωρισμόν. valde negligentem cum omnino in ultimis tragoediis tum in hac Iphigenia se praestitit Euripides sed in probabilitatem non peccat, imo vel nimis ei studet. eiusdem autem generis hanc interpolationem esse atque eas quas in Helena modo contemplati sumus in propatulo est. num fortasse (dubitanter loquor, negligentior enim hac aetate Euripides) idem interpolator 826 Pelopis hastam in Iphigeniae cellula (quam pii parentes post filiae mortem intactam servabant) abdedit? ἀναγνωρισμῶ enim sufficit quod Orestes hastam in aedibus paternis vidit, ac vereor ne Athenienses mecum mirum armamentarium risuri fuerint. sed riserunt fortasse.

In alio eiusdem tragoediae versiculo emendando mihi ipse paene diffido: tam diu est ex quo frustra corrigitur, cum mihi verum tantum non manifestum videatur. in prologo enim 120 Orestes fugae consilium abicit

οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον γενήσεται
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον.

vocabulum ἄχρηστον littera ι subscripta egregie restituit Hermannus; quae sententia requirerentur bene dixit Weilius *ce n'est pas moi qui serai cause que l'oracle tombe sans utilité*. nec tamen nisi prorsus incredibilia prolata sunt commenta. ecquid obstat simplicissimo οὐ γὰρ τὸ τοῦδέ γ' αἴτιον γενήσεται?

Magis miror tales locos in quibus acutissima ingenia desudarunt corruptos etiam nunc esse, quam quod tolerantur sententiae Euripidis ac personarum animis aperte contrariae. nam ad singula verba potius quam ad sententiarum conexum animus advertitur. in Bacchis 796 tale mendum quamvis patuli interpretes non senserunt.

ΑΓΓ. Θύοιμ' ἂν αὐτῶ μᾶλλον ἢ θυμούμενος
795 πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῶ.

ΠΕ. Θύσω· φόνον γε θῆλυν, ὥσπερ ἄξια,
πολὺν ταράξας ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.

ut sit bene dictum ὥσπερ ἄξια (est autem duriusculum), quis non videt plane ἀπροσδιόνυσον esse quod maenades supplicio

dignae videntur Pentheo. contra egregium esse quod Bacchi luxuria ac mollitie dignam victimam iudicat lascivas mulieres: ὡσπερ ἄξιος. quam vocem absolute positam in deliciis habet acumina captans Euripidis sermo. ignoravit hunc usum interpolator Iphigeniae Aulidensis 1029 qui Achillis verba

μηδὲ πατρῶν δόμον
αἴσχυν'· ὁ γάρ τοι Τυνδάρεως οὐκ ἄξιος

inutili versu auxit κακῶς ἀκούειν· ἐν γὰρ Ἑλλησιν μέγας. sed vereor ne rursus in altum abripiar.

Postremo ex fabulis prioris ordinis trinos locos audaci coniectura, trinos ex neglectis grammaticorum adnotationibus emendabo, vel potius ex rectius pensitata codicum scriptura, quam in tra-goediis illis ad doctorum indoctorumque recensiones redire constat.

Alcest. 1153 ἀλλ' εὐτυχοίης, νόστιμον δ' ἔλθοις
ita Kirchhoffius triplicemque lacunae explendae conatum in codicibus esse dicit. πόδα enim vilis interpolatorum turba praebet, ὄδον Vaticanus cum Havninensi suo, δόμον Laurentianus Palatinus-que. γρ. δόμον aut γρ. καὶ πόδα prioris ordinis aliquot codices et Laurentiani Venetum apographon adscribunt, non vero ipse Laurentianus. quae cum ita sint πόδα et ὄδον coniecturas esse facile concedimus. quis vero δόμον coniecisset? contra igitur sentiendum est, iudicandusque Φ verum servasse quamvis corruptum. Euripides δρόμον dederat, quod vocabulum cum derivatis valde amat.

Troad. 1118 καινὰ καινῶν μεταβάλλουσαι χθονὶ συντυχίαι. videtur hoc omnibus codicibus propagatum esse. nam silentio meo quod Vaticano καιναὶ καινῶν tribuere videtur contra disertum Freiburgeri testimonium confidere non audeo, cum idem in Havniensi et scholii Vaticani lemmate extet. Palatinum καινὰ καὶ νῶν neque quidquam aliud habere ego testor. vetus coniectura καιναί nullo nomine commendari potest. scribendum potius καίν' ἐκ καινῶν. cf. Orest. 1503 ἀμείβει καινὸν ἐκ καινῶν τόδε.

Andromach. 179 negat Hermiona uni marito plures uxores convenire,

ἀλλ' ἐς μίαν βλέποντες εὐναίαν Κύπριν
στέργουσιν, ὅστις μὴ κακῶς οἰκεῖν θέλει.

nemo quidquam de suo mutaret. at schol. M. B. εὐναίαν Κύπριν: εὐγενῆ τέρψιν σύγκοιτον δηλονότι. legit testis antiquissimus εὐγενῆ

Κύπριν; quod et multo elegantius et ἐν ἡθρῆι dictum est. quando placebit editoribus codicum longe antiquissimorum, i. e. eorum quibus grammatici veteres usi sunt, lectiones plenas in adparatum criticum recipere?

Hippol. 324. nutrix Phaedram conpellit ut morbi causam fateatur.

ΦΑΙ. ἔα μ' ἀμαρτεῖν, οὐ γὰρ ἐς σὲ ἀμαρτάνω

ΤΡ. οὐ δῆθ' ἐκοῦσα γ' ἐν δὲ σοὶ λελείψομαι

325 **ΦΑΙ.** τί δρᾶς; βιάζει χειρὸς ἐξηρητημένη;

nutricis versus intactus relinqui solet, credo tamquam conclamatus. recentiorum enim explicationes aut eadem sunt atque veteres aut peiores, intolerabiles omnes. scholiasta Marcianus (dissolvenda enim sunt quae consuit Dindorfius) ἐξαρτήσομαί σου τῆ ἰκεσίᾳ. aptum foret, sed verbis nullo pacto inesse potest. ἢ ἐν σοὶ τὸν βίον λείψω. hoc quid sibi velit melius ex scholio Parisino B (IV. 231) cognoscitur: ἐν σοὶ ἐστι τὸ ζῆν· εἰ βούλει με φόνευσον, συγχωρήσω γάρ. quod nihili est. pergit Marcianus: εἰ μὴ ἄρα, φησί, μετὰ τινος ἀνάγκης οὐ συγχωρήσω οὐδ' ἀπολύσομαι. temptavit igitur eandem quamvis malam coniecturam atque Scaliger: οὐ δῆθ' ἐκοῦσά γ' οὐδέ σου λελείψομαι. in quarta explicatione Vaticanum scholion et Valckenarius consentiunt ἐν σοὶ καταλειφθήσομαι acquiescam in tuo iudicio. quod omnium ineptissimum est. nulla igitur nobis subsidia nisi in ingenio. tenendum autem est cum plerisque interpretum ad ἐκοῦσά γ' supplendum esse ἀμαρτάνεις, opponi alium peccandi modum, proferri autem quibus Phaedrae animus graviter commoveatur, simul enim manum eius nutrix prehendit. omnes probabilitatis numeros explet

οὐ δῆθ' ἐκοῦσά γ', εἰ δὲ σοῦ λελείψομαι —

apodosis loco actio est proximo Phaedrae versiculo significata.

Idem locus certum remedium suggerit quo Medaeae versus 325 emendetur. Medea Creontem obsecratur ne se in exilium coniciat

ΜΗ. μὴ δῆτα τοῦτό γ', ἀλλὰ σ' αἰτοῦμαι, Κρέον

ΚΡ. ὄχλον παρέξεις ὡς ἔοικας, ὦ γύναι.

ΜΗ. φευξοῦμεθ', οὐ τοῦθ' ἰκέτευσά σου τυχεῖν,

ΚΡ. τί δ' αὖ βιάζει κοῦκ ἀπαλλάσσει χθονός;

Medeam ad Creontis pedes provolvi credit Weilius. hoc paullo humiliter, sed consimili gestu eam usam esse Creontis verba apertissime docent. quem mirum foret nisi diserte commemoras-

set Euripides. atque aut poesis prorsus ignarus sum, aut absurda sunt Creontis verba *cur me precibus obstringis nec cedis terra?* multo inhumanius hoc neque in acerba irrisione ferendum, nedum in sene iam precibus cedente. Hippolyto duce aptissimum recuperamus

τί δ' αὖ βιάζει κούκ' ἀπαλλάσει χερός;

scholia desunt.

Andromach. 1182. Peleus nepotis mortem deplorat

εἶθε σ' ὑπ' Ἰλίῳ ἦραρε δαίμων

Σιμοεντίδα παρ' ἀκτάν.

XO. οὗτός τ' ἂν ὡς ἐκ τῶνδ' ἐτιμᾶτ' ἂν, γέρον,

θανών, τὸ σὸν δ' ἦν ᾧδ' ἂν εὐτυχέστερον.

ita codices fide digni. schol. M. B. μειζόνως ἂν ἐδοξάσθη ὡς ἐκ τοιούτων ἀνδρῶν ἀνηρημένος ἐν παρατάξει, σὺ τε εὐτυχέστερος ἀπήλλαξας κερδαίνων τὴν εἴκλειαν τοῦ ἐγγόνου. qui scholiasta chori verba qualia nobis tradita sunt legit, praeterquam quod de primo vocabulo nihil dicit. nam scholiastam antestari non debebat L. Dindorfius cum τὸ σὸν τ' ἦν scriberet. tamen Guilelmus frater prae coniectura illa traditam lectionem ne commemoratu quidem dignam indicavit. sed rectissime in scholii explicatione non acquievit Nauckius. quid laudis adferret Neoptolemo quod a Troianis potissimum occisus esset? nam quod scholiasta supplevit, in pugna cecidisse praestare indigna caede, qua Neoptolemus interemptus est, non inest verbis Euripidis; recte igitur versum corruptum dixit Nauckius. proficisci ex sententia non possumus, proficiscendum est ex litteris. conicio

οὕτω γ' ἂν ὡς Ἐκτωρ ἐτιμᾶτ' ἂν, γέρον,

θανών, τὸ σὸν δ' ἦν ᾧδ' ἂν εὐτυχέστερον.

γ' quod in responso necessarium est Porsonus, οὕτω Hermannus repperit. quorum sanctis nominibus quod scriptionem meam concludere licet omen accipio laetissimum.

INDICES.

Index capitum.

LIBER PRIMVS <i>de fabularum secundi ordinis recensione</i>	
1. de codice archetypo apographisque Laurentiano et Palatino	1
2. consensus apographorum in Cyclope	9
3. - - in Heraclidis	15
4. - - in Ione	20
5. - - in Iphigenia Taurica	29
6. - - in Iphigenia Aulidensi	36
7. dissensus Laurentiani et Palatini in Bacchis	46
8. de fabulis per solum Laurentianum servatis; Electrae plena conlatio	52
SVPPLICES	75
LIBER SECVNDVS <i>pinacographica et didascalica</i>	
1. de ordine fabularum; lapis Piraeicus	131
2. de numero fabularum; catalogus	144
3. de fabulis spuriis; Pirithous	161
4. de poesis Euripideae aetatibus	172
5. de libro <i>ὑποθέσεων</i>	181
6. Auga	186
LIBER TERTIVS <i>critica</i>	
1. ecquando singuli versus inter binas personas dividi possint	194
2. de personarum nominibus	199
3. spuriorum versuum familia quaedam	205
4. Hippolyti scaena restituitur	209
5. de ampliore quadam Troadum interpolatione	221
6. emendatur Cyclops	224
7. emendatur Hercules	228
8. emendationum satura	240

Index rerum.

- Achaei Athla 194
 Aegeus *trag. Eur.* 175
 Aeschrion 133
 Aeschylus; consuetudo in discer-
 pendis versibus 195
 consuetudo in anapae-
 sticis systematis 198
 personae 199
 Septem, exodus 201
 αἰδῆς creticus 162
 αἰθήρ 163
 Alcibiades 179
 Alcmena *trag. Eur.* 140
 Alexander Aetolus 163
 Amor Iovis et Veneris filius 210
 quando coli coeptus sit 231
 anaglyphum Albanum (*Zoega bass.*
 II. 103) 169
 Etruscum (*bull.* 1873) 188
 Marcianum 189 187
 Anaxagorea Euripidis 163
 Andromacha *trag. Eur.* 148
 ἀντιλαβαί 195
 aquila in Telephi monumentis 188
 Archelaus *trag. Eur.* 149
 argumentorum libri 181
 Aristidis scholia; codices 184
 Aristophanes Byzantius 133
 Aristophanes comicus; Proagon 153
 Ran. 465-78 171
 1309-13 146
 Asclepiades Targilensis 181
 Auga *trag. Eur.* 186
 Bacchae *trag. Eur.* archetypum 50
 locus in sylloga 50. 143
 1-751 conlati 46
 buranum carmen 227
 Byzantinorum interpolationes 29. 65. 205
 Cadmus ementita Euripidis tra-
 goedia 160
 Carcinus 199
 Χοιρίλη 149
 choliambicorum sylloga 136
 χορός et χρήσιμον confusum 30
 χοῖς 45
 Χρόνος deus 231
 Chrysippus *trag. Eur.* 158
 clava Δίκης instrumentum 232
 codex Havniensis 2. 207. add.
 Laurentianus 31, 1 7
 31, 10 135
 32, 2 4. 61
 50, 1 168. 182
 olim Abbatiae 172 6. 53
 olim Marcianus 135
 Palatinus 287 7
 comicorum consuetudo in discer-
 pendis versibus 195
 crasis et elisio in cod. Φ 11
 Cresphontes *trag. Eur.* 174
 Cressae *trag. Eur.* 154. add.
 Critiae tetralogia 162
 Cyclops *sat. Eur.* conlata 10
 quo modo corrupta sit 224
 Cypria 224. 244
 Dei a poetis aut artificibus ficti 231
 ex machina 180
 Dicaearchi ὑποθέσεις 4. 184
 Δίκης instrumenta 232
 Diphili comoediae adhuc incognitae 140
 Αἰρησιτελής, Στρατιώτης ἢ
 Εὐνοῦχος, Σφαττόμενος 140
 ἐγκέφαλον 226
 εἶδα 208
 Electra *trag. Eur.* aetas 152
 conlata 62
 corruptio 71. 240
 ἐνδελεχῶς 162
 [Ennii Cresphontes] 155
 Epeus *trag. Eur.* 151
 Epicharmus 194. add.
 Erechtheus *trag. Eur.* 174
 Euphorio Chalcidensis 181
 Euripides; consuetudo in discer-
 pendis versibus 196
 in discerpendis ana-
 paesticis systematis 199
 etymologiae 190
 imagines 162
 matrimonium 149

- Euripides; mors 180
 personae 202
 philosophia 163
 tetralogiae 173
 tragoediarum catalogus 147
 florilegium 135
 nomina . 3. 59
 numerus . 144
 sylloga . . 136
 vita 179
 falx Temporis instrumentum . . 232
 γαμειν 225
 Gregorius Corinthius 168
 Hecataeus 187
 Helena *trag. Eur.* cantica conlata 55
 corruptio 241
 Heliades Aeschylī 181
 Heraclidae *trag. Eur.* aetas . . 151
 conlata 14
 corruptio 77
 Hercules persona 204
 trag. Eur. nomen 59
 889-920 conlati 60
 corruptio 228
 Himerius 133
 Hippolytus coronifer *trag. Eur.*
 corruptio. 219
 in tetralogia locus 178
 in florilegio locus 135
 Hippolytus velatus *trag. Eur.* . 210
 Hyginus 182
 hymnorum sylloga 133
 Inscriptio C. I. A. 442 add.
 Piraeica 138
 interpolationes Byzantinae 29. 65. 205
 histrionum 222. 241
 Iphigenia Aulidensis *trag. Eur.*
 conlata 36
 prologus 198
 Iphigenia Taurica *trag. Eur.* conlata 29
 corruptio 244
 Ixion *trag. Eur.* 155
 κατ in principio sermonis . . . 217
 per brachylogiam positum . 220
 Lamia fabula nulla 159
 Laocoontis statua 167
 Malalas 184
 Marsyae fabula fortasse satyrica 161
 Moschion 101. 197
 Moses Chorenensis 184. 189
 Mysi Sophoclis non Euripidis . . 161
 Neophon 155
 nomina personarum 32. 185
 νοῦς 163
 nuntiorum personae 201
 nutricis persona 201
 ordines librorum in syllogis
 Alexandrinis 131
 Orphei anaglyphum 168
 Ovidii metamorphoseon argumenta
 Graeca 182
 Paedagogorum personae 22. add.
 Pasiteles 169
 personarum nomina 22. 185. 199
 signa in codicibus 38
 Phaedrae mores in Hippolyto Co-
 ronifero 211
 Phaethon *trag. Eur.* 158
 fabula ab Alexandrino
 poeta enarrata 158
 pictura Herculanensis (1153) . . 188
 Pompeiana (1142) 186
 Pindarus Nem. I. 181
 Pirithous Critiae 165
 Plutarchus parallel. 182
 Polyidus *trag. Eur.* 157
 praeconis persona 207
 πρεσβύτης, non παιδαγωγός . . . 22
 πρόσχωρος 158
 προφήτης non Πυθία 27
 Prosymnus Polymnus 182
 Rhadamanthus Critiae 161
 Rhesus incerti 198
 Satyricae fabulae nomen 59
 usus in discerpendis
 versibus 184
 satyrorum Silenique personae . . 209
 scaenicorum poetarum fabulae se-
 lectae 134
 Scylla nulla Euripidis tragoedia . 159
 secunda passivi verborum in μι . 11
 Seneca Hippolyto velato usus 154. 209
 servorum personae 201
 Sisyphus Critiae 166

χωρεῖ γέροντι· τοῖς θεοῖς ἔχων τις ἂν
φίλους ἀρίστην μαντικὴν ἔχοι δόμοις.

ita Euripides. longe aliter codex, qui praeter orthographica 753 *μαντευόμεσθα χρεῖ* 758 *μάντεων* 760 *ἔχοι* exhibet. 753 apographa et Nauckius, 758 ego, 760 corrector Laurentianus emendavimus. sed non patiebantur histriones chori verba aptissime cum sententia nuntii concinere, neque credebant tam pia doctrina plausus excitari. itaque distichon ad aliorum locorum similitudinem male fictum (et offendit inportunum loquendi genus Nauckium) intruserunt

κοῦδεις ἐπλούτησ' ἐμπύροισιν ἀργὸς ὤν,
γνώμη δ' ἀρίστη μάντις ἢ τ' εὐβουλία.

nimirum conici poterat, non ipsam Helenam sed umbram a Paride raptam esse.

Paullo infra Helena ubi Theonoam domo egredi videt in lamentationes erumpit.

οἷ ἐγὼ τάλαινα, τῆς τύχης γὰρ ὧδ' ἔχω·
Μενέλαε, διαπεπράγμεθ', ἐκβαίνει δόμων
ἢ θεσπιωδὸς Θεονόη, κτυπεῖ δόμος
860 κλήθρων λυθέντων, φεῦγ'· ἀτὰρ τί φευκτέον;
ἀποῦσα γάρ σε καὶ παροῦσ' ἀφιγμένον
δεῦρ' οἶδεν· ὧ δύστηνος ὡς ἀπώλομην.

haec bene se habent, a lamentis exorsa ad lamenta redit. non igitur operam perdemus, ut distichon intellegamus quod interpolator Helenae verbis addidit. nego enim hos versus intellegi posse

Τροίας δὲ σωθεῖς κἀπὸ βαρβάρου χθονὸς
ἐς βάρβαρ' ἐλθὼν φάσγαν' αὖθις ἐμπεσεῖ.

praepositionem per figuram ἀπὸ κοινοῦ pōsitam Attica consuetudo repudiat, ἐλθὼν nihili est, tota sententia puerilis. in versibus genuinis adquevi in codicis lectione, qui vel iota in voce κλήθρων subscriptum servat. tamen modestam dubitationem de 859 non reticeo. scio quidem plerumque iniuria removeri eandem vocem in contiguorum versuum finibus positam, si nulla alia accedit causa quam sonus nostro iudicio parum suavis. nescio tamen an valvarum strepitus parum recte ἀσυνδέτως addatur enuntiato quo Theonoe egredi dicitur. non enim novi quidquam adfert hoc enuntiatum sed ἐπεξηγεῖται proximum. scripseritne fortasse Euripides κτυπεῖ δ' ὁδός?

256)

Sequitur Theonoae oratio neque fugit interpolatoris ludibrium. narrat enim illa de Menelai salute Venerem cum Iunone rixari, arbitrium penes se esse. utri dearum gratam factura esset secundum totam scaenae dispositionem indicare nondum poterat. secuntur enim Helenae Menelaique copiosae orationes, quibus Theonoa flectitur, quae altera oratione quid statuerit non minus copiose exponit. nec tamen mutati animi ullum signum, neque omnino respiciuntur verba quibus in codice prior Theonoae oratio concluditur

892 τίς εἶσ' ἀδελφῶ τόνδε σημανῶν ἐμῶ
παρόνθ' ὅπως ἂν τοῦμὸν ἀσφαλῶς ἔχη;

subscripsit quidem Hermannus haec dicit Theonoa quasi aliquam famularum ad arcessendum Theoclymenum mittere volens, sed nulla abit, quoniam vident Helenam anxie orantem, ne se perdat Theonoe. sed provoco ad ipsius Hermanni iudicium, ecquid in traegodia Attica fiat non diserte monitum, ecquid diserte monitum non fiat. hoc si audisset, quorsum se converteret Helena? hoc si dixisset, unde alteram orationem inciperet Theonoa? teneamus histrionis fabricam, qui Menelai periculo aucto spectatorum miserationem auctum iri speravit. idem 299—302 Helenam ridiculis versibus fecit deliberantem quonam mortis genere commodissime uteretur, quos versus ad exemplum cantici Euripidei 393 sqq. et Sophoclis satyricam Helenam compositos multi eiecerunt, primus nisi fallor Lightfootus, novissimus quem ego noverim Usenerus: neminem vidi qui manifestissimo fraudis documento uteretur. scire poterant in codice 298 non πῶς θάνοιμ' ἂν οὖν καλῶς traditum esse sed προθάνοιμ' ἂν οὐ καλῶς, quod propter nugas istas mutatum est; Euripides scripsit

πῶς θάνοιμ' ἂν οὐ καλῶς,
ἐς γὰρ τοσοῦτον ἦλθομεν βάθος κακῶν.

In eadem Helenae declamatione luculentissimum est eius corruptelae exemplum, de qua Elmsleius compluriens verba fecit; ¹⁾ perperam intrusum est nomen proprium

284 τὸ τοῦ Διὸς δὲ λεγομένω Διοσκόρω .

1) Med. 68, ubi Elmsleius de his corruptelis disputat, Vaticanus et Φ Μηδείας praebent, Vaticani altera manus cum deterioribus et Phoenissarum scholiasta δεσποίνης. neutra lectio melioribus testibus niti dicenda est, sed antiquitus tradita esse varia lectio. utrum Euripides scripserit nescimus, nec ipse opinor dicere posset. nec aliter iudicandum esset si Ennium Μηδείας

monendine erant Athenienses *Διοσκούρους* esse *Διὸς κούρους*? rectius quaereres quo tempore coniunctim scribendi usus i. e. simplex accentus invaluisset. dixit Euripides Dioscuros a patre hoc nomen accepisse constructione usus, qua Hercul. 31 est *ταὶ τὸν ὄνομα παῖς πατρὸς κεκλημένος*, reponendumque

τὸ τοῦ πατρὸς δὲ λεγομένῳ Διὸς κόρω.

tales vero mutationes nec Heimsöthiani *indirectae traditionis* fabri nec grammatici nec correctores evanida suppletes procudunt sed nescii librarii; nemo nostrum non ita peccat. at Helenam sane verissime dixit Cobetus a librariis nequissimis tam male habitam esse ut permulta omnino corrigi nequeant, emendatio a lenitate vix commendari possit. velut absurda quae 676 scripta sunt in codice

*ᾧμοι ἐμῶν δεινῶν λούτρων καὶ κρηῶν
ἵνα θεαὶ μορφὰς ἐφαίδρυναν ἔν-
θεν ἔμολε κρίσις*

(cur absurda sint non opus est persequi) putares paene nulla mutatione restituere *ᾧμοι μοι δινῶν*, sed multo praestat audacior nisi Helenam tractaremus *ᾧμοι Ἰδαίων* neque dubito quin id ipsum Euripideum sit. quod Euripides et hoc loco et Androm. 274, *Κρίσει* Sophocles deas ante Paridis iudicium lavatum isse dicit, idemque in vasculis elegantissimis pictum est, eodem modo e Cypriis repetendum est atque Paridis barbara vestis, de qua capite sexto idonea adscripsi. adprime convenit quod vulgari et cyclicae fabellae adversatur Callimachus lav. Pall. 20.

Sed mittamus Helenam, in cuius ulceroso corpore desultoria opera parum proficit. fabulis ab histrionibus interpolatis addenda est Iphigenia Taurica cui non ita multum profuit quod ex Germanis permulti eam potissimum tractarunt. meliora praestitere Britanni, laudandusque est apud nostrates parum notus Monkius, quem ne hoc quidem fugit, grassatos esse in Iphigenia interpolatores. ac profecto eandem fabricam sapiunt 40. 1; 59. 60; 70; 116. 7; 258. 9; 588—90; 682 alia. unum addam exemplum quod ad iudicandam Euripidis artem facit. Orestes ubi Pyladi valedicit Apollinem queritur sibi mentitum esse. quod ne palam fieret eum quam longissime se a Graecia proiecisse

legisse constaret. sed miror profecto etiam sobrios homines eatenus iudicii oblitos esse, ut Ennii versibus vel maiorem fidem tribuerent, quam quae ab eis servatur qui hodie tragoedias Graecas barbaramente vertunt.

714 ὃ πάντ' ἐγὼ δούς τὰμὰ καὶ πεισθεὶς λόγοις
μητέρα κατακτὰς αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι·

nolo subtili disquisitione demonstrare, hoc distichon cum superioribus verbis non concinere: quantum frigeat nemo non videt. est autem manifesto spurium, quia Orestes paricidii coram choro mentionem facere non poterat ante ἀναγνωρισμόν. valde negligentem cum omnino in ultimis tragoediis tum in hac Iphigenia se praestitit Euripides sed in probabilitatem non peccat, imo vel nimis ei studet. eiusdem autem generis hanc interpolationem esse atque eas quas in Helena modo contemplati sumus in propatulo est. num fortasse (dubitanter loquor, negligentior enim hac aetate Euripides) idem interpolator 826 Pelopis hastam in Iphigeniae cellula (quam pii parentes post filiae mortem intactam servabant) abdidit? ἀναγνωρισμῶ enim sufficit quod Orestes hastam in aedibus paternis vidit, ac vereor ne Athenienses mecum mirum armamentarium risuri fuerint. sed riserunt fortasse.

In alio eiusdem tragoediae versiculo emendando mihi ipse paene diffido: tam diu est ex quo frustra corrigitur, cum mihi verum tantum non manifestum videatur. in prologo enim 120 Orestes fugae consilium abicit

οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον γενήσεται
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον.

vocabulum ἄχρηστον littera ι subscripta egregie restituit Hermannus; quae sententia requirerentur bene dixit Weilius *ce n'est pas moi qui serai cause que l'oracle tombe sans utilité*. nec tamen nisi prorsus incredibilia prolata sunt commenta. ecquid obstat simplicissimo οὐ γὰρ τὸ τοῦδέ γ' αἴτιον γενήσεται?

Magis miror tales locos in quibus acutissima ingenia desudarunt corruptos etiam nunc esse, quam quod tolerantur sententiae Euripidis ac personarum animis aperte contrariae. nam ad singula verba potius quam ad sententiarum conexum animus advertitur. in Bacchis 796 tale mendum quamvis patuli interpretes non senserunt.

ΑΓΓ. θύοιμ' ἂν αὐτῶ μᾶλλον ἢ θυμούμενος
795 πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῶ.

ΠΕ. θύσω· φόνον γε θῆλυν, ὥσπερ ἄξιαι,
πολὸν ταράξας ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.

ut sit bene dictum ὥσπερ ἄξιαι (est autem duriusculum), quis non videt plane ἀπροσδιόνυσον esse quod maenades supplicio

dignae videntur Pentheo. contra egregium esse quod Bacchi luxuria ac mollitie dignam victimam iudicat lascivas mulieres: ὡσπερ ἄξιος. quam vocem absolute positam in deliciis habet acumina captans Euripidis sermo. ignoravit hunc usum interpolator Iphigeniae Aulidensis 1029 qui Achillis verba

μηδὲ πατρῶον δόμον
αἴσχον· ὁ γὰρ τοι Τυνδάρεως οὐκ ἄξιος

inutili versu auxit κακῶς ἀκούειν· ἐν γὰρ Ἑλλησιν μέγας. sed vereor ne rursus in altum abripiar.

Postremo ex fabulis prioris ordinis trinos locos audaci coniectura, trinos ex neglectis grammaticorum adnotationibus emendabo, vel potius ex rectius pensitata codicum scriptura, quam in tra-goediis illis ad doctorum indoctorumque recensiones redire constat.

Alcest. 1153 ἀλλ' εὐτυχοίης, νόστιμον δ' ἔλθοις
ita Kirchhoffius triplicemque lacunae explendae conatum in codicibus esse dicit. πόδα enim vilis interpolatorum turba praebet, ὀδὸν Vaticanus cum Havninensi suo, δόμον Laurentianus Palatinus-que. γρ. δόμον aut γρ. καὶ πόδα prioris ordinis aliquot codices et Laurentiani Venetum apographon adscribunt, non vero ipse Laurentianus. quae cum ita sint πόδα et ὀδὸν coniecturas esse facile concedimus. quis vero δόμον coniecisset? contra igitur sentiendum est, iudicandusque Φ verum servasse quamvis corruptum. Euripides δρόμον dederat, quod vocabulum cum derivatis valde amat.

Troad. 1118 καινὰ καινῶν μεταβάλλουσαι χθονὶ συντυχίαι. videtur hoc omnibus codicibus propagatum esse. nam silentio meo quod Vaticano καιναὶ καινῶν tribuere videtur contra disertum Freiburgeri testimonium confidere non audeo, cum idem in Havniensi et scholii Vaticani lemmate extet. Palatinum καινὰ καὶ νῶν neque quidquam aliud habere ego testor. vetus coniectura καιναί nullo nomine commendari potest. scribendum potius καίν' ἐκ καινῶν. cf. Orest. 1503 ἀμείβει καινὸν ἐκ καινῶν τόδε.

Andromach. 179 negat Hermiona uni marito plures uxores convenire,

ἀλλ' ἐς μίαν βλέποντες εὐναίαν Κύπριν
στέργουσιν, ὅστις μὴ κακῶς οἰκεῖν θέλει.

nemo quidquam de suo mutaret. at schol. M. B. εὐναίαν Κύπριν: εὐγενῆ τέρψιν σύγκοιτον δηλονότι. legit testis antiquissimus εὐγενῆ

Κύπριν; quod et multo elegantius et ἐν ἡθρῆι dictum est. quando placebit editoribus codicum longe antiquissimorum, i. e. eorum quibus grammatici veteres usi sunt, lectiones plenas in adparatum criticum recipere?

Hippol. 324. nutrix Phaedram compellit ut morbi causam fateatur.

ΦΑΙ. ἔα μ' ἀμαρτεῖν, οὐ γὰρ ἐς σὲ ἀμαρτάνω

ΤΡ. οὐ δῆθ' ἐκοῦσα γ' ἐν δὲ σοὶ λελείψομαι

325 ΦΑΙ. τί δρᾶς; βιάζει χειρὸς ἐξηρητημένη;

nutricis versus intactus relinqui solet, credo tamquam conclamatus. recentiorum enim explicationes aut eadem sunt atque veteres aut peiores, intolerabiles omnes. scholiasta Marcianus (dissolvenda enim sunt quae consuit Dindorfius) ἐξαρθήσομαί σου τῆ ἰκεσίᾳ. aptum foret, sed verbis nullo pacto inesse potest. ἢ ἐν σοὶ τὸν βίον λείψω. hoc quid sibi velit melius ex scholio Parisino B (IV. 231) cognoscitur: ἐν σοὶ ἐστι τὸ ζῆν· εἰ βούλει με φόνευσον, συγχωρήσω γάρ. quod nihili est. pergit Marcianus: εἰ μὴ ἄρα, φησί, μετὰ τινος ἀνάγκης οὐ συγχωρήσω οὐδ' ἀπολύσομαι. temptavit igitur eandem quamvis malam coniecturam atque Scaliger: οὐ δῆθ' ἐκοῦσά γ' οὐδέ σου λελείψομαι. in quarta explicatione Vaticanum scholion et Valckenarius consentiunt ἐν σοὶ καταλειφθήσομαι acquiescam in tuo iudicio. quod omnium ineptissimum est. nulla igitur nobis subsidia nisi in ingenio. tenendum autem est cum plerisque interpretum ad ἐκοῦσά γ' supplendum esse ἀμαρτάνεις, opponi alium peccandi modum, proferri autem quibus Phaedrae animus graviter commoveatur, simul enim manum eius nutrix prehendit. omnes probabilitatis numeros explet

οὐ δῆθ' ἐκοῦσά γ', εἰ δὲ σοῦ λελείψομαι —

apodosis loco actio est proximo Phaedrae versiculo significata.

Idem locus certum remedium suggerit quo Medae versus 325 emendetur. Medea Creontem obsecratur ne se in exilium coniciat

ΜΗ. μὴ δῆτα τοῦτό γ', ἀλλὰ σ' αἰτοῦμαι, Κρέον

ΚΡ. ὄχλον παρέξεις ὡς ἔοικας, ὦ γύναι.

ΜΗ. φευξοῦμεθ', οὐ τοῦθ' ἰκέτευσά σου τυχεῖν,

ΚΡ. τί δ' αὖ βιάζει κοῦκ ἀπαλλάσσει χθονός;

Medeam ad Creontis pedes provolvi credit Weilius. hoc paullo humiliter, sed consimili gestu eam usam esse Creontis verba apertissime docent. quem mirum foret nisi diserte commemoras-

Stanford University Libraries
3 6105 124 429 767

887
PA
39
W

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.

AUG 10 1975
JUL 30 1975

MAR 4- 1976

DEC 18 1977

JUN 1986

OCT 24 1977
JUN 4 1985

Stanford University Libraries
3 6105 124 429 767

882
WA
P
3
W

**Stanford University Libraries
Stanford, California**

Return this book on or before date due.

~~AUG 1 1975~~
JUL 30 1975

MAR 4- 1976

DEC 18 1977

JUN 1986

OCT 24 1977
JUN 1989

